



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZEMĚDĚLSTVÍ 2019

ZEMĚDĚLSTVÍ 2019

Praha 2020

Připravili:

Ministerstvo zemědělství (MZe)

- Sekce EU a zahraničních vztahů
- Sekce lesního hospodářství
- Sekce pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání
- Sekce státního tajemníka
- Sekce zemědělství a potravinářství
- Odbor bezpečnosti potravin
- Odbor environmentální a ekologického zemědělství
- Odbor environmentálních podpor PRV
- Odbor legislativní
- Odbor potravinářský
- Odbor pro vztahy s EU
- Odbor přímých plateb
- Odbor Řídící orgán OP Rybářství
- Odbor Řídící orgán PRV
- Odbor státní správy lesů, myslivosti a rybářství
- Odbor účetnictví a statistiky
- Odbor vědy, výzkumu a vzdělávání
- Odbor zemědělských komodit

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i.

Redakční uzávěrka: 31. 3. 2020*

Redakce: Mgr. Anna Durilová

* *Některé údaje uvedené v publikaci Zemědělství 2019 se mohou lišit od údajů uvedených v publikaci Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2019 („Zelená zpráva“) z důvodu, že termíny a zdroje podkladů pro tyto publikace jsou odlišné.*

Obsah

Úvodní slovo ministra zemědělství	5
Použité zkratky a pojmy	6
OBEČNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ	9
Národohospodářský rámec	9
Vývoj sektoru zemědělství	11
Souhrnný zemědělský účet (SZÚ)	15
Vývoj na vnitřním agrárním trhu	17
Agrární zahraniční obchod	19
Podpůrná a dotační politika Ministerstva zemědělství	21
Státní zemědělský intervenční fond	26
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond	73
Změny národní a evropské legislativy v roce 2019	80
ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA	84
ROSTLINNÁ VÝROBA	84
Výrobní faktory rostlinné výroby	84
Počasí	84
Výživa rostlin	85
Ochrana rostlin	86
Osivo a sadba	89
Rostlinné komodity	89
Obiloviny	89
Cukrová řepa, cukr	93
Brambory	95
Bramborový a pšeničný škrob	95
Olejniny	96
Luskoviny	97
Len a konopí seté	98
Zelenina	99
Ovoce	101
Chmel	102
Réva, víno	103
Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny	107
Květiny a školkařské výpěstky	108
ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA	111
Výrobní faktory živočišné výroby	111
Plemenářská práce a evidence zvířat	111
Krmiva	111
Ochrana zvířat	114
Živočišné komodity	115
Mléko, mléčné výrobky	115
Skot, hovězí maso	121
Prasata, vepřové maso	131
Drůbež, drůbeží maso a vejce	134
Ostatní živočišné komodity	138
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	146
BIOPALIVA	150
GENETICKY MODIFIKOVANÉ ROSTLINY	159

Úvodní slovo ministra zemědělství

Vážení čtenáři,

obdobně jako v minulých letech jsme pro vás i letos zpracovali publikaci přinášející řadu informací o stavu a výsledcích českého zemědělství za rok 2019.

V uplynulém roce měly na zemědělství vliv různé faktory, přičemž mezi ty nejvýraznější patřil průběh počasí, škůdci, tržní podmínky i podpory do zemědělského sektoru.

Zisk českého zemědělství dle odhadu vzrostl meziročně o 11,9 % a dosáhl 17,5 mld. Kč. Od roku 2011 tak jde o čtvrtou nejvyšší hodnotu podnikatelského důchodu. Produkce zemědělského odvětví vzrostla o 3,4 %, a to na celkových 140,3 mld. Kč. Rostlinná produkce (56,5 %) převažovala nad živočišnou (37,7 %).

Rostlinná produkce se meziročně zvýšila o 4,6 %. Nejvýznamnějšími plodinami byly obiloviny, technické plodiny a píce. Sklidilo se více chmele, kukuřice na zeleno a na siláž, zeleniny a brambor. Nižší byla úroda vína, ovoce, řepky a luskovin. Dvě vlny jarních mrazů, které poškodily ovocné sady, způsobily pokles úrody všech druhů ovoce kromě meruněk, malin a ostružin. Škody ve výši více než 1 mld. Kč způsobil přemnožený hraboš polní. Zvýšení ceny nastalo u čerstvé zeleniny (o 7,1 %) a u ovoce (o 12,2 %). Cena podzimních konzumních brambor se zvedla až o 51,8 %.

Živočišná produkce meziročně vzrostla o 2,2 %. Díky celosvětovému růstu poptávky došlo ke zvýšení ceny jatečných prasat o 16,6 %, cena drůbeže vzrostla o 2,2 %, naopak cena vajec byla nižší o 6,6 %.

Stabilní zaměstnanost v zemědělství, která v posledních letech dosahovala úrovně kolem 100 000 zaměstnanců, v roce 2019 mírně poklesla o 1,2 % na cca 99 000 pracovníků. Jejich průměrná mzda je dlouhodobě pod národní úrovní a v uplynulém roce dosáhla 27 200 Kč.

Objem vyplacených ostatních dotací na výrobu dosáhl v roce 2019 výše 34,7 mld. Kč, s meziročním nárůstem 5,3 %. Největší objem představovala Jednotná platba na plochu (11,9 mld. Kč) a dotační titul Greening (6,5 mld. Kč).

Formou národních dotací byly stejně jako v předchozích letech podporovány konkurenceschopnost, výrobní potenciál zemědělství, potravinářství a rozvoj venkovského prostoru. Z celkových více jak 6,5 mld. Kč byly téměř 2 mld. Kč určeny na náhradu škod způsobených suchem nebo mrazem.

V České republice opět narostla výměra ekologicky obhospodařované půdy na 15,6 % z celkového zemědělského půdního fondu. Pozitivně lze hodnotit i nárůst počtu výrobců biopotravin a nárůst počtu ekologických farem.

Naším cílem je přiměřená potravinová soběstačnost, vytvoření a zachování trvale udržitelného zemědělství, lesnictví a vodního hospodářství, ochrana půdy, vody, genových zdrojů, a zajištění ekonomicky udržitelného a zároveň akceptovatelného systému.

Nadále budeme usilovat o zajištění lepších podmínek pro naše zemědělce a potravináře, a to jak na české, tak na evropské úrovni. Poslední roky probíhají ve znamení stupňujícího se tlaku změn, na které musíme umět reagovat. I proto na základě racionálních požadavků upravujeme obecné zásady hospodaření, finanční podpory ale i poradenskou činnost. V agrární politice zohledňujeme aktuální události, jako je klimatická změna a její dopady do prvovýroby i do celkové vodní bilance, racionální hospodaření na půdě, ochranu vody a ovzduší, stupňující se požadavky na welfare hospodářských zvířat či vysokou úroveň kvality a bezpečnosti potravin, se snahou posílit a zatraktivnit život na venkově. Vždyť právě venkovský prostor je tvořen v převažující míře zemědělskou krajinou a péče o ni je také naším vkladem do budoucnosti.

Věřím, že se nám podaří výzvy, a to nejenom ty vyjmenované, zvládnout, a postupně tak dosáhnout koncepčních změn, které pomohou zlepšit výkonnost i pozici českého zemědělství.

Miroslav Toman
ministr zemědělství

Použité zkratky a pojmy

AEKO	Agroenvironmentálně-klimatická opatření
AEO	Agroenvironmentální opatření
ANC	Areas with Natural Constraints (Oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními)
AZO	Agrární zahraniční obchod
BPS	Bioplynová stanice
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
CP SZIF	Centrální pracoviště Státního zemědělského intervenčního fondu
CPV	Ceny průmyslových výrobců
CSV	Celostátní síť pro venkov
CZV	Ceny zemědělských výrobců
ČTP	Česká technologická platforma
ČSÚ	Český statistický úřad
ČSV	Český svaz včelařů
DG AGRI	Directorate General for Agriculture and Rural Development (Generální ředitelství Evropské komise pro zemědělství a rozvoj venkova)
DG JRC	Directorate General for Joint Research Centre (Generální ředitelství Evropské komise pro Společné výzkumné středisko)
DPB	Díl půdního bloku
DPČ	Dohoda o provedení činnosti
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPP	Dohoda o provedení práce
DSO	Dráha soustředěného odtoku
DZES	Dobry zemědělský a environmentální stav
DŽPZ	Dobré životní podmínky zvířat
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIP	Evropské inovační partnerství
EK	Evropská komise
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ES	Evropské společenství
ETBE	Ethyl-tertio-butyl-ether
EU-28	Evropská unie od 1. 7. 2013 (vč. Chorvatska)
EÚD	Evropský účetní dvůr
EUR	Euro = společná měna Evropské měnové unie (platnost od 1. 1. 1999)
EZ	Ekologické zemědělství
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EZZF	Evropský zemědělský záruční fond
FADN	Farm Accountancy Data Network (Síť testovacích podniků)
FAME	Skupina esterů mastných kyselin
GDPR	General Data Protection regulation (Obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
GHG	Greenhouse gases (Skleníkové plyny)

GM	Geneticky modifikované
GMO	Geneticky modifikované organizmy
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
HRDP	Horizontal Rural Development Plan (Horizontální plán rozvoje venkova)
HVO/HEFA	Hydrogenačně rafinované triglyceridické suroviny, estery a mastné kyseliny
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IACS	Integrated Administration and Control System (Integrovaný administrativní a kontrolní systém)
IBR	Infekční bovinní rinotracheitida
ICAR	International Committee for Animal Recording (Mezinárodní výbor pro kontrolu užitkovosti)
ICT	Informační a komunikační technologie
IP	Integrovaná produkce
IZR	Integrovaný registr zvířat
j. hm	Jatečná hmotnost
JRC IPSC	Institute for the Protection and Security of the Citizen European Commission Joint Research Centre (Institut pro ochranu a bezpečnost občanů, Společné výzkumné středisko)
KDŘ	Krátký dodavatelský řetězec
KFD	Kompenzace finanční disciplíny
KNM	Kontrola na místě
LAKR	Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny
LEADER	Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale (Propojení aktivit pro rozvoj ekonomiky venkova)
LFA	Less Favoured Areas (Méně příznivé oblasti s environmentálními omezeními)
LPIS	Evidence využití půdy podle uživatelských vztahů
MEŘO	Etylester řepkového oleje; nyní užíváno FAME
MJ	Měrná jednotka
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MVO	Mimořádné veterinární opatření
MZe	Ministerstvo zemědělství
Natura 2000	Evropská ekologická síť chráněných území
NP	Národní park
OLAF	Office de Lutte Anti-Fraude (Evropský úřad pro boj proti podvodům)
OP	Operační program
OPR	Operační program Rybářství
OPŽL	Oddělení příjmu žádostí a LPIS
p. b.	Procentní bod
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
PP	Přímé platby
PPO	Přechodně podporované oblasti
PR	Public relations (Vztahy s veřejností)
PRV	Program rozvoje venkova
PUZČ	Předčasné ukončení zemědělské činnosti
PVP	Přechodná vnitrostátní podpora

RO SZIF	Regionální odbor Státního zemědělského intervenčního fondu
s. c.	Stálá cena
SAPS	Jednotná platba na plochu
SC	Spotřebitelská cena
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
Sen4CAP	Sentinels for the Common Agricultural Policy (Projekt Evropské komise, zaměřený na využití nových metod v rámci Společné zemědělské politiky – zejména družicových dat)
SHR	Soukromě hospodařící rolník
SISPO	Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce
SOM	Sušené odstředěné mléko
SOT	Společná organizace trhu
SOUV – VVC	Střední odborné učiliště včelařské – Včelařské vzdělávací centrum
SR	Státní rozpočet
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
SVB	Sdružení pro výrobu bionafty
SVS	Státní veterinární správa
SZEU	Stálé zastoupení České republiky při EU
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZÚ	Souhrnný zemědělský účet
TAIEX	Technical Assistance Information EXchange unit (Projekt Evropské komise, v rámci spolupráce veřejných institucí mezi členskými státy EU a kandidátskými zeměmi)
Top-Up	Národní doplňková platba k přímým podporám
TP	Technická pomoc
TPM	Tržní produkce mléka
tř. j.	Třída jakosti
UCO	Used cooking oil (Použitý kuchyňský olej)
ÚE	Ústřední evidence
UFOP	Union zur Förderung von Oel- und Proteinpflanzen (Unie pro podporu olejnin a proteinových plodin uvedla)
ÚKOZ	Ústřední komise pro ochranu zvířat
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
USD	Americký dolar
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VCS	Dobrovolné podpory vázané na produkci
VDJ	Velká dobytčí jednotka
VNSPA	Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu
VOZPVU	Výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely
VP	Vysoká pracnost
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚZT	Výzkumný ústav zemědělské techniky
VVP	Velmi vysoká pracnost
živ. hm.	Živá hmotnost

OBEČNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ

Národohospodářský rámec

Vybrané makroekonomické údaje o ČR v letech 2002, 2018 a 2019

Ukazatel	Rok		
	2002	2018	2019
Počet obyvatel (střední stav v mil.)	10,2	10,63	10,67
HDP celkem (v mld. Kč, běžné ceny)	2 682	5 324	5 653
HDP běžné ceny – meziroční přírůstek (v %)	1,7	2,8	2,6
HDP běžné ceny – vývoj (v %, 2002 = 100)	100	198,5	210,8
HDP běžné ceny na 1 obyvatele (v Kč)	262 886	500 973	529 795
Směnný kurz – průměr roku (Kč/USD)	32,7	21,7	22,9
Směnný kurz – průměr roku (Kč/EUR)	30,8	25,6	25,7
Saldo celkového zahraničního obchodu (v mld. Kč)	-70,8	331,9	345,7
Výdaje na konečnou spotřebu domácností (meziroční index v %)	102,9	103,1	103,0
Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu (meziroční index v %)	102,2	110,1	102,3
Tržby: v průmyslu (meziroční index v %)	99,7	103,5	101,0
ve stavebnictví (meziroční index v %)	103	109,2	102,7
ve službách (meziroční index v %)	–	103,2	101,2
v zemědělství (meziroční index v %)	102,5	105,8	100,4
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ ČSÚ (mld. Kč, s. c. roku 2000)	–	101,2	103,0
z toho: Produkce rostlinných výrobků (mld. Kč, s. c. roku 2000)	–	53,8	56,0
Produkce živočišných výrobků a zvířat (mld. Kč, s. c. roku 2000)	–	47,4	47,0
Zaměstnaní celkem (průměrně v tis.)	4 764,9	5 293,8	5 304,7
Nezaměstnaní celkem (průměrně v tis.)	374,1	121,6	109,1
Míra obecné nezaměstnanosti (průměr v %)	7,3	2,2	2,0
Průměrná hrubá měsíční mzda (v Kč)	15 524	31 885	34 125
Průměrné hrubé nominální mzdy (meziroční index v %)	108	107,5	107,1
Průměrné reálné mzdy (meziroční index v %)	106,1	105,3	104,2
Hrubé národní úspory (v mld. Kč, běžné ceny)	681,5	1 391,26	1 524,72
Průměrný starobní důchod / průměrná mzda (v %)	43,5	38,1	38,6
Průměrná míra inflace (meziroční index v %)	101,8	102,1	102,8
Vládní deficit (přebytek) / HDP (v %)	-6,4	0,9	0,3
Saldo státního rozpočtu (SR) (v mld. Kč)	-45,7	2,9	-28,5
Saldo SR / HDP (v %)	-1,7	0,1	-0,5
Vládní dluh (v mld. Kč)	695,1	1 734,6	1 740,5
Vládní dluh / HDP (v %)	25,9	32,58	30,79

Zdroj: ČSÚ

- Hrubý domácí produkt (HDP) se v roce 2019 zvýšil o 2,5 %¹. Ve 4. čtvrtletí meziroční tempo růstu HDP výrazněji zpomalilo a dostalo se na 2,0 %. Po celý rok růst HDP stabilně a silně podporovala domácí spotřeba, která se ve 4. čtvrtletí meziročně zvýšila o 2,8 %. Naopak bilance zahraničního obchodu, která růst HDP silně podpořila ve 2. a 3. čtvrtletí, v závěru roku zaznamenala propad. Ve 4. čtvrtletí došlo k oživení dynamiky investiční aktivity. Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu se meziročně zvýšily o 4,6 % a mezičtvrtletně o 4,1 %.
 - Hrubá přidaná hodnota (HPH) se v roce 2019 zvýšila o 2,4 %, ve 4. čtvrtletí její meziroční tempo zvolnilo na 1,8 %. Meziroční růst HPH byl loni ze čtyř pětina tažen sektorem služeb, v němž pokračoval dynamický rozvoj informačních a komunikačních činností (7,6 %). Na oživení z roku 2018 navázalo za podpory eurofondů stavebnictví (3,4 %). Naopak oslabená zahraniční poptávka srazila HPH v průmyslu na šestileté minimum (0,7 %). Pozitivní důvěra spotřebitelů se odrazila ve svižném 4,8% růstu maloobchodních tržeb, pátém nejvyšším mezi státy EU.
 - Přebytek bilance zahraničního obchodu se zbožím a službami loni dosáhl 345,7 mld. Kč². Zvýšil se přebytek obchodu se zbožím, ale propad u služeb vedl k tomu, že bilance zahraničního obchodu loni příliš nepřispěla k celkovému růstu HDP. Příznivý vývoj ve 2. a 3. kvartálu totiž efektivně vynuloval propad v závěru roku. K růstu přebytku obchodu se zbožím přispěla zejména motorová vozidla, kde se kladné saldo zvýšilo. Pozitivně ovlivnilo výsledné saldo i zlepšení existujícího deficitu obchodu s ropou a zemním plynem.
 - Cenová hladina podle deflátoru HDP v roce 2019 vzrostla o 3,5 %, zejména pod vlivem cen spotřebních statků. Index spotřebitelských cen se loni zvýšil o 2,8 %, nejvíce za posledních sedm let. Nejvíce k tomu přispěly ceny bydlení a energií, následované potravinami a nealkoholickými nápoji. Ve 4. čtvrtletí meziroční přírůstek spotřebitelských cen činil 3,0 %. Silná zůstala dynamika v případě cen bydlení a energií (5,0 %), ale zrychlil i růst cen potravin (4,3 %). Vývoj v Česku byl v protikladu s průměrným růstem spotřebitelských cen v EU, který se ve 2. pololetí ustálil na mírných 1,3 %.
- Meziroční růst cen výrobců v průběhu roku zpomaloval a ve 4. čtvrtletí navýšení dosáhlo 1,3 %.
- Meziroční růst celkové zaměstnanosti³ v roce 2019 dosáhl 0,7 %, ve 4. čtvrtletí ale zejména vlivem exportních oborů již jen stagnoval. V některých odvětvích nedostatek pracovní síly stále představoval významnou bariéru růstu (zejména ve stavebnictví). Obecná míra nezaměstnanosti doznala během loňského roku jen minimálních změn. V prosinci 2019 čítala 1,8 % u mužů a 2,3 % u žen. Průměrná hrubá nominální měsíční mzda loni vzrostla o 7,1 % (na 34 125 Kč). Šlo o druhé nejvyšší meziroční tempo za posledních jedenáct let. Relativně nejvíce vzrostly, již druhým rokem v řadě, průměrné výdělky ve vzdělávání.
 - Nastavení základních měnověpolitických sazeb se loni změnilo jen jednou, a to při květnovém zvýšení. Od ledna do září rostly průměrné úrokové sazby na vkladech s dohodnutou splatností pro domácnosti, ve 4. čtvrtletí ale došlo k mírnému poklesu. Domácnostem však klesaly náklady na úvěry – spotřebitelské i úvěry na bydlení. Růst objemu úvěrů na bydlení ale od začátku roku zpomaloval.
 - Deficit státního rozpočtu (SR) za rok 2019 činil 28,5 mld. Kč. Za prohloubením salda oproti roku 2018 stály loni především svižný růst běžných i investičních výdajů a dále i mírné zpomalení dynamiky výběru některých váhově významných daní vlivem zvolnění hospodářského růstu. Na meziročním růstu příjmů SR o 8,5 % se loni projevil silnější příliv prostředků z rozpočtu EU, plánovaný jednorázový převod z privatizačního účtu i vyšší příjmy z prodeje emisních povolenek. Třetinou přispěl k vyšším celkovým příjmům i výběr pojistného na sociální zabezpečení, jen nepatrně menší roli měly daňové příjmy. Běžné výdaje SR posílily loni meziročně o desetinu, zejména kvůli vyšším výdajům na sociální dávky i růstu výdajů na regionální školství a platů na úrovni organizačních složek státu. Saldo hospodaření sektoru vládních institucí zůstalo čtvrtým rokem v řadě kladné, výše přebytku se ale loni ztenčila na 0,3 % HDP. Míra zadlužení dosahovala na konci roku 2019 úrovně 30,8 % HDP, meziročně klesla o 1,8 p. b.

Zdroj: ČSÚ

¹ Data o HDP, hrubé přidané hodnotě a jejich složkách jsou vyjádřena ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

² V pojetí národních účtů.

³ Údaje o zaměstnanosti jsou uvedeny v pojetí národních účtů a očištěny o sezónní vlivy.

Vývoj sektoru zemědělství

Sklizeň některých zemědělských plodin v letech 2018 a 2019

Plodina	Sklizňová plocha (ha)		Výnos (t/ha)		Sklizeň (t)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Pšenice ozimá	773 678	814 517	5,46	5,79	4 227 344	4 716 450
Pšenice jarní	46 012	24 929	4,14	3,84	190 497	95 714
Žito	25 355	31 129	4,74	5,06	120 160	157 561
Ječmen ozimý	102 602	107 707	4,98	5,98	510 562	644 113
Ječmen jarní	222 122	211 876	4,93	5,07	1 095 472	1 073 948
Oves	42 821	42 530	3,56	3,16	152 656	134 410
Kukuřice na zrno	81 851	74 827	5,98	8,29	489 154	620 261
ostatní obiloviny	4 999	4 505	1,79	1,45	8 075	6 529
OBILOVINY CELKEM	1 338 780	1 352 530	5,21	5,65	6 970 919	7 646 148
Hrách na zrno	29 087	28 779	2,43	2,34	70 564	67 344
LUSKOVINY CELKEM	35 153	33 766	2,26	2,20	79 515	74 165
Brambory – rané	860	1 078	27,47	24,04	23 632	25 924
Brambory mimo raných a sadbových	19 228	19 017	26,16	28,05	502 961	533 410
Cukrovka technická	64 760	59 212	57,51	61,84	3 724 309	3 661 421
OKOPANINY CELKEM	88 286	82 532	–	–	4 328 499	4 298 093
Řepka	411 802	379 778	3,43	3,05	1 410 769	1 156 973
Mák	26 608	35 778	0,51	0,66	13 666	23 606
Ostatní olejniný	1 252	818	0,52	0,52	654	426
Kořeninové rostliny	4 996	3 099	0,86	0,56	4 287	1 723
Léčivé rostliny	3 558	2 963	0,70	0,86	2 478	2 535
TECHNICKÉ PLODINY CELKEM	498 803	461 485	–	–	1 519 379	1 253 834
Kukuřice na zeleno a siláž	224 105	232 392	29,84	35,47	6 686 996	8 243 654
JEDNOLETÉ PÍCNINY CELKEM	275 405	291 696	25,62	30,03	7 055 027	8 759 464
Vojtěška	65 412	74 896	6,40	6,72	418 333	503 052
Víceleté pícniny na orné půdě celkem	193 199	207 958	5,50	5,94	1 062 366	1 234 747
Mrkev	699	779	38,15	37,09	26 653	28 882
Cibule	1 661	1 759	22,10	25,36	36 697	44 610
Zelí	882	945	36,63	36,50	32 304	34 498
ZELENINA KONZUMNÍ CELKEM ¹⁾	10 404	10 222	–	–	198 863	226 341
Vínice plodné	15 941	16 081	6,51	4,23	103 704	67 956
Chmel (chmelnice plodící)	5 020	5 003	1,02	1,43	5 126	7 145

Pramen: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ plocha sklizně zeleniny zahrnuje součet ploch opakovaně osevaných nebo osázených a sklizených ve sledovaném roce.

Celková produkce jednotlivých plodin vychází z osevních ploch zjišťovaných v květnu a z vývoje vegetačních podmínek.

Sklizňová plocha obilovin (včetně kukuřice na zrno a ostatních obilovin) se meziročně zvýšila o 13,8 tis. ha, tj. o 1,0 % na 1 352,5 tis. ha. Celková sklizeň ve výši 7 646,1 tis. t

byla proti roku 2018 vyšší o 675,2 tis. t, tj. o 9,7 %. Pod úrovní roku 2018 je sklizeň pšenice jarní, a to 95,7 tis. t, což je o 94,8 tis. t méně (o 49,8 %) než v minulém roce. Méně, než v loňském roce se sklídilo také ječmene jarního, a to 1 073,9 tis. t, což je o 21,5 tis. t (o 2,0 %), ovsu 134,4 tis. t, což

je o 18,2 tis. t méně (o 12,0 %). Základních obilovin bylo sklizeno více než v roce minulém. Pšenice bylo sklizeno 4 812,2 tis. t, tj. o 394,3 tis. t více (o 8,9 %) než v roce minulém. Sklizeň ječmene byla 1 718,1 tis. t, tj. o 112,0 tis. t více (o 7,0 %). Kukuřice na zrno bylo sklizeno 620,3 tis. t, což je o 131,1 tis. t více (o 26,8 %) než v roce 2018.

Hektarový **výnos obilovin** 5,65 t je ve srovnání s předchozím rokem vyšší o 0,45 t (tj. o 8,6 %), z toho u pšenice ozimé byl dosažen hektarový výnos 5,79 t (5,46 t v roce 2018), pšenice jarní 3,84 t (4,14 t), žita 5,06 t (4,74 t), ječmene ozimého 5,98 t (4,98 t), ječmene jarního 5,07 t (4,93 t), ovesa 3,16 t (3,56 t), kukuřice na zrno 8,29 t (5,98 t) a tritikale 4,93 t (4,55 t).

Produkce **luskovin** byla nižší než v roce předešlém. Celkem bylo sklizeno 74,2 tis. t luskovin. Z toho hrachu setého 67,3 tis. t, což je o 3,2 tis. t (o 4,6 %) méně než v roce minulém. Celková produkce zrnin (obiloviny a luskoviny) 7 720,3 tis. t je proti předchozímu roku vyšší o 669,9 tis. t (tj. o 9,5 %).

Celková sklizeň **brambor** po zahrnutí sklizně domácností ve výši 756,3 tis. t představuje proti roku 2018 zvýšení o 43,0 tis. t (o 6,0 %). Hektarový výnos ve výši 26,20 t je o 1,51 t vyšší. Raných brambor bylo sklizeno 46,6 tis. t. Průměrný výnos brambor ostatních z jednoho hektaru je 27,20 t, tj. o 1,83 t více než v loňském roce. Produkce 646,5 tis. t je o 37,5 tis. t vyšší než v roce 2018. **Cukrovky** technické bylo sklizeno při výnosu 61,84 t z jednoho hektaru 3 661,4 tis. t bulv (3 724,3 tis. t v roce 2018) tzn. snížení o 1,7 %.

V roce 2019 došlo ke snížení osevních ploch **olejnin** celkem o 34,6 tis. ha (o 7,1 %) na výměru 454,8 tis. ha. Dosažená produkce z této plochy 1 248,2 tis. t je o 263,2 tis. t nižší než v roce minulém. Řepky bylo sklizeno 1 157,0 tis. t, v roce předchozím 1 410,8 tis. t, tzn. snížení o 253,8 tis. t. Výnos řepkového semene z jednoho hektaru 3,05 t je o 0,38 t nižší. Vyšší byla produkce máku, kdy se z plochy 35,8 tis. ha při průměrném hektarovém výnosu 0,66 t sklídilo 23,6 tis. t (13,7 tis. t při hektarovém výnosu 0,51 t v roce 2018) makového semene.

Jednoletých **pícnin** na orné půdě bylo sklizeno 8 759,5 tis. t zelené píce, tj. o 1 704,4 tis. t více než v roce 2018. Z toho bylo sklizeno 8 243,7 tis. t kukuřice na zeleno a siláž, tj. o 1 556,7 tis. t více než v roce minulém. Sklizeň sena víceletých pícnin byla 1 234,7 tis. t, z toho sklizeň sena jetele lučního (červeného) 375,8 tis. t.

Produkce **zeleniny** po zahrnutí sklizně domácností byla proti předchozímu roku vyšší. Ve sledovaném roce bylo sklizeno 283,5 tis. t zeleniny (254,5 tis. t v roce 2018). Produkce **ovoce** (bez malin, včetně domácností) 294,8 tis. t byla proti loňskému roku nižší (377,3 tis. t v roce 2018).

Na 16,1 tis. ha **plodících vinic** se při hektarovém výnosu 4,23 t (6,51 t v roce 2018) sklídilo 68,0 tis. t hroznů, tj. o 35,7 tis. t méně než v roce 2018. Produkce **chmele** ve výši 7 145 t se proti roku 2018 zvýšila o 2 018 t (tj. o 39,4 %). Výnos chmele z jednoho hektaru 1,43 t je také vyšší, a to o 0,41 t než v roce minulém.

Zdroj: ČSÚ

Některé ukazatele živočišné produkce v letech 2017 až 2019

Ukazatel	2017	2018	2019	Index 2019/2018
Stavy skotu celkem – Soupis k I. 4. (tis. ks)	1 421	1 416	1 418	100,2
z toho: Skot do 6 měs. - Soupis k I.4. (tis. ks) – 2016 do 8 měs.	240	233	241	103,5
Skot nad 6 měs. a do 1 roku – Soupis k I.4. (tis. ks) – 2016 nad 8 měs.	184	183	187	102,6
Býci ost. vč. volů (nad 1 rok a do 2 let) – Soupis k I.4. (tis. ks)	114	107	105	98,9
Býci ost. vč. volů (nad 2 roky) – Soupis k I. 4. (tis. ks)	19	20	19	97,0
Jalovice od 1 do 2 let – Soupis k I. 4. (tis. ks)	207	209	201	96,2
Jalovice nad 2 roky – Soupis k I. 4. (tis. ks)	72	77	73	94,8
Krávy celkem – Soupis k I. 4. (tis. ks)	586	587	590	100,5
v tom: Krávy dojně – Soupis k I. 4. (tis. ks)	370	365	364	99,7
Krávy bez TPM I) – Soupis k I. 4. (tis. ks)	216	222	226	102
Průměrné stavy dojnic (tis. ks)	364,6	361,1	362,7	100,4
Užitkovost dojených krav – průměr (l/ks/rok)	8 222,5	8 525,7	8 471,4	99,4
Produkce mléka celkem (mil. l)	2 998,3	3 078,4	3 072,8	99,8
Celkový prodej mléka (mil. l)	2 897,5	2 978,4	2 974,6	99,9
z toho: Dodávky mléka do mlékáren (mil. l)	2 478,1	2 525,3	2 497,1	98,9
Domácí spotřeba mléka (mil. l)	2 256,8	2 233,9	2 279,8	102,1
Vývoz mléka (mil. l)	1 211,7	1 297,2	1 284,2	99,0
Dovoz mléka (mil. l)	1 000,5	996,4	1 064,9	106,9
CZV za mléko – I. a vyšší třídy (Kč/1000 l)	8 550	8 570	8 860	103,4
Soběstačnost ČR – mléko (%)	132,9	137,8	134,8	97,8

Ukazatel	2017	2018	2019	Index 2019/2018
Porážky skotu celkem (tis. ks)	227	237	239	100,8
z toho: Býci (tis. ks)	92	96	101	105,2
Krávy (tis. ks)	102	107	104	97,2
Jalovice (tis. ks)	24	25	26	104
Telata (tis. ks)	9	9	8	88,9
Průměrná živá hmotnost poráženého skotu (kg živ. hm.)	558,0	566,9	571,1	100,7
Produkce hovězího masa celkem (tis. t živ. hm.)	166,0	174,0	167,9	96,5
Domácí spotřeba hovězího masa (tis. t živ. hm.)	138,2	142,0	138,8	97,7
Vývoz hovězího masa (tis. t živ. hm.)	105,9	109,8	114,2	104,0
Dovoz hovězího masa (tis. t živ. hm.)	77,0	78,0	84,7	108,6
Soběstačnost ČR – hovězí maso (%)	120,1	122,5	120,9	98,7
Stavy prasat celkem – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	1 532	1 508	1 509	100,0
z toho: Prasnice celkem – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	94	89	91	102,2
Prasničky celkem – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	42	44	40	91,7
Selata – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	477	466	483	103,8
Prasata na výkrm (vč. vyřaz. kanců a prasníc) – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	571	586	562	95,9
Opraseno prasníc a prasniček (tis. ks)	246	244	244	100,0
Narozeno selat (tis. ks)	3 216	3 211	3 345	104,2
Počet odchovaných selat (tis. ks)	2 870	2 859	2 978	104,2
Počet odchovaných selat na prasnici	27,9	28,2	28,9	102,5
Produkce vepřového masa (tis. t živ. hm.)	296,3	304,3	289,2	95,0
Porážky jatečných prasat bez prasníc a kanců – (tis. ks)	2 283	2 251	2 249	99,9
Průměr. porážková hmotnost prasat bez prasníc a kanců (kg živ. hm.)	115,1	115,0	116,2	101,0
Domácí spotřeba vepřového masa (tis. t živ. hm.)	571,8	594,8	568,2	95,5
Vývoz vepřového masa (tis. t živ. hm.)	79,3	83,5	80,5	96,4
Dovoz vepřového masa (tis. t živ. hm.)	354,4	372,9	359,6	96,4
Soběstačnost ČR – vepřové maso (%)	51,7	51,2	50,8	99,2
Stavy drůbeže celkem (bez hobby aktivit) – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	21 494	23 573	22 979	97,5
z toho: Hrabavá drůbež celkem – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	20 587	22 428	21 844	97,4
Slepice – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	6 836	7 990	7 582	94,9
Kuřata na výkrm – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	10 938	11 283	11 609	102,3
Produkce drůbežího masa celkem (tis. t živ. hm.)	251,6	260,1	265,7	102,2
Domácí spotřeba drůbežího masa (tis. t živ. hm.)	380,2	399,0	407,2	102,1
Vývoz drůbežího masa (tis. t živ. hm.)	49,2	32,4	25,8	79,6
Dovoz drůbežího masa (tis. t živ. hm.)	175,9	170,4	166,6	97,8
Soběstačnost ČR – drůbeží maso (%)	66,2	65,2	65,2	100,0
Stavy slepic – po dopočtu domácích hospodářství (tis. ks)	9 282,9	9 194,4	9 440,6	102,7
Produkce vajec – včetně samozásobení (mil. ks)	2 284	2 293	2 362	103
Průměrná roční snáška vajec (ks/slepice)	309	310	306	98,7
Domácí spotřeba vajec (mil. ks)	2 718	2 675	2 861	106,9
Vývoz vajec (mil. ks)	231,6	262	234	89,3
Dovoz vajec (mil. ks)	665,8	659	733	111,2
Soběstačnost ČR – vejce (%)	84,0	85,2	82,5	96,8

Ukazatel	2017	2018	2019	Index 2019/2018
Stavy ovcí a beranů celkem – Soupis k l. 4. (tis. ks)	217	219	213	97,3
Stavy koz a kozlů celkem – Soupis k l. 4. (tis. ks)	28,2	30,3	29,2	96,4
Produkce skopového a kozího masa (t živ. hm.)	8 630	8 717	8 761	100,5
Domácí spotřeba skopového a kozího masa (t živ. hm.)	8 435	8 217	9 152	111,4
Vývoz skopového a kozího masa (t živ. hm.)	1 022	1 174	1 044	88,9
Dovoz skopového a kozího masa (t živ. hm.)	913	957	1 435	149,9
Soběstačnost ČR – skopové a kozí maso (%)	101,3	102,6	95,7	93,3

Zdroj: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k l. 4. daného roku, prasata k 31. 12. daného roku, výsledky statistického zjišťování MZe, situační a výhledové zprávy MZe
Pozn.: ¹⁾ TPM = Tržní produkce mléka

K 31. 12. 2019 bylo v České republice (ČR) dle údajů Českého statistického úřadu (ČSÚ) chováno celkem 1 367 048 ks skotu, což je o 0,1 % více, než bylo chováno k 31. 12. 2018 (+1 813 ks). V rámci meziročního sledování je to oproti předchozímu období let 2017/2018 opačný trend, kdy došlo naopak k poklesu počtu chovaného skotu v České republice o 1 128 kusů.

V kategorii chovu krav s tržní produkcí mléka (TPM) došlo v roce 2019 k meziročnímu poklesu počtu kusů. K l. 4. 2019 zde bylo chováno 364 263 kusů dojníc, což představuje pokles o 0,2 % (-1 185 ks). V tomto roce tak bylo chováno nejméně dojených krav v historii sledování počtů zvířat vůbec. Počet krav bez TPM naopak pokračoval ve svém dlouhodobém meziročním růstu, který v roce 2019 představoval navýšení o 2,0 % (+4 381 ks), na konečných 226 255 ks. K dlouhodobému meziročnímu zvyšování počtu krav bez TPM dochází s mírným obdobím výkyvu již od roku 1995, tedy od počátku sledování této kategorie krav.

V roce 2019 tak bylo dosaženo nejvyššího celkového počtu krav od roku 2012, kdy bylo v České republice chováno v historickém sledování krav nejméně, pouze 551 223 kusů. Celkem bylo k l. 4. 2019 chováno 590 518 kusů krav obou směrů jejich výrobního zaměření. Na celkovém počtu krav se krávy bez TPM podílely 38,3 % (+0,5 %), podíl dojených krav tak dosáhl 61,7 % (-0,5 %).

Průměrné roční stavy dojených krav v České republice v roce 2019, poprvé po pěti letech snižování stavů, vykázaly meziroční nárůst o 0,4 % (zvýšení průměrných stavů z 361,1 tis. ks v roce 2018 na 362,7 tis. ks v roce 2019). Dopady období sucha na krmivovou základnu se projeví ve snížené průměrné roční doživnosti krav. V roce 2019 byla vykazovaná průměrná roční doživnost meziročně nižší o 0,6 %, tj. snížení o 54,3 l/ks/rok, na 8 471,4 l/ks/rok.

V roce 2019 dosáhla výroba hovězího masa 167,9 tis. t v živé hmotnosti zvířat. V porovnání s rokem 2018 došlo k poklesu výroby o 3,5 % (-6,1 tis. t živ. hm.). Dovoz se meziročně zvýšil o 8,6 % (+6,7 tis. t živ. hm.) na 84,7 tis. t živ. hm. Vývoz meziročně taktéž vzrostl, a to o 4,0 % (+14,4 tis. t živ. hm.) na 114,2 tis. t živ. hm., což je nejvíce v historii ČR. Domácí spotřeba, která měla od roku 2016 stoupající tendenci, v uplynulém roce naopak klesla v porovnání s předchozím rokem o 2,3 % (3,2 tis. t živ. hm.) na 138,8 tis. t živ. hm. Soběstačnost dosáhla 120,9 %. Meziročně tak klesla o 1,6 %. Trend v soběstačnosti hovězího masa nad 120 % tak pokračuje.

Podle údajů ČSÚ byl k 31. 12. 2019 stav prasat ve srovnání s rokem 2018 prakticky totožný, k mírnému nárůstu došlo u počtu prasnic. Počet prasat celkem činil 1 509 tis. ks,

meziročně se navýšily početní stavy prasnic o 2 tis. ks (o 2,3 %) na 91 tis. ks.

Tuzemská výroba vepřového masa zaznamenala v roce 2019 oproti roku 2018 pokles o 15,1 tis. t (o 5 %) na 289,2 tis. t živ. hm. Ve srovnání s rokem 2018 došlo ke snížení objemu vývozu vepřového masa (o 3,0 tis. t živ. hm, tj. o 3,7 %) a rovněž ke snížení objemu importu (o 13,3 t živ. hm, tj. o 3,7 %). V roce 2019 činila celková nabídka vepřového masa 658,9 tis. t živ. hm a převyšovala tak celkovou poptávku po této zemědělské komoditě (648,6 tis. t živ. hm.).

Dle Soupisu hospodářských zvířat k l. 4. 2019 klesl meziročně stav drůbeže v ČR o 2,52 % na 22 979 tis. ks (méně o 594 tis. ks). Zatímco počet kuřat na výkrm vzrostl o 2,9 % (tj. o 326 tis. ks) na celkový počet 11 609 tis. ks, klesl počet kuřat na chov o 17,4 % (tj. o 504 tis. ks) a počet slepic (o 5,1 %, tj. o 408 tis. ks).

V porovnání s rokem 2018 vzrostly v roce 2019 počty nosnic celkově i v zemědělském sektoru. V zemědělském sektoru došlo k růstu o 7 % na 5,3 mil. ks a celkový počet nosnic se zvýšil o 2,5 tis. ks na 9,4 mil. ks. 44,3 % z celkového množství nosnic v ČR bylo chováno v domácích hospodářstvích, kde se jejich počet meziročně snížil o 2,3 % na 4,2 mil. ks. Od roku 2015 je patrný pokles stavů nosnic v domácích hospodářstvích, kde za rok 2019 bylo vyprodukováno 753 mil. ks vajec, což je v průměru 180 ks vajec na jednu nosnici. V zemědělském sektoru bylo chováno v roce 2019 zbylých 55,7 % nosnic při průměrné snášce 306 ks vajec na jednu nosnici, tj. 1,6 mil. ks vajec celkem. Dovoz konzumních vajec se zvýšil na 733 mil. ks, vývoz se naopak snížil oproti roku 2018 o 13 % (o 37 mil. ks). Do zahraničního obchodu s vejci jsou zahrnuty jak dovozy a vývozy konzumních vajec, tak i vaječných hmot přepočítaných na vejce. Soběstačnost ČR v roce 2019 dosáhla 82,5 %. Oproti roku 2018 došlo ke snížení soběstačnosti o 3,7 %. V roce 2019 se meziročně zvýšil o 12,3 % dovoz na 733 mil. ks a snížil vývoz na 234 mil. ks (tj. pokles o 13,7 %).

K l. 4. 2019 bylo dle Soupisu hospodářských zvířat v České republice chováno 213 068 ks ovcí. Oproti roku 2018 došlo k meziročnímu poklesu jejich počtu o 2,7 % (-5 847 ks). Koz bylo v roce 2019 dle ČSÚ chováno 29 210 kusů. Oproti roku 2019 poklesl jejich počet o 3,6 % (-1 106 ks).

Produkce skopového masa v roce 2019 si zachovává téměř úroveň roku přechozího, meziročně mírně vzrostla o 0,5 % na 4,03 tis. t jatečné hmotnosti. Soběstačnost dosáhla v roce 2019 výše 95,7 %, což je o 7,2 % méně než v roce 2018. Spotřeba skopového a kozího masa, které je ve statistice uváděná včetně koňského masa, dosáhla v roce 2018 výše 0,4 kg/obyvatele/rok. Na této úrovni se drží od roku 2009.

Souhrnný zemědělský účet (SZÚ)

Semidefinitivní výsledky za rok 2018 a předběžné výsledky za rok 2019

SZÚ – výsledky účtu výroby (v mil. Kč)

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2019/2018
		2018	2019	
1	OBILOVINY (včetně osiva)	30 263,5	31 020,7	102,5
1.1	Pšenice a špalda	18 906,5	18 932,7	100,1
1.2	Žito a souřež	526,2	646,9	122,9
1.3	Ječmen	7 263,4	7 615,1	104,8
1.4	Oves a letní obilné směsky	722,4	621,4	86,0
1.5	Kukuřice na zrno	2 124,9	2 437,4	114,7
1.7	Ostatní obiloviny	720,1	767,3	106,6
2	TECHNICKÉ PLODINY	20 058,8	17 799,4	88,7
2.1	Olejnata semena a olejnaté plody (včetně osiva)	15 256,2	13 068,4	85,7
2.2	Luskoviny (včetně osiva)	498,4	458,9	92,1
2.4	Cukrovka	3 016,7	2 587,7	85,8
2.5	Ostatní technické plodiny	1 287,4	1 684,4	130,8
3	PÍCNINY	11 503,9	15 185,5	132,0
4	ZELENINA A ZAHRADNICKÉ PRODUKTY	6 720,2	8 110,9	120,7
4.1	Čerstvá zelenina	2 985,5	3 845,7	128,8
4.2	Sazenice a květiny	3 734,7	4 265,2	114,2
5	BRAMBORY (včetně sadby)	2 729,3	3 791,7	138,9
6	OVOCE	1 744,6	1 247,6	71,5
6.1	Čerstvé ovoce	1 744,6	1 247,6	71,5
7	VÍNO¹⁾	1 511,8	872,0	57,7
9	OSTATNÍ ROSTLINNÉ PRODUKTY	1 229,7	1 189,8	96,8
10	ROSTLINNÁ PRODUKCE (01 AŽ 09)	75 761,9	79 217,7	104,6
11	ZVÍŘATA	22 048,9	22 821,5	103,5
11.1	Skot	7 570,1	7 055,1	93,2
11.2	Prasata	7 961,4	8 895,1	111,7
11.4	Ovce a kozy	205,4	225,5	109,8
11.5	Drůbež	6 290,2	6 624,1	105,3
12	ŽIVOČIŠNÉ PRODUKTY	29 629,3	29 991,6	101,2
12.1.	Mléko	26 763,3	27 166,1	101,5
12.2.	Vejce	2 789,7	2 756,9	98,8
13	ŽIVOČIŠNÁ PRODUKCE (11+12)	51 678,3	52 813,2	102,2
15	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH SLUŽEB	3 657,4	3 723,5	101,8
17	NEZEMĚDĚLSKÉ VEDLEJŠÍ ČINNOSTI (NEODDĚLITELNÉ)	4 584,2	4 499,7	98,2
17.1.	Zpracování zemědělských produktů	2 098,4	1 949,3	92,9
17.2.	Ostatní neoddělitelné vedlejší činnosti (výrobky a služby)	2 485,8	2 550,3	102,6
18	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ (10+13+15+17)	135 681,7	140 254,0	103,4

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2019/2018
		2018	2019	
19	MEZISPOTŘEBA CELKEM	92 402,7	95 372,0	103,2
19.1	Osivo a sadba	4 781,9	5 088,2	106,4
19.2	Energie; maziva	14 531,1	14 642,9	100,8
19.3	Hnojiva a prostředky zlepšující půdu	7 063,8	7 488,2	106,0
19.4	Prostředky na ochranu rostlin a pesticidy	5 511,3	5 661,8	102,7
19.5	Veterinární náklady	3 782,8	3 698,1	97,8
19.6	Krmiva	32 600,6	33 822,9	103,7
19.7	Údržba strojů a zařízení	5 488,9	5 730,4	104,4
19.8	Údržba budov	3 696,4	3 859,1	104,4
19.9	Zemědělské služby	3 657,4	3 723,5	101,8
19.10	Finanční zprostředkovatelské služby nepřímo měřené (FISIM)	1 369,0	1 400,0	102,3
19.11	Ostatní výrobky a služby	9 919,6	10 256,9	103,4
20	HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (18-19)	43 278,9	44 882,0	103,7
21	SPOTŘEBA FIXNÍHO KAPITÁLU	19 875,7	19 955,2	100,4
22	ČISTÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (20-21)	23 403,2	24 926,8	106,5

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ vinné hrozny určené k výrobě vína**SZÚ – výsledky účtu tvorby důchodu (v mil. Kč)**

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2019/2018
		2018	2019	
23	NÁHRADY ZAMĚSTNANCŮM	30 950,9	32 281,8	104,3
24	OSTATNÍ DANĚ NA VÝROBU	1 198,6	1 182,6	98,7
25	OSTATNÍ DOTACE NA VÝROBU	32 919,7	34 678,6	105,3
26	DŮCHOD Z FAKTORŮ (22 - 24 + 25)	55 124,3	58 422,8	106,0
27	ČISTÝ PROVOZNÍ PŘEBYTEK/SMÍŠENÝ DŮCHOD (22-23-24+25)	24 173,3	26 141,0	108,1

Zdroj: ČSÚ

SZÚ – výsledky účtu podnikatelského důchodu (v mil. Kč)

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2019/2018
		2018	2019	
28	PŘEDEPSANÉ PACHTOVNÉ A OSTATNÍ NÁJEMNÉ Z NEMOVITOSTÍ	7 571,4	7 707,6	101,8
29	NÁKLADOVÉ ÚROKY	1 541,0	1 534,0	99,5
30	VÝNOSOVÉ ÚROKY	589,9	613,9	104,1
31	PODNIKATELSKÝ DŮCHOD (27-28-29+30)	15 650,8	17 513,2	111,9

Zdroj: ČSÚ

Komentář k předběžným výsledkům SZÚ 2019

Odhadovaný ekonomický výsledek českého zemědělství za rok 2019 dosáhl 17,5 mld. Kč, meziročně vzrostl o 11,9 %. V časové řadě 2011 až 2019 se jedná o čtvrtou nejvyšší hodnotu podnikatelského důchodu.

Produkce zemědělského odvětví v základních běžných cenách dosáhla dle předběžných výsledků roku 2019 hodnoty 140 254,0 mil. Kč, z toho rostlinná produkce 79 217,7 mil. Kč, živočišná produkce 52 813,2 mil. Kč, produkce zemědělských služeb 3 723,5 mil. Kč a neoddělitelné nezemědělské vedlejší činnosti 4 499,7 mil. Kč.

Hodnota rostlinné produkce se meziročně zvýšila o 4,6 %. U většiny obilovin (s výjimkou ovsa) došlo k nárůstu sklizní, nejvyšší byl u žita (+31,1 %). Sklidilo se více chmele (+39,4 %), kukuřice na zeleno a siláž (+23,3 %), zeleniny (+13,7 %) a brambor (+6,7 %). Nižší byla úroda vína (-34,5 %), ovoce (-31,4 %), řepky (-18,0 %) a luskovin (-6,7 %).

Oproti předchozímu roku došlo ke snížení cen všech obilovin, nejvíce u kukuřice na zrno (-9,8 %), pšenice (-9,4 %) a žita (-6,4 %). Klesla také cena cukrové řepy (-18,4 %), vína (-12,0 %), chmele (-5,8 %) a luskovin (-1,8 %). Naopak vzrostla cena brambor (+32,2 %), čerstvé zeleniny (+13,2 %) a ovoce (+ 6,1 %) s výjimkou jablek a hrušek.

Hodnota živočišné produkce zaznamenala proti roku 2018 zvýšení o 2,2 %. Vyšší meziroční index produkce vykazují všechny komodity s výjimkou skotu, vajec a ostatních živočišných produktů. Chov jatečného skotu se v roce 2019 snížil o 3,5 %, a zároveň poklesla cena o 4,2 %. U vajec se zvýšila výroba, naopak cena poklesla o 6,5 %. U prasat došlo ke snížení chovu o 5,1 % a zvýšení ceny o 17,7 %. Výroba poklesla také u mléka (-0,2 %) a zvýšila se jeho cena (+2,7 %).

V produkci zemědělského odvětví v základních běžných cenách v roce 2019 převažuje podíl rostlinné produkce (56,5 %) nad produkcí živočišnou (37,7 %). Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila 2,7 % a nezemědělské vedlejší činnosti účetně neoddělitelné, do kterých je zahrnuta i produkce energie z obnovitelných zdrojů, se na produkci podílely 3,2 %.

Na hodnotě rostlinné produkce byly největší měrou zastoupeny obiloviny (39,2 %), technické plodiny (22,5 %) a píce (19,2 %); v produkci živočišné převládala produkce mléka (51,4 %), chov jatečných prasat (16,8 %) a chov jatečného skotu (13,4 %).

Součástí hodnoty produkce jsou dotace na chmel, brambory, skot, ovce a kozy a mléko. Objem dotací na výrobky se meziročně snížil o 11,5 %. Nejvíce klesly dotace na mléko (-19,0 %) a na brambory na výrobu škrobu (-10,9 %).

Hodnota mezispotřeby meziročně vzrostla o 3,2 %. Její podíl na produkci zemědělského odvětví (bez dotací na výrobky) představoval 68,9 %. Mezispotřebu z největší části tvořila krmiva (35,5 %) a spotřeba energií a maziv (15,4 %).

Hrubá přidaná hodnota dosáhla 44,9 mld. Kč, což představuje meziroční zvýšení o 3,7 %.

Ve stálých cenách roku 2000 dosáhla zemědělská produkce v roce 2019 hodnoty 108 214,1 mil. Kč, proti předchozímu roku vzrostla o 1,5 %. V rostlinné produkci došlo v meziročním porovnání k nárůstu o 4,0 % na celkových 55 992,0 mil. Kč. Hodnota produkce živočišné se naopak snížila o 0,9 % na částku 46 982,1 mil. Kč. Hodnota produkce ve stálých cenách je přímo ovlivněna objemem výroby.

Odhadovaný objem vyplacených ostatních dotací na výrobu dosáhl v roce 2019 výše 34 678,6 mil. Kč, meziroční nárůst činil 5,3 %. Největší objem zaujímala Jednotná platba na plochu (SAPS) v hodnotě 11 865,7 mil. Kč a dotační titul Greening v částce 6 530,0 mil. Kč.

Oproti roku 2018 byly vyšší náhrady zaměstnancům (+4,3 %), přičemž odhadovaný počet pracovníků přepočtený na plný pracovní úvazek se meziročně nezměnil.

Vývoj na vnitřním agrárním trhu

Vývoj cen zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců (CZV) byly v průměru za celý rok 2019 v porovnání s rokem 2018 vyšší o 4,9 % (v roce 2018 o 0,1 %). Ceny rostlinných výrobků vzrostly o 5,9 %, ceny živočišných výrobků o 3,9 %.

Ceny rostlinných výrobků v průběhu roku 2019 ovlivnil meziroční růst cen obilovin o 6,4 % (pšenice potravinářská o 6,1 %, ječmen sladovnický o 8,6 %), brambor o 37,3 % (brambory pozdní konzumní o 51,8 %) a olejnin o 5,4 %. Ceny čerstvé zeleniny a ceny ovoce vykazovaly rovněž zvýšení, a to o 7,1 %, resp. o 12,2 %.

V živočišné výrobě, ve srovnání s předchozím rokem, došlo ke zvýšení ceny prasat jatečných v živém o 16,6 % a ceny drůbeže o 2,2 %. K růstu cen došlo i u mléka, a to o 2,7 %. Ceny všech sledovaných druhů jatečného skotu vykazovaly snížení o 2,7 %. Ceny vajec byly nižší o 6,6 %.

Při porovnání cen k průměrným cenám roku 2015, došlo v roce 2019 k vzestupu CZV o 6,3 %, z toho v rostlinné výrobě se ceny zvýšily o 5,9 % a v živočišné vzrostly o 6,9 %.

V rostlinné výrobě došlo v roce 2019 k meziročnímu zvýšení cen obilovin, především se jednalo o nárůst cen pšenice potravinářské o 289 Kč/t a pšenice krmné o 76 Kč/t. Ceny pozdních konzumních brambor se rovněž zvýšily, a to o 2 046 Kč/t. Průměrné ceny semene řepky olejné se v porovnání s rokem 2018 zvýšily o 147 Kč/t. Zvýšily se i ceny jablek, a to o 747 Kč/t.

V živočišné výrobě bylo vykázáno snížení cen u býků jatečných v živém o 1 208 Kč/t, u telat jatečných v živém o 7 221 Kč/t a u jalovic jatečných v živém o 1 011 Kč/t. Naopak ke zvýšení cen došlo u prasat jatečných v živém o 4 547 Kč/t a u kuřat jatečných třídy I. o 150 Kč/t. Ceny mléka tř. j. Q se proti roku 2018 zvýšily o 234 Kč/tis. l.

Ceny zemědělských výrobců vybraných zemědělských komodit – indexy 2019/2018 (v %) ¹⁾

Název	Průměr roku 2019	Průměr čtvrtletí roku 2019			
		I.	II.	III.	IV.
Rostlinná výroba celkem	105,9	114,8	116,6	105,3	94,4
z toho: Pšenice potravinářská	106,1	120,6	117,0	101,8	88,2
Pšenice krmná	107,0	118,9	119,1	101,9	90,3
Žito potravinářské	101,9	109,7	106,9	103,7	88,2
Ječmen krmný	107,4	127,8	118,7	100,1	87,2
Ječmen sladovnický	108,6	113,2	115,1	108,2	98,4
Oves krmný	108,2	115,1	117,7	107,2	94,0
Kukuřice krmná	102,0	110,9	106,1	101,2	90,5
Semeno řepky olejné	101,6	100,0	103,6	101,5	101,4
Hrách krmný	100,5	99,5	100,2	104,9	97,8
Cukrovka technická	84,3	99,7	²⁾	²⁾	81,5
Chmel sušený	102,2	²⁾	²⁾	101,5	103,2
Zelí bílé hlávkové	121,1	217,6	127,5	142,3	103,4
Mrkev bez natě	91,2	149,3	²⁾	89,2	68,2
Cibule kuchyňská	146,1	231,3	247,1	148,9	77,5
Brambory konzumní	151,8	182,7	204,7	149,8	113,8
Brambory průmyslové	101,5	89,8	²⁾	104,9	100,6
Jablka konzumní	102,8	70,4	62,1	108,4	130,3
Třešně	124,0	²⁾	²⁾	124,0	²⁾
Čerstvé vinné hrozny	85,1	²⁾	²⁾	82,8	87,3
Živočišná výroba celkem	103,9	98,3	105,4	106,6	105,6
Hospodářská zvířata	106,5	98,2	105,3	110,1	112,3
z toho: Býci jateční v živém	97,5	97,2	96,5	96,7	99,3
Jalovice jatečné v živém	97,3	96,5	97,0	96,6	99,2
Krávy jatečné v živém	98,1	95,8	97,6	100,4	98,8
Telata jatečná v živém	88,1	95,3	92,8	88,3	75,8
Prasata jatečná v živém	116,6	97,4	113,6	124,4	131,4
Kuřata jatečná v živém (I. tř. j.)	100,7	99,2	101,2	101,9	100,2
Krůty brojlerové v živém	110,8	112,9	118,0	110,8	102,6
Živočišné výrobky	101,9	98,5	105,6	103,8	100,4
Mléko kravské Q. tř. j.	102,7	100,2	106,2	104,7	100,1
Vejce slepičí konzumní tříděná	93,4	82,0	98,1	93,0	103,4
Ryby	95,3	100,9	97,1	93,6	90,0
Kapr I. tř. v živém	94,9	100,6	96,6	93,0	89,6
Pstruh v živém	105,1	107,2	107,5	108,4	97,6
Zemědělská výroba celkem	104,9	106,9	111,0	105,8	98,4

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100 ²⁾ Údaje nejsou k dispozici

Vývoj cen vstupů do zemědělství

Index cen dodávek výrobků a služeb do zemědělství (dále jen „index cen vstupů do zemědělství“) se v roce 2019 meziročně zvýšil o 3 %. Ceny výrobků a služeb běžně

spotřebovávaných v zemědělství se zvýšily o 2,8 %, ceny výrobků a služeb přispívajících do zemědělských investic vstoupily o 3,5 %.

Ceny vstupů do zemědělství – indexy 2019/2018 (v %) ¹⁾

Název	Průměr roku 2019	Průměr čtvrtletí roku 2019			
		I.	II.	III.	IV.
Vstupy do zemědělství celkem	103,0	103,8	103,9	102,9	101,3
Celkem výroby a služby běžně spotř. v zeměd.	102,8	103,8	104,1	102,7	100,8
Osiva a sadba	103,5	105,1	104,7	102,3	102,1
z toho: Pšenice ozimá	102,0	105,7	105,3	99,2	98,3
Ječmen jarní	107,6	107,7	106,7	106,7	109,0
Kukuřice	103,8	102,0	104,4	104,4	104,4
Řepka ozimá	104,5	110,7	107,3	103,3	97,5
Energie a maziva	101,8	103,9	104,1	100,2	99,2
z toho: Paliva na topení	101,2	102,4	102,5	100,0	100,0
Motorová paliva	99,9	102,6	102,6	98,0	96,6
Elektřina	110,6	110,2	111,0	110,3	111,0
Umělá hnojiva, půdní zlepšovací prostředky	107,3	109,0	108,7	108,9	103,0
z toho: Jednoduchá hnojiva	108,7	109,6	109,4	111,1	105,1
Směsi hnojiv	104,9	112,4	110,9	101,9	95,3
Chemické prostředky, pesticidy	102,7	99,6	102,4	104,2	104,4
z toho: Fungicidy	105,7	99,8	106,9	108,9	107,1
Insekticidy	104,2	101,2	103,6	106,0	106,0
Herbicidy	100,2	97,5	100,3	101,1	102,2
Krmiva	103,0	105,5	106,5	103,0	97,3
z toho: Jednoduchá krmiva	107,1	112,8	115,4	105,4	95,6
Krmné směsi	101,4	102,7	103,0	102,1	98,0
Veterinární služby	100,4	100,5	100,4	100,1	100,6
Ostatní výdaje	101,6	101,8	101,5	101,6	101,7
z toho: Voda, její úprava a rozvod	102,9	102,9	102,9	102,9	102,9
Skladování a podpůrné služby v dopravě	98,5	98,6	98,4	98,9	98,4
Telekomunikační služby	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Neživotní pojištění	106,5	107,4	106,5	106,6	105,7
Právní a účetnické služby	101,2	101,0	100,9	101,3	101,7
Služby pro zemědělství	100,8	99,8	98,9	102,7	101,8
Celkem výroby a služby přisp. do zem. investic	103,5	104,0	103,3	103,6	103,0
Stroje a ostatní zařízení pro zemědělství	103,1	103,8	103,1	103,0	102,5
Budovy	104,5	104,9	103,9	104,7	104,5

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100**Agrární zahraniční obchod**

V roce 2019 se meziročně prohloubila záporná bilance agrárního zahraničního obchodu (AZO) ČR o 13,2 %, kdy se zvýšil schodek AZO z 41,7 mld. Kč na 47,2 mld. Kč. V roce 2019 však došlo oproti roku 2018 ke snížení dynamiky prohloubení schodku AZO o téměř polovinu.

V roce 2019 se meziročně zhoršila zejména záporná bilance AZO ČR se zeměmi EU, a to z 25,3 mld. Kč na 30,3 mld. Kč, zatímco záporná bilance AZO ČR se třetími zeměmi se stejně jako v předchozích letech zhoršila v menší míře, tj. z 15,7 mld. Kč na 16,4 mld. Kč.

V roce 2019 dosáhl vývoz agrárního zboží ⁴ z ČR hodnoty 197,3 mld. Kč, tj. o 5,9 % (tj. o 11,0 mld. Kč) více než v roce 2018; hodnota dovozu také meziročně vzrostla, a to o 7,2 % (tj. o 16,5 mld. Kč) na 244,5 mld. Kč. Stupeň krytí dovozu vývozem se meziročně snížil o 1,0 p. b. na 80,7 %.

Ve dlouhodobějším pohledu, resp. ve srovnání AZO ČR 2019 s rokem 2009 roste export ČR do třetích zemí stále dynamičtěji nežli export do zemí EU (index 2009/2019, rok 2009 – 100, rok 2019 země EU – 190 vs. třetí země 238).

⁴ Vymezené kapitolami I až 24 celního sazebníku.

Vývoj AZO ČR v letech 2014 až 2019 (v mld. Kč)

Ukazatel	Obrat AZO	Agrární vývoz	Agrární dovoz	Saldo AZO	Stupeň krytí dovozu vývozem (%)	Podíl salda na vývozu (%)	Podíl obrátu AZO na obrátu celk. ZO (%)	Podíl agrár. vývozu na celk. vývozu (%)	Podíl agrár. Dovozu na celk. dovozu (%)
2014	380,2	180,2	199,9	-19,7	90,2	10,9	5,6	5,0	6,2
2015	422,1	201,4	220,7	-19,3	91,3	9,6	5,7	5,2	6,3
2016	426,3	201,6	224,7	-23,1	89,7	11,5	5,7	5,1	6,4
2017	424,7	196,1	228,6	-32,4	85,8	16,5	5,3	4,6	6,0
2018	414,3	186,3	228,0	-41,7	81,7	22,4	4,9	4,2	5,7
2019	441,8	197,3	244,5	-47,2	80,7	23,9	5,1	4,3	6,0

Zdroj: Databáze zahraničního obchodu ČSÚ, únor 2020

Pozn.: Agrární zboží je vymezené kapitolami 01 až 24 celního sazebníku; Výpočty jsou provedeny z nezaokrouhlených dat.

Nejvýznamnější zlepšení bilance v celkovém AZO ČR vykázaly v roce 2019 cigarety, semena řepky, řepkový olej a pivo, meziroční zhoršení naopak nastalo u vepřového masa, tabákových náhražek, sýrů a tvarohu a brambor.

Na rekordním schodku celkového AZO ČR se pravděpodobně odrazilo zvýšení dovozu vepřového masa a tabákových náhražek. Navzdory celkovému poklesu celkového agrárního exportu ČR došlo ve většině zemí, kde působí agrární diplomaté ČR⁵, k meziročnímu zvýšení agrárního exportu ČR. Nejvíce pak v případě Spojených států o 19,7 %, (ostatní státy – Srbsko o 14,7 %, Černá Hora o 33,8 %, Makedonie o 32,7 % a Ruská federace o 14,0 %). Meziroční pokles agrárního exportu ČR byl zaznamenán do Libanonu (o 0,8 %) a Bosny a Hercegoviny (o 8,6 %).

Agrární zboží v celkovém zahraničním obchodu ČR tvořilo v roce 2019 na straně vývozu 4,3 % a na straně dovozu 6,0 %, což jsou v obou případech vzhledem k předchozímu roku mírně vyšší hodnoty. Výraznější posílení při tom v meziročním porovnání zaznamenal ve sledovaném období spíše podíl agrárního zboží v dovozu než vývozu (o 0,3 p. b. vs. o 0,1 p. b.).

Teritoriální pohled

Agrární zboží směřovalo v roce 2019 opět zejména na Slovensko (21,8 %) a do Německa (20,3 %). Třetí nejvýznamnější destinací zůstalo Polsko (9,9 %). Dále následovaly Itálie (8,8 %), Rakousko (5,5 %) a Maďarsko

(5,0 %). Hlavním odběratelem v rámci třetích zemí bylo Rusko (1,8 %), Čína (0,8 %), Japonsko (0,6 %), Turecko (0,6 %), USA (0,4 %) a Ukrajina (0,4 %).

Český agrární dovoz pocházel v roce 2019 zejména z Německa a Polska, jejich podíly činily 22,2 % a 15,7 %. V meziročním porovnání v roce 2019 vzrostl podíl Německa (o 0,5 p. b.) a naopak podíl Polska se snížil (o 1,0 p. b.). Dalšími významnými dovozci byly Nizozemsko (6,8 %), Slovensko (6,6 %), Španělsko (5,9 %) a Itálie (5,7 %). Z třetích zemí byly hlavními dodavateli Čína (1,4 %), Spojené státy (1,0 %), Turecko (1,0 %), Ukrajina (0,9 %) a Norsko (0,7 %).

K nejvýraznějšímu meziročnímu zlepšení bilance českého AZO v teritoriálním pohledu došlo v obchodě s Itálií (o 3,0 mld. Kč, zejména nárůstem vývozu cigaret, sýrů a tvarohu), Slovenskem (o 1,3 mld. Kč), Spojeným královstvím (o 673,3 mil. Kč) a Ruskem (o 398,7 mil. Kč). Zhoršení bilance zaznamenal obchod s Německem (o 2,1 mld. Kč, především zvýšením dovozu vepřového masa, sýrů a tvarohu), Belgií (o 1,7 mld. Kč), Rumunskem (o 1,4 mld. Kč) a Nizozemskem (o 1,4 mld. Kč).

Komoditní pohled

Nejvíce vyváženými českými agrárními položkami⁶ byly v roce 2019 cigarety, přípravky používané k výživě zvířat, pekařské zboží, potravinové přípravky jiné⁷ a nezahuštěné mléko a smetana. Hlavními dováženými agrárními produkty do ČR byly vepřové maso, pekařské zboží, sýry a tvaroh, potravinové přípravky jiné a cigarety.

⁵ Rusko, Srbsko, Černá Hora, Bosna a Hercegovina, Severní Makedonie, USA, Libanon

⁶ Řazeno dle hodnoty vývozu ve finančním vyjádření, a to na základě 4-místných, ale i podrobnějších kódů celní nomenklatury.

⁷ Potravinové přípravky jiné, v celním sazebníku pod kódem HS 2106.

Přehled 10 nejvíce z ČR vyvážených a do ČR dovážených položek v roce 2019

Položka	Hodnota vývozu (mld. Kč)	Podíl na agrár. vývozu (%)	Změna proti roku 2018 (%)	Položka	Hodnota dovozu (mld. Kč)	Podíl na agrár. dovozu (%)	Změna proti roku 2018 (%)
Cigarety, doutníky a ostatní	18,0	9,5	13,8	Vepřové maso	16,7	7,1	16,2
Přípravky používané k výživě zvířat	12,5	6,6	7,6	Pekařské zboží, pečivo, oplatky apod.	10,4	4,4	12,6
Pekařské zboží, pečivo, oplatky apod.	10,7	5,7	7,6	Sýry a tvaroh	9,5	4,1	10,8
Potravinové přípravky jn.	9,9	5,2	14,9	Potravinové přípravky jn.	9,5	4,0	16,2
Mléko, smetana nezahuštěná neslazená	8,6	4,5	-2,9	Cigarety, doutníky a ostatní	9,0	3,9	9,3
Pšenice	8,3	4,4	-1,3	Čokoláda a ostatní kakaové přípravky	8,8	3,8	7,8
Pivo	7,4	3,9	9,3	Přípravky používané k výživě zvířat	8,7	3,7	8,8
Čokoláda a ostatní kakaové přípravky	6,6	3,5	7,6	Káva	6,0	2,6	7,3
Řepkový olej	5,5	2,9	10,1	Drůbeží maso	5,6	2,4	-9,9
Sýry a tvaroh	5,2	2,8	2,7	Víno	5,3	2,3	1,4

Zdroj: Databáze zahraničního obchodu ČSÚ, únor 2019

Pozn.: Agrární zboží je vymezené kapitolami 01 až 24 celního sazebníku; hodnoty řazeny na základě HS 4. Výpočty jsou provedeny z nezaokrouhlených dat.

Údaje o zahraničním obchodu za rok 2019 jsou předběžná, ale za rok 2018 jsou již definitivní.

Podpurná dotační politika Ministerstva zemědělství

Dotace do zemědělství byly v roce 2019 poskytovány na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, na základě Usnesení vlády ČR č. 689 ze dne 24. 10. 2018 ke zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách, produkci v okrasných a ovocných školkách a sadebním materiálu lesních dřevin v lesních školkách v roce 2018 a na základě Usnesení vlády č. 640 ze dne 9. 9. 2019 na zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu a květnu 2019.

Dotační programy podle výše uvedených prováděcích předpisů jsou prováděny a administrovány na základě Zásad vydaných Ministerstvem zemědělství. Financovány jsou výhradně z národních zdrojů.

Programy jsou výslovně účelové, sloužící k podpoře restrukturalizace a zvýšení konkurenceschopnosti českého agrárního sektoru a rozvoji venkovského prostoru. Spektrum dotačních programů každoročně udržuje kontinuitu s programy realizovanými v předešlých letech.

Poskytování národních podpor je legislativně zakotveno v článcích 107 až 109 Smlouvy o fungování EU. Hlavním smyslem této právní úpravy je snaha, aby státní podpory nepřispívaly k narušování hospodářské soutěže společného trhu. Z těchto článků vyplývá pro členské státy povinnost oznámit (notifikovat) Evropské komisi v předstihu veškeré záměry na poskytnutí nebo upravení státní podpory.

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR svým usnesením č. 429 ze dne 21. prosince 2018 schválila zemědělské dotační programy pro rok 2019 na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Přehled finančních prostředků na rok 2019 – schválený rozpočet

Ukazatel	tis. Kč	Index 2019/2018
Podpurné programy podle „Zásad“	3 870 000	1,01
Podpora agrokomplexu celkem	3 870 000	1,01

Zdroj: MZe

Přehled finančních prostředků na rok 2019 – prostředky k čerpání

Ukazatel	Rozpočet (tis. Kč) ¹⁾	Limit k čerpání (tis. Kč) ²⁾	Index limitu 2019/2018
Podpůrné programy podle „Zásad“	3 870 000	4 648 005	0,99
SUCHO 2018 – zmírnění škod způsobených na krmných a tržních plodinách, produkci v okrasných a ovocných školkách a sadebním materiálu lesních dřevin v lesních školkách v roce 2018	–	1 953 183	1,52
MRÁZ 2019 – jarní mrazy na ovocných kulturách v dubnu a květnu 2019	–	50 000	0,33
Podpora agrokomplexu celkem	3 870 000	6 651 188	0,89

Zdroj: MZe

Pozn.: ¹⁾ upravený rozpočet (rozpočtová opatření MF + přesuny finančních prostředků mezi programy provedené MZe),²⁾ limit k čerpání (upravený rozpočet; navýšení výdajů na základě Usnesení vlády ČR č. 689 ze dne 24. 10. 2018, Usnesení vlády ČR č. 640 ze dne 9. 9. 2019 + použití nároků z nespotebovaných výdajů)**Dotační programy podle Zásad na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů****Dotační program I.D. Podpora včelařství**

Účelem dotace bylo zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin a tento účel byl splněn. Zásluhou tohoto dotačního programu se daří držet takový stav včelstev, který je nutný pro minimální zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin. K dobrému opylení hmyzosubných plodin v ČR je potřeba 750 000 včelstev. Příjemcem dotace byl včelař chovající včely na území ČR. Výše dotace činila 154 Kč/včelstvo. Byla přijata pouze 1 žádost, kterou podává souhrnně Český svaz včelařů, z.s., a která byla schválena. Podpořeno bylo celkem 643 751 včelstev (635 468 včelstev v roce 2018) a vyplaceno 104 388 tis. Kč.

Dotační program I.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách

Systém kapkové závlahy je způsob zavlažování, kterým se docílí stabilita produkce a zvýšení její kvality, při minimalizaci spotřeby vody. Účelem dotace bylo zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Účel dotace byl splněn. Příjemci dotací byli podnikatelé (dle § 420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila v roce 2019 celkem 72 000 Kč/ha. Počet přijatých žádostí činil 70, schválených pak 63 ks. Podpořeno bylo 170,77 ha vinic, 94,30 ha chmelnic, 241,55 ha ovocných sadů a 12,27 ha školek. Celkem bylo vyplaceno 37 360 tis. Kč.

Dotační program I.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Účelem dotace byla restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Účel dotace byl splněn. Dlouhodobým negativním trendem je snižování výměry ovocných sadů, navíc s vysokým podílem přestárých sadů (v roce 2019 bylo 42,9 % sadů přestárých). Výsadbou nových ovocných sadů dochází k podpoře restrukturalizace ovocných sadů, včetně vhodné odrůdové skladby v sadech. Dalším důvodem je produkce zdravého ovoce v systému integrované produkce. Pokud by restrukturalizace sadů

nebyla podpořena přímou dotací, výsadba v nutném rozsahu by se nerealizovala vzhledem k vysokým investičním nákladům a dlouhé době návratnosti investice. Příjemci dotace byli podnikatelé (podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

V rámci tohoto dotačního programu činila výše dotace 240 000 Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 800 ks/ha, 120 000 Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 400 ks/ha a 60 000 Kč/ha u sadů drobného ovoce. Počet přijatých žádostí činil 75, schválených pak 67 ks. Podpořeno bylo celkem 379,14 ha a vyplaceno celkem 82 898 tis. Kč.

Dotační program I.V. Podpora restrukturalizace ovocných sadů v režimu ekologického zemědělství

Účelem dotace byla restrukturalizace ovocných sadů v režimu ekologického zemědělství, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Účel dotace byl splněn. Program je obdobou úspěšného dotačního programu I.R. v modifikaci pro podmínky ekologické produkce. Dotační program vyplývá z požadavků na plnění úkolů vyplývajících z Akčního plánu pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2016–2020, který byl schválen vládou tím způsobem, že podporuje růst ploch ekologicky obhospodařovaných sadů směrem k intenzivní produkci ekologického stolního ovoce. Ekologicky obhospodařované sady rovněž plní požadavky na ekologicky šetrné hospodaření v krajině a podporu biodiverzity. Pozitivní vliv na ekologickou stabilitu a biodiverzitu byl v ekologicky obhospodařovaných trvalých kulturách jasně prokázán. Příjemci dotace byli podnikatelé (podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě, kteří jsou zároveň registrovaní jako osoby podnikající v ekologickém zemědělství podle § 6 zákona č. 242/2000 Sb., spadající do kategorie mikropodniků, malých a středních podniků ve smyslu Přílohy I nařízení Komise (EU) č. 702/2014.

V rámci tohoto dotačního programu činila výše dotace 240 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou ušlechtilých odrůd ovocných stromů za podmínek uvedených v Předmětu dotace na výměře minimálně 1 ha (minimální počet stromů 800 ks/ha) a 60 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou ušlechtilých odrůd ovocných keřů uvedených v předmětu dotace na výměře minimálně 0,5 ha (minimální počet sazenic 3 000 ks/ha). Schváleno bylo všech 6 přijatých žádostí. Vyplaceno bylo celkem 10 848 tis. Kč.

Dotační program 2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Cílem programu bylo zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči. Příjemci dotací byly oprávněné osoby, uznaná chovatelská sdružení, chovatelé a chovatelské podniky prasat. Podpory byly vypláceny na ověřování původu (vyplaceno 10 188 tis. Kč), zavádění a vedení plemenných knih dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 25 354 tis. Kč), kontrolu užitkovosti, výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a kontrolu dědičnosti užitkových vlastností a zdraví u vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 227 039 tis. Kč). Účel dotace byl ve všech vyjmenovaných směrech plněn. Na tento podpůrný program bylo vyplaceno celkem 262 581 tis. Kč. Schváleno bylo všech 206 žádostí.

Dotační program 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Cílem programu bylo zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence proti šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou. Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin byla podpořena částkou 12 961 tis. Kč. Podpora činností souvisejících s plněním „Národního ozdravovacího programu pro ozdravení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin, révy a chmele v České republice od hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin byla podpořena částkou 1 927 tis. Kč. Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR byla podpořena částkou 7 716 tis. Kč. Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, pícnin, zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, chmele, révy a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin byla podpořena částkou 103 698 tis. Kč. Prevence proti šíření karanténních bakterií bramboru v uzavřených sadbových oblastech byla podpořena částkou 23 951 tis. Kč. Použitá uznaná certifikovaná sadba chmele ve zdravotní třídě „VT“ nebo „VF“ byla podpořena částkou 10 953 tis. Kč. Použité uznané a mořené osivo lnu, uznané osivo konopí setého a použité uznané osivo vyjmenovaných pícnin bylo podpořeno částkou 2 480 tis. Kč. Účel dotace byl ve všech uvedených směrech plněn. Počet přijatých žádostí činil 514, schválených pak 510 ks. Celková částka podpory podle tohoto programu dosáhla částky 163 687 tis. Kč.

Dotační program 6. Podpora genetických zdrojů

Cílem dotace byla ochrana genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Tento program zahrnoval čtyři samostatné podprogramy: Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat pro výživu a zemědělství, Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiversity, Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů mikroorganismů a drobných živočichů hospodářského významu a Podpora na koordinaci Národního programu. Těmito národními programy plní MZe závazky vyplývající z mezinárodní Dohody o biologické rozmanitosti, která se stala součástí legislativy ČR jako sdělení MZV č. 134/1999 Sb. a Mezinárodní úmluvy o rostlinných genetických

zdrojích pro výživu a zemědělství uzavřené mezi ČR ve FAO a Globálního plánu akcí pro živočišné genetické zdroje FAO. Zahrnuje veškeré subjekty zabývající se ochranou genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Příjemci podpory byly fyzické osoby, právnické osoby, univerzity, soukromé a veřejné výzkumné instituce. Přijato a schváleno bylo celkem 51 žádostí. V rámci programu bylo celkem vyplaceno 78 500 tis. Kč.

Dotační program 8. Nákazový fond

Cílem programu byla podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat – udržení příznivé nákazové situace v chovech hospodářských zvířat. Počet přijatých i schválených žádostí činil 733, z toho 731 žádostí v rámci 8.F a 2 žádosti v rámci 8.G. Celková částka podpory podle tohoto programu dosáhla částky 1 371 673 tis. Kč. Program byl rozdělen do těchto podprogramů:

8.F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic. Podpořeno bylo 179 ks ozdravených ustájovacích porodních míst prasnic. Celková výše dotace činila 5 150 tis. Kč. Účel dotace je plněn; podpora vybraných činností zaměřených na preventivní úkony v chovech prasat, konkrétně např. na ozdravování od PRRS (respirační a reprodukční syndrom) u prasat, je jednou ze základních podpor státu při plnění strategie posílení živočišné výroby, zejména chovů prasat. Záslouhou tohoto dotačního programu dochází ke zlepšení zdravotního stavu prasnic, zvýšení přírůstků, zlepšení konverze krmiva a lepší zpeněžení jatečných prasat.

8.F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasat. Bylo ozdraveno 872 852 ustájovacích míst. Celková dotace činila 804 723 tis. Kč. Účel dotace je plněn; podpora vybraných činností zaměřených na preventivní úkony v chovech prasat, konkrétně např. na ozdravování od PRRS (respirační a reprodukční syndrom) u prasat, je jednou ze základních podpor státu při plnění strategie posílení živočišné výroby, zejména chovů prasat. Záslouhou tohoto dotačního programu dochází ke zlepšení zdravotního stavu prasnic, zvýšení přírůstků, zlepšení konverze krmiva a lepší zpeněžení jatečných prasat. Chovatelé ve spolupráci s veterinárními lékaři zavedli preventivní opatření, která snížila potřebu profylakticky/metafylakticky podat antimikrobika. Ve vztahu k používání veterinárních léčivých přípravků obsahujících antimikrobika určených pro podání formou medikovaného krmiva pro hromadnou medikaci/medikaci skupin zvířat v chovech prasat lze konstatovat, že došlo za desetileté období k poklesu spotřeb o tři čtvrtiny.

8.F.c) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů drůbeže zvýšením biologické bezpečnosti. Vyplaceno bylo 558 938 tis. Kč na 10 443 711 ošetřených m² ploch hal pro drůbež. Účel dotace je plněn. Cílem je prevence zavlečení aviární influenzy a tlumení výskytu původců zoonóz (*Salmonella* spp. a *Campylobacter* spp.) zvýšením biologické bezpečnosti v chovech drůbeže; účel dotačního programu je tak současně zaměřen na zajištění zdraví drůbeže i na zabezpečení zdravotní nezávadnosti produktů. Snížení výskytu salmonel v chovech po zavedení dotačního programu a udržení snížené úrovně prevalence v následujících letech lze pro tento účel považovat za indikátor vyšší úrovně biologické bezpečnosti.

8.G. Podpora na náklady na kontrolu a eradikaci afrického moru prasat a podpora na náhradu škody způsobené touto chorobou. Vyplaceno bylo 2 862 tis. Kč. Účelem dotačního podprogramu je podpora vyjmenovaných opatření a kompenzace újmy vzniklé chovatelům v souvislosti s výskytem afrického moru prasat a v důsledku vyhlášených mimořádných veterinárních opatření v roce 2017 a 2018.

Dotační program 9. Poradenství a vzdělávání

Cílem programu bylo poskytnout podnikatelům v resortu zemědělství dostatek informací a vzdělání potřebné k jejich podnikání a dále zajistit vzdělávání nastupující generace zemědělců a pracovníků v zemědělství. Účel dotací byl ve všech následujících směrech plněn. Počet přijatých žádostí činil 408, schválených pak 400 ks. Celková částka podpory tohoto programu dosáhla částky 1 225 586 tis. Kč. Program byl rozdělen do těchto podprogramů:

9.A.a. Speciální poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb. zaměřené na podporu pořádání seminářů a školení pro chovatelskou veřejnost a zveřejňování výsledků plemenářské práce, podporu pořádání výstav a přehlídek hospodářských zvířat bylo podpořeno částkou 39 774 tis. Kč. Počet přijatých a schválených žádostí byl 91.

9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu, zaměřené na zvýšení odborných znalostí pěstitelů publikacemi doporučených odrůd, pořádání výstav pěstovaných rostlin, pořádání seminářů a školení pro pěstitelskou veřejnost a zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin, za účelem zajistit získání a šíření informací o pěstitelských vlastnostech registrovaných odrůd polních plodin bylo podpořeno částkou 25 055 tis. Kč. Schváleno bylo 77 z 78 přijatých žádostí.

9.E. Školní závody, podpora subjektů, které vytvořily na svých pracovištích podmínky pro zajištění praktické přípravy žáků středních a vyšších odborných škol, ve vybraných zemědělských, lesnických, veterinárních a potravinářských oborech ve výši 8 437 tis. Kč. Schváleno bylo 80 z 81 přijatých žádostí.

9.F. Podpora poradenství v zemědělství, zaměřena na konzultační a metodickou pomoc zemědělským podnikům formou šíření informací o opatřeních Programu rozvoje venkova ČR a o aktuálních problémech společné zemědělské politiky, a dále při transferu výsledků výzkumu a vývoje do praxe, představovala celkem částku 31 949 tis. Kč. Schváleno bylo 31 z 32 přijatých žádostí.

9.H. Podpora účasti na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí, zaměřená na podporu marketingu a propagace vystavovatelů z ČR, jejich výrobků, případně služeb na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. Podpora činila 16 711 tis. Kč. Podpořeno bylo 120 ze 125 přijatých žádostí.

9.I. Podpora zlepšování praktické výuky v produkčním rybníkářství zaměřená na podporu zvýšení funkčnosti, technického vybavení a obsluhy vodních děl za účelem zkvalitnění podmínek pro zajištění výuky v oboru rybníkářství. Podpora činila 660 tis. Kč. Podpořena byla 1 přijatá žádost.

Dotační program 10.D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem dotace bylo zlepšení efektivity a odborné úrovně činnosti nevládních organizací formou podpory integrace v rámci EU. Příjemci dotací byly české stavovské agrární nevládní organizace s významnou celostátní působností v zemědělsko-potravinářském komplexu. Účel dotace byl plněn, program napomáhá začleňování českých nevládních agrárních organizací do evropských struktur na 470 jednáních. Na tuto podporu bylo poskytnuto 14 736 tis. Kč. Schválených bylo všech 10 přijatých žádostí.

Dotační program 10.E. Podpora technologických platform v působnosti rezortu MZe

Účelem dotace byla podpora činnosti České technologické platformy (ČTP) zaměřená na posílení její funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur. Informační a propagační činnost sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce platformy, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů. V rámci každé technologické platformy byla přijata 1 žádost, která byla také schválena.

10.E.a. Podpora České technologické platformy pro potraviny – v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 12 501 tis. Kč. Prostředky byly využity na zlepšení informovanosti odborné i laické veřejnosti formou školení, seminářů a informačních článků v časopisech a novinách. Informační centrum pomohlo s přípravou projektů spolufinancovaných z evropských fondů. Účel dotace byl naplněn.

10.E.c. Podpora České technologické platformy pro ekologické zemědělství – v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 2 000 tis. Kč. Podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztažené k informačním, propagačním a vzdělávacím činnostem a na náklady spojené s jednáním orgánů platformy. Platforma v roce 2019 opět realizovala řadu důležitých aktivit k podpoře přenosu know-how v sektoru ekologické produkce a také k podpoře propagace a odbytu bioproduktů v ČR.

10.E.d. Podpora České technologické platformy rostlinných biotechnologií (Rostliny pro budoucnost) – v rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 999 tis. Kč. Účel je dosahováno, podpořena byla činnost technologické platformy zaměřená na posílení funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur. Byly splněny odborně příslušné cíle Strategické výzkumné agendy.

10.E.e. Podpora České technologické platformy pro zemědělství – účelem dotačního programu podpora činnosti technologické platformy, uvedená v Implementačním akčním plánu (IAP), zaměřená na šíření nejnovějších poznatků vědy a výzkumu, sdílení a využívání odborných informací a posílení komunikace mezi podnikatelskou sférou a akademickým sektorem cestou principů veřejně-soukromého partnerství, naplnění potřeb zemědělských podnikatelů v České republice a navazujícího zpracovatelského průmyslu. Podpora dlouhodobé strategie udržitelnosti, s přihlédnutím k vývoji

evropského zemědělského sektoru. Propojení s evropskou technologickou platformou, v oblasti aplikovaného výzkumu a zemědělské praxe a posílení pozitivního dopadu na resort zemědělství, včetně přínosu pro spotřebitele. Na tuto podporu bylo poskytnuto 4 752 tis. Kč.

Dotační program 13. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu

Účelem dotace bylo zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů a krmiv a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářských podniků, resp. krmivářských podniků na evropském trhu z hlediska jakosti, nezávadnosti a dohledatelnosti výrobků a zabezpečení funkčnosti a účinnosti jakostních systémů, vč. integrované prevence a omezování znečištění. Příjemci dotace byli výrobci potravin podle zákona č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích a registrovaní výrobci hotových krmiv podle zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech. Účel dotace byl plněn; realizované projekty vedly ke zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů. Schváleno bylo všech 48 přijatých žádostí a bylo poskytnuto 549 983 tis. Kč.

Dotační program 15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Cílem této dotace byla částečná kompenzace újmy rybářským subjektům vzniklé zajišťováním vodohospodářských a celospolečenských funkcí rybníků (akumulace vody v krajině, retenční účinek při povodních, zajišťování sportovních a rekreačních účelů apod.). Příjemci dotací byli podnikatelé (§ 420 zákona č. 89/2012 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Účel dotace byl plněn; zásluhou tohoto programu jsou plněna rozhodnutí vydaná vodohospodářskými orgány, nebo orgány ochrany přírody. V rámci tohoto programu bylo vyplaceno celkem 83 993 tis. Kč na 62 přijatých a schválených žádostech.

Dotační program 17. Podpora mimoprodukčních funkcí rybářských revírů

Účelem dotace byla podpora biologické diverzity rybích populací v povrchových vodách určená pro uživatele rybářských revírů. Finanční prostředky byly využity jako částečný příspěvek na zarybnění pro 31 884 ha rybářských revírů. Dotace napomohly ke stabilizaci a udržitelnosti rybích společenstev nacházejících se v těchto povrchových vodách. Podpora diverzity rybích společenstev v rybářských revírech v roce 2019 byla směřována účelově jako částečná kompenzace všech negativních vlivů působících na rybí společenstva. V rámci tohoto programu bylo vyplaceno celkem 21 968 tis. Kč na 47 přijatých a schválených žádostech.

Dotační program 18. Podpora činnosti potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením

Cílem dotace bylo přispět ke snížení plýtvání potravinami a podpora distribuce potravin lidem na hranici hmotné nouze, kteří jsou bez adekvátního přístupu k základním potravinám. Primárním cílem bylo systémové řešení pomoci potravinovým bankám, případně dalším subjektům zabývajících se bezplatnou distribucí potravin potřebným. Účelem dotace bylo poskytnutí finanční podpory s cílem podpořit samotnou činnost potravinových bank (případně jiných obdobných subjektů). U většiny subjektů došlo ke zdvojnásobení a u některých k vícenásobnému zvětšení

skladovacího prostoru ve srovnání s předchozím obdobím a s tím i k významnému navýšení objemu skladovaných potravin. Na tuto podporu bylo poskytnuto 116 957 tis. Kč. Schváleno bylo 37 ze 42 přijatých žádostí.

Dotační program 19. Podpora na účast producentů a zpracovatelů zemědělských produktů v režimech jakosti Q CZ

Dotace byla poskytována jako podpora na účast producentů zemědělských produktů v režimech jakosti v zájmu zlepšení tržních příležitostí a dosažení přidané hodnoty u mléka a mléčných výrobků. Přijatých bylo 861 žádostí o dotaci, z toho schválených bylo 853. V rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 261 635 tis. Kč. Jednalo se o podporu na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ, dále dotační program podporoval kontrolní opatření a poradenství spojené s režimem jakosti Q CZ.

Dotační program 20. Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat

Účelem dotačního programu bylo zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat. Program byl rozdělen do těchto podprogramů:

20.A. Zlepšení životních podmínek v chovu dojníc – podpora napájení dojníc v zimním období pomocí vyhřívávacích napáječek, podpora provádění plošné faremní diagnostiky původce mastitidy dojníc, podpora snížení škodlivých patogenních mikroorganismů ve stájovém prostředí dojníc, podpora ošetřování končetin dle individuálních potřeb dojníc, podpora opatření ke snížení tepelného stresu dojníc ve stájovém prostředí v letním období. Podpora v tomto podprogramu činila 373 297 tis. Kč. Přijatých bylo 871 žádostí, schválených 870 žádostí.

20.B. Zlepšení životních podmínek v chovu drůbeže – podpora zlepšení životního prostředí drůbeže, podpora šetrného zacházení s drůbeží, podpora zlepšení podmínek ustájení drůbeže v halách, podpora zlepšení stájového mikroklimatu drůbeže. Podpora v tomto podprogramu činila 306 575 tis. Kč. Přijatých žádostí bylo 176, následně schválených 175.

20.C. Zlepšení životních podmínek v chovu prasat – podpora opatření ke snížení tepelného stresu prasat v letním období, podpora zlepšení stájového mikroklimatu prasat, podpora zlepšení životního prostředí prasat, podpora opatření k zajištění zlepšeného světelného režimu, podpora šetrných metod kastrace prasat, podpora zvětšení nezarošťované plochy kotců prasat, podpora zvýšené péče o prasnice a selata na porodnách. Podpora v tomto podprogramu činila 351 432 tis. Kč. Přijatých a schválených žádostí bylo 221.

20.D. Zlepšení životních podmínek skotu chovaného v systému chovu bez tržní produkce mléka – podpora zlepšení životních podmínek krav chovaných v systému chovu bez tržní produkce mléka prováděním jejich ošetření prostředky proti obtěžujícímu hmyzu v letním období, a také zvýšenou péčí o paznehty dle jejich individuálních potřeb. Podpora v tomto podprogramu činila 19 569 tis. Kč. Přijatých bylo 713 žádostí, schválených 711 žádostí.

Dotační program 129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků

Dotační program je vyhlašován jako „dvouletá výzva“. Výzva byla oproti roku 2018 vyhlášena jen v rámci I podprogramu, a to 129 662 Údržba a obnova stávajících kulturních prvků venkovské krajiny. V roce 2019 bylo v programu 129 660 schváleno 242 žádostí o dotaci za celkem 29 803 tis. Kč, z toho bylo proplaceno 28 projektů v celkové částce 3 094 tis. Kč (ostatní projekty budou realizovány a proplaceny až v roce 2020). V roce 2019 probíhala také výplata dotací v rámci 290 žádostí přijatých v roce 2018 a to v celkové částce 114 493 tis. Kč. Celkově bylo v roce 2019 vyplaceno 117 587 tis. Kč na 318 žádostí.

Podprogram 129 662 Údržba a obnova stávajících kulturních prvků venkovské krajiny – na podporu údržby a obnovu stávajících památných staveb a objektů kulturně-historických hodnot v extravilánu i intravilánu obcí do 2 000 obyvatel nebo v obci od 2 001 do 5 000 obyvatel, přičemž předmět dotace se nachází v místní části obce do 500 obyvatel; předmět dotace musí být zpřístupněný veřejnosti a nesmí sloužit k podnikatelské činnosti. V roce 2019 bylo přijato 336 žádostí, z toho bylo 242 schválených a 28 proplacených (v částce 3 094 tis. Kč). Celkově bylo v roce 2019 vyplaceno 114 546 tis. Kč na 314 žádostí. Jednalo se o objekty typu kaplička, křížová cesta, zvonička, boží muka, smírčí a jiné kříže, exteriérové sochy a sousoší, kostely, hřbitovy a hřbitovní zdi.

Podprogram 129 666 Údržba a oprava polních cest – na podporu údržby, opravy zpevněných polních cest nebo jejich úseků nacházejících se v obvodu pozemkových úprav obce do 2 000 obyvatel nebo v obci od 2 001 do 5 000 obyvatel, přičemž předmět dotace se nachází v místní části obce do 500 obyvatel. V roce 2019 byly proplaceny 4 žádosti podané v roce 2018 (v částce 3 041 tis. Kč).

Dotační program 129 710 Centra odborné přípravy

Účelem dotačního programu byla podpora na pořízení moderních učebních pomůcek, která zabezpečí zvýšení kvality odborného vzdělávání žáků a studentů středních a vyšších odborných škol ve skupinách oborů vzdělání 41 – zemědělství a lesnictví, 43 – veterinářství a veterinární prevence, a 29 – potravinářství a potravinářská chemie. Školy tak zvyšují svou atraktivitu a propagují rezortní obory. Díky vybavení mohou školy zajistit vyšší uplatnitelnost absolventů na trhu práce, a tím i konkurenceschopnost sektoru. Na tento dotační program bylo poskytnuto 61 834 tis. Kč. Podpořeno bylo 41 žádostí ze 42 přijatých žádostí.

Podpůrný program dle Usnesení vlády 640 ze dne 9.9.2019 – „MRÁZ“**M.1.4. Zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu a květnu 2019 – de minimis**

Účelem dotace bylo zmírnění škod ovocnářů – pěstitelů všech ovocných druhů, kteří v roce 2019 utrpěli škody na produkci v důsledku jarních mrazů v dubnu a květnu 2019. Celkem bylo vyplaceno 29 522 tis. Kč na 382 žádostí. Přijatých bylo 388 žádostí.

Podpůrný program dle Usnesení vlády č. 689 ze dne 24.10.2018 – „SUCHO“ 2018**S.1.1./18 Zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách pěstovaných převážně pro tržní účely a na produkci v okrasných a ovocných školkách v roce 2018**

Účelem dotace bylo zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách pěstovaných převážně pro tržní účely a na produkci v okrasných a ovocných školkách v roce 2018. Vynaložené prostředky pomohly překonat složité ekonomické období zemědělských podniků způsobené suchem a umožnily realizovat opatření, díky kterým se dá aktivně čelit dalším dopadům výskytu sucha. Celkem bylo vyplaceno 1 027 316 tis. Kč. Přijatých bylo 3 608 žádostí, následně schválených 3 604 žádostí.

S.1.2./18 Zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách ke krmeným účelům v roce 2018

Účelem dotace bylo zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách ke krmeným účelům v roce 2018, tj. na – trvalý travní porost, kukuřici mimo kukuřice na zrno, jetel a jeho směsi a na vojtěšku a její směsi. Vynaložené prostředky pomohly překonat složité ekonomické období zemědělských podniků způsobené suchem a umožnily realizovat opatření, díky kterým se dá aktivně čelit dalším dopadům výskytu sucha. Celkem bylo vyplaceno 901 808 tis. Kč. Přijatých bylo 9 578 žádostí, schválených 9 107 žádostí.

S.2./18 Zmírnění škod způsobených suchem na sadebním materiálu lesních dřevin v lesních školkách v roce 2018

Účelem dotace bylo zmírnění škod způsobených suchem na sadebním materiálu lesních dřevin v lesních školkách v roce 2018. Celkem bylo vyplaceno 9 372 tis. Kč. Schválených bylo všech 8 přijatých žádostí.

Státní zemědělský intervenční fond**Základní informace o SZIF**

Státní zemědělský intervenční fond byl zřízen zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je právnickou osobou se sídlem v Praze a náleží do působnosti Ministerstva zemědělství.

SZIF je tvořen centrálním pracovištěm (CP SZIF) a 7 regionálními odbory (RO SZIF) – Praha, České Budějovice, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno, Olomouc a Opava. Statutárním orgánem SZIF je generální ředitel. Činnost a hospodaření kontroluje dozorčí rada.

V roce 2004 byla SZIF udělena akreditace jako platební agentuře pro provádění opatření Společné zemědělské politiky (SZP), financovaných ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Dne 10. října 2007 udělilo Ministerstvo financí SZIF akreditaci jako platební agentuře pro provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). V souvislosti s novým programovým obdobím SZP 2014–2020 dne 9. září 2015 udělilo Ministerstvo financí dočasnou akreditaci SZIF a následně dne 21. července 2016 rozhodlo Ministerstvo financí o udělení akreditace

Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu jako platební agentuře pro provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných z EZZF a EZFRV podle čl. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění a čl. 1 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 908/2014, v platném znění.

Návazně na udělenou akreditaci je SZIF každoročně podrobován certifikačnímu auditu, který je prováděn nezávislou organizací určenou Ministerstvem financí, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění. Předmětem certifikačního auditu je mimo jiné ověření plnění akreditačních kritérií nebo ujištění o legalitě a správnosti uskutečněných operací, tj. že výdaje účtované fondům byly uskutečněny v souladu s předpisy Unie.

Předmět činnosti

Hlavním úkolem SZIF jako platební agentury je zprostředkování finanční podpory zemědělství z evropských a národních zdrojů. V rámci plnění závazků, vyplývajících ze SZP a v souladu s právními předpisy, právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami zajišťuje zejména následující činnosti:

- rozhoduje o poskytnutí dotace a kontroluje plnění podmínek poskytnutí dotace,
- provádí Program rozvoje venkova (PRV) podle přímo použitelného předpisu EU upravujícího podpory pro rozvoj venkova z EZFRV,
- provádí činnosti zprostředkujícího subjektu podle použitelných předpisů EU upravujících strukturální fondy nebo Evropský rybářský fond a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF),
- provádí intervenční nákupy zemědělských výrobků a potravin a zajišťuje skladování, případně zpracování takto nakoupených zemědělských výrobků a potravin,
- prodává nebo jiným způsobem převádí intervenčně nakoupené zemědělské výrobky a potraviny,
- provádí vládou schválené programy zaměřené na nepotravinářské využití a zpracování zemědělských výrobků,
- poskytuje subvence při vývozu zemědělských výrobků a potravin,
- rozhoduje o poskytnutí licence při dovozu a vývozu zemědělských výrobků a potravin a kontroluje plnění podmínek poskytnutí licence,
- provádí činnosti související se systémem záruk pro zemědělské výrobky a potraviny,
- provádí činnosti související se systémem schvalování, registrace, evidence nebo uznávání seskupení a organizací producentů zemědělských výrobků nebo potravin,
- vykonává dozor nad plněním povinností vyplývajících pro fyzické a právnické osoby z přímo použitelného předpisu EU,
- provádí podporu marketingu zemědělských výrobků a potravin.

Na základě § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s vyhláškou č. 356/2015 Sb., kterou se mění vyhláška č. 419/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byla zpracována Výroční zpráva o činnosti Státního zemědělského intervenčního fondu za rok 2019.

Rozpočet a jeho změny

Rozpočet Státního zemědělského intervenčního fondu na rok 2019 schválila Poslanecká sněmovna parlamentu ČR dne 21. prosince 2018 usnesením č. 430.

První změna rozpočtu

I. změna rozpočtu SZIF na rok 2019 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 5. března 2019, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 27. března 2019 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 18. dubna 2019.

Společná zemědělská politika

Zdroje

• Zůstatek na účtech Společné zemědělské politiky

Po zpracování účetní závěrky za rok 2018 byl vykázán zůstatek finančních prostředků na účtech SZP ve výši 482 589 tis. Kč, o který se navýšil rozpočet v roce 2019 takto:

Zůstatky na účtech Společné zemědělské politiky k 31. 12. 2018

Přímé platby	– ČR část o	49 023 tis. Kč
	– EU část o	166 tis. Kč
Společná organizace trhu	– ČR část o	80 733 tis. Kč
	– EU část o	82 911 tis. Kč
Program rozvoje venkova	– ČR část o	197 369 tis. Kč
	– EU část o	72 387 tis. Kč

Zdroj: SZIF

• Dotace z nespotřebovaných výdajů MZe

Dopisem MZe ze dne 22. února 2019 pod č.j.: 10321/2019-MZE-11161 byly SZIF sděleny dotace z nespotřebovaných výdajů MZe minulých let v celkové výši 13 325 859 tis. Kč, z toho na:

Dotace z nespotřebovaných výdajů MZe minulých let

Přímé platby	– ČR část o	26 354 tis. Kč
	– EU část o	11 908 187 tis. Kč
Společnou organizaci trhu	– ČR část o	242 007 tis. Kč
	– EU část o	139 803 tis. Kč
Společnou organizaci trhu (včelařské produkty)	– ČR část o	12 179 tis. Kč
	– EU část o	17 531 tis. Kč
Program rozvoje venkova	– ČR část o	979 772 tis. Kč
	– EU část o	26 tis. Kč

Zdroj: SZIF

Užití zdrojů

- **Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP**
Navýšení rozpočtu položky bylo způsobeno pozastavením plateb u sedmi organizací producentů, u nichž v roce 2018 bylo zjištěno porušení podmínek uznání. Předpokládá se, že po provedení nápravných opatření dojde v roce 2019 k vyplacení pozastavených plateb ve výši 22 351 tis. Kč.
- **Splátka zápůjčky na intervenční nákupy**
Rozpočet položky byl snížen na úroveň výše zůstatku nesplicené zápůjčky na konci roku 2018.
- **Podpora propagace zemědělských produktů**
Mírné navýšení rozpočtu položky bylo způsobeno zpřesněním částek čerpání rozpočtu programu, které vycházelo z žádostí o platbu předložených žadatelem.
- **Rezerva Společné organizace trhu (SOT)**
V rámci SOT – část EU došlo v I. změně rozpočtu SZP k vytvoření rezervy SOT, která zahrnuje nevyužití prostředky předchozích let – zůstatek na účtech SOT z roku 2018 a nepotřebované výdaje MZe minulých let.

Marketing

Zůstatek na účtech marketingu

K 31. prosinci 2018 byl na účtech marketingu vykázán zůstatek finančních prostředků ve výši 170 162 tis. Kč, který byl v souladu s ustanovením § 6a odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, převeden do roku 2019 na provádění marketingových činností.

Správní výdaje

Zdroje správních výdajů SZIF na rok 2019 byly navýšeny o zůstatek na účtech správních výdajů z roku 2018 ve výši 295 681 tis. Kč. V rámci I. změny rozpočtu správních výdajů byla zpřesněna výše rozpočtu na Technickou pomoc PRV. Nově byl zařazen rozpočet na položku Technická pomoc OP Rybářství.

Změny oproti rozpočtu SZIF na rok 2019 schválenému Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití na SZP o **13 674 914 tis. Kč** a marketingovou činnost o 170 162 tis. Kč. Současně se zvýšily zdroje a jejich užití na správní výdaje o **402 181 tis. Kč**. Uvedené zvýšení zdrojů a jeho čerpání nemělo dopad do státního rozpočtu.

Druhá změna rozpočtu (rozpočtové opatření)

Do II. změny rozpočtu bylo zapracováno navýšení dotace na správní výdaje (rozpočtové opatření).

II. změna rozpočtu SZIF na rok 2019 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 13. srpna 2019, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 12. září 2019 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 2. října 2019.

Společná zemědělská politika

Zdroje

- **Tržby z prodeje**
Na počátku roku 2019 SZIF doprodal staré intervenční zásoby sušeného odstředěného mléka (SOM) s tím, že tržby činily 10 779 tis. Kč. Další realizaci tržeb SZIF v roce 2019

nepředpokládal vzhledem k tomu, že neprobíhal intervenční nákup a SZIF neměl na skladech staré intervenční zásoby.

- **Zápůjčka na intervenční nákupy**
Nebylo potřeba načerpat finanční prostředky (2. tranše) dle uzavřené Smlouvy o zápůjčce s MF. Z tohoto důvodu byl rozpočet snížen.

Užití zdrojů

- **Mléko do škol a Ovoce a zelenina do škol**
Úprava rozpočtu položek vycházela z navýšení finančních prostředků z rozpočtu EU na základě prováděcího Rozhodnutí Komise ze dne 27. března 2019.
- **Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic**
Důvodem navýšení rozpočtu byla změna způsobu administrace na základě nařízení vlády ČR č. 147/2018 Sb. Na rozdíl od předchozích let je možné po začátku nového fiskálního roku (16. října 2019) vyplácet žádosti, které nemohly být vyplaceny v předchozím fiskálním roce (do 15. října 2019) a zároveň žádosti nového fiskálního roku.
- **Podpora propagace zemědělských produktů**
Mírné navýšení rozpočtu na propagační programy bylo způsobeno zpřesněním částek čerpání rozpočtu programu, které vychází z žádostí o platbu předložených žadatelem.
- **Intervenční nákup mlékárenských výrobků**
Vzhledem ke změně vývoje trendu na trhu s mlékem dochází ke stabilizaci ceny másla a k nastartování stabilizace tržní ceny SOM. Předpokládá se, že do září tohoto roku k realizaci intervenčního nákupu másla nedojde. Z tohoto důvodu byl rozpočet snížen.

Správní výdaje

V rámci II. změny rozpočtu (rozpočtové opatření) správních výdajů byla na základě dopisu MZe ze dne 18. června 2019 pod čj. 27370/2019-MZE-11161 navýšena dotace na správní výdaje o 60 mil. Kč.

Změny oproti I. změně rozpočtu SZIF na rok 2019 představovaly celkové snížení zdrojů a jejich užití na SZP o 94 987 tis. Kč a zvýšení zdrojů a jejich užití na správní výdaje o 60 000 tis. Kč. Uvedené zvýšení zdrojů a jeho čerpání nemělo dopad do státního rozpočtu.

Třetí změna rozpočtu (rozpočtové opatření)

Do III. změny rozpočtu bylo zapracováno navýšení dotace na Program rozvoje venkova (rozpočtové opatření).

III. změna rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2019 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 5. listopadu 2019, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 5. prosince 2019 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 18. prosince 2019.

Společná zemědělská politika

Zdroje

- **Zápůjčka na intervenční nákupy**
Nebylo potřeba načerpat finanční prostředky (3. tranše) dle uzavřené Smlouvy o zápůjčce s Ministerstvem financí. Z tohoto důvodu byl rozpočet snížen.

- *Dotace z kapitoly MZe na Program rozvoje venkova na rok 2019*

Na základě dopisu Ministerstva financí ze dne 30. září 2019 o provedení rozpočtového opatření došlo k navýšení prostředků na financování PRV 2014–2020 ve výši 600 000 tis. Kč (SR podíl) a 1 500 000 tis. Kč (EU podíl). Dále na základě dopisu Ministerstva financí ze dne 21. října 2019 o provedení rozpočtového opatření došlo k navýšení prostředků na financování PRV 2014–2020 ve výši 32 067 tis. Kč (SR podíl).

Užití zdrojů

- *Mléko do škol*

Úprava čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu v roce 2019 vycházela z celkového finančního objemu již vyplacených finančních prostředků a z podaných žádostí pro školní rok 2018/2019 a ze snížení částky přidělené na propagaci a hodnocení.

- *Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP*

Snížení rozpočtu bylo způsobeno nevyplacením veškerých pozastavených plateb organizacím producentů, u nichž bylo zjištěno porušení podmínek uznání v roce 2018 a 2019.

- *Ovoce a zelenina do škol*

Úprava čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu v roce 2019 vycházela z celkového finančního objemu vyplacených a podaných žádostí pro školní rok 2018/2019.

- *Podpora soukromého skladování*

Režim soukromého skladování nebyl spuštěn, proto nebyly v rámci tohoto režimu do konce roku 2019 vyplaceny žádné finanční prostředky.

- *Podpora na investice v rámci SOT s vínem*

Do konce kalendářního roku 2019 dojde pravděpodobně k výplatě 3 žádostí, u nichž se původně výplata nepředpokládala. Z toho důvodu došlo k navýšení rozpočtu.

- *Intervenční nákup mlékárenských výrobků*

Vzhledem k tomu, že příjem žádostí pro intervenční nákup mlékárenských výrobků byl ukončen dne 30. září 2019 resp. poslední termín pro podání nabídek do nabídkového řízení pro intervenční nákup SOM uplynul 17. září 2019 a nebyla přijata žádná nabídka, bylo možné rozpočet vynulovat.

- *Intervenční skladování mlékárenských výrobků*

Jelikož v roce 2019 nedošlo k dalšímu nákupu SOM a zároveň byl dokončen prodej dříve uskladněného SOM, bylo možné předpokládané výdaje na skladování SOM snížit.

- *Splátka zápůjčky na intervenční nákupy*

U intervenčního nákupu SOM uplynul termín pro prodání nabídek a nebyla přijata žádná nabídka, bylo možné vrátit poskytnutou zápůjčku z Ministerstva financí ve výši 21 000 tis. Kč.

Správní výdaje

Zdroje

V rámci návrhu III. změny rozpočtu (rozpočtové opatření) v oblasti správních výdajů byla zpřesněna výše rozpočtu na Technickou pomoc PRV a program Twinning.

Změny oproti II. změně rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2019 představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití na SZP o 1 986 067 tis. Kč a snížení zdrojů a jejich užití na správní výdaje o 25 370 tis. Kč. Uvedené zvýšení zdrojů a jeho čerpání nemělo dopad do státního rozpočtu.

Společná zemědělská politika

Společná zemědělská politika je nejstarší politikou Evropských společenství. Její základní cíle byly stanoveny již v tzv. Římské smlouvě v roce 1957. SZP se prakticky provádí od roku 1962 a byla za dobu své existence několikrát reformována, naposledy v roce 2013.

V roce 2019 vyplatil SZIF v rámci SZP celkem 39,7 mld. Kč, z toho se nejvíce na výplatách podílely přímé platby, na které bylo vyplaceno 22,5 mld. Kč. SZIF obdržel 30 217 žádostí na jednotnou platbu na plochu (SAPS), na celkovou plochu 3,54 mil. ha.

Přímé platby a Přechnodné vnitrostátní podpory

Přímé platby zaujímají největší podíl vyplacených finančních prostředků určených na dotace v zemědělství a jsou zemědělcům poskytovány od vstupu ČR do EU v roce 2004. Během této doby došlo k několika zásadním změnám v oblasti SZP, přičemž poslední reforma z roku 2013 významně změnila strukturu přímých plateb pro období 2015–2020. Současná SZP tak obsahuje řadu nových prvků, které dosud nebyly v oblasti přímých plateb aplikovány.

Mezi cíle reformované SZP v rámci přímých plateb patří větší důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí prostřednictvím platby na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí či generační obměna na venkově podporovaná poskytnutím příspěvku pro mladé zemědělce. Dalším z cílů je stabilizace odvětví, která čelí určitým obtížím a jsou velmi významná z hospodářského, sociálního nebo environmentálního hlediska. Těmto tzv. citlivým sektorům, mezi které patří pěstování ovoce, zeleniny, škrabových i konzumních brambor, chmele, cukrové řepy, bílkovinných plodin a chov mléčného i masného skotu a ovcí a koz, je vyplácena dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS).

V rámci přímých plateb se poskytuje několik podpor. Nejobjemnější složku, co se týče finančních prostředků představuje jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS). Dalšími složkami jsou platba na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (tzv. greening neboli ozelenění), VCS a platba pro mladé zemědělce. Z národního rozpočtu může ČR až do roku 2020 také vyplácet přechodnou vnitrostátní podporu (PVP), která navazuje na dříve poskytované národní doplňkové platby (Top-Up).

Reforma SZP pro období 2015–2020 měla za cíl posun směrem ke spravedlivější, ekologičtější a cílenější distribuci podpor. Jedním z nástrojů bylo i rozlišování tzv. aktivních zemědělců, které se ovšem zároveň ukázalo jako administrativně zatěžující kritérium a od roku 2018 bylo od této podmínky v ČR upuštěno na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2017/2393 (nařízení Omnibus).

Celkem bylo v roce 2019 v rámci **přímých plateb a Přechnodných vnitrostátních podpor vyplaceno 22 455 454 tis. Kč, z toho 650 452 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **21 805 002 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Směnný kurz pro výplaty přímých plateb je stanoven nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, vždy k poslednímu směnnému kurzu stanovenému Evropskou centrální bankou před 1. říjnem kalendářního roku. Tento kurz je závazný pro výplaty žádostí podaných v příslušném roce a pro žádosti 2019 činí 25,816 Kč/€.

• *Jednotná platba na plochu (SAPS)*

Žádosti SAPS 2009 až 2014 byly vypláceny na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 47/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Od roku 2015 jsou žádosti SAPS vypláceny na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2019 bylo podáno 30 217 žádostí na celkovou plochu 3 541 258,03 ha. Žádosti byly podávány do 15. května 2019. Sazba dotace byla stanovena na 3 394,11 Kč/ha zemědělské půdy.

Výplata žádostí na SAPS probíhala v roce 2019 jedním rozhodnutím, avšak ve 2 etapách. Od 22. října 2019 byla vydávána rozhodnutí a zároveň probíhala výplata zálohy ve výši 70 % celkové přiznané částky. Zbýlých 30 % platby, tzv. doplatek byl vyplácen od 1. prosince 2019.

V roce 2019 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2008 v celkové částce **4 tis. Kč**, 2 žádosti z roku 2009 v celkové částce **51 tis. Kč**, 3 žádosti z roku 2011 v celkové částce **86 tis. Kč**, 1 žádost z roku 2013 v celkové částce **3 tis. Kč**, 2 žádosti z roku 2014 v celkové částce **114 tis. Kč**, 1 žádost z roku 2015 v celkové částce **59 tis. Kč**, 5 žádostí z roku 2016 v celkové částce **1 224 tis. Kč**, 37 žádostí z roku 2017 v celkové částce **4 514 tis. Kč**, 1 145 žádostí z roku 2018 v celkové částce **488 550 tis. Kč** a 29 293 žádostí z roku 2019 v celkové částce **11 371 098 tis. Kč**.

• *Národní doplňková platba k přímým podporám (Top-Up)*

Národní doplňková platba k přímým podporám (žádosti Top-Up 2009 až 2012) byla poskytována na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2019 byly **vyplaceny** 2 žádosti z roku 2008 v celkové částce **28 tis. Kč**, 1 žádost z roku 2009 v celkové částce **6 tis. Kč**, 2 žádosti z roku 2010 v celkové částce **9 tis. Kč**, 2 žádosti z roku 2011 v celkové částce **19 tis. Kč** a 9 žádostí z roku 2012 v celkové částce **129 tis. Kč**.

• *Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)*

Podpora do roku 2014 vycházela z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

PVP je přímým nástupcem národní doplňkové platby k přímým podporám, která byla vyplácena v letech 2007 až 2012.

Žádosti na PVP od roku 2015 vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a byly podávány do 15. května 2019.

V roce 2019 byly **vyplaceny** 3 žádosti z roku 2013 v celkové částce **7 tis. Kč**, 10 žádostí z roku 2014 v celkové částce **164 tis. Kč**, 8 žádostí z roku 2015 v celkové částce **107 tis. Kč**, 9 žádostí z roku 2016 v celkové částce **199 tis. Kč**, 76 žádostí z roku 2017 v celkové částce **1 983 tis. Kč** a 25 178 žádostí z roku 2018 v celkové částce **647 407 tis. Kč**.

• *Platba pro zemědělce dodávající zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening)*

Platba pro zemědělce dodávající zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí legislativně vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a jejich prováděcích předpisů, a dále pak z nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Termín pro podání žádosti byl do 15. května 2019.

Na tuto platbu bylo v roce 2019 podáno 30 217 žádostí na celkovou plochu 3 541 258,03 ha. Sazba byla stanovena na 1 884,30 Kč/ha zemědělské půdy.

V roce 2019 bylo **vyplaceno** 5 žádostí z roku 2015 v celkové částce **318 tis. Kč**, 4 žádosti z roku 2016 v celkové částce **1 090 tis. Kč**, 59 žádostí z roku 2017 v celkové částce **10 883 tis. Kč** a 29 938 žádostí z roku 2018 v celkové částce **6 517 677 tis. Kč**.

• *Platba pro mladé zemědělce*

Platba pro mladé zemědělce legislativně vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a jejich prováděcích předpisů, a dále pak z nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Termín pro podání žádosti byl do 15. května 2019.

Na tuto platbu bylo podáno 5 604 žádostí. Při podání žádosti žadatel výměru nedeklaruje, neboť tato platba se vyplácí na výměru, na kterou byla poskytnuta jednotná platba

Sazby Přechodné vnitrostátní podpory pro rok 2019

Komodita	Jednotka	Sazba (Kč/jednotka)	Počet jednotek
Zemědělská půda	ha	129,86	3 536 952,09
Přežvýkavci	VDJ	70,19	971 708,90
Chmel	ha	3 532,43	5 480,54
Škrob	t	1 187,93	25 834,33
Krávy bez tržní produkce mléka	VDJ	80,38	221 728,20
Ovce, kozy	VDJ	43,13	22 066,50

Zdroj: SZIF

na plochu (platba je tedy závislá na výsledku administrace žádosti o jednotnou platbu na plochu), přičemž maximální výměra činí 90 ha zemědělské půdy. Sazba byla stanovena na 1 697,06 Kč/ha.

V roce 2019 byly **vyplaceny** 4 žádosti z roku 2017 v celkové částce **80 tis. Kč** a 5 160 žádostí z roku 2018 v celkové částce **178 884 tis. Kč**.

• Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)

Podpory vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, a nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Žádosti byly podávány do 15. května 2019.

Podpora na produkci brambor určených pro výrobu škrobu

Na tuto podporu bylo v roce 2019 podáno 291 žádostí na celkový počet 5 793,33 ha. Sazba dotace byla stanovena na 14 014,44 Kč/ha.

V rámci opatření Dobrovolná podpora vázaná na produkci brambor určených pro výrobu škrobu bylo za žádosti podané v roce 2018 ke dni 31. prosince 2019 **vyplaceno** 303 žádostí v celkové částce **78 181 tis. Kč**.

Podpora na produkci chmele

Na tuto podporu bylo v roce 2019 podáno 118 žádostí na celkový počet 5 202,63 ha. Sazba dotace byla stanovena na 15 621,44 Kč/ha.

V roce 2019 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2017 v celkové částce **2 148 tis. Kč** a 118 žádostí z roku 2018 v celkové částce **79 817 tis. Kč**.

Podpora na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2019 podáno 306 žádostí na celkový počet 5 824,28 ha. Sazba dotace byla stanovena na 11 735,23 Kč/ha.

V roce 2019 bylo **vyplaceno** 280 žádostí z roku 2018 v celkové částce **62 275 tis. Kč**.

Podpora na produkci ovocných druhů s vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2019 podáno 316 žádostí na celkový počet 3 454,70 ha. Sazba dotace byla stanovena na 7 892,29 Kč/ha.

V roce 2019 bylo **vyplaceno** 276 žádostí z roku 2018 v celkové částce **24 895 tis. Kč**.

Podpora na produkci konzumních brambor

Na tuto podporu bylo v roce 2019 podáno 674 žádostí na celkový počet 10 394,90 ha. Sazba dotace byla stanovena na 4 599,12 Kč/ha.

V roce 2019 bylo **vyplaceno** 621 žádostí v celkové částce **46 456 tis. Kč** v rámci opatření Dobrovolná podpora vázaná na produkci konzumních brambor – za žádosti podané v roce 2018.

Podpora na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2019 podáno 313 žádostí na celkový počet 7 592,76 ha. Sazba dotace byla stanovena na 10 862,63 Kč/ha.

V roce 2019 bylo **vyplaceno** 283 žádostí z roku 2018 v celkové částce **71 562 tis. Kč** a 20 žádostí z roku 2019 v celkové částce **11 819 tis. Kč**.

Podpora na produkci zeleninových druhů s vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2019 podáno 124 žádostí na celkový počet 3 362,92 ha. Sazba dotace byla stanovena na 3 906,56 Kč/ha.

V roce 2019 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2016 v celkové částce **27 tis. Kč**, 102 žádostí z roku 2018 v celkové částce **7 563 tis. Kč** a 14 žádostí z roku 2019 v celkové částce **2 807 tis. Kč**.

Podpora na produkci cukrové řepy

Na tuto podporu bylo v roce 2019 podáno 867 žádostí na celkový počet 59 352,12 ha. Sazba dotace byla stanovena na 7 245,58 Kč/ha.

V roce 2019 byly **vyplaceny** 3 žádosti z roku 2017 v celkové částce **432 tis. Kč**, 706 žádostí z roku 2018 v celkové částce **271 291 tis. Kč** a 138 žádostí z roku 2019 v celkové částce **123 969 tis. Kč**.

Podpora na produkci bilkovinových plodin

Na tuto podporu bylo v roce 2019 podáno 6 111 žádostí na celkový počet 208 287,45 ha. Sazba dotace byla stanovena na 2 135,99 Kč/ha.

V roce 2019 byly **vyplaceny** 4 žádosti z roku 2017 v celkové částce **63 tis. Kč** a 5 716 žádostí z roku 2018 v celkové částce **434 125 tis. Kč**.

Podpora na chov telete masného typu

Na tuto podporu bylo v roce 2019 podáno 6 508 žádostí na celkový počet 79 576,40 VDJ (1 tele = 0,4 VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 8 083,99 Kč/VDJ.

V roce 2019 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2017 v celkové částce **1 tis. Kč** a 6 247 žádostí z roku 2018 v celkové částce **632 748 tis. Kč**.

Podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka

Na tuto podporu bylo v roce 2019 podáno 1 797 žádostí na celkový počet 356 393,80 VDJ (1 dojnice starší 24 měsíců = 1 VDJ, mladší 24 měsíců včetně = 0,6 VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 3 730,46 Kč/VDJ.

V roce 2019 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2017 v celkové částce **120 tis. Kč**, 1 265 žádostí z roku 2018 v celkové částce **597 281 tis. Kč** a 325 žádostí z roku 2019 v celkové částce **432 198 tis. Kč**.

Podpora na chov bahnice nebo na chov kozy

Na tuto podporu bylo v roce 2019 podáno 2 717 žádostí na celkový počet 19 415,7 VDJ (1 bahnice/koza = 0,15 VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 3 865,27 Kč/VDJ.

V roce 2019 byly **vyplaceny** 3 žádosti z roku 2017 v celkové částce **59 tis. Kč** a 2 748 žádostí z roku 2018 v celkové částce **69 203 tis. Kč**.

Kompenzace finanční disciplíny (KFD)

V roce 2019 byla KFD vyplácena na základě prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/1848, v platném znění, a nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Bylo odesláno celkem 18 989 rozhodnutí s přiznanou vyšší kompenzací. **Celková částka k vrácení činila 281 327 tis. Kč.**

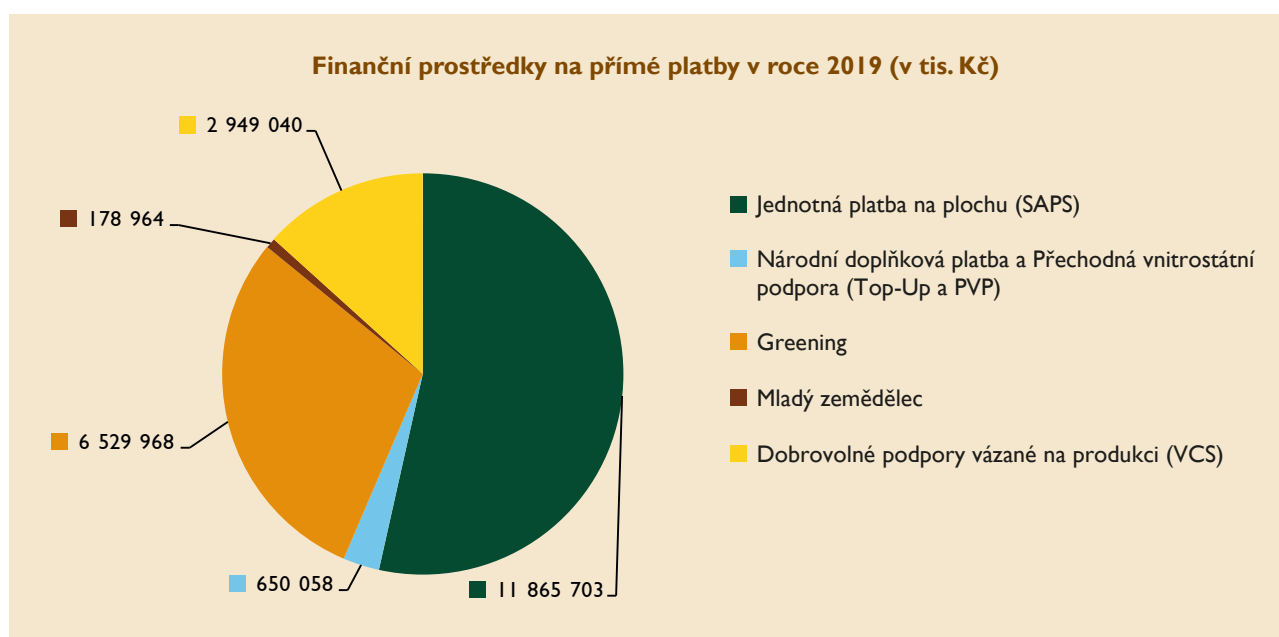
Ostatní výdaje

Dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, bylo **do správních výdajů převedeno** 20 % z vrácených prostředků, tj. **394 tis. Kč**.

Celkový přehled vyplacených prostředků na přímé platby v roce 2019

Přímé platby	Počet vyplacených žádostí	Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
SAPS	30 490	0	11 865 703	11 865 703
Top-Up a PVP	25 300	650 058	0	650 058
Greening	30 006	0	6 529 968	6 529 968
Mladý zemědělec	5 164	0	178 964	178 964
VCS	19 176	0	2 949 040	2 949 040
Přímé platby celkem	110 136	650 058	21 523 675	22 173 733

Zdroj: SZIF

**Společná organizace trhu**

Společnou organizaci trhů aplikuje EU u vybraných zemědělských komodit, u nichž závazným způsobem stanovuje některé podmínky výroby a obchodu a podporuje je některými intervenčními zásahy, dotacemi, licenční politikou při dovozu a vývozu zemědělských komodit z a do třetích zemí, úpravou obchodních podmínek apod. Cílem je minimalizovat výkyvy v nabídce jednotlivých komodit a tím i v cenách placených zemědělcům a rovněž stabilizovat ceny pro konečného spotřebitele.

Celkem bylo v roce 2019 v rámci **společné organizace** trhů vynaloženo 990 666 tis. Kč, z toho **567 160 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **423 506 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Na základě nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, v platném znění a některých dalších nařízení pro jednotlivá opatření a podpory poskytované v rámci společné organizace trhů je stanovena tzv. rozhodná skutečnost, ke které se váže použití platného směnného kurzu mezi € a Kč (povinně použitelný směnný kurz je obvykle kurz naposledy stanovený Evropskou centrální bankou (ECB) před prvním dnem v měsíci, kdy došlo k rozhodné skutečnosti). Např. rozhodnou skutečností v případě intervenčních nákupů je

datum obdržení platné nabídky k intervenčnímu nákupu podatelnou SZIF (č. 36 písm. a) nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, v platném znění), u vývozních subvencí den přijetí celního prohlášení, u propagačních opatření je směnným kurzem pro přepočtení průběžné platby/vyplacení zůstatku kurz dle čl. 11 výše uvedeného nařízení, tedy předposlední směnný kurz vydaný ECB před měsícem, v rámci kterého byly výdaje a účelově vázané příjmy vykázány, tj. datum platby a u zlepšení výroby včelařských produktů 1. leden roku, ve kterém je vyplacena dotace (čl. 34 odst. 1 výše uvedeného nařízení). Konkrétní směnný kurz je pro každou žádost o jednotlivé druhy podpor nebo pro každou nabídku produktů jiný.

Finanční podpory• **Školní projekt – Mléko do škol**

Od školního roku 2017/2018 je projekt administrován v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, nařízením Rady (EU) č. 1370/2013, v platném znění, nařízením Komise (EU) č. 1407/2013, prováděcím nařízením Komise (EU) 2017/39 a nařízením

Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/40. Podmínky pro čerpání podpory z finančních zdrojů ČR jsou stanoveny v nařízení vlády ČR č. 74/2017 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2019 bylo vyplaceno celkem **298 425 tis. Kč**, z toho **247 344 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **51 081 tis. Kč** z rozpočtu EU.

- **Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh**

Poskytování dotací chovatelům včel se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, prováděcím nařízením Komise (EU) 2015/1368, nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1366 a nařízením vlády ČR č. 197/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2019 bylo vyplaceno celkem **64 334 tis. Kč**, z toho **32 167 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **32 167 tis. Kč** z rozpočtu EU.

- **Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny**

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny je administrována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, prováděcím nařízením Komise (EU) č. 543/2011, v platném znění a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Od 1. června 2017 vstoupilo v platnost nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/891, v platném znění a prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/892, v platném znění, kterými se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011, v platném znění. Dle nové legislativy budou administrovány a vypláceny podpory u operačních programů schválených v roce 2017 a dále. Pro operační programy schválené do konce roku 2016 zůstává nadále v platnosti prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011, v platném znění.

V roce 2019 bylo evidováno 22 uznaných organizací producentů a 1 nadnárodní organizace producentů. Celkem bylo vyplaceno **97 174 tis. Kč** z rozpočtu EU.

- **Školní projekt – Ovoce a zelenina do škol**

Od školního roku 2017/2018 je projekt administrován v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU)

č. 1308/2013, v platném znění, nařízením Rady (EU) č. 1370/2013, v platném znění, nařízením Komise (EU) č. 1407/2013, prováděcím nařízením Komise (EU) 2017/39, nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/40 a nařízením vlády ČR č. 74/2017 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2019 bylo vyplaceno celkem **319 691 tis. Kč**, z toho **214 832 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **104 859 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Dotace

- **Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic a Podpora na investice v rámci SOT s vínem**

Podpora vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 555/2008, v platném znění, nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1149, prováděcího nařízení Komise (EU) 2016/1150, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 147/2018 Sb.

V roce 2019 bylo **vyplaceno celkem 98 323 tis. Kč** z rozpočtu EU na **246,38 ha** restrukturalizované výměry a na podporu na investice v rámci SOT s vínem bylo v roce 2019 vyplaceno celkem **39 782 tis. Kč** z rozpočtu EU na 115 žádostí.

Intervenční nákupy a související výdaje

- **Intervenční nákup mlékárenských výrobků**

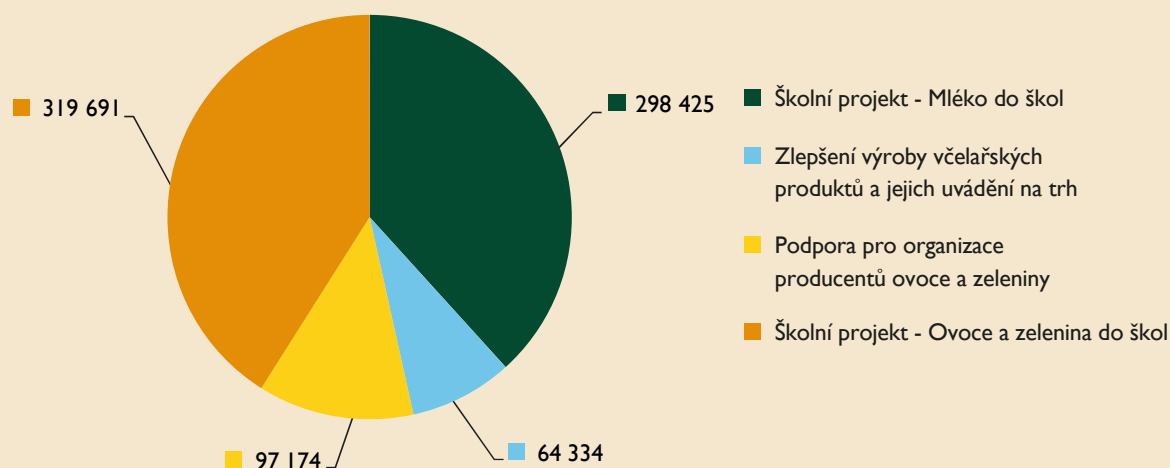
Vzhledem k vývoji tržních cen v EU a ČR nebyl v roce 2019 **intervenční nákup másla a SOM uskutečněn**.

- **Intervenční skladování mlékárenských výrobků**

Intervenční skladování másla a SOM probíhá v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 906/2014 a nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, v platném znění.

Vzhledem k nulovým počátečním zásobám másla a neuskutečnění intervenčního nákupu v roce 2019 nevznikly žádné náklady v souvislosti s jeho skladováním. Během

Finanční podpory SOT vyplacené v roce 2019 (v tis. Kč)



roku 2016 bylo postupně nakoupeno a uskladněno u čtyř skladovatelů 3 302,5 t SOM, které bylo dále skladováno během roku 2017. V roce 2018 začal postupný prodej skladovaného SOM, v roce 2019 byly zásoby SOM doprodány a žádné nové SOM nebylo naskladněno. Celkem bylo za skladování SOM v roce 2019 zapláceno 153 tis. Kč, z toho 33 tis. Kč ze státního rozpočtu a 120 tis. Kč z rozpočtu EU.

• Tržby z prodeje mlékárenských výrobků

Prodej SOM probíhal během roku 2018 podle prováděcího nařízení Komise (EU) 2016/2080, v platném znění, prostřednictvím nabídkového řízení. Veškeré skladované SOM bylo prodáno, přičemž z posledního tendru, který proběhl v prosinci 2018, nebylo zboží před koncem roku vyskladněno z intervenčního skladu ani uhrazeno. Tržba byla realizována až počátkem roku 2019. Začátkem roku 2019 bylo pro prodej vyskladněno zbývajících 239,925 t starých zásob SOM a tržby z prodeje v roce 2019 tudíž představovaly 10 779 tis. Kč včetně DPH při průměrné ceně 44 927 Kč/t SOM.

• Splátka zápůjčky na intervenční nákupy

V roce 2019 byla splacena zápůjčka Ministerstva financí na intervenční nákupy ve výši 66 966 tis. Kč.

Podpora propagace zemědělských produktů

• Propagační program zaměřený na propagaci zemědělství jako celku – Zrozeno v EU

Tento program Agrární komory ČR vychází z prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2015/1831 a rozhodnutí Komise C(2018) 6694. Jeho realizace započala 1. dubna 2019.

V roce 2019 byly realizovány následující propagační aktivity: internetové stránky, PR komunikace, online komunikace, účast na veletrhu, tisková inzerce, tiskové konference (ČR, Slovensko), produkce propagačních předmětů.

V roce 2019 nebyly vyplaceny žádné finanční prostředky, platba proběhne po ukončení 1. fáze programu a po kontrole na místě v roce 2020.

• Propagace mléčných výrobků ve třetích zemích

Program byl administrován na základě nařízení Komise (ES) č. 501/2008, v platném znění a rozhodnutí Komise C(2015) 7704. Žadatelem o podporu byl Českomoravský svaz mlékárenský.

V roce 2019 byla realizována propagační aktivita účast na výstavách a veletrzích.

V roce 2019 bylo pozastaveno čerpání finančních prostředků z důvodu šetření OLAF.

Ostatní výdaje související se SOT

• Ostatní výdaje

Do správních výdajů bylo dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění převedeno 20 % z vrácených prostředků, tj. 56 tis. Kč.

Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova

Politika EU pro rozvoj venkova byla zavedena coby druhý pilíř SZP během reformy v rámci tzv. „Agendy 2000“.

Tato politika je financována z prostředků Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Pro období 2014–2020 bylo v rámci nové politiky pro rozvoj venkova vymezeno šest priorit:

- podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství a lesnictví (rozvoj znalostní základny ve venkovských oblastech; posílení vazeb mezi zemědělstvím, lesnictvím a odvětvím výzkumu);
- posílení životaschopnosti všech druhů zemědělské činnosti, podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů;
- podpora organizace potravinového řetězce, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství;
- obnova, zachování a posílení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím (biologická rozmanitost, vody a půda);
- podpora účinného využívání zdrojů (voda, energie) a podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství (využívání obnovitelné energie, snížení emisí skleníkových plynů, zachycování a ukládání uhlíku);
- podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje (usnadnění vytváření pracovních míst, podpora místního rozvoje, zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím).

Celkem bylo v roce 2019 na Program rozvoje venkova vynaloženo 16 249 495 tis. Kč, z toho 5 715 261 tis. Kč ze státního rozpočtu a 10 534 234 tis. Kč z rozpočtu EU.

Směnný kurz pro výplaty opatření Programu rozvoje venkova ČR na období 2007–2013 je kurzem uveřejněným v Úředním věstníku EU ke dni, který je nejbližší k začátku kalendářního roku, za který byla žádost o poskytnutí dotace podána. Tento kurz, kterým se stanoví sazby pro žádosti přijaté v roce 2019, činí 25,752 Kč/€.

Směnný kurz pro výplaty opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 je kurzem uveřejněným v Úředním věstníku EU k poslednímu dni kalendářního roku, který předchází roku, za který byla žádost o poskytnutí dotace podána. Tento kurz, kterým se stanovují sazby pro žádosti přijaté v roce 2019, činí 25,724 Kč/€.

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013

Program rozvoje venkova ČR na období 2007–2013 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, v platném znění, nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, v platném znění, nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, v platném znění, nařízení Komise (EU) č. 65/2011, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 800/2008, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 1974/2006, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 1848/2006, nařízení Komise (ES) č. 1320/2006, nařízení Komise (ES) č. 885/2006, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 883/2006, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, v platném znění, nařízení vlády ČR č. 53/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 147/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 239/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 75/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a rozhodnutí Rady 2006/144/ES, v platném znění.

Celkový přehled prostředků vyplacených v roce 2019 na Program rozvoje venkova na období 2007–2013

Program rozvoje venkova 2007–2013		Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
Osa I	Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	31 240	30 622	61 862
	Osa I celkem	31 240	30 622	61 862
Osa II	Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)	20	60	80
	Agroenvironmentální opatření	991	2 973	3 964
	Zalesňování zemědělské půdy	4 327	12 980	17 307
	Platby v rámci NATURA 2000 v lesích	1 339	4 018	5 357
	Lesnicko-environmentální platby	2 659	7 978	10 637
	Osa II celkem	9 336	28 009	37 345
Program rozvoje venkova 2007–2013 celkem		40 576	58 631	99 207

Zdroj: SZIF

Na **PRV České republiky na období 2007–2013 bylo vyplaceno celkem 99 207 tis. Kč**, z toho **40 576 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **58 631 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2007–2013

Podpory v rámci PRV České republiky na období 2007–2013 byly poskytovány prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

- Zalesňování zemědělské půdy,
- Platby v rámci NATURA 2000 v lesích,
- Lesnicko-environmentální platby,
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ),
- Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA),
- Agroenvironmentální opatření.

• Zalesňování zemědělské půdy

Žádosti o dotaci na náhradu za ukončení zemědělské výroby byly přijímány do 15. května 2019. Dotace na náhradu za ukončení zemědělské činnosti se poskytuje po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem následujícím po roce zalesnění. V roce 2019 bylo přijato celkem 1 341 žádostí o dotaci na péči a náhradu.

• Platby v rámci NATURA 2000 v lesích

V termínu do 15. května 2019 bylo na opatření Platby v rámci NATURA 2000 v lesích podáno celkem 24 žádostí o dotaci dle nařízení vlády ČR č. 147/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci. V roce 2019 bylo podáno 8 žádostí o změnu zařazení.

• Lesnicko-environmentální platby

Na opatření Lesnicko-environmentální platby bylo v termínu do 15. května 2019 podáno celkem 72 žádostí o dotaci dle nařízení vlády ČR č. 53/2009 Sb., ve znění

pozdějších předpisů. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci. V roce 2019 bylo podáno 18 žádostí o změnu zařazení.

• Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)

V roce 2019 byly Žádosti o proplacení u opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti přijímány v termínu 1. ledna až 15. února 2019. Celkem bylo přijato 526 žádostí. Žádost o proplacení podávají žadatelé, kteří mají uzavřenou Dohodu o poskytnutí dotace na projekty PRV České republiky na období 2007–2013 (u opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti). Dotace je následně, za předpokladu splnění podmínek pro její poskytnutí, vyplácena každoročně po dobu nejvýše 15 kalendářních let, nejpozději do 70 let věku žadatele. V případě, že se žadatel stane poživitelem starobního důchodu, dotace se počínaje následujícím kalendářním rokem sníží o částku vyplacenou na starobním důchodu za uplynulý kalendářní rok. Maximální možná výše podpory na žadatele/rok je stanovena na základě Pravidel pro opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti.

Program rozvoje venkova České republiky na období 2014–2020

V roce 2019 probíhal příjem žádostí v rámci PRV České republiky na programové období 2014–2020, který je nástrojem pro získání podpory poskytované Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).

PRV na období 2014–2020 je realizován na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1310/2013, v platném znění a na základě prováděcích nařízení Komise a nařízení Komise v přenesené pravomoci,

Celkový přehled prostředků vyplacených v roce 2019 na Program rozvoje venkova na období 2014–2020

Program rozvoje venkova 2014–2020		Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
M1	Předávání znalostí a informační akce	4 463	4 375	8 838
M4	Investice do hmotného majetku	1 994 040	1 954 552	3 948 592
M6	Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti	284 021	278 396	562 417
M8	Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů	133 814	133 369	267 183
M10	Agroenvironmentálně-klimatické opatření	787 679	2 363 031	3 150 710
M11	Ekologické zemědělství	338 069	1 014 204	1 352 273
M12	Platby v rámci sítě Natura 2000	3 219	9 658	12 877
M13	Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními	1 194 985	3 584 956	4 779 941
M14	Dobré životní podmínky zvířat	365 365	358 130	723 495
M15	Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	12 930	38 791	51 721
M16	Spolupráce	230 948	226 374	457 322
M19	Podpora pro místní rozvoj z iniciativy LEADER	233 358	414 857	648 215
M20	Technická pomoc	79 120	77 554	156 674
Program rozvoje venkova 2014–2020 celkem		5 662 011	10 458 247	16 120 258

Zdroj: SZIF

kteří souvisí s těmito základními právními akty, dále na základě nařízení vlády ČR č. 72/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 73/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 74/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 75/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 76/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 185/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Čerpání finančních prostředků z EZFRV probíhá v souladu s programovým dokumentem na období 2014–2020, který byl schválen vládou České republiky usnesením č. 532 dne 9. července 2014. Evropskou komisí byl tento dokument schválen dne 26. května 2015 pod číslem CCI 2014CZ06RDNP001.

Na PRV 2014–2020 je celkem alokováno téměř 3,55 mld. € (cca 96 mld. Kč). Z toho jsou 2,3 mld. € (63 mld. Kč) z unijních zdrojů a 1,24 mil. € (33 mld. Kč) z českého rozpočtu.

Hlavním cílem programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura.

Celkem bylo na PRV na období 2014–2020 vynaloženo **16 120 258 tis. Kč**, z toho **5 662 011 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **10 458 247 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Projektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020

V roce 2019 bylo spuštěno 8. kolo příjmu žádostí o dotaci z PRV na období 2014–2020 a pokračoval i kontinuální

příjem žádostí na projekty Pozemkových úprav (operace 4.3.1 Pozemkové úpravy). Kontinuální příjem žádostí technické pomoci PRV (opatření 20.1 Podpora na technickou pomoc, mimo Celostátní síť pro venkov – CSV, a opatření 20.2 Podpora pro zřízení a činnost CSV) pokračuje od roku 2015. Od 1. února do 21. srpna 2019 probíhala na RO SZIF otevřená registrace operace 19.2.1 Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje a příjem pro operaci 19.3.1 Příprava a provádění činností spolupráce místní akční skupiny probíhal na RO SZIF kontinuálně po celý rok 2019. Celkem bylo zaregistrováno 5 186 žádostí o dotaci (projektů) ve výši 4 941 930 tis. Kč. Pokračovala i administrace žádostí podaných v roce 2017 a 2018.

5. kolo příjmu žádostí

Schválení podaných žádostí o dotaci 5. kola probíhalo od dubna 2018 a pokračovalo i v průběhu roku 2019. V roce 2019 bylo schváleno 8 žádostí o dotaci.

6. kolo příjmu žádostí

V rámci 6. kola příjmu žádostí byly přijímány žádosti na opatření zaměřené na předávání znalostí a informační akce a operace zaměřené na lesnickou infrastrukturu, zahájení činnosti mladých zemědělců, investice do nezemědělských činností, podporu agroturistiky, obnovu lesních porostů po kalamitách, odstraňování škod způsobených povodněmi, neproduktivní investice v lesích, přeměnu porostů nahradních dřevin, technické vybavení dřevozpracujících provozoven, podporu vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě, horizontální a vertikální

Administrovaná kola příjmu žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 v roce 2019

Kolo příjmu žádostí	Termín příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace
Kontinuální příjem	od 19. 8. 2015	20.1, 20.2
	od 22. 2. 2016	4.3.1
	1. 2. 2017 – 30. 9. 2017 ¹⁾ 1. 2. 2018 – 31. 8. 2018 ²⁾ 1. 2. 2019 – 21. 8. 2019 ³⁾	19.2.1
	1. 1. 2017 – 30. 11. 2017 1. 1. 2018 – 31. 12. 2018 ²⁾ 1. 1. 2019 – 31. 12. 2019 ⁴⁾	19.3.1
5. kolo	10. 10. 2017 – 1. 11. 2017	4.1.1, 4.2.1, 8.3.1, 8.4.1, 8.5.1, 8.6.1, 16.1.1, 16.2.2, 16.3.1, 16.4.1, 16.6.1
6. kolo	3. – 23. 4. 2018	1.1.1, 1.2.1, 4.3.2, 6.1.1, 6.4.1, 6.4.2, 8.4.1, 8.4.2, 8.5.2, 8.5.3, 8.6.2, 16.2.1, 16.4.1
7. kolo	9. – 30. 10. 2018	1.1.1, 4.1.1, 4.2.1, 8.3.1, 8.4.1, 8.5.1, 8.6.1, 16.3.1, 16.4.1, 16.6.1
8. kolo	8. – 29. 10. 2019	1.1.1, 1.2.1, 4.2.1, 6.4.1, 6.4.2, 8.3.1, 8.4.1, 8.4.2, 8.5.1, 8.5.2, 8.5.3, 8.6.1, 16.3.1, 16.4.1

Zdroj: SZIF

Pozn.: ¹⁾ jedná se o termín otevřené registrace na RO SZIF; podání žádosti na Místní akční skupiny probíhal od 1. 9. 2016; ²⁾ jedná se o termín otevřené registrace na RO SZIF; podání žádosti na Místní akční skupiny probíhal od 1. 12. 2017; ³⁾ jedná se o termín otevřené registrace na RO SZIF; podání žádosti na Místní akční skupiny probíhal od 14. 12. 2018; ⁴⁾ jedná se o kontinuální příjem po celý rok, vyjma listopadu, kdy probíhala nezbytná odstávka k úpravě Pravidel

spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců (KDR) a místních trhů. Schvalování žádostí o dotaci probíhalo od prosince 2018 a pokračovalo v roce 2019, ve kterém bylo schváleno 604 žádostí o dotaci.

7. kolo příjmu žádostí

V 7. kole příjmu žádostí byly přijímány žádosti zaměřené na vzdělávací akce, na investice do zemědělských podniků, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, zavádění preventivních opatření v lesích, obnovu lesních porostů po kalamitách, investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin, techniku a technologie pro lesní hospodářství, sdílení zařízení a zdrojů, horizontální a vertikální spolupráci mezi účastníky KDR a místních trhů, horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie, výrobu potravin a v průmyslových procesech.

Schvalování žádostí o dotaci probíhalo od července 2019 a bude pokračovat v roce 2020.

8. kolo příjmu žádostí

V 8. kole příjmu žádostí byly v roce 2019 přijímány žádosti zaměřené na vzdělávací a informační akce, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, investice do nezemědělských činností, podpora agroturistiky, zavádění preventivních opatření v lesích, obnovu lesních porostů po kalamitách, odstraňování škod způsobených povodněmi, investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin, neproduktivní investice v lesích, přeměnu porostů náhradních dřevin, techniku a technologie pro lesní hospodářství, sdílení zařízení a zdrojů, horizontální a vertikální spolupráci mezi účastníky KDR a místních trhů. Administrace a schvalování bude probíhat v roce 2020.

Přehled zaregistrovaných žádostí o dotaci na projektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 v roce 2019 (počet žádostí a výše dotace platná k datu registrování)

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace	Počet žádostí	Dotace (tis. Kč)
Kontinuální příjem	20.1	47	36 142
	20.2	22	22 213
	4.3.1	74	788 750
	19.2.1	2 660	1 124 460
	19.3.1	2	1 411
	Kont. příjem celkem	2 805	1 972 976

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace	Počet žádostí	Dotace (tis. Kč)
8. kolo	1.1.1	15	5 115
	1.2.1	8	4 461
	4.2.1	513	1 062 438
	6.4.1	453	496 871
	6.4.2	92	223 166
	8.3.1	19	70 077
	8.4.1	87	252 741
	8.4.2	3	7 050
	8.5.1	164	42 584
	8.5.2	107	126 215
	8.5.3	10	101 863
	8.6.1	749	294 773
	16.3.1	160	281 075
	16.4.1	1	525
	8. kolo celkem		2 381
Projektová opatření PRV celkem		5 186	4 941 930

Zdroj: SZIF

Přehled schválených žádostí o dotaci na projektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 v roce 2019 (počet žádostí a výše dotace platná k datu schválení)

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace	Počet žádostí	Dotace (tis. Kč)
Kontinuální příjem ¹⁾	20.1	45	37 178
	20.2	21	18 431
	4.3.1	47	498 176
	19.2.1	2 262	984 367
	19.3.1	1	320
	Kont. příjem celkem		2 376
5. kolo ²⁾	4.1.1	3	20 278
	4.2.1	2	8 627
	8.3.1	0	0
	8.4.1	1	2 909
	8.5.1	0	0
	8.6.1	0	0
	16.1.1	1	13 245
	16.2.2	0	0
	16.3.1	1	167
	16.4.1	0	0
	16.6.1	0	0
5. kolo celkem		8	45 226

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace	Počet žádostí	Dotace (tis. Kč)
6. kolo ³⁾	1.1.1	4	1 024
	1.2.1	0	0
	4.3.2	93	291 900
	6.1.1	245	294 000
	6.4.1	148	192 599
	6.4.2	47	121 086
	8.4.1	10	8 838
	8.4.2	2	7 607
	8.5.2	15	17 814
	8.5.3	9	124 467
	8.6.2	29	36 049
	16.2.1	1	14 125
	16.4.1	1	959
	6. kolo celkem	604	1 110 468
7. kolo	1.1.1	3	807
	4.1.1	1 671	2 482 887
	4.2.1	231	467 797
	8.3.1	2	4 887
	8.4.1	41	57 119
	8.5.1	102	25 679
	8.6.1	170	148 746
	16.3.1	15	39 461
	16.4.1	0	0
	16.6.1	0	0
	7. kolo celkem	2 235	3 227 383
Projektová opatření PRV celkem		5 223	5 921 549

Zdroj: SZIF

Pozn.: ¹⁾ jedná se rovněž i o schválené žádosti ze zaregistrovaných žádostí v roce 2018; ²⁾ většina žádostí 5. kola byla schválena v roce 2018 (počty a částky uvedeny v Hodnotící zprávě za rok 2018); ³⁾ některé žádosti 6. kola byly již schváleny v roce 2018 (počty a částky uvedeny v Hodnotící zprávě za rok 2018)

Administrace změn projektových opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020

Žadatel je povinen oznamovat změny Žádosti o dotaci (včetně příloh) na formuláři Hlášení o změnách od data podpisu Dohody o poskytnutí dotace po dobu lhůty vázanosti na účel. SZIF je povinen oznámit výsledek schvalovacího řízení příjemci dotace nejpozději do 30 kalendářních dnů od data obdržení Hlášení o změnách.

V roce 2019 bylo podáno 6 507 Hlášení o změnách, z čehož 37 % (2 413) se týkalo opatření M4 Investice do hmotného majetku. Průměrně bylo Hlášení o změnách administrováno 11 dní. Oproti roku 2018 dochází k nárůstu počtu podaných Hlášení o změnách o 14 %, přičemž průměrná délka administrace se oproti předchozímu roku zásadně neliší.

Žádosti o platbu

V roce 2019 bylo zaregistrováno 4 599 žádostí o platbu z PRV 2014–2020 a proplaceno bylo 4 021 žádostí o platbu ve všech operacích. Vyplacená dotace v roce 2019 činila 5 867 763 tis. Kč. V roce 2019 byla také vyplacena první splátka dotace v operaci 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců v rámci 6. kola, a to 303 příjemcům dotace v celkové výši 175 373 tis. Kč.

Přehled jednotlivých projektových opatření:

- **MO1 – Předávání znalostí a informační akce**
Účelem opatření je přispět k dosažení konkurenceschopného zemědělství, potravinářství a lesnictví

a přispět k zajištění udržitelného hospodaření s přírodními zdroji. Cílem opatření je posílit znalostní základnu a podpořit předávání znalostí v zemědělství, potravinářství a lesnictví.

- Operace 1.1.1 Vzdělávací akce

Vzdělávací akce by se měly zaměřit zejména na zvýšení kvalifikace pracovníků v oblasti zemědělství, potravinářství a lesnictví. Minimální počet účastníků jedné vzdělávací akce je 5 a maximální 20.

- Operace 1.2.1 Informační akce

Informační akce by se měly zaměřit na poskytování a předávání zkušeností v oblastech zemědělství, lesnictví a potravinářství. Minimální počet účastníků jedné akce je 20.

- *M04 – Investice do hmotného majetku*

Účelem opatření je přispět k dosažení konkurenceschopného zemědělství, potravinářství a lesnictví a také přispět k dosažení udržitelného hospodaření s přírodními zdroji. Opatření má za cíl usnadnit restrukturalizaci a modernizaci zemědělských podniků a posílit tak jejich orientaci na trh, zvýšit míru účasti na trhu a zemědělskou diverzifikaci a zlepšit životaschopnost podniku.

- Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Investice v živočišné a rostlinné výrobě vedoucí ke snížení výrobních nákladů, modernizaci nebo zlepšení jakosti vyráběných produktů, zvýšení účinnosti využívání výrobních faktorů a snadnějšímu přístupu k novým technologiím s výrazným inovačním potenciálem tam, kde je obnova zásadní pro další činnost.

- Operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů

Operace je zaměřena na zvýšení efektivity výroby a celkové konkurenceschopnosti malých a středních podniků v oblasti zpracování zemědělských produktů. Podpora investic do zařízení, která souvisejí se zpracováním zemědělských produktů a uvedením výrobků na trh.

- Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy

Provádění pozemkových úprav, kdy dochází k racionálnímu prostorovému uspořádání pozemků vlastníků půdy v daném katastrálním území a podle potřeby také k reálnému vytyčení těchto pozemků v terénu.

- Operace 4.3.2 Lesnická infrastruktura

Podpora výstavby a rekonstrukcí lesních cest vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení jejich hustoty. Investice, které souvisejí s výstavbou, rekonstrukcí lesních cest včetně souvisejících objektů a technického vybavení.

- *M06 – Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti*

Účelem opatření je přispět k zahájení a rozvoji zemědělské i nezemědělské podnikatelské činnosti na venkově a posílit tak vyvážený územní rozvoj venkovských oblastí. Cílem opatření je napomoci generační obnově v zemědělství a současně usnadnit vstup dostatečně kvalifikovaných zemědělců do odvětví.

- Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Výdaje do živočišné a rostlinné výroby vedoucí ke stimulaci zahájení aktivního podnikání mladých zemědělců

v zemědělských podnicích prostřednictvím podpory realizace podnikatelského plánu.

- Operace 6.4.1 Investice do nezemědělských činností

Investice na založení nebo rozvoj nezemědělských činností vedoucí k diverzifikaci příjmů zemědělských podnikatelů, vytváření nových pracovních míst a posílení ekonomického potenciálu ve venkovských oblastech, a to podporou vybraných ekonomických činností.

- Operace 6.4.2 Podpora agroturistiky

Investice na diverzifikaci činností pro zemědělské subjekty v oblasti agroturistiky vedoucí k zajištění diverzifikace příjmů, vytváření pracovních míst i pro nekvalifikované pracovní síly, k podpoře širšího využití zemědělských farem a využití venkovských brownfields.

- Operace 6.4.3 Investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů

Podpora investic zaměřených na diverzifikaci činností zemědělských subjektů do nezemědělských činností vedoucí k diverzifikaci příjmů a využívání vedlejších produktů a surovin pro účely biologického hospodářství, zejména z oblasti výstavby zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie.

- *M08 – Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů*

Smyslem tohoto opatření je podpora trvale udržitelného využívání lesní půdy a hospodaření, které je šetrnější vůči životnímu prostředí. Opatření zahrnuje různé typy investičních podpor a druhy obhospodařování lesů.

- Operace 8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích

V rámci této operace jsou podporovány projekty malého charakteru na retenci vody, např. retenční nádrže nebo opatření na zpomalení odtoku vody a snížení odnosu splavenin zpomalením rychlosti vody prostřednictvím hrazení bystrin nebo stabilizací strží na pozemcích určených k plnění funkcí lesa.

- Operace 8.4.1 Obnova lesních porostů po kalamitách

Jedná se o obnovu lesních porostů po abiotických především po větrných kalamitách. U této operace je podporováno odstraňování poškozených lesních porostů určených k rekonstrukci do 40 let věku, příprava ploch před obnovou a umělá obnova na plochách po kalamitních těžbách včetně ochrany založených porostů.

- Operace 8.4.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi

V rámci této operace je podporováno odstraňování škod způsobených povodněmi na malých vodních tocích a v jejich povodích, např. odstranění povodňových nánosů, usměrnění koryta vodního toku, oprava poškozených vodních děl, odstraňování škod způsobených povodněmi na objektech hrazení bystrin a hrazení a stabilizace strží, na lesních cestách a souvisejících objektech.

- Operace 8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin

Opatření přispívá k zajištění plnění mimoprodukčních a celospolečenských funkcí lesa a vyšší stabilitě porostů prostřednictvím navýšení podílu a zlepšení zdravotního stavu melioračních a zpevňujících dřevin. Meliorační a zpevňující

dřeviny zabraňují postupné degradaci lesních půd, podílí se na zlepšování vodního režimu lesních půd, pomáhají zpevňovat kostru lesního porostu a zvyšují tak odolnost proti povětrnostním vlivům a snižují náchylnost porostů ke kalamitám způsobeným škůdci.

- Operace 8.5.2 Neproductivní investice v lesích

V rámci této operace je podporována výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty do šíře 2 metrů, naučné stezky, značení, výstavba herních a fitness prvků, zřízení odpočinkových stanovišť apod. na pozemcích určených k plnění funkcí lesa (mimo zvláště chráněná území, oblasti Natura 2000 a Prahu).

- Operace 8.5.3 Přeměna porostů náhradních dřevin

V rámci této operace je podporováno snížení zakmenění za účelem podsadby nebo odstranění původního porostu za účelem obnovy, příprava ploch před zalesněním, umělá obnova sadbou, hnojení lesních dřevin při výsadbě a ochrana založeného porostu, a to na lesních pozemcích s porosty náhradních dřevin v imisních oblastech A nebo B.

- Operace 8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství

Podpora je zaměřena na investice do lesní techniky a postupů práce, které zvyšují hospodářskou hodnotu lesů prostřednictvím využití šetrnějších technologií a strojů při hospodaření v lesích, omezujících poškození lesní půdy a porostů, techniky a technologií určených pro výchovu lesních porostů či investic do produkce kvalitního reprodukčního materiálu lesních dřevin.

- Operace 8.6.2 Technické vybavení dřevozpracujících provozoven

Operace se zaměřuje na podporu investic do strojů, technologií, zařízení a souvisejících stavebních úprav v dřevozpracujících provozovnách, vedoucích k efektivnímu zpracování dřeva.

- *M16 – Spolupráce*

Účelem opatření je přispět k dosažení konkurenceschopného zemědělství, potravinářství a lesnictví a přispět k dosažení udržitelného hospodaření s přírodními zdroji prostřednictvím spolupráce jednotlivých subjektů.

- Operace 16.1.1 Podpora operačních skupin a projektů EIP

Cílem je podpořit fungování operačních skupin, které svou činností pod EIP spadají. Zároveň bude poskytnuta podpora na přímé výdaje související se zavedením inovace u podnikatelského subjektu působícího v odvětví zemědělství a potravinářství. Součástí projektu je vždy investice.

- Operace 16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě

Operace je zaměřena na rozvoj inovací v zemědělské prvovýrobě. Jedná se o projekty, které zavádějí nové nebo významně zlepšené produkty, postupy, nebo technologie s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití.

- Operace 16.2.2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh

Operace je zaměřena na rozvoj inovací při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh. Jedná se

o projekty, které zavádějí nové nebo významně zlepšené produkty, postupy, nebo technologie s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití.

- Operace 16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů

Podpora spolupráce minimálně dvou subjektů při společném sdílení zařízení a zdrojů. Cílem spolupráce je efektivní využití zdrojů a dosažení úspor, kterých by při individuálním postupu nemohlo být dosaženo.

- Operace 16.4.1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky KDR a místních trhů

Podpora spolupráce minimálně dvou subjektů, která vede k vytváření a rozvoji KDR a místních trhů.

- Operace 16.6.1 Horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie, výrobu potravin a v průmyslových procesech

Operace je zaměřena na podporu spolupráce minimálně dvou subjektů na nastavení udržitelného zajišťování a využívání lokálních zdrojů biomasy v procesech výroby energie, potravin a v průmyslových procesech. Podpora je zaměřena na koordinaci spolupracujících subjektů, na analýzu vztahů mezi subjekty a nastavení spolupráce při zajišťování a využívání místních zdrojů biomasy. Výsledkem projektu je studie obsahující koncepci udržitelného zajištění a využívání biomasy na konkrétním venkovském území.

- *M19 – Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj)*

Účelem opatření je směřovat k vyváženému územnímu rozvoji venkovských oblastí. Opatření napomáhá k posílení rozvoje venkovských oblastí prostřednictvím aktivit místních obyvatel. Opatření se zaměřuje na implementaci metody LEADER prostřednictvím podpory realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje a realizace projektů spolupráce. Místní akční skupiny (MAS) jsou založeny na principu partnerství a spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru na místní úrovni. Hlavním úkolem MAS je aktivizace občanů daného mikroregionu, budování partnerství, sjednocování lidí a podporování dobrovolné činnosti na všech úrovních aktivit obyvatel venkova.

- Operace 19.2.1 Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Při realizaci strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) budou podporovány aktivity a činnosti (operace, projekty) připravené a realizované konečnými příjemci, které naplňují cíle SCLLD, jsou vybrané danou MAS a jsou zároveň financovatelné dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013.

- Operace 19.3.1 Příprava a provádění činností spolupráce místní akční skupiny

Pro realizaci projektů spolupráce bude podporována předběžná technická podpora, vlastní realizace projektů spolupráce mezi MAS a dalšími partnerstvími, jejichž výstupy překračují hranice území jedné MAS.

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020

Celkem bylo na plošná opatření PRV v roce 2019 zažádáno téměř 10,5 mld. Kč. Podmínky poskytování podpor jsou

k jednotlivým plošným opatřením PRV 2014–2020 stanoveny na národní úrovni nařízením vlády.

Podpory v rámci PRV na období 2014–2020 je možno čerpat prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

- Zalesňování zemědělské půdy,
- Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO),
- Ekologické zemědělství (EZ),
- Platby v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě,
- Platby pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními (ANC),
- Platby pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními (PPO),
- Dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ),
- Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů.

• **M08 – Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů**

• Operace 8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů

V roce 2019 byla v rámci opatření 8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů nejprve přijímána Ohlášení vstupu do opatření a to do 15. května 2019. Bylo přijato 36 ohlášení. Od podání ohlášení až do 2. prosince 2019 pak byly přijímány žádosti o Zalesňování zemědělské půdy, kterých bylo přijato celkem 16. Do 15. května 2019 byly rovněž přijímány žádosti o péči a ukončení. Bylo přijato 133 žádostí.

Operace se zaměřuje na zalesnění zemědělské půdy včetně poskytnutí péče o založený porost a náhrady za ukončení zemědělské činnosti. Podpora je zacílena na zemědělskou půdu vymezenou v evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů (LPIS).

Podrobné podmínky pro získání dotace jsou stanoveny nařízením vlády č. 185/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření zalesňování zemědělské půdy a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů.

• **M10 – Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO)**

V roce 2019 bylo podáno 2 817 žádostí o zařazení do AEKO na 5letý závazek dle nařízení vlády ČR č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření, ve znění pozdějších předpisů.

Žádost o dotaci v rámci AEKO je součástí Jednotné žádosti. V roce 2019 bylo podáno 16 528 žádostí o dotaci.

Opatření podporuje šetrné způsoby hospodaření se živinami a prostředky na ochranu rostlin, upravuje agrotechnické operace na půdě a strukturu plodin/kultur ve prospěch složek životního prostředí. Operace jsou cíleny na celé území ČR s výjimkou hlavního města Prahy a určitou kulturu zemědělské půdy. Ošetřování travních porostů je cíleno jak do volné krajiny, tak do oblastí zvláště chráněných území, ochranných pásem národních parků, Natura 2000 a na vymezené plochy s cennými biotopy mimo výše uvedené území s vyšší přírodní hodnotou. Zatravnění orné půdy je cíleno jen na vybrané plochy orné půdy, jako jsou erozně ohrožené plochy, ochranná pásma vodních zdrojů, zranitelné oblasti dusičnany nebo zvláště chráněná území. Operace Ochrana čejky chocholáté bude zaměřena pouze na vymezená hnízdiště čejky na orné půdě.

Toto opatření obsahuje tyto operace (podopatření):

- Operace 10.1.1 Integrovaná produkce ovoce
Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou ovocný sad, na kterém žadatel pěstuje některý

z podporovaných druhů ovoce v alespoň minimální hustotě výsadby. Žadatel je povinen po celou dobu závazku dodržovat zákaz používání stanovených účinných látek, provádění rozborů půdy a ovoce za účelem zjištění obsahu sledovaných těžkých kovů a předepsané způsoby údržby sadů.

• Operace 10.1.2 Integrovaná produkce révy vinné

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou vinnice, na kterém žadatel pěstuje révu vinnou v alespoň minimální hustotě výsadby. Žadatel je povinen dodržovat zákaz používání stanovených účinných látek, omezení počtu aplikací vyjmenovaných přípravků na ochranu rostlin, povinné aplikace biologických preparátů a stanovené postupy údržby vinic.

• Operace 10.1.3 Integrovaná produkce zeleniny a jahodníku

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou orná půda, na kterém žadatel pěstuje některý z podporovaných druhů zeleniny nebo jahodník. Žadatel je povinen dodržovat zákaz používání stanovených účinných látek, provádění rozborů půdy a zeleniny nebo jahod za účelem zjištění obsahu sledovaných těžkých kovů a dodržovat předepsané požadavky na pěstování zeleniny nebo jahodníku v systému integrované produkce.

• Operace 10.1.4 Ošetřování travních porostů

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou trvalý travní porost a je podmíněna dodržováním minimální a maximální úrovně chovu hospodářských zvířat. Žadatel je povinen dodržovat stanovený způsob obhospodařování travního porostu. Ve zvláště chráněných oblastech a v oblastech soustavy Natura 2000 je vhodný způsob hospodaření volen orgány ochrany přírody prostřednictvím vymezení konkrétního titulu na daném dílu půdního bloku (DPB).

• Operace 10.1.5 Zatravnění orné půdy

Dotace je vyplácena na výměru zatravněné zemědělské půdy. Žadatel je povinen založit travní porost čistosevem nebo do podsevu a po celou dobu závazku na zatravněné ploše hospodařit předepsaným způsobem. Ve zvláště chráněných územích a ochranných pásmech národních parků je k zatravnění použita druhově bohatá nebo regionální směs. Zatravnit lze pouze díly půdních bloků nacházející se v erozně ohrožených územích, oblastech zranitelných dusičnany, poblíž vodních útvarů nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů.

• Operace 10.1.6 Biopásy

Dotace je vyplácena na výměru biopásu. Žadatel je povinen založit biopás o stanovených rozměrech a dodržovat stanovený způsob obhospodařování plochy biopásu.

• Operace 10.1.7 Ochrana čejky chocholáté

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou orná půda vymezenou v LPIS jako hnízdiště čejky chocholáté. Žadatel je povinen po celou dobu trvání závazku dodržovat stanovený způsob obhospodařování hnízdiště.

• Operace 10.1.8 Zatravnění drah soustředěného odtoku.

Dotace je vyplácena na výměru zatravněné zemědělské půdy. Žadatel je povinen založit travní porost osevní směsí předepsaného složení, a to čistosevem nebo do podsevu a po celou dobu závazku na zatravněné ploše hospodařit

předepsaným způsobem. Zatravnit lze pouze díl půdního bloku, na kterém je v evidenci půdy vymezena dráha soustředěného odtoku (DSO).

• **M11 – Ekologické zemědělství (EZ)**

V roce 2019 bylo podáno 856 žádostí o zařazení do EZ na 5letý závazek dle nařízení vlády ČR č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Žádost o dotaci v rámci EZ je součástí Jednotné žádosti. V roce 2019 bylo podáno 4 492 žádostí o dotaci.

Cílem opatření je podporovat systémy hospodaření šetrné k životnímu prostředí, a tím posílit prevenci degradace půdy, zachovat a obnovit cenná stanoviště na zemědělské půdě z hlediska druhové různorodosti a zvýšit ekologickou stabilitu a estetickou hodnotu krajiny. Předmětem dotace je zemědělská půda obhospodařovaná v režimu přechodného období nebo ekologického zemědělství s druhem zemědělské kultury trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, úhor na orné půdě, trvalá kultura ovocný sad, vinice a chmelnice a jiná trvalá kultura s ekologicky významným prvkem krajinyotvorný sad. Opatření je směřováno pouze pro ekofarmy, které nehospodaří souběžně v režimu konvenční produkce na zemědělské půdě v případě výše uvedených kultur způsobilých pro dotaci.

Díličními podopatřeními jsou:

- 11.1 Platba na přechod na postupy a způsoby ekologického zemědělství
- 11.2 Platba na zachování postupů a způsobů ekologického zemědělství

• **M12 – Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě**

Žádosti o poskytnutí plateb Natura 2000 na zemědělské půdě pro rok 2019 jsou vypláceny na základě nařízení vlády ČR č. 73/2015, o podmínkách poskytování plateb v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2019 bylo přijato 469 žádostí o poskytnutí platby Natura 2000 na zemědělské půdě. Sazba dotace byla stanovena na 2 212,26 Kč/ha.

Vydávání rozhodnutí k dotačním žádostem Natura 2000 na zemědělské půdě bylo zahájeno ke dni 16. prosince 2019.

V ČR je realizována pouze podpora oblastem Natura 2000 na zemědělské půdě, kde jsou kompenzovány dodatečné náklady a ušlé příjmy za omezení zemědělského hospodaření. Tím dochází k zachování udržitelného hospodaření v oblastech Natura 2000 nebo v územích na ně navazujících („stepping stones“). V rámci oblastí Natura 2000 po překrytí s I. zónou CHKO a NP lze identifikovat území, kde je současně omezení hnojení (intenzivních technologií). Jedná se zpravidla o velmi cenné plochy z hlediska ochrany druhové různorodosti. Současně jsou to v některých případech plochy, jejichž management bývá ztížen přírodními podmínkami (reliéf terénu atd.). Na těchto plochách je zvýšené riziko opouštění a následné degradace.

• **M13 – Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními**

- Platby pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními (ANC)

Žádosti o poskytnutí plateb pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními byly v roce 2019 vypláceny na základě nařízení vlády ČR č. 43/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními, a po změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů, které zohledňuje nové vymezení a stanovuje nové podmínky.

V roce 2019 bylo přijato 21 805 žádostí o poskytnutí platby pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními.

Žádosti ANC jsou součástí Jednotné žádosti a byly podávány do 15. května 2019. Vydávání rozhodnutí k dotačním žádostem ANC bylo zahájeno ke dni 3. prosince 2019.

Opatření kompenzuje dodatečné náklady a ušlé příjmy v souvislosti s omezením zemědělské produkce a tím zachovává udržitelné systémy hospodaření v oblastech s přírodními omezeními či jinými zvláštními omezeními (ANC), kde leží více než polovina zemědělského půdního fondu v ČR. Zemědělské podniky zde hospodařící dosahují nižší produkce než zemědělci hospodařící v příznivých oblastech. Dlouhodobé snížení ekonomických výsledků zemědělských podniků v oblastech postižených přírodními omezeními by vedlo k postupné marginalizaci těchto území a mohlo by vyústit až v opouštění zemědělské půdy

Základní sazby pro jednotlivé typy oblastí ANC

Oblasti ANC	Typ oblasti ANC	Základní sazba převažující živočišná výroba	Základní sazba převažující rostlinná výroba
Horské oblasti	H1	5 633,56 Kč/ha	2 392,33 Kč/ha
	H2	5 299,14 Kč/ha	2 237,99 Kč/ha
	H3	3 729,98 Kč/ha	1 569,16 Kč/ha
	H4	4 527,42 Kč/ha	1 903,58 Kč/ha
	H5	3 395,57 Kč/ha	1 440,54 Kč/ha
Ostatní oblasti	O1	3 189,78 Kč/ha	1 363,37 Kč/ha
	O2	2 520,95 Kč/ha	1 054,68 Kč/ha
	O3	1 877,85 Kč/ha	797,44 Kč/ha
Specifické oblasti	S	1 723,51 Kč/ha	720,27 Kč/ha

Zdroj: SZIF

s dopadem na ekosystémy závislé na zemědělství v oblastech s přírodními omezeními.

- Platby pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními (PPO)

Žádosti o poskytnutí plateb pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními byly v roce 2019 vypláceny na základě nařízení vlády ČR č. 44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními, ve znění pozdějších předpisů. V roce 2019 bylo přijato 296 žádostí o poskytnutí platby pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními. Žádosti PPO jsou součástí Jednotné žádosti a byly podávány do 15. května 2019. Vydávání rozhodnutí k dotacím žádostem PPO bylo zahájeno ke dni 16. prosince 2019.

Jedná se o oblasti, které byly v zařazeny do roku 2017 jako tzv. ostatní méně příznivé oblasti a od roku 2018 nesplnily nové podmínky pro zařazení do ANC.

Základní sazby pro jednotlivé typy oblastí PPO

Oblasti PPO	Typ oblasti PPO	Základní sazba
Ostatní oblasti	XOA	1 209,03 Kč/ha
	XOB	977,51 Kč/ha

Zdroj: SZIF

• M14 – Dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ)

V roce 2019 podalo 897 žadatelů žádost o poskytnutí dotace na opatření Dobré životní podmínky zvířat dle nařízení vlády ČR č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů. Žádosti podané v roce 2019 budou vypláceny v roce 2020 (po skončení doby závazku).

Cílem opatření je motivace k zavedení a rozvoji standardů DŽPZ a tím posílit odolnost chovů vůči vnějším rizikům. Podpora v rámci tohoto opatření je cílena do sektoru dojeného skotu a do sektoru prasat.

Žádost o dotaci v rámci opatření DŽPZ je součástí Jednotné žádosti a v roce 2019 byly podány žádosti na tato opatření a tituly:

- Operace: 14.1.1 Zvětšení lehacího prostoru v chovu dojnic (523 žádostí).

Zvětšení životního prostoru dojnic zvýšením minimální plochy lehacího prostoru na jednu dojnici v produkčních stájích a porodnách, a to nad rámec evropských a národních právních předpisů, což má za cíl snižovat stres zvířat.

- Operace: 14.1.2 Zlepšení stájového prostředí v chovu dojnic (751 žádostí).

Požadavky na pravidelnou aplikaci chemického přípravku nebo biologického materiálu působícího proti nárůstu počtů ektoparazitů a zajištění aplikace upravené podestýlky přípravkem s obsahem vápence v chovu dojnic (min. pH 8,5). Snaha o minimalizování iritačního tlaku prostředí na ustájená zvířata. Přítomnost ektoparazitů i kyselost neupravené podestýlky vede mj. k dráždění všech tkání dojnic, které s nimi přicházejí do styku.

- Operace: 14.1.3 Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy (458 žádostí).

Ustájení suchostojných krav s možností pobytu v udržovaných venkovních prostorách působí příznivě na celkový zdravotní stav matek, zejména jejich končetin, dále na průběh a snadnost porodu a na zdraví a životaschopnost narozeného telete.

- Operace: 14.1.4 Zlepšení životních podmínek v chovu prasat

- Titul zlepšení životních podmínek pro dospělé samice prasat od stáří 7 měsíců do ukončení první březosti (163 žádostí). První zapuštění prasnicek bude provedeno nejdříve ve věku 230 dní, což umožní prasnici více vyspět a přispívá k dobrým životním podmínkám jak prasnic, tak i selat.

- Titul zlepšení životních podmínek pro prasnice (160 žádostí). Sdružuje plnění podmínky efektivního provádění účinné desinfekce v rámci tzv. turnusového provozu na porodnách a kontrolu spárků prasnic po odstavení selat. Zavedení preventivních hygienických opatření u kategorie, která je vystavena abnormální zátěži související s reprodukční úrovní chovu prasat.

- Operace: 14.1.5 Zvětšení plochy pro odstavená selata (101 žádostí).

Zajištění nadstandardní plochy pro tuto kategorii oproti národní i evropské legislativě, což má za cíl snižovat stres zvířat.

• M15 – Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů

Toto opatření je implementováno nařízením vlády ČR č. 29/2016 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů a o změně některých souvisejících nařízení vlády.

- Operace 15.1.1 Zachování porostního typu hospodářského souboru

V roce 2019 bylo podáno 35 žádostí o zařazení (26 o změnu zařazení) a 119 žádostí o dotaci.

V rámci této operace dochází k částečné finanční kompenzaci újmy vzniklé ze snížení hospodářského využití lesů v oblastech Natura 2000 a zvláště chráněných území, a to formou zachování podporovaných porostních typů hospodářských souborů (jedlový, dubový, bukový, ostatní listnaté, topolový, nízký les – pařeziny). Jedná se o víceletou podporu s pětiletými závazky hospodaření.

- Operace 15.2.1 Ochrana a reprodukce genofondu lesních dřevin

V roce 2019 bylo podáno 5 žádostí o zařazení (7 o změnu zařazení) a 31 žádostí o dotaci.

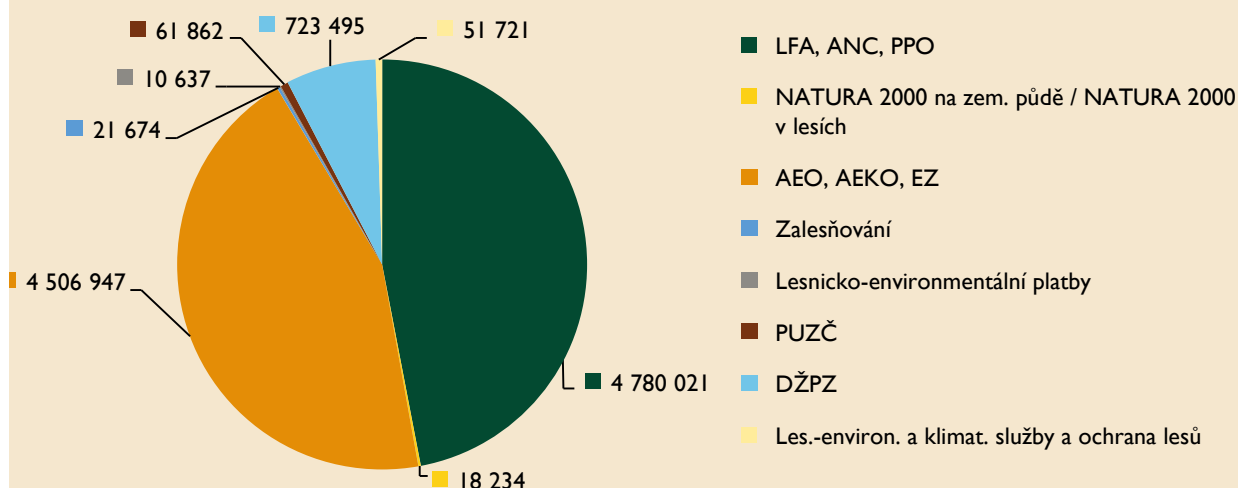
Tato operace kompenzuje dodatečné náklady a ušlé příjmy při sběru reprodukčního materiálu ze stojících stromů postupem nepoškozujícím stromy a semenný materiál z důvodu zajištění dostatečného množství osiva pro pěstování sazenic požadované kvality a požadovaného původu. Vlastníci lesů tak budou moci využívat k umělé obnově lesa a k zalesňování kvalitní reprodukční materiál. Jedná se o víceletou podporu s pětiletými závazky hospodaření.

Přehled prostředků vyplacených v roce 2019 na žádosti neprojektových opatření Programu rozvoje venkova

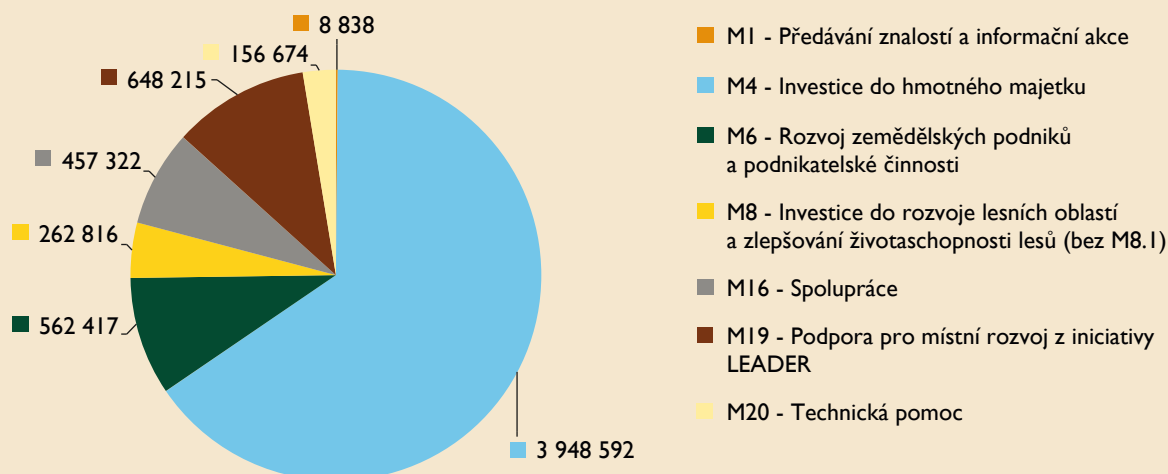
Neprojektová opatření PRV	Počet vyplacených žádostí	Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
LFA, ANC, PPO	22 081	1 195 005	3 585 016	4 780 021
NATURA 2000 na zemědělské půdě	449	3 219	9 658	12 877
AEO, AEKO, EZ	19 242	1 126 739	3 380 208	4 506 947
Zalesňování	2 071	5 419	16 255	21 674
NATURA 2000 v lesích	32	1 339	4 018	5 357
Lesnicko-environmentální platby	87	2 659	7 978	10 637
Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	497	31 240	30 622	61 862
Dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ)	893	365 365	358 130	723 495
Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	104	12 930	38 791	51 721
Neprojektová opatření PRV celkem	45 456	2 743 915	7 430 676	10 174 591

Zdroj: SZIF

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova vyplacená v roce 2019 (v tis. Kč)



Projektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014 – 2020 v roce 2019 (v tis. Kč)



Horizontální plán rozvoje venkova

Horizontální plán rozvoje venkova ČR na období 2004–2006 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 817/2004, v platném znění, nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 655/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 308/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 242/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů a nařízení vlády ČR č. 241/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Podpory v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova ČR na období 2004–2006 byly v roce 2019 poskytovány prostřednictvím následujících opatření:

- Lesnictví (LES),
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ).

• Lesnictví

V rámci programu Zalesňování zemědělské půdy mohou žadatelé od roku 2012 žádat pouze o dotaci na náhradu. Žádosti o dotaci na náhradu byly přijímány do 30. dubna 2019. Celkem bylo podáno 821 žádostí o dotaci na náhradu.

• Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)

U opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti byly přijímány žádosti o poskytnutí dotace v termínu od 1. ledna

do 15. února 2019. Celkem bylo podáno 290 žádostí. Dotace je žadatelům poskytována po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem, v němž byl žadatel zařazen do programu, nejdéle však do 75 let věku žadatele. V případě, že se žadatel stane poživitelem starobního důchodu, dotace se počínaje následujícím kalendářním rokem sníží o částku vyplacenou na starobním důchodu za uplynulý kalendářní rok. Maximální možná výše podpory na žadatele/rok je stanovena na základě nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V rámci PRV na období 2007–2013 probíhal v roce 2019 příjem žádostí o dotaci na víceletá neprojektová opatření, a to na:

• II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy podle nařízení vlády č. 239/2007 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2019 bylo možné podat pouze žádosti o dotaci na náhradu za ukončení zemědělské činnosti.

• II.2.2. Platby v rámci Natura 2000 v lesích

Podle nařízení vlády č. 147/2008 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zachování hospodářského souboru lesního porostu v rámci opatření Natura 2000 v lesích.

• II.2.3 Lesnicko-environmentální opatření

Podle nařízení vlády č. 53/2009 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na lesnicko-environmentální opatření.

Přehled vyplacených prostředků na Horizontální plán rozvoje venkova v roce 2019

Horizontální plán rozvoje venkova	Počet vyplacených žádostí	Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
Lesnictví (LES)	861	2 442	7 326	9 768
Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	565	10 232	10 030	20 262
HRDP celkem	1 426	12 674	17 356	30 030

Zdroj: SZIF

Celkem bylo na **Horizontální plán rozvoje venkova vynaloženo 30 030 tis. Kč**, z toho **12 674 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **17 356 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Financování z cizích zdrojů

Dne 7. března 2019 byla mezi SZIF a Ministerstvem financí uzavřena smlouva o zápůjčce na financování intervenčních nákupů v roce 2019 ve výši **226 800 tis. Kč**. K této smlouvě nebyly uzavřeny žádné dodatky. Jednalo se o obdobnou smlouvu s Ministerstvem financí pro financování intervenčních nákupů jako v roce 2018. Ministerstvo financí převedlo v roce 2019 na účet Fondu finanční prostředky v jedné tranši, a to v požadované výši 21 000 tis. Kč. Na žádost Fondu nebyly čerpány zbylé dvě tranše zápůjčky a Fond provedl předčasnou splátku zápůjčky ve výši **21 000 tis. Kč** k září

2019. Důvodem byl zlom vývoje trendu na trhu s mlékem, opadnutí zájmu o intervenční nákupy sušeného odstředěného mléka a nezájem o intervenční skladování obilovin. Došlo tak k úspoře úrokových nákladů. Zároveň tato uzavřená smlouva řešila i nesplacenou část peněžních prostředků, poskytnutou Fondem v roce 2016 formou zápůjčky, která činila částku ve výši **45 966 tis. Kč** a byla v souladu se smlouvou převedena ke splacení v roce 2019. V roce 2019 se Fondem podařilo celou část poskytnutých prostředků splatit.

Zaplacené úroky za zápůjčku činily v roce 2019 (poskytnutá část zápůjčky roku 2019 a nesplacená zápůjčka roku 2016) částku ve výši **460 tis. Kč**.

Souhrnné čerpání rozpočtu Společné zemědělské politiky

Celkové zdroje na financování Společné zemědělské politiky v roce 2019

Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
I. Přímé platby			
Dotace z kapitoly MZe na rok 2019 a dotace z nespotřebovaných výdajů MZe celkem	650 160	22 100 856	22 751 016
z toho: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	12 159 934	12 159 934
Kompenzace finanční disciplíny (KFD)	0	281 994	281 994
Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)	649 841	0	649 841
Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening)	0	6 529 991	6 529 991
Platba pro mladé zemědělce	0	178 993	178 993
Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS)	0	2 949 944	2 949 944
Národní doplňková platba k přímým podporám (Top-Up)	319	0	319
Zůstatek SZIF z roku 2018	49 023	166	49 189
Ostatní (vratky prostředků, přijaté sankční platby, nepřirazené platby)	2 279	8 577	10 856
Přímé platby celkem	701 462	22 109 599	22 811 061
2. Společná organizace trhu			
Dotace z kapitoly MZe na rok 2019 a dotace z nespotřebovaných výdajů MZe celkem	493 949	406 977	900 926
z toho: SOT bez zlepšení výroby včelařských produktů	461 794	374 812	836 606
Zlepšení výroby včelařských produktů	32 155	32 165	64 320
Zůstatek SZIF z roku 2018	80 733	82 911	163 644
Tržby z prodeje	10 779	0	10 779
Zápůjčka na intervenční nákupy	21 000	0	21 000
Ostatní (vratky prostředků, přijaté sankční platby, nepřirazené platby)	1 393	268	1 661
Společná organizace trhu celkem	607 854	490 156	1 098 010
3. Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova			
Dotace z kapitoly MZe na rok 2019 a dotace z nespotřebovaných výdajů MZe celkem	5 712 692	10 525 450	16 238 142
z toho: Neinvestiční dotace	2 841 518	7 520 853	10 362 371
Investiční dotace	2 859 112	2 988 115	5 847 227
Neinvestiční dotace na HRDP	12 062	16 482	28 544
Zůstatek SZIF z roku 2018	197 369	72 387	269 756
Ostatní (vratky prostředků, přijaté sankční platby, nepřirazené platby)	23 963	65 321	89 284
Program rozvoje venkova celkem	5 934 024	10 663 158	16 597 182
Zdroje na Společnou zemědělskou politiku celkem	7 243 340	33 262 913	40 506 253

Zdroj: SZIF

Celkové zdroje SZIF na financování SZP v roce 2019 dosáhly výše 40 506 253 tis. Kč, z toho 7 243 340 tis. Kč ze státního rozpočtu a 33 262 913 tis. Kč z rozpočtu EU.

Celkové užití zdrojů Společné zemědělské politiky v roce 2019

Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
I. Přímé platby			
Přímé platby celkem	650 058	21 805 002	22 455 060
Žádosti roku 2019 celkem	0	11 941 891	11 941 891
z toho: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	11 371 098	11 371 098
Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS)	0	570 793	570 793
Žádosti minulých let	650 058	9 863 111	10 513 169
z toho: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	494 605	494 605
Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening)	0	6 529 968	6 529 968
Platba pro mladé zemědělce	0	178 964	178 964
Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS)	0	2 378 247	2 378 247
Kompenzace finanční disciplíny (KFD)	0	281 327	281 327
Národní doplňková platba k přímým podporám (Top-Up)	191	0	191
Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)	649 867	0	649 867
Ostatní (převod propadlého podílu z vratek dotací)	394	0	394
Přímé platby celkem	650 452	21 805 002	22 455 454
2. Společná organizace trhu			
A. Finanční podpory celkem	494 343	285 281	779 624
z toho: Školní projekt – Mléko do škol	247 344	51 081	289 425
Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh	32 167	32 167	64 334
Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny	0	97 174	97 174
Školní projekt – Ovoce a zelenina do škol	214 832	104 859	319 691
Podpora soukromého skladování	0	0	0
B. Vývozní subvence celkem	0	0	0
z toho: Vývozní subvence na nezpracované výrobky	0	0	0
C. Dotace a odvody celkem	0	138 105	138 105
z toho: Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic	0	98 323	98 323
Podpora na investice v rámci SOT s vínem	0	39 782	39 782
D. Intervenční opatření celkem	72 761	120	72 881
z toho: Intervenční nákup (SOM, máslo, obiloviny)	0	0	0
Intervenční skladování (SOM, máslo, obiloviny)	33	120	153
Splátka zápůjčky na intervenční nákupy	66 966	0	66 966
Odvod DPH	5 762	0	5 762
E. Podpora propagace zemědělských produktů celkem	0	0	0
z toho: Podpora propagace zemědělských produktů	0	0	0
F. Ostatní výdaje související se SOT celkem	56	0	56
z toho: Ostatní výdaje (propadlý podíl z vratek dotací, ostatní mimořádná opatření)	56	0	56
G. Rezerva SOT	0	0	0
Společná organizace trhu celkem	567 160	423 506	990 666

Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
3. Program rozvoje venkova			
Program rozvoje venkova vč. HRDP	5 715 261	10 532 234	16 249 495
Program rozvoje venkova celkem	5 702 587	10 516 878	16 219 465
z toho: Osa I. Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	31 240	30 622	61 862
Osa II. Zlepšování životního prostředí a krajiny	9 336	28 009	37 345
M1 Předávání znalostí a informační akce	4 463	4 375	8 838
M4 Investice do hmotného majetku	1 994 040	1 954 552	3 948 592
M6 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti	284 021	278 396	562 417
M8 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů	133 814	133 369	267 183
M10 Agroenvironmentálně-klimatické opatření	787 679	2 363 031	3 150 710
M11 Ekologické zemědělství	338 069	1 014 204	1 352 273
M12 Platby v rámci sítě Natura 2000	3 219	9 658	12 877
M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními	1 194 985	3 584 956	4 799 941
M14 Dobré životní podmínky zvířat	365 365	358 130	723 495
M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	12 930	38 791	51 721
M16 Spolupráce	230 948	226 374	457 322
M19 Podpora pro místní rozvoj z iniciativy LEADER	233 358	414 857	648 215
M20 Technická pomoc	79 120	77 554	156 674
Horizontální plán rozvoje venkova celkem	12 674	17 356	30 030
z toho: Lesnictví (LES)	2 442	7 326	9 768
Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	10 232	10 030	20 262
Program rozvoje venkova celkem	5 715 261	10 534 234	16 249 495
Užití zdrojů na Společnou zemědělskou politiku celkem	6 932 873	32 762 742	39 695 615

Zdroj: SZIF

V rámci **SZP** byly v roce 2019 **vyplaceny finanční prostředky** celkem ve výši **39 695 615 tis. Kč**, z toho **6 932 873 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **32 762 742 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Společná rybářská politika

Společná rybářská politika byla poprvé formulována v Římské smlouvě. Hlavním cílem Společné rybářské politiky je zajistit udržitelný rybolov a zaručit rybářům příjmy a stálé zaměstnání. V roce 2013 uzavřela Rada s Parlamentem dohodu o nové Společné rybářské politice s cílem dosáhnout rybolovu a akvakultury, které budou z environmentálního, hospodářského i sociálního hlediska dlouhodobě udržitelné. V ČR je Společná rybářská politika naplňována prostřednictvím Operačního programu (OP) Rybářství zaměřeného na vytvoření udržitelné a konkurenceschopné akvakultury založené na inovacích a účinnějším využití zdrojů. Cílem je rozvoj udržitelného chovu ryb v České republice a zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb během roku na domácí trh v požadovaném sortimentu, včetně diverzifikace akvakultury.

OP Rybářství 2007–2013

OP Rybářství 2007–2013 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1198/2006, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 498/2007, v platném znění, nařízení Rady (ES) č. 1100/2007 a usnesení vlády ČR č. 603/2006.

V roce 2019 již příjem Žádostí o dotaci z OP Rybářství 2007–2013 neprobíhal, protože program byl s koncem roku 2015 ukončen. Pokračuje pouze realizace ex-post kontrol a administrace Hlášení o změnách. Za rok 2019 bylo provedeno **16 kontrol** a předloženo 1 Hlášení o změnách.

OP Rybářství 2014–2020

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních stanovuje společné podmínky pro evropské fondy. Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském

fondu (ENRF) byl zřízen ENRF a stanoveny podmínky pro poskytování finančních prostředků do odvětví rybnářství. K jejich provádění vydala Evropská komise nařízení v přenesené pravomoci a prováděcí nařízení. MZe zpracovalo Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu (VNSPA) a OP Rybnářství 2014–2020. VNSPA byl schválen usnesením vlády ČR č. 876 ze dne 27. 10. 2014 a předložen EK, která jej vzala na vědomí. OP Rybnářství 2014–2020 byl schválen usnesením vlády ČR č. 836 ze dne 15. 10. 2014, předložen EK a po dopracování dle požadavků EK byl schválen dne

2. 6. 2015. Poslední aktualizace OP Rybnářství 2014–2020 byla schválena dne 8. 4. 2019.

ČR využívá v OP Rybnářství 2014–2020 tři priority Unie: prioritu Unie 2 Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje, prioritu Unie 3 podpora provádění společné rybnářské politiky, prioritu Unie 5 podpora uvádění na trh a zpracování. Dále ČR využívá Technickou pomoc.

Zaregistrované Žádosti o poskytnutí dotace u OP Rybnářství 2014–2020

Výzva	Unie, opatření, záměr	Termín příjmu žádostí	Zaregistrované Žádosti o dotaci	
			Počet žádostí	Čerpání (tis. Kč)
Kontinuální příjem	6.1.	od 21. 10. 2015	6	14 724
	5.2. b)	od 3. 5. 2016	9	25 835
	3.2.	od 11. 10. 2016	1	4 400
	3.1.	od 4. 4. 2017	1	2 410
	Kontinuální příjem celkem			17
2. výzva	2.5.	8. – 29. 10. 2019	3	4 573
	2. výzva celkem		3	4 573
14. výzva	2.2 a)	2. – 23. 4. 2019	66	65 877
	2.2 b)		2	1 100
	2.3.		4	1 072
	5.2 b), k) ¹⁾		8	382
	5.3.		16	17 277
	14. výzva celkem			96
15. výzva	2.4.	2. – 23. 4. 2019	1	410
	15. výzva celkem		1	410
16. výzva	2.1.	8. – 29. 10. 2019	4	6 011
	2.2 a)		87	67 420
	2.4.		4	19 224
	5.3.		5	14 669
	16. výzva celkem			100
Celkem			217	245 384

Zdroj: SZIF

Pozn.: ¹⁾ kolová výzva

V roce 2019 proběhl příjem Žádostí o podporu v rámci 2., 14., 15. a 16. kolové výzvy. Zároveň probíhal kontinuální příjem Žádostí o podporu v rámci výzvy 999., opatření 6.1. Technická pomoc, 3. výzvy, opatření 5.2. b) Propagační kampaně, 6. výzvy, opatření 3.2. Sledovatelnost produktů a 10. výzvy, opatření 3.1. Shromažďování údajů. Celkem bylo zaregistrováno **217** Žádostí o podporu v celkové výši **245 384 tis. Kč**.

Vydaná Rozhodnutí o poskytnutí dotace u OP Rybářství 2014–2020 v roce 2019

Výzva	Vydaná Rozhodnutí o poskytnutí dotace	
	Počet žádostí	Čerpání (tis. Kč)
2. výzva	4	6 572
3. výzva	4	14 102
10. výzva	1	2 410
11. výzva	1	2 418
12. výzva	1	365
13. výzva	98	81 181
14. výzva	74	46 944
999. výzva	9	10 577
Celkem	192	164 569

Zdroj: SZIF

V roce 2019 vydalo MZe (Řídicí orgán OP Rybářství) jako poskytovatel podpory rozhodnutí o poskytnutí dotace **192** projektům v celkové výši **164 569 tis. Kč**. Vzhledem k probíhající administraci jednotlivých výzev jsou postupně schvalovány další projekty.

Příjem a vyplacení Žádostí o platbu OP Rybářství 2014–2020

Opatření	Předložené Žádosti o platbu		Vyplacené Žádosti o platbu	
	Počet žádostí	Požadovaná podpora (tis. Kč)	Počet žádostí	Schválená podpora (tis. Kč)
2.2 a)	139	140 384	137	114 512
2.2 b)	4	2 767	5	2 993
2.3.	2	424	3	861
2.4.	4	15 355	3	12 333
2.5.	4	5 446	7	9 703
3.1.	–	–	1	248
5.2. b)	–	–	1	5 445
5.2. b), k) ¹⁾	7	1 395	1	237
5.3.	12	4 034	8	2 940
6.1.	6	3 422	10	4 789
Celkem	178	173 227	176	154 061

Zdroj: SZIF

Pozn.: ¹⁾ kolová výzva

V rámci administrace Žádostí o platbu bylo v roce 2019 předloženo celkem **178** Žádostí o platbu s požadovanou podporou ze strany žadatele **173 227 tis. Kč**. Zároveň bylo v roce 2019 vyplaceno **176** Žádostí o platbu se schválenou podporou **154 061 tis. Kč**.

V roce 2019 bylo podáno celkem **233** Hlášení o změnách, přičemž u téměř čtvrtiny z nich bylo potřeba vyjádření oddělení kontrol příslušného RO SZIF. Jde zejména o výběrová řízení nebo narovnání skutečností v Žádosti o podporu. Zároveň došlo u **66** projektů k ukončení administrace. Nejčastějším důvodem bylo „Odstoupení žadatele/příjemce“ a naopak nejméně častým pak „Nedoložení doplnění výběrového řízení po kontrole“ a „Nesplnění přijatelnosti“.

V průběhu roku 2019 pokračovala příprava nového programového období 2021–2027 (vyjednávání právních předpisů EU, aktualizace Víceletého národního strategického

plánu pro akvakulturu, příprava OP Rybářství 2021–2027, který bude navazovat na OP Rybářství 2014–2020).

Národní dotace

Dotační programy vycházejí ze zákona č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jsou financovány výhradně z národních zdrojů. Dotační programy jsou podle § 2d odst. 2 výše uvedeného zákona prováděny Ministerstvem zemědělství a jsou administrovány na základě ministerstvem vydaných Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro daný rok na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Programy jsou výslovně účelové, sloužící k podpoře restrukturalizace a zvýšení konkurenceschopnosti českého

agrárního sektoru a rozvoji venkovského prostoru. Spektrum dotačních programů každoročně udržuje kontinuitu s programy realizovanými v předešlých letech.

Poskytování národních podpor je legislativně zakotveno v článcích 107 až 109 Smlouvy o fungování EU. Hlavním smyslem této právní úpravy je snaha, aby státní podpory nepřispívaly k narušování hospodářské soutěže společného trhu. Z těchto článků vyplývá pro členské státy povinnost oznámit (notifikovat) Evropské komisi v předstihu veškeré záměry na poskytnutí nebo upravení státní podpory.

Na základě ustanovení § 2d zákona č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byl SZIF pověřen, aby pro MZE prováděl administraci Žádostí o dotace v rozsahu Dohody o spolupráci mezi MZe a SZIF ze dne 7. února 2018, včetně platných dodatků. SZIF prostřednictvím regionálních pracovišť (OPŽL SZIF) přijímá žádosti, provádí jejich formální kontrolu, záznamy do informačního systému národních dotací MZe a u vybraných programů kontroly na místě.

V roce 2019 SZIF rovněž na základě výše zmíněné Dohody o spolupráci přijímal a kontroloval žádosti dotačního programu 129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků pro rok 2019 na základě vlastních zásad k tomuto programu, dále žádosti Mimořádného dotačního programu na zmírnění škod způsobených suchem na zemědělských plodinách a lesních školkách v roce 2018 a žádosti Mimořádného dotačního programu v režimu de minimis na zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu a květnu 2019.

Marketingová činnost

SZIF je na základě rozhodnutí Ministerstva zemědělství administrátorem marketingových programů zaměřených na podporu kvalitních domácích potravin: značek KLASA a Regionální potravina a také na podporu biopotravin a produktů ekologického zemědělství.

V roce 2019 vyplatil SZIF v rámci marketingové činnosti celkem 221 mil.Kč, z toho se nejvíce na čerpání podílela propagační kampaň na podporu kvalitních

potravin KLASA, na kterou se vyplátilo 162 mil. Kč. V rámci kampaně bylo touto značkou v roce 2019 oceněno celkem 109 výrobců a 279 různých výrobků.

Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin KLASA

Projekt národní značky KLASA je od roku 2016 součástí režimu státní podpory „Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin“. Prioritou je především nabízet spotřebitelům kvalitní potraviny, které vykazují výjimečné kvalitativní charakteristiky, jež zvyšují přidanou hodnotu a zaručují jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu. Hlavním cílem je zejména zvýšit zájem o kvalitu potravin a edukaci veřejnosti v otázce kvality potravin a ovlivnit tím nákupní chování spotřebitelů. Dalším z cílů tohoto projektu je posílit konkurenceschopnost výrobců kvalitních potravin.

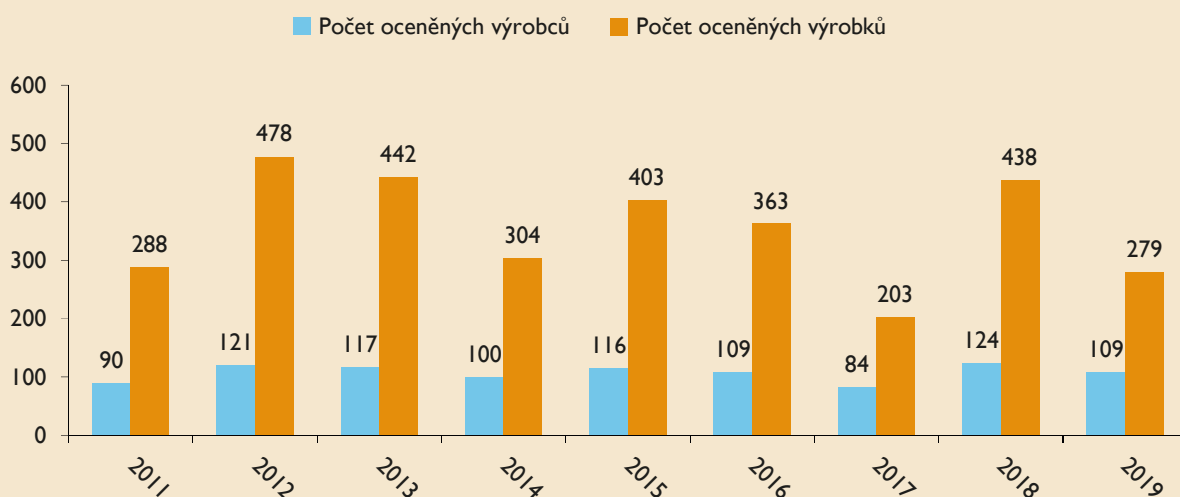
Za dobu svojí existence od roku 2003 se stala značka KLASA nejen prestižní záležitostí pro její držitele, ale především si získala důvěru obyvatel ČR, kteří výrobky označené logem KLASA při nákupech preferují. Rovněž výrobci a zástupci obchodních řetězců velmi pozitivně hodnotí prodejnost těchto výrobků a vítají podporu kvalitní potravinářské produkce.

Značka KLASA jako marketingový nástroj napomáhá zvyšovat hodnotu oceněných potravinářských výrobků. Jejím smyslem je na straně jedné marketingově podpořit aktivity producentů potravin, na straně druhé pak edukovat spotřebitele v otázce kvality potravin. Značka se uděluje na tři roky a garantuje, že jsou nabízeny skutečně kvalitní a zdravotně nezávadné potraviny. Jde o proces získání důvěry spotřebitelů a odběratelů, udržení si této důvěry, což je nezbytný předpoklad rozvoje potravinářství a zabezpečení konkurenceschopnosti v rámci trhů v ČR i zahraničí.

V soutěži Effie 2019 získal SZIF 3. místo za svou kampaň „Edukační projekt Pospolu u stolu“.

V roce 2019 byly v rámci **propagační kampaně na podporu kvalitních potravin KLASA** čerpány finanční prostředky ve výši **162 493 tis. Kč** ze státního rozpočtu.

Přehled počtu oceněných výrobců a výrobků značkou KLASA (2011 – 2019)



V roce 2019 byly využity následující komunikační aktivity zaměřené na zvyšování spotřebitelské preference potravin kvalitních potravin a značky KLASA ve všech regionech ČR:

Prezentační a informační aktivity na podporu kvalitních potravin a značky KLASA

- komunikační a marketingová podpora v obchodních řetězcích včetně výzkumného šetření efektivity kampaně výzkumnou agenturou GFK (Growth For Knowledge),
- návrh a realizace motivační soutěže s kvalitními potravinami a edukační kampaně,
- roadshow a ochutnávky oceněných produktů a kuchařské show, prezentace na akcích Ministerstva zemědělství ČR,
- edukační koncerty pro základní školy s projektem Pospolu u stolu.

PR aktivity a sociální média

- tiskové zprávy a publikace článků na aktuální témata,
- zpracování advertorialů, speciálních projektů a prezentací v titulech pro odbornou i laickou veřejnost, v rozhlasu a na webových portálech,
- prezentace a podpora značek kvality na sociálních sítích, denní monitoring médií.

Webová prezentace

- správa webového portálu „Akademie kvality“,
- správa webového portálu www.eklasa.cz, včetně aktualizace výrobků a výrobců KLASA,
- provoz mobilní aplikace KLASA, Síťovka a dětských aplikací Život na statku a Statkář,
- provoz infomailu, KLASA book – prezentace výrobců KLASA v rámci www.eklasa.cz.

Veletřhy a výstavy

- IGW – Internationale Grüne Woche (leden, Berlín), Země živitelka (srpen/září, České Budějovice), Olima (říjen, Olomouc), FOR GASTRO A HOTEL (říjen, Praha), Anuga (říjen, Kolín nad Rýnem).

Projekt Regionální potravina

Značku Regionální potravina uděluje na základě krajských soutěží Ministerstvo zemědělství ve 13 krajích ČR nejvyšší kvalitní zemědělským nebo potravinářským výrobkům. Výrobky musí být vyrobeny z lokálních surovin a mít vazbu na svůj kraj – ať už tradičním způsobem výroby nebo originální regionální recepturou. Hodnotitelská komise vybírá vždy 1 vítězný výrobek v 9 kategoriích. V roce 2019 se do soutěže přihlásilo celkem 413 výrobců s 1 428 výrobky a bylo oceněno 109 výrobků.

Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku Regionální potravina daného kraje po dobu 4 let. Soutěžít o značku Regionální potravina mohou pouze malé a střední podniky do 250 zaměstnanců. Tento projekt byl spuštěn Ministerstvem zemědělství koncem roku 2009. Od roku 2012 jej administruje SZIF.

Značka Regionální potravina se prezentuje formou celostátní kampaně, jejímž cílem je seznámit spotřebitele s oceněnými regionálními potravinami, poukázat na jejich původ, tradici a kvalitu, současně budovat pozitivní vnímání regionálních produktů a značky Regionální potravina, prostřednictvím vhodných informačních a komunikačních kanálů značku zviditelnit a napomoci zvyšování loajality veřejnosti k místní zemědělské a potravinářské produkci. Součástí projektu jsou

veškeré vhodné a efektivní komunikační aktivity, určené pro jednotlivé cílové skupiny (ženy/hospodyně, široká veřejnost/spotřebitelé a odborná veřejnost), a to s ohledem na informační potřeby každé z těchto cílových skupin.

Na projekt **Regionální potravina** bylo vyplaceno celkem **22 772 tis. Kč**.

V roce 2019 byly v rámci projektu Regionální potravina realizovány následující aktivity:

Semináře „Jak značit potraviny“

- organizace a zajištění 13 seminářů pro potenciální i stávající držitele značky Regionální potravina.

Projekty krajských soutěží o značku Regionální potravina

- koordinace a kontrola projektů na zabezpečení organizace 13 krajských soutěží o značku Regionální potravina.

Informační materiály

- POS materiály (Point of Sale – marketing v místě prodeje), včetně jejich distribuce výrobcům a koordinátorům.

Prezentační aktivity

- ochutnávky oceněných produktů, prezentace na významných společenských akcích,
- přehlídka oceněných výrobců na akci Regionfest v rámci národních dožínků Ministerstva zemědělství na Letné v Praze.

PR aktivity

- fotobanka oceněných výrobků, tiskové zprávy na aktuální témata, spotřebitelské tipy, recepty a články pro lifestyle a online média,
- speciální mediální projekty a advertorialy, denní monitoring médií.

Webová prezentace

- obsahová správa webových stránek www.regionalnipotravina.cz,
- aktualizace mobilní aplikace Regionální potravina, správa profilu na www.facebook.com.

Veletřhy a výstavy

- Regiontour a RegFoodFest (leden, Brno), Wine Prague (květen, Praha), Země živitelka (srpen/září, České Budějovice).

Mediální kampaň

- crossmediální prezentace na Frekvenci 1,
- prezentace v pořadu Herbář v České televizi.

Podpora biopotravin a produktů ekologického zemědělství

Ekologické zemědělství je přirozený a moderní způsob hospodaření, který je založen na tisícileté zkušenosti našich předků. Vyznačuje se kladným vztahem a respektem k životnímu prostředí. Systém ekologického zemědělství je definován platnou legislativou na národní i evropské úrovni. Biopotraviny jsou ekologicky vyprodukované potraviny od zemědělců, kteří se v péči o půdu a rostliny obejdou bez průmyslových hnojiv a pesticidů, herbicidů a fungicidů a kteří poskytují svým zvířatům dostatek péče, kvalitního krmiva a životního prostoru pro pastvu i odpočinek.

Cílem projektu Podpora biopotravin a produktů ekologického zemědělství je zvýšení a rozvoj všeobecných

znalostí o biopotravinách a ekologickém zemědělství. Zvyšování důvěry spotřebitele a zvyšování jeho informovanosti o ekologickém zemědělství je klíčový aspekt dalšího rozvoje trhu s biopotravinami.

Na podporu biopotravin a produktů ekologického zemědělství bylo v roce 2019 vyplaceno **35 764 tis. Kč**.

V roce 2019 byly využity následující komunikační aktivity zaměřené na zvyšování spotřebitelské preference biopotravin a produktů ekologického zemědělství:

Prezentační aktivity

- komunikační a marketingová podpora v místech prodeje, roadshow,

- prezentace projektu Měsíce biopotravin, kvantitativní výzkum STEM/MARK,
- mediální kampaň v televizi, tisku a online.

PR aktivity

- tiskové zprávy na aktuální témata, tiskové konference,
- speciální mediální projekty a advertorialy, spotřebitelské tipy, denní monitoring médií.

Webová prezentace

- obsahová správa webových stránek www.myjsmebio.cz.

Souhrnné čerpání rozpočtu marketingové činnosti

Celkové zdroje na financování marketingové činnosti v roce 2019

Zdroje	Rozpočet (tis. Kč)		Čerpání (tis. Kč)
	Schválený	Upravený	
Dotace z kapitoly MZe na rok 2019	200 000	200 000	135 000
Zůstatek SZIF z roku 2018	0	170 162	170 162
Ostatní (poplatky za výstavní činnost)	0	0	653
Celkem	200 000	370 162	305 815

Zdroj: SZIF

Celkové zdroje SZIF na financování **marketingové činnosti** v roce 2019 dosáhly výše **305 815 tis. Kč**.

Celkové užití zdrojů na marketingovou činnost v roce 2019

Užití zdrojů	Rozpočet (tis. Kč)		Čerpání (tis. Kč)
	Schválený	Upravený	
Kampaň na podporu kvalitních potravin	120 000	237 553	162 493
Projekt Regionální potravina	50 000	73 965	22 772
Podpora biopotravin a produktů ekolog. zemědělství	30 000	58 644	35 764
Celkem	200 000	370 162	221 029

Zdroj: SZIF

Na marketingovou činnost byly v roce 2019 **vyplaceny** finanční prostředky celkem **ve výši 221 029 tis. Kč**.

Správní výdaje

SZIF vynakládá také prostředky na správní výdaje, které jsou nezbytně nutné pro běžnou činnost celé instituce a ve svém důsledku i k plnění základních funkcí jako akreditované platební agentury. V rámci správních výdajů, které jsou primárně rozděleny na investiční a neinvestiční, jsou nejvýznamnější platové a související výdaje a také výdaje v oblasti ICT, určené na provoz a rozvoj informačních systémů SZIF. K ostatním výdajům patří také výdaje na projekty spolufinancované z EU, jako je Technická pomoc PRV, projekt Twinning, apod.

Celkové prostředky vyplacené v roce 2019 na správní výdaje SZIF dosáhly výše 1,8 mld. Kč, z toho největší část představovaly neinvestiční výdaje, které činily 1,5 mld. Kč.

Neinvestiční výdaje

Neinvestiční výdaje (bez technické pomoci PRV, OPR, Twinningu a TAIEX) činily v roce 2019 **celkem 1 505 152 tis. Kč** a podle oblastí se dělily na personální výdaje, výdaje na ICT a ostatní výdaje.

Oblast personální

Celkové čerpání platových prostředků v roce 2019 dosáhlo výše 680 771 tis. Kč, z toho platy zaměstnanců v pracovním poměru 68 424 tis. Kč, platy zaměstnanců ve služebním poměru včetně pracovních poměrů, kteří jsou na služebních místech 605 733 tis. Kč, ostatní osobní výdaje 5 451 tis. Kč, odstupné 86 tis. Kč a odbytné 1 077 tis. Kč. V rámci ostatních neinvestičních výdajů odvozených z platových prostředků bylo celkem vyplaceno

246 665 tis. Kč, z toho pojistné na sociální zabezpečení zaměstnanců v pracovním poměru 18 248 tis. Kč, sociální zabezpečení zaměstnanců ve služebním poměru včetně zaměstnanců v pracovním poměru na služebních místech 150 929 tis. Kč, zdravotní pojištění zaměstnanců v pracovním poměru 6 592 tis. Kč, zdravotní pojištění zaměstnanců ve služebním poměru včetně zaměstnanců v pracovním poměru na služebních místech 54 667 tis. Kč, odvody do Fondu kulturních a sociálních potřeb 13 539 tis. Kč, náhrady mezd v době nemoci zaměstnanců v pracovním poměru 287 tis. Kč a náhrady mezd zaměstnanců ve služebním poměru včetně zaměstnanců v pracovním poměru na služebních místech 2 403 tis. Kč. V roce 2019 bylo vyplaceno za pracovní úrazy na náhradách za ztrátu na výdělků, bolestném a náhradách nákladů spojených s léčením zaměstnancům ve služebním poměru celkem 56 tis. Kč. Výdaje na odměny členům Dozorčí rady SZIF činily 58 tis. Kč.

Na neinvestiční správní výdaje v personální oblasti bylo v roce 2019 vyplaceno celkem **947 380 tis. Kč.**

Informační a komunikační technologie

V rámci neinvestičních výdajů ICT byly v roce 2019 realizovány veřejné zakázky na obnovu výpočetního a komunikačního vybavení dle plánu obměny techniky pro rok 2019. Celková výše prostředků vynaložených na vybavení ICT činila v úhrnu 11 314 tis. Kč. Z toho nejvýznamnější byl nákup 350 notebooků včetně kompletního příslušenství jako standardního vybavení zaměstnanců SZIF pro zajištění pracovní mobility. Další významnou položkou z hlediska ICT techniky byl nákup 140 tiskáren čárových kódů pro zajištění digitalizace dokumentů na všech pobočkách SZIF. Náklady na spotřební materiál nezbytný pro provoz infrastruktury informačního systému SZIF činily v roce 2019 celkem 3 131 tis. Kč, z toho výdaje na tonery 2 715 tis. Kč. V obou případech se jedná o výrazné snížení nákladů oproti roku 2018.

Služby v oblasti telekomunikací, kam patří také datové a telefonní služby, představovaly celkem 6 079 tis. Kč. Náklady na provoz multifunkčních zařízení a další servisní služby představovaly 6 504 tis. Kč, což znamená rovněž pokles o téměř 11 % oproti roku 2018. Z poklesu je patrné, že v rámci zefektivňování agend SZIF dochází k většímu využívání digitálních prostředků v prostředí SZIF.

Nejvýznamnější položkou v oblasti ICT byl nákup služeb (položka rozpočtové skladby 5168), kdy celkový objem vynaložených prostředků představoval v roce 2019 celkem 379 915 tis. Kč. Oproti roku 2018 se jedná o snížení nákladů, a to zejména z důvodu jednorázových výdajů na obnovu infrastruktury, vynaložených v roce 2018. Největší část představuje zajištění provozu významného informačního systému na platformě SAP, kdy bylo na aplikační služby a maintenance veškerých licencí SAP nezbytných pro zajištění chodu informačního systému vynaloženo 310 006 tis. Kč. Zbývající prostředky v oblasti služeb ICT byly vynaloženy na provoz infrastruktury, náklady spojené s hostingem této infrastruktury v datovém centru Nagano, zajištění provozu a rozvoje informačního systému AGIS sloužící pro administraci opatření SOT a na řadu dalších menších projektů a dílčích služeb – síťové služby, architektonické ICT služby, kybernetickou bezpečnost, maintenance aplikačního vybavení SZIF, aj.

Na programové vybavení do 60 tis. Kč bylo vynaloženo celkem 23 461 tis. Kč, kdy se jednalo zejména o standardní obnovu licencí Microsoft. Zbývající prostředky byly vynaloženy na obnovu či dokup podpůrného aplikačního vybavení.

Na neinvestiční výdaje v oblasti informačních a komunikačních technologií bylo v roce 2019 vyplaceno celkem **431 422 tis. Kč.**

Ostatní neinvestiční výdaje

V rámci zajištění prostor a ostatních provozních podmínek pro zaměstnance SZIF byly také v roce 2019 čerpány prostředky na položkách kancelářský nábytek, nákup materiálu, nákup vody a energií, nájemné, ostatní služby, opravy a udržování, aj.

V rámci stavebních úprav patřila k nejnáročnějším akcím sanace a přestavba suterénního prostoru v budově Ve Smečkách (její I. etapa), díky které bude možno tento dlouhodobě nevyužívaný prostor o rozloze 325 m² přeměnit na nové kancelářské prostory, zasedací místnosti, aj. Mezi dalšími úpravami lze zmínit opravu havarijního stavu vnějšího ochozu ve 4. patře budovy Ve Smečkách, a také odstranění následků havárie vody, ke které došlo v roce 2019 v budově v ulici Štěpánská a také v budově regionálního odboru v Ústí nad Labem.

Ostatní neinvestiční výdaje dosáhly v roce 2019 výše **126 350 tis. Kč.**

Investiční výdaje

Investiční výdaje (bez technické pomoci PRV) činily v roce 2019 celkem **253 761 tis. Kč.**

Informační a komunikační technologie

Největší část investičních výdajů byla vynaložena na programové vybavení (položka rozpočtové skladby 6111), a to celkem 232 858 tis. Kč, což představuje nárůst oproti předchozímu roku. V této částce je stále nejvýznamnější položkou rozvoj informačního systému, kdy dochází ke kontinuálním úpravám v závislosti na změnách v legislativě ČR i EU. Objem prostředků vychází z platné dlouhodobé smlouvy. Dále je navýšení důsledkem převodu administrace zemědělských národních dotací na SZIF, a to v souladu se změnou legislativy ČR. Zbývající prostředky byly vynaloženy na pořízení zejména serverových licencí produktů společnosti Microsoft, nezbytných pro provoz interní serverové infrastruktury SZIF.

V roce 2019 došlo k dílčí obnově interního infrastrukturního prostředí, kdy celkové náklady na nákup výpočetní techniky činily 10 682 tis. Kč. V těchto prostředcích jsou zahrnuty celkem tři projekty na obnovu zařízení, které se týkaly síťových prvků, serverů a jejich diskové kapacity, mj. v rámci zajištění požadavků na kybernetickou bezpečnost v prostředí SZIF.

Na investiční výdaje v oblasti informačních a komunikačních technologií bylo v roce 2019 čerpáno celkem **243 540 tis. Kč.**

Ostatní investiční výdaje

Nejvýznamnější položkou u ostatních investičních výdajů byl nákup osobních vozů v rámci obnovy vozového parku SZIF v celkové hodnotě 9 734 tis. Kč.

Ostatní neinvestiční výdaje činily v roce 2019 celkem **10 221 tis. Kč.**

Technická pomoc Programu rozvoje venkova a OP Rybářství

V rámci technické pomoci PRV představovala v roce 2019 největší část prostředků podpora provozu infrastruktury informačního systému SZIF, dále nejruznější vzdělávací akce pro zaměstnance SZIF, služby poradenství a zpracování znaleckých posudků v oblasti PRV nebo výdaje na geodetické služby – dálkový průzkum Země.

V personální oblasti byl v roce 2019 realizován projekt „Pracovníci na DPP, DPČ hrazení z technické pomoci PRV 2014–2020“ na základě potřeby zajistit řádnou a plynulou administrativní činnost PRV v programovém období 2014–2020 z technické pomoci PRV. V rámci projektu činily ostatní osobní výdaje 900 tis. Kč a k tomu související pojistné 242 tis. Kč.

V rámci **technické pomoci PRV** byly v roce 2019 vynaloženy finanční prostředky SZIF celkem ve výši **21 988 tis. Kč**.

V menší míře byly také realizovány výdaje u **technické pomoci OP Rybářství**, zaměřené na vzdělávací akce. Celkem bylo v roce 2019 vyplaceno **38 tis. Kč**.

Celostátní síť pro venkov

V kompetenci SZIF je již několik let výkon agendy Celostátní sítě pro venkov (CSV). CSV je na regionální úrovni komunikační platformou vytvořenou za účelem propagace PRV, která sdružuje mnoho významných subjektů působících na venkově a podílejících se na jeho rozvoji. Konkrétním cílem CSV je usnadnění implementace dotačních možností v rámci PRV 2014–2020, vytváření podmínek pro setkávání odborné i laické veřejnosti a v rámci diskusí a poznávání sdílet příklady dobré i špatné praxe.

V rámci agendy CSV jsou realizovány především semináře, workshopy, konference, tuzemské i zahraniční exkurze nebo propagace na regionálně významných akcích zaměřených na zemědělství a venkov. Tyto aktivity jsou zaměřené na zvýšení informovanosti o PRV 2014–2020 a předávání zkušeností od úspěšných žadatelů o dotace. V tomto programovém období je na aktivity CSV poskytována 100% dotace z technické pomoci PRV 2014–2020.

V roce 2019 bylo zrealizováno 134 regionálních akcí, kterých se zúčastnilo 13 000 zájemců o informace o PRV 2014–2020. Celková výše čerpaných prostředků v rámci **technické pomoci PRV (CSV)** dosáhla **9 607 tis. Kč**.

Nejvýznamnější položkou čerpání rozpočtu byly Ostatní služby TP PRV (CSV). Tato položka zahrnuje náklady na lektory a moderátory akcí, tlumočníky, dopravu v rámci exkurzí, ubytování a organizační zajištění akcí.

Twiningový projekt EU

Od roku 2016 se SZIF podílel na expertní podpoře moldavské platební agentury v rámci evropského projektu Twinning-out, a to na základě uzavřené smlouvy o spolupráci na mezinárodním twinningovém projektu EU pro Moldavsko. V rámci tohoto projektu byly administrovány zahraniční pracovní cesty vybraných expertních pracovníků SZIF. Poslední pracovní cesty proběhly koncem roku 2018, přičemž část nákladů (zejména personálních) se promítla ještě do roku 2019. Celkové výdaje na **twiningový projekt** představovaly v roce 2019 celkem **302 tis. Kč** a byly kompletně refundovány ze strany EK, resp. rakouské platební agentury.

Vzhledem ke kladnému hodnocení twinningového projektu (včetně účasti české platební agentury) a jeho plánovanému pokračování se do budoucna počítá s dalším zapojením pracovníků SZIF do tohoto projektu.

Souhrnné čerpání rozpočtu správních výdajů

Celkové zdroje na financování správních výdajů SZIF v roce 2019

Položka	Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)
8115000001	Zůstatek z roku 2018	295 681
2111000001	Příjmy za poskytnutí informací dle zákona 106/1999 Sb.	5
2212000001	Přijaté sankční platby od jiných subjektů	203
2322000001	Přijaté pojistné náhrady	687
2324000001	Přijaté náhrady	1 011
2324000002	Přijaté náhrady – správa	13
2329000001	Propadlý podíl z vratek dotací	449
2329000003	Ostatní nedaňové příjmy	102
3119000001	Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	1 070
4116000001	Neinvestiční přijaté transfery z MZe	1 560 502
4216000001	Investiční přijaté transfery z MZe	99 498
4113000060	Neinvestiční přijaté transfery – TP PRV	15 623
4113000061	Neinv. přijaté transfery – TP PRV (projekt person. a mzdový)	1 160
4113000063	Neinvestiční přijaté transfery – TP PRV (CSV)	5 846

Položka	Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)
4116000080	Neinvestiční transfery z MZe – TP OPR	0
4151000090	Neinvestiční transfery ze zahraničí – Twinning	454
4152000110	Neinvestiční transfery od mezinárodních institucí – Sen4CAP	0
4153000001	Neinvestiční transfery z EU – TAIEX	36
4213000060	Investiční přijaté transfery – TP PRV	103 496
4213000063	Investiční přijaté transfery – TP PRV (CSV)	70
Zdroje celkem		2 085 906

Zdroj: SZIF

Celkové zdroje SZIF na správní výdaje v roce 2019 dosáhly výše **2 085 906 tis. Kč**.

Celkové užití zdrojů správních výdajů SZIF v roce 2019

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)
a) Běžné (neinvestiční) výdaje		
501, 502 Mzdové prostředky a související platby		
5011000001	Platy zaměst. v prac. poměru vyjma zaměst. na sl. místech	68 424
5013000001	Platy zaměst. na služeb. místech podle zákona o stát. službě	605 733
5019000001	Ostatní platy – refundace mezd	0
5021000001	Ostatní osobní výdaje	5 451
5021000060	Ostatní osobní výdaje – TP PRV	900
5021000090	Ostatní osobní výdaje – Twinning	215
5021000100	Ostatní osobní výdaje – TAIEX	0
5021000110	Ostatní osobní výdaje – Sen4CAP	0
5024000001	Odstupné	86
5025000001	Odbytné	1 077
celkem bez technické pomoci PRV, Twinning, TAIEX, Sen4CAP		680 771
celkem		681 886
502 Ostatní platby za provedenou práci		
5029000001	Odměny členům Dozorčí rady	58
celkem		58
Mzdové prostředky a související platby celkem		681 944
Ostatní neinvestiční výdaje		
503 Sociální a zdravotní pojištění		
5031000001	Pojistné na sociální zabezpečení	18 248
5031000002	Pojistné na sociální zabezpečení zaměstnanců ve stát. službě	150 929
5031000060	Pojistné na sociální zabezpečení – TP PRV	178
5031000090	Pojistné na sociální zabezpečení – Twinning	54
5031000100	Pojistné na sociální zabezpečení – TAIEX	0

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)
5031000110	Pojistné na sociální zabezpečení – Sen4CAP	0
5032000001	Pojistné na zdravotní pojištění	6 592
5032000002	Pojistné na zdravotní pojištění zaměstnanců ve státní službě	54 667
5032000060	Pojistné na zdravotní pojištění – TP PRV	64
5032000090	Pojistné na zdravotní pojištění – Twinning	19
5032000100	Pojistné na zdravotní pojištění – TAIEX	0
5032000110	Pojistné na zdravotní pojištění – Sen4CAP	0
5039000001	Ostatní povinné pojistné – refundace	0
celkem bez technické pomoci PRV, Twinning, TAIEX, Sen4CAP		230 436
celkem		230 751
504 Odměny za užití duševního vlastnictví		
5041000001	Odměny za užití duševního vlastnictví	20
5042000001	Odměny za užití počítačových programů	1 018
celkem		1 038
512 Podlimitní technické zhodnocení		
5123000001	Podlimitní technické zhodnocení hmotného majetku	121
5123000002	Podlimitní technické zhodnocení hmot. majetku – IT	0
5123000003	Podlimitní technické zhodnocení hmot. majetku – bezpečnost	0
celkem		121
513 Nákup materiálu do 40 tis. Kč		
5132000001	Ochranné pomůcky	1 212
5133000001	Léky a zdravotnický materiál	39
5136000001	Knihy, učební pomůcky a tisk	553
5136000063	Knihy, učební pomůcky a tisk – TP PRV (CSV)	7
5137000001	Kancelářský nábytek a ostatní vybavení	4 266
5137000002	Vybavení IT	11 314
5137000063	Ostatní vybavení – TP PRV (CSV)	30
5139000001	Kancelářský a ostatní materiál	5 101
5139000003	Ostatní materiál IT	416
5139000004	Tonery	2 715
5139000005	Ostatní materiál – konference a propagace	791
5139000061	Ostatní materiál – TP PRV	197
5139000063	Ostatní materiál – TP PRV (CSV)	725
celkem bez technické pomoci PRV		26 407
celkem		27 366
514 Úroky a ostatní finanční výdaje		
5141000001	Úroky vlastní	460
5142000001	Kurzové rozdíly ve výdajích	72
celkem		532

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)
515 Nákup vody, paliv a energie		
5151000001	Studená voda	1 617
5152000001	Teplo	5 388
5153000001	Plyn	885
5154000001	Elektrická energie	6 933
5156000001	Pohonné hmoty a maziva	6 908
celkem		21 731
516 Nákup služeb		
5161000001	Poštovní služby	9 864
5162000001	Telefonní poplatky	2 852
5162000002	Provoz datových linek a související služby	3 227
5163000001	Pojistné	1 680
5163000002	Služby peněžních ústavů	47
5164000001	Nájemné	5 995
5164000002	Nájemné – věcné plnění	26 262
5164000060	Nájemné – TP PRV	270
5164000063	Nájemné – TP PRV (CSV)	1 239
5166000001	Poradenské služby	1 288
5166000004	Právní služby	787
5166000060	Poradenské služby – TP PRV	1 795
5167000001	Služby školení a vzdělávání	5 005
5167000060	Služby školení a vzdělávání – TP PRV	577
5167000080	Služby školení a vzdělávání – TP OPR	38
5168000001	Služby zpracování dat	227
5168000002	Služby SW – SAP	310 006
5168000004	Ostatní služby IT	36 177
5168000006	Služby SW – VUJSTE	11 881
5168000007	Ostatní služby – bezpečnost IS	8 280
5168000008	Služby provozu infrastruktury	13 571
5168000060	Ostatní služby IT – TP PRV	11 567
5169000001	Ostatní služby	3 300
5169000002	Ostatní služby související s nájmem	15 236
5169000008	Revize zařízení	508
5169000009	Ostatní služby – bezpečnost	1 404
5169000010	Závodní stravování a ostatní služby	14 519
5169000011	Ostatní služby SZP	491
5169000012	Ostatní služby – konference	215
5169000013	Inzerce	972
5169000014	Překladačské a tlumočnické služby	199

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)
5169000015	Audit externí	1 126
5169000016	Geodetické služby a snímkování	3 838
5169000017	Veletřhy a výstavy	917
5169000060	Ostatní služby – TP PRV	15
5169000062	Geodetické služby a snímkování – TP PRV	2 992
5169000063	Ostatní služby – TP PRV (CSV)	4 957
celkem bez technické pomoci PRV, OPR		479 874
Celkem		503 324
517 Ostatní nákupy		
5171000001	Opravy a udržování	7 601
5171000002	Opravy a udržování IT	6 504
5172000001	Programové vybavení do 60 tis. Kč	23 461
5172000060	Programové vybavení do 60 tis. Kč – TP PRV	42
5172000063	Programové vybavení do 60 tis. Kč – TP PRV (CSV)	125
5173000001	Cestovné v tuzemsku	4 792
5173000002	Cestovné v zahraničí	2 525
5173000061	Cestovné v tuzemsku – TP PRV	1 568
5175000001	Pohoštění	1 113
5175000002	Pohoštění – konference	817
5175000003	Pohoštění – CSV	72
5175000060	Pohoštění – TP PRV	1 725
5175000063	Pohoštění – TP PRV (CSV)	2 409
5175000090	Pohoštění – Twinning	14
5176000001	Účastnické poplatky	306
5176000060	Účastnické poplatky – TP PRV	98
5179000001	Ostatní nákupy jinde nezařazené	0
celkem bez technické pomoci PRV a Twinning		47 191
Celkem		53 172
5. Poskytnuté zálohy a převody		
5189000001	Jistoty a kauce	2
5191000001	Zaplacené sankce	0
5192000001	Náhrady za pracovní úrazy a bolestné	46
5192000002	Náhrady řízení	18
5192000003	Náhrady za pracovní úrazy a bolestné zaměst. ve stát. službě	10
5192000004	Náhrady škod na majetku	0
5194000001	Věcné dary	290
5195000001	Odvody za neplnění povinnosti zaměstnávat zdrav. postižené	0
5342000001	Převody fondu kulturních a sociálních potřeb	13 539
5361000001	Nákup kolků	0

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)
5362000001	Platby daní a poplatků	391
5363000001	Úhrady sankcí jiným rozpočtům	7
5424000001	Náhrady mezd v době nemoci	287
5424000002	Náhrady mezd v době nemoci zaměstnanců ve státní službě	2 403
5909000001	Soudní vyrovnání	0
5909000060	Ostatní neinvestiční výdaje – TP PRV	0
5909000063	Ostatní neinvestiční výdaje – TP PRV (CSV)	0
5909000080	Ostatní neinvestiční výdaje – TP OPR	0
celkem bez technické pomoci PRV a OPR		16 993
celkem		16 993
Ostatní neinvestiční výdaje celkem		855 028
celkem bez tech. pomoci PRV, OPR, Twinning, TAIEX, Sen4CAP		1 505 152
Běžné (neinvestiční) výdaje celkem		1 536 972
b) Kapitálové (investiční) výdaje		
611 Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku		
6111000001	Programové vybavení nad 60 tis. Kč – SAP	230 505
6111000003	Programové vybavení nad 60 tis. Kč	2 353
6119000063	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek – TP PRV (CSV)	115
celkem bez technické pomoci PRV		232 858
celkem		232 973
612 Pořízení dlouhodobého hmotného majetku		
6122000001	Kancelářské stroje nad 40 tis. Kč	0
6122000002	Bezpečnostní zařízení nad 40 tis. Kč	45
6122000003	Měřicí přístroje	95
6122000004	Ostatní stroje, přístroje, zařízení nad 40 tis. Kč	242
6123000001	Dopravní prostředky	9 734
6125000001	Výpočetní technika	10 682
6129000001	Ostatní nákup dlouhodobého hmotného majetku	105
6909000001	Ostatní investiční výdaje	0
Celkem		20 903
Celkem bez technické pomoci PRV		253 761
Kapitálové (investiční) výdaje celkem		253 876
Užití zdrojů celkem		1 790 848

Zdroj: SZIF

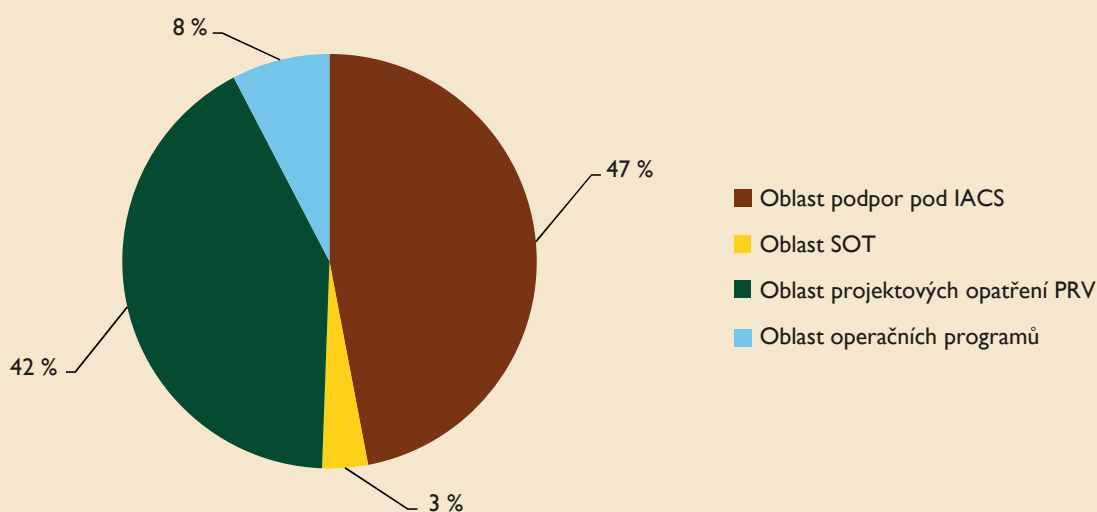
Na **správní výdaje SZIF** byly v roce 2019 **vynaloženy finanční prostředky** celkem ve výši **1 790 848 tis. Kč**.

Kontrolní činnost

Významnou činnost SZIF představují kontroly oprávněnosti jednotlivých nároků a přidělených finančních prostředků. Do kontrolního systému řadíme administrativní kontroly a kontroly na místě (KNM). Administrativní kontroly jsou prováděny u 100 % podaných žádostí. V případě KNM se celková míra každoročně prováděných kontrol liší dle jednotlivých oblastí (cca 1 až 100 % podaných žádostí). Systém kontrol v rámci SZIF můžeme rozdělit do několika oblastí – oblast podpor pod IACS, oblast společné organizace trhů, oblast projektových opatření PRV a oblast operačních programů a národních dotací.

SZIF dbá na důkladné provádění kontrol jednotným způsobem u všech žadatelů při současném dodržování zásad efektivnosti a profesionality. Kontrolní systém SZIF vychází z legislativních požadavků a jeho správné nastavení je jedním ze základních předpokladů pro umožnění čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a rozpočtu EU. Způsob realizace KNM je pravidelně podrobován auditním misím uskutečňovaným orgány EK – DG AGRI, Evropským účetním dvorem a dále kontrolními orgány ČR, kterým SZIF dokládá, zda jsou kontroly prováděny v dostatečném počtu, rozsahu a kvalitě.

Rozdělení kontrol SZIF u příjemců dotací podle oblastí v roce 2019



Oblast podpor pod IACS

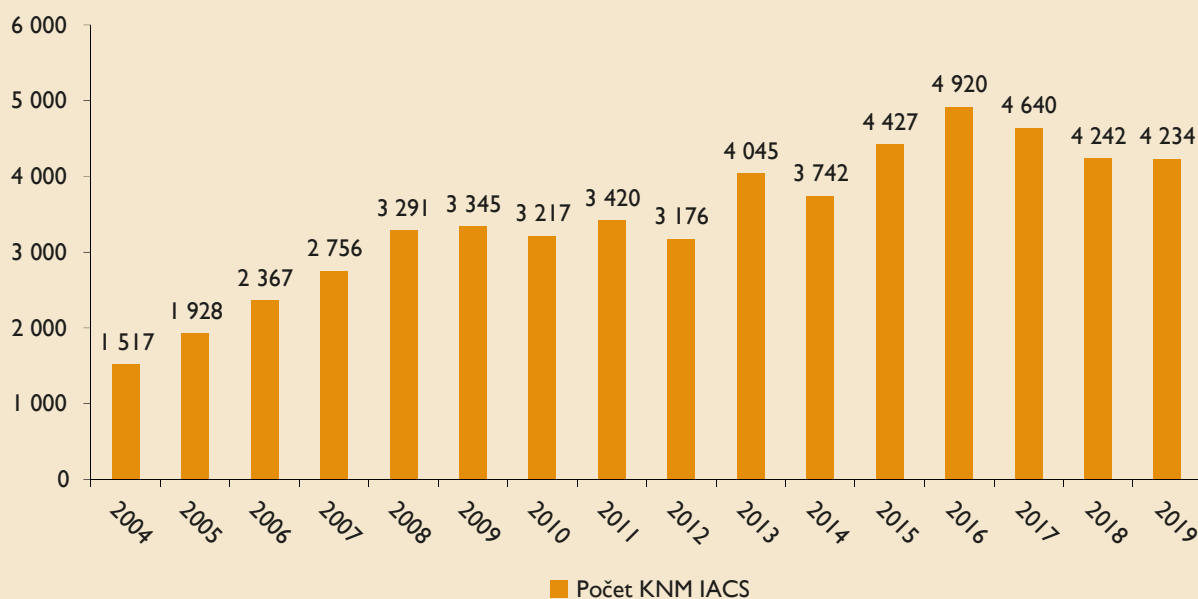
V rámci podpor pod IACS probíhají KNM metodou dálkového průzkumu Země a metodou fyzických KNM. Kontrola metodou dálkového průzkumu Země se provádí nad družicovými snímky pořízenými ve spolupráci s Výzkumným střediskem Evropské komise JRC IPSC v Ispře (Itálie). Kontrola spočívá ve zpracování snímků, jejich vizuální interpretaci, kontrole údajů deklarovaných v žádosti a dalších podmínek. Výsledná zjištění kontroly jsou buď konečná, nebo slouží v odůvodněných případech jako podklad pro fyzické KNM prováděné zaměstnanci regionálních odborů SZIF, tzn. terénními inspektory. V rámci fyzických KNM jsou kontrolováni žadatelé, kteří nejsou vybráni ke kontrole metodou dálkového průzkumu Země. Cílem KNM je zjistit skutečný stav, porovnat jej s údaji deklarovanými v žádosti a ověřit, zda jsou plněny podmínky pro poskytnutí dotace, k jejichž plnění se žadatel zavázal podáním žádosti o podporu. Fyzickou KNM mohou

provádět i pracovníci jiných organizací, na které delegoval SZIF část kontrolních pravomocí. Terénního inspektora mohou příležitostně doprovázet i úředníci jiných orgánů nebo úředníci orgánů EU. Výsledkem KNM je vždy protokol o kontrole s uvedenými kontrolními zjištěními. Některá opatření jsou kontrolována v průběhu celého kalendářního roku. Kontroly dalších opatření mají charakter kampaní, kdy KNM jsou prováděny v období po podání žádosti a před vyplacením podpory.

Metodici opatření na CP SZIF a vedoucí oddělení inspekční služby nebo koordinátoři inspekcí na RO SZIF provádějí na vzorku kontrol supervize kontrolních činností. Niže jsou uvedeny statistické údaje o KNM provedených SZIF (bez delegovaných kontrol, bez supervizí).

V roce 2019 bylo u 3 708 žadatelů provedeno **4 234 kontrol**. Celkem bylo zkontrolováno 9 705 žádostí (u jednotné žádosti byla žádost na každé opatření považována za samostatnou žádost).

Počet provedených KNM IACS v letech 2004 – 2019



Počty zkontrolovaných žadatelů a žádostí KNM IACS v roce 2019

Oblast	Počet zkontrolovaných žadatelů	Počet zkontrolovaných žádostí	Počet kontrol
Přímé platby	2 891	5 495	3 140
Program rozvoje venkova	2 021	3 646	2 083
Horizontální plán rozvoje venkova	36	40	36
Společné organizace trhů v rámci IACS	284	524	490
KNM pouze DZES	186	0	197
Celkem (neduplicitně)	3 708	9 705	4 234

Zdroj: SZIF

V roce 2019 bylo z celkového počtu kontrol IACS shledáno **2 779 kontrol s výhradami a připomínkami**. V následující tabulce jsou zobrazena nejčastější porušení u jednotlivých opatření.

Nejčastější porušení u jednotlivých opatření v rámci KNM IACS

Opatření/podmínka	Nejčastější porušení týkající se deklarované výměry	Nejčastější porušení podmínek platby/opatření
Přímé platby		
Jednotná platba na plochu (SAPS)	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu včetně likvidace nedopasků nejpozději do 31. července příslušného kalendářního roku.
Greening	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Na DPB s deklarovanou zemědělskou kulturou trvalý travní porost nebyl trvalý travní porost rozorán za účelem jeho obnovy, přičemž plocha se nachází v environmentálně citlivé ploše a DPB není certifikován v rámci ekologického zemědělství dle nařízení Rady (ES) č. 834/2007, v platném znění.

Opatření/podmínka	Nejčastější porušení týkající se deklarované výměry	Nejčastější porušení podmínek platby/opatření
Mladý zemědělec	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Bílkovinné plodiny	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Na DPB není v období od 1. června do 15. července příslušného kalendářního roku zajištěn pokryv půdy ani výskyt posklizňových zbytků s bílkovinnými plodinami nebo jejich směsmi.
Konzumní brambory	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Nebylo zjištěno porušení.
Škrobové brambory	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Cukrová řepa	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Chmel	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Nebylo zjištěno porušení.
Ovocné druhy s vysokou pracností	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Minimální úroveň vlastní produkce žadatele na hektar plochy u ovocného druhu nedosáhla minimální výše referenční hodnoty za příslušný kalendářní rok.
Ovocné druhy s velmi vysokou pracností	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Minimální úroveň vlastní produkce žadatele na hektar plochy u ovocného druhu nedosáhla minimální výše referenční hodnoty za příslušný kalendářní rok.
Zeleninové druhy s vysokou pracností	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Nebylo zjištěno porušení.
Zeleninové druhy s velmi vysokou pracností	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Výsev/výsadba není v minimálním množství podle přílohy č. 7 nařízení vlády č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Bahnice a kozy	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Žadatel nezaznamenal zvíře do záznamu o pastvě v každém dni pastevního období.
Program rozvoje venkova		
Méně příznivé oblasti (LFA, ANC, PPO)	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu včetně likvidace nedopasků nejpozději do 31. července příslušného kalendářního roku.
Natura 2000 na zemědělské půdě	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Agroenvironmentálně klimatická opatření	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB pro podopatření Ošetřování travních porostů/titul obecná péče o extenzivní louky a pastviny (AEKO/DI).	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Ekologické zemědělství	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB pro opatření Ekologické zemědělství/ titul ekologická produkce, kultura trvalý travní porost (EZ-T).	Na DPB žadatel neprovedl seč včetně odklizení biomasy nebo pastvu nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Zalesňování zemědělské půdy Programu rozvoje venkova	Výměra dřeviny uvedená v deklaraci zalesněných pozemků přesahuje výměru zjištěnou.	Nebylo zjištěno porušení.

Opatření/podmínka	Nejčastější porušení týkající se deklarované výměry	Nejčastější porušení podmínek platby/opatření
Zalesňování a zakládání lesů	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou pro ostatní dřevinu na DPB.	Počty životaschopných jedinců jednotlivých druhů lesních dřevin klesly na DPB u dané dřeviny pod 80 % minimálního počtu stanoveného v příloze č. I nařízení vlády ČR č. 185/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nižší počet životaschopných jedinců je v rozmezí 90 % – 80 % a byl způsoben biotickými nebo abiotickými činiteli bez zavinění žadatele.
Natura 2000 v lesích	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou porostní skupiny.	Obnova byla zahájena před termínem podání žádosti o poskytnutí dotace, přičemž nebylo podáno oznámení o prováděné obnově.
Lesnicko-environmentální opatření	Nebylo zjištěno porušení.	Kontrolou na místě byl zjištěn nesoulad se zařazením podle § 3 odst. 3 nařízení vlády č. 53/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou porostní skupiny.	Obnova byla zahájena před termínem podání žádosti o poskytnutí dotace, přičemž nebylo podáno oznámení o prováděné obnově.
Předčasné ukončení zemědělské činnosti Programu rozvoje venkova	Není kontrolována výměra.	Podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby (zaokrouhlené na tisíce, na dvě desetinná místa) na celkových příjmech (zaokrouhlené na tisíce, na dvě desetinná místa) ve skutečnosti nečiní nejméně 55 % pro daný rok.
Horizontální plán rozvoje venkova		
Zalesňování zemědělské půdy Horizontálního plánu rozvoje venkova	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Nebylo zjištěno porušení.
Rychle rostoucí dřeviny	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB není vůbec prováděna sklizeň produkčního porostu dle čestného prohlášení u dané dřeviny.
Předčasné ukončení zemědělské činnosti Horizontálního plánu rozvoje venkova	Není kontrolována výměra.	Zadluženost nabyvatele není k danému dni nižší nebo rovna 75 % účetní hodnoty jeho majetku.
Společné organizace trhů v rámci IACS		
Restrukturalizace a přeměna vinic	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou osázené plochy na DPB pro opatření Změna odrůdové skladby vinice.	V rámci opatření Změna odrůdové skladby vinice – klučení neodpovídá zjištěná odrůdová skladba vinice odrůdové skladbě, která je deklarována v žádosti.
Podpora na investice	Není kontrolována výměra.	Hodnoty nového dřevěného sudu/uzavřené dřevěné nádoby na víno neodpovídají hodnotám uvedeným v žádosti.
Cross-compliance		
Dobrý zemědělský a environmentální stav	Není kontrolována výměra.	DZES 7 – Rozdíl mezi zjištěným a deklarovaným počtem nebo druhem prvku na DPB.

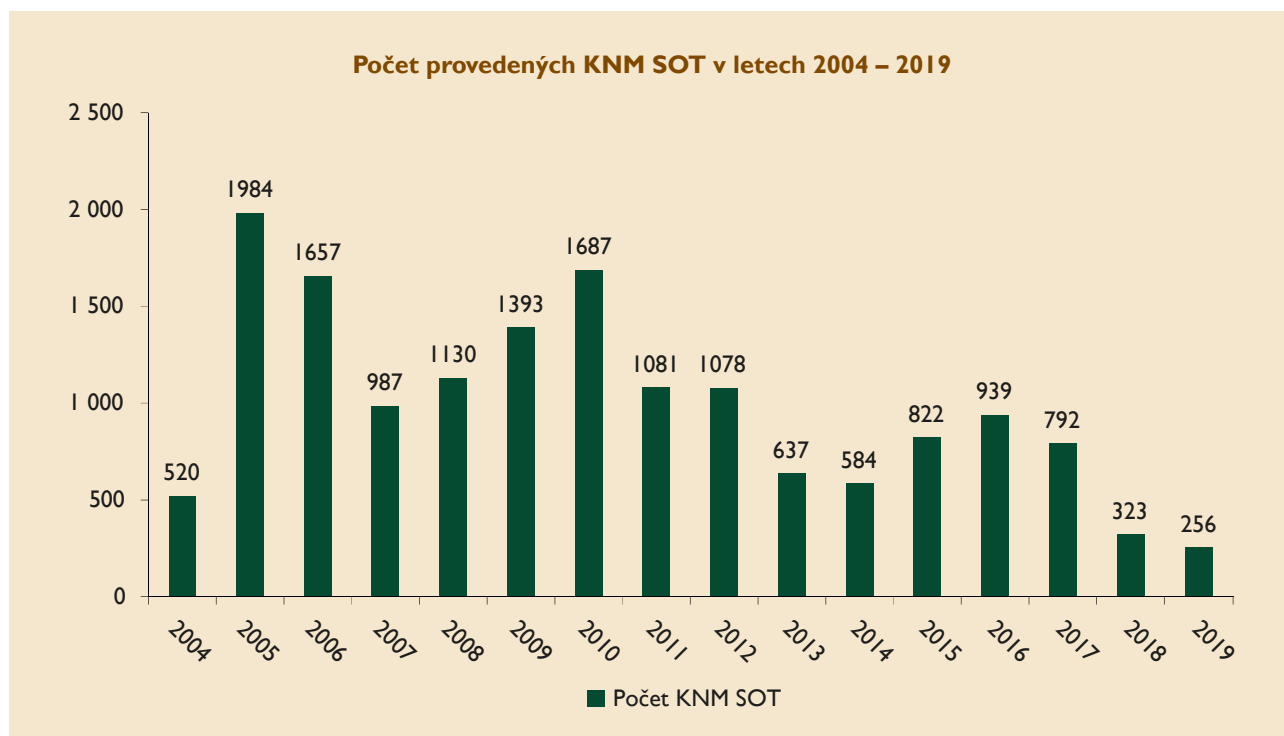
Zdroj: SZIF

Oblast společné organizace trhů (mimo IACS)

U většiny opatření administrovaných v rámci společné organizace trhů (nemajících vazbu na plochu) je prováděna KNM ve 100 % případů. V případech, kde se 100% kontrola nevyžaduje, je výběr žadatelů ke KNM prováděn na základě analýzy rizik. Cílem KNM je ověření podmínek pro poskytnutí finančních podpor a dodržení pravidel stanovených legislativou ČR a EU. Při realizaci fyzických KNM se ověřuje, zda údaje deklarované žadatelem o podporu odpovídají skutečnosti a jsou splněny veškeré závazky a povinnosti žadatele. Ověřování rozhodných skutečností je zajišťováno odděleními inspekční služby na regionálních odborech SZIF, Odděleními kontrol SOT na centrále SZIF

a delegováním pravomocí na další organizace. Spolupráce s dalšími organizacemi se týká zejména kontrol, při kterých jsou předepsány odběry a analýzy vzorků.

V roce 2019 bylo v oblasti SOT (mimo IACS) provedeno celkem **256 kontrol** včetně kontrol škol. Oddělení kontrol SOT na centrále realizovalo 51 KNM a na regionálních odborech SZIF bylo provedeno celkem 205 kontrol. V součtech jsou započteny i doplňkové kontroly. Dále bylo realizováno celkem 43 inspekčních kontrol zaměřených na sledování kontrolní činnosti terénních inspektorů, případně na vylepšení kontrolních postupů pro jednotlivé podpory, z toho 16 kontrol jednotlivými metodikami a 27 kontrol vedoucími oddělení inspekční služby (případně koordinátory inspekcí).



V roce 2019 bylo zjištěno porušení u 50 kontrol SOT. Níže je výčet nejčastějších porušení.

Nejčastější porušení u jednotlivých opatření SOT (mimo IACS)

Opatření	Porušení
Monitoring tržní produkce mléka a systém organizací producentů v odvětví mléka a mléčných výrobků	Chybné hlášení zaslané na SZIF; neshoda členské základny organizace producentů s producenty dodávajícími syrové kravské mléko prvnímu kupujícímu; nepoužit přepočtový koeficient 1,027 pro přepočet litrů mléka na kg mléka.
Sledování výroby cukru, bioethanolu a isoglukózy	Neshoda údajů z hlášení s hodnotami zjištěnými u kontrolované osoby z předložené dokumentace.
Registrace, sankce a poskytování finančních podpor organizovaným pěstitelům ovoce a zeleniny	Údaje uvedené ve výroční zprávě nebyly v souladu se skutečností; zahrnutí neuznatelných výdajů mezi výdaje, na které byla požadována dotace; nesprávně uplatněný korunový ekvivalent k devizové platbě; personální propojenost členů organizace producentů; obchodovaná produkce vypěstovaná na půdě nevidované v LPIS.
Školní projekt Ovoce a zelenina do škol	U doprovodných opatření v předloženém kalkulačním listu nákladů uvedena brožura, na faktuře notýsky.
Opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelích produktů původem z území ČR a jejich uvádění na trh	Nedržení nebo nevyužívání dotovaných zařízení; neoprávněný požadavek o dotaci za prodej včelích matek; požadavky chovatelů včel na získání dotace v rámci opatření Boj proti varroáze – léčiva pro počty včelstev nebyla v souladu s evidencí včelstev v IZR; neoznámení nekonání vzdělávací akce; vzdělávací akci navštívilo méně než 15 chovatelů včel.
Licence	Neprokázané deklarované využití dovezených konopných semen.
Tržní informační systém	Nedodržení metodického pokynu k sestavování výkazu Maso (SZIF) 6-52 „Ceny placené zemědělcům za dodaná jatečná zvířata“.

Zdroj: SZIF

Oblast projektových opatření Programu rozvoje venkova

SZIF realizuje kontroly projektových opatření PRV v souladu s prováděcím nařízením Komise (EU) č. 809/2014, v platném znění. Kontroly fyzické realizace projektu (správní kontroly) se skládají z administrativní kontroly, která se provádí u 100 % zaregistrovaných Žádostí o proplacení a kontroly na místě KNM, která se u vybraných opatření provádí na vzorku operací. KNM jsou realizovány na základě vhodného výběrového souboru před vyplacením finančních prostředků alespoň u 4 % veřejných výdajů každoročně vykázaných Evropské komisi a alespoň u 5 % veřejných výdajů vykázaných Evropské komisi během celého programového období, resp. dle prováděcího nařízení Komise (EU) č. 809/2014, v platném znění, alespoň u 5 % veřejných výdajů každoročně vyplacených SZIF. Tyto kontroly provádějí regionální odbory SZIF souběžně se správní kontrolou. Výběr vzorku ke kontrole zajišťují zaměstnanci CP SZIF, kde se tyto kontroly také důsledně vyhodnocují.

V rámci projektových opatření PRV 2014–2020 bylo v roce 2019 zaměstnanci CP SZIF provedeno celkem **124 kontrol ex-post**. Zjištění v rámci kontrol ex-post souvisela s udělením korekcí způsobilých výdajů vedoucích k vrácení části vyplacené dotace. Nejvyšší částka poskytnuté dotace požadovaná k vrácení příjemcem dotace souvisela s kontrolou ex-post, v rámci které došlo k zjištění nesrovnalostí v zadávacím řízení.

Za rok 2019 bylo také provedeno **68 KNM** a celkem **4 371 kontrol fyzické realizace projektu**.

Nejčastější nálezy při kontrolách obecně:

- dotace není požadována pouze na způsobilé výdaje,
- nedostatky v daňových/účetních dokladech,
- úhrada způsobilých výdajů není v souladu s podmínkami Pravidel pro žadatele,
- fakturovaná účelovost neodpovídá skutečně zjištěnému stavu,
- fakturované množství neodpovídá skutečně zjištěnému stavu,
- výdaje, ze kterých je stanovena dotace, nejsou realizovány z hlediska času v souladu s podmínkami Pravidel pro žadatele,
- byly překročeny maximální limity výdajů, ze kterých je stanovena dotace, stanovené v Pravidlech pro žadatele,
- nedostatky v zadávání zakázek žadatelem/příjemcem dotace.

Oblast operačních programů

Kontroly OP Rybářství 2007–2013

V rámci OP Rybářství 2007–2013 jsou kontroly prováděny dle nařízení Komise (ES) č. 498/2007, v platném znění. Po ukončení realizace projektu a předložení žádosti o platbu byla provedena kontrola fyzické realizace projektu před vyplacením finančních prostředků u 100 % zaregistrovaných žádostí o platbu. Do roku 2020 jsou u vybraného vzorku projektů prováděny rovněž kontroly ex-post, které ověřují dodržování povinností příjemce po dobu lhůty vázanosti projektu na účel dotace. Výběr projektů je prováděn v informačním systému SZIF zaměstnancem CP SZIF. Vlastní kontroly ex-post provádějí zaměstnanci regionálních odborů SZIF.

V roce 2019 bylo v rámci OP Rybářství 2007–2013 realizováno zaměstnanci regionálních odborů SZIF **11 ex-post kontrol a 5 cílených ex-post kontrol**.

Kontroly OP Rybářství 2014–2020

V rámci OP Rybářství 2014–2020 jsou kontroly prováděny dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, v platném znění. Po ukončení realizace projektu a předložení žádosti o platbu je před vyplacením finančních prostředků u 100 % zaregistrovaných žádostí o platbu prováděna kontrola fyzické realizace projektu. Tato kontrola se skládá z administrativní kontroly a kontroly na místě. Kontrola je prováděna zaměstnanci regionálních odborů SZIF. V případě opatření Technická pomoc provádí kontroly zaměstnanci CP SZIF. V průběhu administrace žádosti o podporu, administrace Hlášení o změnách a administrace žádosti o platbu mohou být prováděny i neplánované kontroly.

Dalšími KNM u příjemce jsou kontroly ex-post a fyzické kontroly závěrečných zpráv o udržitelnosti projektu. Vlastní kontroly ex-post a fyzické kontroly závěrečných zpráv o udržitelnosti projektu provádí zaměstnanci regionálních odborů SZIF. V případě opatření Technická pomoc provádí tyto kontroly zaměstnanci CP SZIF.

U OP Rybářství 2014–2020 je příjemce po vyplacení projektu povinen každý uplynulý rok v době udržitelnosti předložit průběžnou zprávu o udržitelnosti projektu (v posledním roce závěrečnou zprávu). Jedná se o administrativní ověření zprávy o udržitelnosti projektu. Administrativní ověření zpráv o udržitelnosti projektu provádí zaměstnanci regionálních odborů SZIF, v případě opatření Technická pomoc, zaměstnanci CP SZIF.

V roce 2019 bylo v rámci OP Rybářství 2014–2020 realizováno **179 kontrol fyzické realizace projektu, 13 neplánovaných kontrol, 18 ex-post kontrol, 6 cílených ex-post kontrol a 218 administrativních ověření průběžných zpráv o udržitelnosti projektu**.

Kontroly Národních dotací

SZIF se zavazuje dle Dohody o spolupráci mezi MZe a SZIF ze dne 7. února 2018, včetně platných dodatků, zajistit provádění KNM před a po vydání rozhodnutí v souladu s Přílohou č. I výše uvedené Dohody. Kontroly byly prováděny pracovníky OPŽL SZIF, případně pracovníky CP SZIF. KNM před vydáním rozhodnutí se provádí u dotačních programů I.I., I.R., I.V, 3.h. a 15.V těchto případech se jedná o 100 % míru kontroly. V roce 2019 bylo vykonáno celkem **186 kontrol**.

Dále je KNM prováděna u dotačního programu 129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků, kde se jedná o 5% míru kontroly na základě vybraného vzorku obdrženého od MZe. V roce 2019 bylo u tohoto dotačního programu vykonáno **17 KNM**.

KNM po vydání rozhodnutí, tzv. kontrola závazků k hospodaření s předmětem dotace po dobu deseti let, se provádí u programů I.I. a I.R. V roce 2019 se kontrolovaly závazky na základě Rozhodnutí z roku 2009 a bylo provedeno celkem **89 KNM** po vydání rozhodnutí.

U programů I.I. a I.R. v souvislosti s kontrolou závazků k hospodaření s předmětem dotace v průběhu trvání závazku bylo vykonáno celkem **6 KNM**. Dále byly provedeny 2 KNM na základě požadavku ze strany MZe.

Přehled pohledávek a závazků

Stav pohledávek a závazků k 31. 12. 2019

Krátkodobé pohledávky	Ve lhůtě splatnosti (Kč)	Po lhůtě splatnosti (Kč)
a) Společná zemědělská politika		
Vratky podpor HRDP, PP, SOT, PRV	6 256 199,65	391 185 551,92
Sankce a penále	75 205,25	31 070 262,56
Poskytnuté zálohy na dotace	500 000,00	0,00
Pohledávky starého bloku	0,00	490 152 821,66
Ostatní krátkodobé pohledávky	53 455,06	10 442 379,91
Krátkodobé pohledávky – SZP celkem	6 884 859,96	922 851 016,05
b) Marketing		
Ostatní pohledávky	951 767,92	3 294,00
Krátkodobé pohledávky – marketing celkem	951 767,92	3 294,00
c) Správní výdaje		
Pohledávky za zaměstnanci	0,00	92 909,00
Poskytnuté zálohy	18 331 451,24	0,00
Ostatní pohledávky	96 170 847,21	264 586,00
Krátkodobé pohledávky správní výdaje celkem	114 502 298,45	357 495,00
Krátkodobé pohledávky celkem	122 338 926,33	923 211 805,05
Krátkodobé závazky		
a) Společná zemědělská politika		
Závazky HRDP, PP, SOT, PRV	2 988 891 242,55	3 852 780,41
Zálohy na vratky	23 282 147,23	0,00
Kauce a záruky na licence a podpory SOT	10 293 658,45	0,00
Ostatní krátkodobé závazky	4 245 220,13	0,00
Krátkodobé závazky – SZP celkem	3 026 712 268,36	3 852 780,41
b) Marketing		
Marketingové náklady	48 121 353,28	0,00
Závazky – marketing celkem	48 121 353,28	0,00
c) Správní výdaje		
Zaměstnanci výplaty za 12/2019	37 911 316,00	0,00
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění za 12/2019	22 477 014,00	0,00
Daň z příjmu placená zaměstnavatelem za 12/2019	6 682 602,00	0,00
Ostatní krátkodobé závazky	123 157 504,35	130 659,00
Krátkodobé závazky – správní výdaje celkem	190 228 436,35	130 659,00

Krátkodobé pohledávky	Ve lhůtě splatnosti (Kč)	Po lhůtě splatnosti (Kč)
d) Zúčtování daní		
DPH vyrovnání s Finančním úřadem	10 467,00	0,00
Krátkodobé závazky zúčtování daní celkem	10 467,00	0,00
Krátkodobé závazky celkem	3 265 072 524,99	3 983 439,41
Dlouhodobé závazky		
a) Správní výdaje		
Ostatní dlouhodobé závazky	23 583 573,00	0,00
Dlouhodobé závazky celkem	23 583 573,00	0,00

Zdroj: SZIF

Všechny pohledávky za dlužníky je možné rozdělit do několika skupin – viz následující tabulka.

Přehled všech pohledávek za dlužníky k 31. 12. 2019

A) Podle druhu	Částka (Kč)
Vratky podpor HRDP, PP, SOT, PRV	397 441 751,57
Sankce a penále	31 145 467,81
Pohledávky starého bloku	490 152 821,66
Ostatní krátkodobé pohledávky	10 995 834,97
B) Podle aktuálního způsobu řešení ¹⁾	
Exekuce	88 531 236,33
Žaloby	371 799 134,87
Konkurs, insolvence, likvidace, jiný způsob	153 710 666,73
C) Upuštěno od vymáhání v roce 2019 ²⁾	
Upuštěno od vymáhání v roce 2019	5 113 520,79

Zdroj: SZIF

Pozn.: ¹⁾ Pohledávky, na které byly vydány exekuční tituly a kde v současné době probíhá některý ze způsobů exekuce podle ustanovení § 90 odst. 2 zák. č. 120/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Pohledávky představující např. neuhrazený dluh apod., které se nachází ve stádiu, kdy Odbor legislativně právní podal na dlužníka žalobu. Případy, kdy jsou dlužníci v konkurzu a pohledávky SZIF jsou do konkurzu řádně přihlášeny. SZIF čeká na rozdělení konkurzní podstaty či jiný způsob skončení konkurzu. Je otázkou, do jaké míry budou jednotlivé pohledávky uspokojeny. Případy, kdy je dlužník v insolvenční nebo v likvidaci a vymáhaná pohledávka byla přihlášena do insolvenčního řízení nebo do likvidace a případy, kdy nebylo zahájeno vymáhání. ²⁾ Pohledávky, u kterých SZIF využil veškerých prostředků k jejich vymožení, avšak bezúspěšně, proto bylo rozhodnuto ve smyslu § 35 odst. 1 písm. c) zákona č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, upustit od vymáhání a nepokračovat ve zpětném vymáhání.

Personální politika

S účinností od 1. ledna 2019 byl schválen plánovaný počet systemizovaných míst 1 345 (z toho 1 190 služebních a 155 pracovních míst).

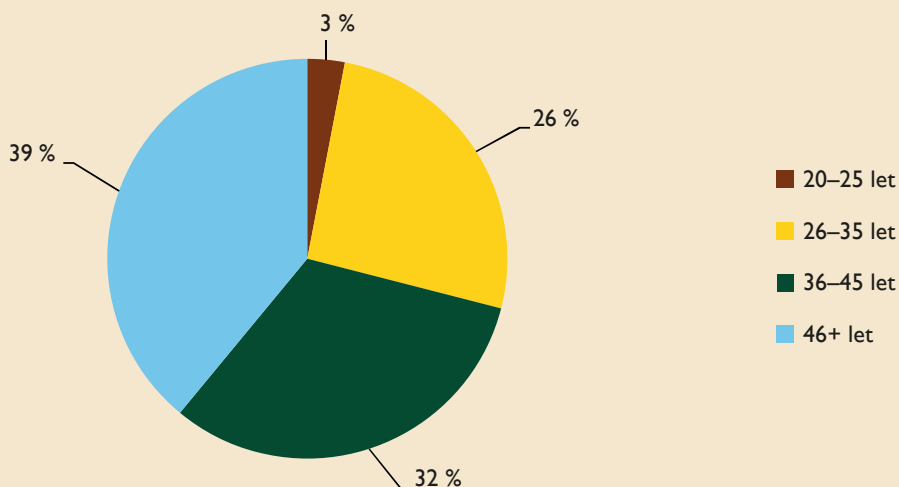
V souvislosti s navýšením počtu systemizovaných míst byl v roce 2019 vydán Služební předpis generálního ředitele č. 6/2018 „Rozhodnutí o organizační změně“, a to především za účelem uvést organizační strukturu do souladu s 5. systemizací služebního úřadu dle zákona č. 234/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Organizační změny optimalizovaly a zkvalitňovaly řídicí procesy v rámci SZIF a posilovaly činnosti jednotlivých organizačních útvarů. Dále byl vydán Služební předpis generálního ředitele č. 11/2017 „Organizační řád SZIF“ včetně Organizačních schémat.

Složení zaměstnanců

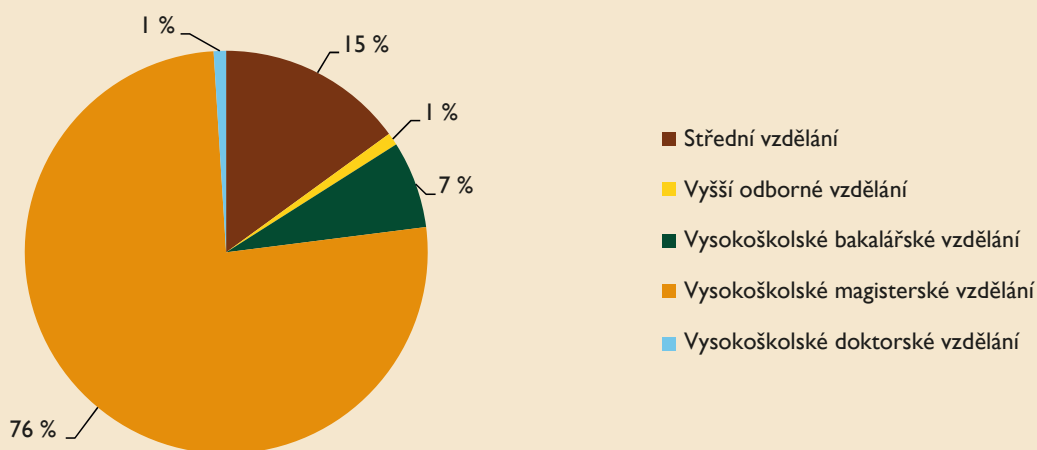
K 31. prosinci 2019 bylo v evidenčním stavu **1 307 zaměstnanců** (z toho 1 047 státních zaměstnanců a 260 zaměstnanců v pracovním poměru), 66 % tvoří ženy a 34 % muži. Jejich průměrný měsíční plat za rok 2019 činil 43 190 Kč. Zákon o státní službě umožňuje obsadit služební místo zaměstnancem v pracovním poměru, je-li místo obsazováno na dobu určitou jako zástup za dlouhodobě nepřítomného zaměstnance. Z tohoto důvodu je počet zaměstnanců v evidenčním stavu v pracovním poměru vyšší než systemizovaných pracovních míst. Počet zaměstnanců v mimoevidenčním stavu byl 164.

Věková struktura a kvalifikační struktura zaměstnanců je uvedena v následujících grafech.

Věková struktura zaměstnanců k 31. 12. 2019



Kvalifikační struktura zaměstnanců k 31. 12. 2019



Výběrová řízení

Během roku 2019 bylo vyhlášeno celkem **233 výběrových řízení**, z toho **125 na obsazení služebních míst** podle zákona č. 234/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a **108 na obsazení služebních nebo pracovních míst** na základě pracovního poměru nebo zařazení státního zaměstnance na jiné služební místo. K nejhůře obsazovaným pozicím z důvodu odbornosti dlouhodobě patří právník, ICT specialista pro projektové řízení a kybernetickou bezpečnost a specialista marketingu. Nedostatek vhodných uchazečů na uvedené pozice odráží současný stav na trhu práce.

V roce 2019 byl SZIF jako dobrý zaměstnavatel prezentován na pěti veletrzích pracovních příležitostí. Tradičně se jednalo o Veletrh pracovních příležitostí na ČZU v Praze, Kariérní den Mendelu v Brně, Eures Jobday v Českých Budějovicích, nově o Muni JobNest v Brně a JobStar v Hradci Králové. Také byl v roce 2019 poprvé realizován první Kariérní den v SZIF, na

kterém měli studenti možnost se seznámit s prostředím SZIF, popovídat si s odborníky z nejrůznějších oborů, připravit se na pracovní pohovor a následně si jej vyzkoušet nanečisto. O všech aktivitách a možnostech pracovních nabídek jsou zájemci informováni na kariérních stránkách SZIF www.pojdpomahatzemedelstvi.cz.

Školení a vzdělávání zaměstnanců

V oblasti vzdělávání zaměstnanců Fondu je postupováno dle požadavků vyplývajících ze zákona č. 234/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dle Služebního předpisu náměstka ministra vnitra č. 4/2019, kterým se stanoví Rámcová pravidla vzdělávání ve služebních úřadech a dle dalších vnitřních předpisů Fondu. V rámci vstupního vzdělávání úvodního bylo proškoleny celkem 153 zaměstnanců. V rámci vstupního vzdělávání následného bylo celkem evidováno 101 zaměstnanců k vykonání úřednické zkoušky,

přičemž všichni tuto zkoušku úspěšně vykonali. V oblasti vzdělávání průběžného **bylo celkem evidováno 4 764 účastí zaměstnanců**. V oblasti vzdělávání představených bylo evidováno celkem 478 účastí zaměstnanců. Jazykového vzdělávání se zúčastnilo celkem 92 zaměstnanců.

Ochrana bezpečnosti zaměstnanců

Pravidelně prováděným školením v oblastech bezpečnosti nových a stávajících zaměstnanců je kontinuálně kladen důraz na zvyšování bezpečnostního povědomí zaměstnanců SZIF, vytvoření zdravého a bezpečného prostředí pro práci zaměstnanců a zajištění odstraňování rizik tak, aby se předcházelo vzniku pracovních úrazů. V průběhu roku proběhlo periodické školení zaměstnanců SZIF v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany, fyzické bezpečnosti, aj.

V roce 2019 byl registrován **1 pracovní úraz** s pracovní neschopností zaměstnance ve služebním poměru a **2 pracovní úrazy bez pracovní neschopnosti**. Se zaměstnanci byl proveden osobní pohovor se zaměřením na dodržování obecně platných bezpečnostních pravidel.

Mezinárodní spolupráce

Komunikace s EU

SZIF komunikuje s institucemi EU jako je například Evropská komise a Evropský účetní dvůr (EÚD) prostřednictvím Stálého zastoupení České republiky při EU (SZEU) v Bruselu. Žádosti a dotazy jsou předávány Oddělení zahraničních vztahů písemně převážně formou TIC (Telegram in Claris), a to buď elektronicky, nebo v listinné podobě. Úkoly, plynoucí z žádostí EK nebo EÚD, jsou dále předávány odborným útvarům SZIF ke zpracování a hotové odpovědi odesílány prostřednictvím SZEU příslušnému orgánu EU. V průběhu roku 2019 bylo doručeno k vypracování celkem **43 žádostí formou TIC**.

Kromě žádostí a dotazů jsou doručovány také dokumenty informativního charakteru, jako například prováděcí rozhodnutí Komise. Prostřednictvím těchto rozhodnutí jsou předávány informace, týkající se zpravidla měsíčních plateb z EZZF, schválených programů a projektů apod. V roce 2019 bylo doručeno celkem **11 prováděcích rozhodnutí Komise**.

Mezinárodní výměna informací

Mezinárodní spolupráce s platebními agenturami (PA) ostatních členských států EU probíhá především v oblasti výměny informací, a to buď přímo mezi SZIF a PA členského státu EU nebo v rámci webové platformy Learning Network, která slouží k výměně zkušeností a k hájení zájmů platebních agentur EU.

V roce 2019 zajistil SZIF studijní návštěvy pro **5 zahraničních delegací**, pro experty z Turecka v rámci představního programu TAIEX (interní audit) a slovinského projektu zaměřeného na IACS, LPIS a kontroly na místě. Dále se uskutečnily návštěvy kolegů z platebních agentur ze Slovenska (LPIS, přímé platby, kontroly), Chorvatska (finanční otázky) a Rakouska (interní audit).

Byly též zorganizovány technické konzultace se zástupci EK zaměřené na kontroly pomocí monitoringu za využití dat z dálkového průzkumu Země.

Pořádání mezinárodních konferencí

Důležitou událostí v roce 2019 bylo uspořádání **25. mezinárodní konference MARS**, kterou SZIF uspořádal ve spolupráci s DG JRC a odbornými útvary v termínu **26.–28. listopadu 2019** v Top Hotelu Praha. Akce se zúčastnilo téměř 400 zástupců platebních agentur a dalších relevantních institucí členských států a kandidátských zemí, Evropské komise i soukromých společností.

Tematická náplň byla zaměřena především na mezinárodní výměnu zkušeností s nejmodernějšími technologiemi a postupy v oblasti zemědělství a s efektivním využitím dat (nejen satelitních), jež by měly přispět k efektivnějšímu řízení SZP v rámci nového programového období.

Zahraniční pracovní cesty

V roce 2019 SZIF vyslal své experty na celkem **209 zahraničních cest** za účelem účasti na řídicích výborech EK, Výborech zemědělských fondů, pracovních skupinách Rady EU, workshopech, bilaterálních jednáních s EK/SZEU či mezinárodních konferencích a pracovních návštěvách platebních agentur EU.

Jako každý rok se experty SZIF zúčastnili konference Panta Rhei a Konference ředitelů platebních agentur EU, které se konají 2x ročně, a dále odborných konferencí Amadeus a IAS (pro auditory platebních agentur a evropských auditních subjektů).

Zahraniční cesty byly zajištěny expertům, kteří v zahraničí reprezentovali SZIF na mezinárodních výstavách a veletrzích – např. IGW (Internationale Grüne Woche) v Berlíně, Sial v Paříži, aj.

Vztahy s veřejností

Komunikace s veřejností

Jedním ze základních nástrojů pro komunikaci se širokou veřejností jsou **webové stránky** www.szif.cz, kde lze nalézt veškeré informace, které se týkají SZP a zemědělských dotací v kompetenci SZIF, např. v rámci přímých plateb, PRV nebo OP Rybářství či národních dotací a SOT.

Dalším významným nástrojem je **Portál farmáře**, který slouží výhradně žadatelům o dotace, kteří zažádali o přístup. Zde mohou podávat žádosti, sledovat průběh administrace a provádět některé změny.

Infolinka SZIF je nejvíce využívaným nástrojem v poskytování informací. V roce 2019 bylo zaznamenáno celkem **14 832 telefonických a písemných dotazů**. Pokud pracovníci infolinky nemohou odpovědět sami, spolupracují s metodiky z odborných útvarů centrály a regionálních odborů.

Pro rozšíření povědomí o činnosti SZIF jsou využívány také **sociální sítě**: Facebook, Twitter, LinkedIn a Instagram, kam jsou aktuálně vkládány nejen důležité informace, ale i zajímavosti o SZIF a problematika související se zemědělstvím. Jsou zde také vyřizovány relevantní dotazy a komentáře veřejnosti.

SZIF vydává na svých webových stránkách jako dvouměsíčník „**Newsletter**“. Tento zpravodaj je v elektronické podobě zasílán také prostřednictvím direct mailingu zájemcům přihlášeným k rozesílání noviněk ze SZIF. V Newsletteru je odborná i laická veřejnost informována o zajímavostech a aktualitách z oblasti zemědělství, venkova a dotací, zveřejňují se zde články k aktuálním tématům. Mimořádnou důležitost

mají rozhovory s příjemci dotací a odbornými pracovníky, které poskytují potřebnou zpětnou vazbu. V každém vydání jsou také uvedeny informace k různým akcím s účastí SZIF – veletrhy, výstavy, propagace značek kvalitních potravin KLASA a Regionální potravina. Některé části Newsletteru jsou využívány i na sociálních sítích. V roce 2019 bylo publikováno **6 vydání** Newsletteru.

Propagační materiály SZIF – Oddělení komunikace aktualizuje dle potřeby vydávání propagačních materiálů vztahujících se k činnosti SZIF. Základem jsou tiskoviny, především skládací letáčky (týkající se např. dotačních programů, kariéry na SZIF apod.), které jsou využívány na výstavách a jiných akcích s veřejností.

Komunikace s médii a inzerce

SZIF prostřednictvím Oddělení tiskového pravidelně informuje o své činnosti, a to především formou tiskových zpráv, výstupů pro televizi a rozhlas, článků v odborných periodikách (např. Zemědělec, regionální deníky, Potravinářský obzor, Potravinářská revue a další). Dále zajišťuje uveřejnění povinných údajů, vyřizuje písemné i telefonické dotazy novinářů a dle potřeby pořádá nebo spolupřádá tiskové konference. V roce 2019 se jednalo o konferenci při příležitosti konání mezinárodní konference MARS, tiskovou konferenci Agrární komory k propagačním programům EU a MZe k veletrhu Země živitelka, na které SZIF představil společnou expozici kvalitních potravin. V průběhu roku 2019 bylo vydáno **102 tiskových zpráv a 9 PR článků**.

Výstavy a prezentace SZIF

Součástí komunikace s veřejností je rovněž účast a prezentace Fondu na významných zemědělských výstavách a veletrzích. Cílem těchto akcí je rozšířit povědomí odborné i laické veřejnosti o činnostech SZIF, zvláště o možnostech poskytování zemědělských dotací. V roce 2019 se SZIF zúčastnil celkem **13 výstav**.

Odbor administrace podpory kvalitních potravin připravil výstavy:

- IGW – Internationale Grüne Woche (Berlín), FOR GASTRO A HOTEL (Praha), Anuga (Kolín nad Rýnem), RegFoodFest a Regiontour (Brno).

- Dále formou společné expozice s Odborem vnějších vztahů a příslušnými RO (informační pult):
- Wine Prague (Praha), Země živitelka (České Budějovice) a Podzimní Flora Olomouc.
- Odbor vnějších vztahů zajišťoval ve spolupráci s příslušnými RO:
- Jarní Zemědělec (Lysá nad Labem), Jarní Flora Olomouc, Národní výstava hospodářských zvířat (Brno), Naše pole (Nabočany), Zahrada Čech (Litoměřice), Podzimní Zemědělec (Lysá nad Labem).

Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím

Výroční zpráva SZIF je zveřejňována na základě § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů a v souladu s usnesením vlády ČR č. 875/2000.

SZIF poskytuje v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, informace žadatelům buď na základě žádosti, nebo zveřejněním. Žadatelé mohou získat potřebné informace o činnosti SZIF rovněž dálkovým přístupem na internetové stránce www.szif.cz.

V roce 2019 SZIF zaevidoval a vyřídil celkem 179 žádostí o informace, které se odvolávají na tento zákon.

Činnosti pověřence pro ochranu osobních údajů podle GDPR

SZIF si uvědomuje důležitost zajištění ochrany osobních údajů fyzických osob, jak je upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (dále jen „nařízení GDPR“). SZIF také zohledňuje toto nařízení ve vztahu ke zpracování všech osobních údajů, které využívá pro naplnění svého poslání a svých cílů. S ohledem na dodržení povinností vyplývajících z tohoto nařízení byla na SZIF ustanovena funkce pověřence pro ochranu osobních údajů, jehož činnost je vykonávána Kanceláří generálního ředitele.

Pověřenec pro ochranu osobních údajů plní úkoly dle čl. 39 nařízení GDPR. K hlavním jeho činnostem patří výkon nezávislé konzultační činnosti s cílem zvyšovat v rámci SZIF

Počet poskytovaných informací v roce 2019 (dle zákona č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

Počet poskytovaných informací v členění podle písmen uvedených v § 18, odst. 1	Počet poskytnutých informací
počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	39
počet podaných odvolání proti rozhodnutí	4
opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení	0
výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence	0
počet stížností podaných podle § 16a (z toho 1 stížnost byla vyřízena autoremedurou, 3 stížnosti byly vyřízeny Ministerstvem zemědělství)	7
další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona	0
Celkem	50

Zdroj: SZIF

povědomí o problematice ochrany osobních údajů a zajistit co možná nejvyšší standard jejich zpracování a ochrany.

V průběhu roku 2019 pověřenec pro ochranu osobních údajů poskytoval informace a poradenství pracovníkům SZIF, kteří provádějí zpracování osobních údajů, o jejich povinnostech podle nařízení GDPR a dalších předpisů EU nebo ČR v oblasti ochrany údajů.

Dále bylo ze strany pověřence pro ochranu osobních údajů průběžně realizováno monitorování souladu prostředí SZIF s nařízením GDPR, dalšími předpisy EU nebo ČR v oblasti ochrany osobních údajů a poskytování poradenství na požádání, pokud jde o posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA), a monitorování jeho uplatňování podle čl. 35 nařízení GDPR.

Nedílnou součástí výkonu funkce pověřence pro ochranu osobních údajů je také spolupráce s dozorovým úřadem a působení jako kontaktní místo pro subjekty údajů ve všech záležitostech souvisejících se zpracováním jejich osobních údajů a s výkonem jejich práv podle nařízení GDPR. V neposlední řadě bylo také realizováno řízení záznamů o zpracování osobních údajů SZIF podle čl. 30 nařízení GDPR.

Závěr

SZIF v roce 2019 významně přispěl k realizaci opatření SZP. Při své činnosti postupoval v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů a s nařízeními EU a vlády ČR vydanými k provádění SZP.

Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond

V roce 2019 byly Fondem poskytovány podpory v následujících podpurných programech:

Podpora komerčních úvěrů (Investiční programy)

Formou podpory je poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení nebo vydávání garancí na zajištění úvěrů poskytovaných komerčními bankami a jinými financujícími subjekty.

Většina z programů pro podporu komerčních úvěrů je zaměřena na podporu investic, tedy zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s cílem restrukturalizace a zvýšení efektivity, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a dalšího rozvoje, zejména zemědělských subjektů, zpracovatelů zemědělských produktů, ale také podnikatelů zabývajících se lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva.

Program ZEMĚDĚLEC (podpora je poskytována od 15. 8. 1999)

V rámci programu Zemědělec je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, a to zejména na nákup techniky do zemědělské prvovýroby, na výstavbu, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku v zemědělských závodech a dále na nákup plemenných zvířat za účelem zlepšení genetické

hodnoty stáda. Podpora může být poskytnuta jak podnikům, které jsou řazeny do kategorie malých a středních podniků, tak i podnikům, které jsou řazeny do kategorie velkých podniků. Celkový objem úvěrových prostředků, ke kterým má být poskytována podpora u jednoho žadatele a kolo příjmu žádostí u úvěrů na pořízení zemědělské techniky, nesmí překročit částku 10 mil. Kč. Doba splatnosti úvěru nesmí přesáhnout 8 let. U investičních úvěrů na výstavbu, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku nesmí pro jeden subjekt celkový objem úvěrových prostředků za kolo příjmu žádostí překročit částku 50 mil. Kč. Doba splatnosti úvěru nesmí přesáhnout 20 let. V případě investic na nákup plemenných zvířat za účelem zlepšení genetické hodnoty stáda nesmí celkový objem úvěrových prostředků za kolo příjmu žádostí překročit částku 5 mil. Kč. Doba splatnosti úvěru nesmí přesáhnout 4 roky.

Jedná se o stěžejní program PGRLF, který byl v roce 2015 notifikován v Evropské komisi, a který byl upraven v souladu s novými právními podmínkami pro poskytování podpor, které jsou stanoveny předpisy EU. Konečná výše základní sazby podpory byla pro rok 2019 stanovena až po ukončení příjmu žádostí pro dané období, a to ve výši maximálně 2,30 % s 1% navýšením pro mladé zemědělce.

Příjem žádostí je kontinuální, tedy žádosti jsou přijímány po celý rok.

V průběhu roku 2019 bylo v rámci programu Zemědělec schváleno 2 883 žádostí (při celkovém počtu 3 583 přijatých) s celkovou podporou ve výši 774 mil. Kč. Zemědělské podnikatelé tímto způsobem využijí pro další rozvoj svého podnikání a podporu své konkurenceschopnosti fondem podporované úvěry od komerčních bank ve výši 8 059 mil. Kč.

K datu 31. 12. 2019 Fond evidoval dalších celkem 843 neprojednaných žádostí o podporu úroků z komerčních úvěrů v rámci programu Zemědělec, které reprezentují podporované komerční úvěry v odhadovaném objemu dosahující cca 2,4 mld. Kč, a jejichž odhadované finanční nároky na podporu PGRLF mohou dosahovat přibližně 226 mil. Kč. Důvodem neprojednání (neschválení) žádostí k 31. 12. 2019 bylo nedoložení všech potřebných podkladů pro projednání (schválení) smluv.

Multiplikační efekt v případě podpory úroků v rámci programu Zemědělec v roce 2019 dosahoval poměru přibližně 1 : 10, kdy za každý 1 mil. Kč vynaložený na poskytnuté dotace z národních zdrojů byly pořízeny investice do sektoru zemědělství v celkovém objemu zhruba 10 mil. Kč.

V roce 2019 pokračoval trend růstu úrokových sazeb u poskytnutých komerčních úvěrů v rámci programu Zemědělec a průměrná úroková sazba se v roce 2019 navýšila na 3,9 % p.a. (nárůst činí o 0,6 p. b. oproti předchozímu roku).

Program Podpora nákupu půdy, v režimu podpory „de minimis“

Program ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení komerčních úvěrů na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu v režimu podpory de minimis (Podpora nákupu půdy – de minimis). Program je určen pro malé a střední podniky.

Příjem žádostí byl zahájen 1. října 2013 a od tohoto data byl program kontinuálně otevřen pro podávání žádostí o podporu do 15. 4. 2018. Z důvodů dočasného vyčerpání limitů pro poskytování podpory de minimis v oblasti zemědělské prvovýroby byl příjem žádostí opětovně zahájen od 1. 1. 2019 do 31. 3. 2019.

Program Lesní hospodář (dříve Podpora nákupu techniky pro hospodaření v lesích) (program od roku 2015)

V rámci tohoto programu je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, a to zejména na nákup techniky vymezené v pravidlech pro poskytování podpory, jako jsou např. speciální lesnické traktory, přívěsy s hydraulickou rukou k vyvážení dřevní hmoty, lanovky a lanové systémy, navijáky pro soustředování dříví, rýhovací zalesňovací stroje, zařízení na údržbu lesních cest. Příjemci této podpory mohou být podnikatelé, kteří se zabývají činnostmi souvisejícími s hospodařením v lesích. Alternativně může být také příjemcem podpory podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem nebo vypůjčitelem lesa a hospodářící dle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté platné lesní hospodářské osnovy. Program je poskytován v režimu de minimis.

Program Zpracovatel dřeva (dříve Podpora nákupu techniky a technologií pro dřevozpracující provozny) (program od roku 2015)

V rámci tohoto programu je poskytována podpora formou subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, zejména na nákup techniky a technologií pro vybavení pilnic, paření a impregnování masivního dřeva, sušení řeziva, výroby dýh, překližek a vrstveného dřeva, výroby palivového dřeva a zpracování zbytkové dřevní biomasy (pelety, lisované brikety). Tuto podporu mohou získat podnikatelé, kteří se zabývají činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva nebo obce, které se zabývají činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Program je poskytován v režimu de minimis.

Program Lesní školkař (dříve Podpora školkařských provozoven na pozemcích určených k plnění funkce lesa) (program od roku 2015)

V rámci tohoto programu je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty na nákup techniky a technologií uvedených v pravidlech pro poskytování podpory. Konkrétně jde například o stroje na přípravu půdy a péči o půdu ve školkách (včetně traktorů), stroje a zařízení pro školkařskou výrobu prostokořenného a krytokořenného sadebního materiálu, závlahové systémy a dočasná úložiště vyzvednutého sadebního materiálu. Příjemci podpory mohou být podnikatelé, kteří jsou vedeni v ústřední evidenci držitelů licence k uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin a svoji činnost realizují v lesních školkách na pozemcích určených k plnění funkce lesa. Program je poskytován v režimu de minimis. Příjem žádostí byl ukončen ke dni 30. 6. 2019.

Program Zpracovatel (program od roku 2015)

Program je určen pro podnikatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů a dosahují požadované hranice příjmů ze zpracování zemědělské produkce nebo ze zemědělské výroby v případě, že se podnikatel zabývá zpracováním zemědělské produkce a zároveň zemědělskou prvovýrobou. Cílem programu je podpořit zpracovatele zemědělské produkce podobně jako zemědělské prvovýrobce v rámci programu Zemědělec. Podpora není omezena jen na malé či střední podniky ve smyslu příslušné definice EU.

Podpora je poskytována ve formě subvence části úroků z komerčních úvěrů poskytnutých na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů, a je poskytována v režimu de minimis.

Program Zajištění úvěrů (program od roku 2015)

Cílem programu, který navazuje na dříve vydávané záruky programu Zemědělec, je přispět ke zvýšení dostupnosti úvěrových prostředků na financování investičních záměrů podnikatelům, kteří provozují zemědělskou prvovýrobu či se zabývají zpracováním zemědělských produktů nebo působí v odvětví lesního hospodářství či zpracování dřeva, a to podporou ve formě ručení za investiční úvěry poskytované komerčními subjekty s možností úhrady ceny za ručení v režimu de minimis. Prostřednictvím programu je podporováno také financování projektů Informačních a propagačních opatření na podporu zemědělských produktů a potravinářských výrobků vyrobených ze zemědělských produktů na vnitřním trhu EU a/nebo ve třetích zemích, kdy o projektu rozhodla EK a projekt je spolufinancován z rozpočtu EU. Příjem žádostí byl ukončen k 31. 5. 2019.

Dříve poskytované programy

V roce 2019 byla dále prováděna administrace a vypláceny finanční prostředky v rámci podpůrných programů, jejichž poskytování (přijímání a projednávání žádostí) bylo ukončeno v minulých letech. Celkově bylo v rámci těchto programů v roce 2019 vyplaceno 14 154 tis. Kč.

Pozn.: Úrokové zatížení příjemce podpory činilo v roce 2019 v rámci všech investičních programů minimálně 0,5 % p.a.

Finanční podpora pojištění (Eliminace rizik zemědělského a lesnického podnikání)

Program PODPORA POJIŠTĚNÍ (program od roku 2004)

Cílem programů na podporu pojištění je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným rizikům. Formou podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění s cílem dosažení vyšší propojištěnosti.

Podprogram Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin

Podprogram dále obsahuje 2 podkategorie s odlišnou sazbou podpory – pojištění speciálních plodin a pojištění ostatních plodin.

Podprogram Podpora chovatelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat

Žádosti o poskytnutí finanční podpory na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin i hospodářských zvířat byly v roce 2019 přijímány od 1. ledna do 30. října.

Procentní výše sazeb podpory byly pro rok 2019 stanoveny ve výši 58 % pro pojištění speciálních plodin. Pro pojištění hospodářských zvířat byla výše procentní sazby stanovena na maximální hranici (50 %). Pro pojištění ostatních plodin byla stanovena sazba podpory ve výši 45 %, čímž byli v maximální možné míře podpořeni podnikatelé, kteří se zabývají

preferovanými druhy zemědělské výroby (živočišná výroba a pěstování speciálních plodin).

Program Podpora pojištění lesních školek

Program je určen zemědělským podnikatelům, kteří sjednali smluvní pojištění na ztráty způsobené sadebnímu materiálu lesních dřevin pěstovaného v lesních školkách a zapříčiněné riziky jako např. vichřice, požár, krupobití atd. Jde o přímou podporu na úhradu části nákladů za platbu pojistného sadebního materiálu lesních dřevin pěstovaných v lesních školkách s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin. Maximální výše podpory činí 50 % prokázaných uhrazených nákladů. Program je poskytován v režimu de minimis. Pro rok 2019 byla sazba stanovena na maximální možné úrovni, tedy ve výši 50 %. Žádosti byly přijímány od 1. srpna 2019 do 1. listopadu 2019.

Program Podpora pojištění lesních porostů (program od roku 2015)

Program je určen podnikatelům, kteří jsou vlastníky, nájemci, pachtýři, či vypůjčiteli lesa nebo obcím (dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace obcí či právnické osoby založené obcí), a kteří sjednali pojištění lesních porostů zejména proti požárům anebo dalším abiotickým činitelům. Jde o přímou podporu na úhradu části nákladů, které byly prokazatelně vynaloženy na platbu pojistného. Výše podpory je stanovena v rozmezí od 0 do 30 % prokázaných vynaložených nákladů, přičemž konkrétní výše bude stanovena po ukončení příjmu žádostí o poskytnutí podpory pro příslušný rok. Program je poskytován v režimu de minimis. Žádosti byly přijímány od 1. ledna 2019 do 30. října 2019 a výše podpory byla stanovena na maximální hranici 30 %.

V rámci všech programů podpory pojištění bylo k 31. 12. 2019 celkem zpracováno 99 762 žádostí (smluv), z nichž bylo schváleno 96 512. Ke stejnému datu bylo Fondem na finančních podporách poskytnuto celkem 6 037 mil. Kč, z čehož již 5 716 mil. Kč bylo vyplaceno.

V rámci všech programů a podprogramů podpory pojištění bylo v roce 2019 zaevidováno 7 827 žádostí (smluv) s požadavkem na podporu v celkové předpokládané výši 537 mil. Kč. Z toho v průběhu roku se podařilo 6 700 žádostí schválit a celkem vyplatit objem pojištění ve výši 508 mil. Kč. Před koncem roku se k žádostem podaným v roce 2019 podařilo vyplatit téměř 485 mil. Kč, celkem 3 487 žadatelům o podporu pojištění. Zbývající žádosti a smlouvy budou projednány v roce 2020.

Úvěry poskytované PGRLF

Program Investiční úvěry Zemědělec (program od roku 2018)

V rámci programu jsou poskytovány úročené úvěry přímo PGRLF s možností snížení jistiny úvěru, a to na pořízení investičního majetku. Program je určen zemědělským podnikatelům působícím v oblasti zemědělské prvovýroby, kteří jsou řazeni v kategorii malých a středních podniků.

Podpora snížení jistiny úvěru může činit max. 400 000 Kč a zároveň max. 30 % z celkové výše poskytnutého úvěru, u Začínajících podnikatelů, kteří nejsou zapsáni v evidenci zemědělských podnikatelů déle než 24 měsíců před podáním žádosti, může činit podpora na snížení jistiny úvěru maximálně 40 % z celkové výše poskytnutého úvěru.

Příjem žádostí byl v roce 2019 otevřen v 9. kole příjmu žádostí úvěrových programů, které bylo zahájeno 28. 11. 2019 a ukončeno ke stejnému dni z důvodu naplnění stanovené kapacity.

Program Investiční úvěry Lesnictví (program od roku 2019)

Nový program roku 2019, v rámci kterého jsou poskytovány úročené úvěry přímo PGRLF s možností snížení jistiny úvěru v režimu de minimis, a to na pořízení investičního majetku. Program je určen podnikatelům působícím v oblasti hospodaření v lese, vlastníkům, pachtýřům nebo nájemcům lesa včetně obcí a podnikatelům, kteří provozují lesní školky. Podpora snížení jistiny úvěru může činit max. 50 000 € a zároveň max. 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru.

Příjem žádostí byl v roce 2019 zahájen 17. 7. 2019 a ukončen ke stejnému dni z důvodu naplnění kapacity.

Dříve poskytované programy půjček a úvěrů

V roce 2019 byla prováděna administrace a vypláceny finanční prostředky v rámci programů podpory formou úvěrů s možností snížení jistiny úvěru, jejichž poskytování (přijímání a projednávání žádostí) bylo ukončeno v minulých letech.

V rámci všech programů úročených úvěrů bylo k 31. 12. 2019 celkem přijato 6 873 žádostí, z nichž bylo schváleno 4 008, celkem byly schváleny úvěry v objemu 2 606 mil. Kč a snížení jistiny ve výši 584 mil. Kč.

V roce 2019 bylo zaevidováno 902 žádostí o úvěry a snížení jistiny a v průběhu roku se podařilo schválit 743 žádostí v objemu úvěrů 453 mil. Kč a snížení jistiny v objemu 166 mil. Kč. 317 mil. Kč úvěrů se podařilo vyčerpat a na snížení jistiny bylo poskytnuto 114 mil. Kč. Zbývající žádosti a smlouvy budou postupně vyřízeny v následujícím období.

Podpora programů spojených s ochranou a tvorbou životního prostředí

Podpora spojená s ochranou a tvorbou životního prostředí byla v minulých letech realizována prostřednictvím následujících programů:

Zemědělec – předmět podpory: Ekologie a investice do půdy

Cílem programu bylo vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských subjektů a usnadnit investiční obnovu lesa.

V roce 2019 nebyla přijata žádná nová žádost, ani neprobíhaly ve výše uvedených programech žádná plnění z již dříve schválených smluv.

Výsledky PGLRF, a. s. – stav k 31. 12. 2019

Podle typu organizace	Počet žádostí	Z toho schváleno	Výše podporovaných úvěrů (tis. Kč)	Vydané garance (tis. Kč)	Přislíbené podpory (tis. Kč)	Dosud vyplacené podpory (tis. Kč)
SHR	35 402	31 237	47 899 528	6 129 411	7 072 966	6 497 061
s.r.o.	14 363	12 553	37 298 616	7 581 877	5 019 320	4 643 904
a.s.	13 823	12 721	67 592 279	12 118 682	8 833 679	8 260 099
ZD	11 955	11 183	40 936 933	7 957 356	5 823 037	5 700 318
Ostatní	383	328	1 563 627	235 318	180 235	160 484
ČR celkem	75 926	68 022	195 290 983	34 022 644	26 929 237	25 261 866
Podle typu programu						
Provoz	8 598	8 210	28 629 515	7 283 123	2 517 654	2 525 176
Vyrovnaní úrokového zatížení	1 068	1 029	4 642 690	1 717 558	87 292	87 014
Krize – Provoz	940	891	4 576 006	879 719	96 101	97 304
Krize – Zpracovatel – Provoz	140	122	3 058 200	782 750	46 777	46 989
Krize – PKF	6	2	28 000	25 670	1 264	1 534
Krize – Půda	303	283	485 367	0	32 377	32 714
LFA	419	410	808 578	720 098	59 456	59 464
Zemědělec	8 580	7 772	31 080 095	16 016 122	10 046 972	10 207 603
I – zemědělec	48 735	43 512	96 865 660	3 293 739	10 267 815	8 688 830
I – zpracovatel	37	27	337 083	39 895	53 157	53 376
I – odbytová organizace	10	6	205 750	67 693	35 634	35 675
I – hygiena	27	19	546 096	144 179	113 214	113 232
I – půda	1 548	1 300	2 416 949	0	657 049	618 719
Podpora nákupu půdy (od r. 2013)	2 031	1 681	3 630 151	0	351 246	190 316
Půda – snížení jistiny (od r. 2015)	1 785	1 439	1 792 440	0	520 646	518 221
Zpracovatel dřeva (Dřezpracující provozovny)	36	18	22 254	0	1 303	546
Lesní hospodář (Lesy stroje)	495	309	1 125 456	0	71 416	15 184
Lesní školkař (Školkařské provozovny)	4	3	4 689	0	200	133
Zajištění úvěrů (od r. 2015)	13	5	23 000	21 600	478	478
Zpracovatel (od r. 2015)	65	29	250 470	0	11 717	1 738
Export	122	90	7 114 725	0	405 329	405 326
Lesy	71	61	294 356	52 468	44 512	46 874

Podle typu organizace	Počet žádostí	Z toho schváleno	Výše podporovaných úvěrů (tis. Kč)	Vydané garance (tis. Kč)	Přislíbené podpory (tis. Kč)	Dosud vyplacené podpory (tis. Kč)
Služby	536	475	3 782 088	2 780 912	1 233 835	1 241 616
Restituent	14	13	17 869	0	3 487	3 487
Nabyvatel	30	22	34 373	34 193	0	0
TOZ	212	196	544 149	162 925	0	0
Krmné obilí	101	98	2 974 974	0	270 307	270 317
Celkem	75 926	68 022	195 290 983	34 022 644	26 929 237	25 261 866
Krajina ¹⁾	4 220	3 963				
Mládí ¹⁾	13 002	12 222				
Agroregion ¹⁾	1 841	1 702				
Povodně ¹⁾	450	439				
KPV ¹⁾	1	1				
Skot ¹⁾	634	589				

Zdroj: PGRLF

Pozn.: ¹⁾ Tyto programy nejsou zahrnuty do součtu ČR celkem.**Přehled pojištění 2009–2019**

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
		celkem	schváleno	tis. Kč	tis. Kč	%	tis. Kč
2009	Ostatní plodiny	3 082	3 021	535 057	267 528	50,00	
	Speciální plodiny	482	468	177 319	88 659	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 210	2 162	176 622	88 310	50,00	
	Lesní školky	2	2	193	58	30,00	
	celkem	5 776	5 653	889 190	444 556	50,00	479 072
2010	Ostatní plodiny	3 331	3 308	580 159	290 079	50,00	
	Speciální plodiny	505	502	199 212	99 606	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 187	2 165	169 050	84 525	50,00	
	Lesní školky	2	2	193	58	30,00	
	celkem	6 025	5 977	948 614	474 268	50,00	305 694
2011	Ostatní plodiny	3 632	3 606	697 324	327 742	47,00	
	Speciální plodiny	495	489	181 317	90 659	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 290	2 267	163 334	76 767	47,00	
	Lesní školky	2	2	178	54	30,00	
	celkem	6 419	6 364	1 042 155	495 222	47,52	459 199

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
		celkem	schváleno	tis. Kč	tis. Kč	%	tis. Kč
2012	Ostatní plodiny	3 558	3 492	707 239	120 231	17,00	
	Speciální plodiny	570	560	205 945	102 973	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 172	2 121	153 322	61 329	40,00	
	Lesní školky	2	2	219	66	30,00	
	celkem	6 302	6 175	1 066 725	284 598	26,68	499 195
2013	Ostatní plodiny	3 523	3 496	689 091	124 036	18,00	
	Speciální plodiny	723	715	220 347	110 174	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 146	2 126	152 808	76 404	50,00	
	Lesní školky	2	2	163	49	30,00	
	celkem	6 394	6 339	1 062 410	310 663	29,24	308 948
2014	Ostatní plodiny	3 541	3 513	676 831	121 830	18,00	
	Speciální plodiny	763	759	238 423	119 211	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 172	2 157	154 807	77 403	50,00	
	Lesní školky	2	2	142	42	30,00	
	celkem	6 478	6 431	1 070 202	318 487	29,76	359 369
2015	Ostatní plodiny	3 545	3 367	635 835	317 917	50,00	
	Speciální plodiny	1 157	1 119	245 854	122 927	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 152	2 054	178 212	89 106	50,00	
	Pojištění lesních porostů (od r. 2015)	34	31	2 943	883	30,00	
	Lesní školky	2	2	198	59	30,00	
	celkem	6 890	6 573	1 063 041	530 892	49,94	445 124
2016	Ostatní plodiny	3 690	3 530	630 197	233 173	37,00	
	Speciální plodiny	1 239	1 200	231 413	115 707	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 088	1 998	174 788	87 394	50,00	
	Pojištění lesních porostů	43	36	4 670	1 401	30,00	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	3	3	336	101	30,00	
	celkem	7 063	6 767	1 041 404	437 775	42,02	642 625

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
		celkem	schváleno	tis. Kč	tis. Kč	%	tis. Kč
2017	Ostatní plodiny	3 774	3 643	657 434	262 973	40,00	
	Speciální plodiny	1 341	1 308	274 140	137 070	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 190	2 096	171 495	85 748	50,00	
	Pojištění lesních porostů	46	34	4 827	1 448	30,00	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	3	3	423	212	50,00	
	celkem	7 354	7 084	1 108 320	487 451	43,98	461 999
2018	Ostatní plodiny	3 847	3 697	591 740	248 531	42,00	
	Speciální plodiny	1 711	1 647	322 671	177 469	55,00	
	Hospodářská zvířata	2 200	2 078	165 550	82 775	50,00	
	Pojištění lesních porostů	39	34	4 942	1 483	30,00	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	6	6	817	409	50,00	
	celkem	7 803	7 462	1 085 720	510 666	47,03	368 137
2019	Ostatní plodiny	3 967	3 407	595 441	267 948	45,00	
	Speciální plodiny	1 713	1 494	317 984	184 377	58,00	
	Hospodářská zvířata	2 097	1 765	165 045	82 515	50,00	
	Pojištění lesních porostů	43	27	5 790	1 737	30,00	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	7	7	902	451	50,00	
	celkem	7 827	6 700	1 085 162	537 028	49,49	507 640
Celkem 2009–2018		74 331	71 525	11 462 943	4 831 606	42,15	4 837 002

Zdroj: PGRLF

Úhrady ze záruky v roce 2019

Program	Počet žádostí	Celková garance (tis. Kč)	Úhrady ze záruky	
			Uhrazeno (tis. Kč)	Vráceno (tis. Kč)
Služby	0	0	0	21
Zemědělec	0	0	0	253
Celkem	0	0	0	274

Zdroj: PGRLF

Změny národní a evropské legislativy v roce 2019

Legislativní změny v právních předpisech, které se bezprostředně týkají MZe, publikované ve Sbírce zákonů v období od 1. 1. 2019 do 1. 3. 2020

Ekonomické nástroje k podpoře zemědělství

Zákon č. 208/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020, část od 1. 9. 2019).

Nařízení vlády č. 291/2019 Sb., o mimořádném pracovním vízu pro státní příslušníky Ukrajiny pracující v zemědělství, potravinářství nebo lesnictví (pozn.: účinnost předpisu od 1. 12. 2019).

Vyhláška č. 79/2019 Sb., o způsobu výpočtu výše nároku na vrácení spotřební daně z minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě nebo při provádění hospodaření v lese (pozn.: účinnost předpisu od 21. 3. 2019).

Lesní hospodářství

Zákon č. 90/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 2. 4. 2019).

Zákon č. 206/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh, ve znění zákona č. 183/2017 Sb., a zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2019).

Zákon č. 314/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 29. 11. 2019, část od 28. 11. 2021).

Vyhláška č. 231/2019 Sb., o stanovení vzoru průkazu ke kontrole podle zákona o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2019).

Myslivost

Zákon č. 314/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 29. 11. 2019, část od 28. 11. 2021).

Vyhláška č. 323/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Ochrana zvířat proti týrání

Vyhláška č. 34/2019 Sb., o kompenzačním příspěvku chovatelům, kteří provozují chov zvířat pro kožešiny (pozn.: účinnost předpisu od 27. 2. 2019).

Vyhláška č. 175/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání, ve znění vyhlášky č. 372/2013 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 8. 2019).

Potravinářská výroba

Vyhláška č. 129/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 132/2015 Sb., o sazebníku náhrad nákladů za rozbory prováděné laboratořemi Státní zemědělské a potravinářské inspekce pro účely kontroly, ve znění vyhlášky č. 396/2016 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 6. 2019).

Vyhláška č. 211/2019 Sb., o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti (pozn.: účinnost předpisu od 1. 9. 2019).

Vyhláška č. 274/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 397/2016 Sb., o požadavcích na mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Vyhláška č. 18/2020 Sb., o požadavcích na mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2020).

Půda a pozemkové úpravy

Zákon č. 229/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 1. 11. 2019).

Vyhláška č. 318/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Rostlinné komodity

Vyhláška č. 218/2019 Sb., o výčtu metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd (pozn.: účinnost předpisu od 1. 9. 2019).

Rostlinolékařská péče

Zákon č. 369/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 15. 1. 2020).

Vyhláška č. 251/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 4. 10. 2019).

Vyhláška č. 359/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Vyhláška č. 5/2020 Sb., o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin (pozn.: účinnost předpisu od 25. 1. 2020).

Vyhláška č. 6/2020 Sb., o ošetřování nebo označování dřevěného obalového materiálu, dřeva nebo jiných předmětů (pozn.: účinnost předpisu od 25. 1. 2020).

Vyhláška č. 7/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu se specifikacemi a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech) (pozn.: účinnost předpisu od 25. 1. 2020).

Státní zemědělský intervenční fond

Zákon č. 208/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020, část od 1. 9. 2019).

Zákon č. 314/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 29. 11. 2019, část od 28. 11. 2021).

Nařízení vlády č. 57/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2019).

Nařízení vlády č. 58/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2019).

Nařízení vlády č. 59/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2019).

Nařízení vlády č. 148/2019 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh a o změně nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2019).

Nařízení vlády č. 190/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění nařízení vlády č. 128/2018 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 9. 2019).

Nařízení vlády č. 234/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 185/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření zalesňování zemědělské půdy a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 27. 9. 2019).

Nařízení vlády č. 330/2019 Sb., o podmínkách provádění navazujících agroenvironmentálně-klimatických opatření (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020)

Nařízení vlády č. 331/2019 Sb., o podmínkách provádění navazujícího opatření ekologické zemědělství (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Nařízení vlády č. 332/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Nařízení vlády č. 350/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Nařízení vlády č. 351/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Nařízení vlády č. 31/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 2. 2020, část od 1. 1. 2021).

Strukturální politika a ekologie

Zákon č. 208/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020, část od 1. 9. 2019).

Nařízení vlády č. 57/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2019).

Nařízení vlády č. 58/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2019).

Nařízení vlády č. 59/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2019).

Nařízení vlády č. 234/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 185/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření zalesňování zemědělské půdy a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 27. 9. 2019).

Nařízení vlády č. 330/2019 Sb., o podmínkách provádění navazujících agroenvironmentálně-klimatických opatření (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Nařízení vlády č. 331/2019 Sb., o podmínkách provádění navazujícího opatření ekologické zemědělství (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Nařízení vlády č. 332/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Nařízení vlády č. 351/2019 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Nařízení vlády č. 31/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich

porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 2. 2020, část od 1. 1. 2021).

Veterinární péče

Zákon č. 368/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 15. 1. 2020).

Vyhláška č. 65/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 22. 3. 2019).

Vyhláška č. 128/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 427/2008 Sb., o stanovení výše náhrad výdajů za odborné úkony vykonávané v působnosti Státního ústavu pro kontrolu léčiv a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 6. 2019).

Vyhláška č. 180/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 229/2008 Sb., o výrobě a distribuci léčiv, ve znění vyhlášky č. 252/2018 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 18. 8. 2019).

Vyhláška č. 371/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem, ve znění vyhlášky č. 277/2018 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Vyhláška č. 21/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2020).

Vyhláška č. 22/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 11. 2. 2020).

Vyhláška č. 25/2020 Sb., o předepisování léčivých přípravků při poskytování veterinární péče (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2020).

Vyhláška č. 32/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 84/2008 Sb., o správné lékařské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivy v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších provozovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2020, část od 1. 4. 2020).

Vodní hospodářství

Vyhláška č. 197/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 183/2018 Sb., o náležitostech rozhodnutí a dalších opatření vodoprávního úřadu a o dokladech předkládaných vodoprávnímu úřadu (pozn.: účinnost předpisu od 23. 8. 2019).

Živočišné komodity

Zákon č. 3/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 25. 1. 2019).

Zákon č. 209/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2019).

Zákon č. 368/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 15. 1. 2020).

Vyhláška č. 174/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 8. 2019).

Vyhláška č. 334/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2020).

Vyhláška č. 20/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 295/2015 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o krmivech (pozn.: účinnost předpisu od 11. 2. 2020, část od 1. 1. 2021).

Legislativní změny v roce 2019

– Legislativa Evropské unie

V roce 2019 bylo přijato 635 evropských předpisů a právních aktů. Níže jsou uvedeny vybrané předpisy v některých oblastech, které podstatným způsobem ovlivnily odvětví zemědělství, potravinářství či rozvoj venkova.

Rozvoj venkova

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/94 ze dne 30. října 2018, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 807/2014, kterým se doplňují některá ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a kterým se zavádějí přechodná ustanovení.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/936 ze dne 6. června 2019, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) č. 808/2014, (EU) č. 809/2014 a (EU) č. 908/2014, pokud jde o finanční nástroje zřízené v rámci programů pro rozvoj venkova.

Přímé platby

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/288 ze dne 13. února 2019, kterým se mění nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013, pokud jde o některá pravidla týkající se přímých plateb a podpory pro rozvoj venkova v letech 2019 a 2020.

Státní podpory

Nařízení Komise (EU) 2019/316 ze dne 21. února 2019, kterým se mění nařízení (EU) č. 1408/2013 o použití článku 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis v odvětví zemědělství.

Potraviny

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/633 ze dne 17. dubna 2019 o nekalých obchodních praktikách mezi podniky v zemědělském a potravinovém řetězci.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1381 ze dne 20. června 2019 o transparentnosti a udržitelnosti

hodnocení rizika ze strany EU v potravinovém řetězci, kterým se mění některá nařízení (ES) a směrnice 2001/18/ES.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008.

Ekologické zemědělství

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/2164 ze dne 17. prosince 2019, kterým se mění nařízení (ES) č. 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu.

Rybolov

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/497 ze dne 25. března 2019, kterým se mění nařízení (EU) č. 508/2014, pokud jde o některá pravidla týkající se Evropského námořního a rybářského fondu po vystoupení Spojeného království z Unie.

Veterinární oblast

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/4 ze dne 11. prosince 2018 o výrobě, uvádění na trh a používání medikovaných krmiv, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005 a o zrušení směrnice Rady 90/167/EHS.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/6 ze dne 11. prosince 2018 o veterinárních léčivých přípravcích a o zrušení směrnice 2001/82/ES.

Rostlinolékařská oblast

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1009 ze dne 5. června 2019, kterým se stanoví pravidla pro dodávání hnojivých výrobků EU na trh a kterým se mění nařízení (ES)

č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a zrušuje nařízení (ES) č. 2003/2003.

Směrnice Komise (EU) 2019/782 ze dne 15. května 2019, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES, pokud jde o stanovení harmonizovaných ukazatelů rizika.

Prováděcí směrnice Komise (EU) 2019/114 ze dne 24. ledna 2019, kterou se mění směrnice 2003/90/ES a 2003/91/ES, kterými se stanoví prováděcí opatření k článku 7 směrnice Rady 2002/53/ES a k článku 7 směrnice Rady 2002/55/ES, pokud jde o minimum znaků, na které se zkoušky vztahují, a minimální podmínky pro zkoušení určitých odrůd druhů zemědělských rostlin a druhů zeleniny.

Prováděcí směrnice Komise (EU) 2019/523 ze dne 21. března 2019, kterou se mění přílohy I až V směrnice Rady 2000/29/ES o ochranných opatřeních proti zavlékání organismů škodlivých rostlinám nebo rostlinným produktům do Společenství a proti jejich rozšiřování na území Společenství.

Prováděcí směrnice Komise (EU) 2019/990 ze dne 17. června 2019, kterou se mění seznam rodů a druhů uvedený v čl. 2 odst. 1 písm. b) směrnice Rady 2002/55/ES, v příloze II směrnice Rady 2008/72/ES a v příloze směrnice Komise 93/61/EHS.

Prováděcí směrnice Komise (EU) 2019/1813 ze dne 29. října 2019, kterou se mění prováděcí směrnice 2014/96/EU o požadavcích na označování, uzavírání a balení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin a ovocných rostlin určených k produkci ovoce, spadajících do oblasti působnosti směrnice Rady 2008/90/ES, pokud jde o barvu návěsky pro certifikované kategorie rozmnožovacího materiálu a ovocných rostlin a obsah dokladu dodavatele.

Prováděcí směrnice Komise (EU) 2019/1985 ze dne 28. listopadu 2019, kterou se mění směrnice 2003/90/ES a 2003/91/ES, kterými se stanoví prováděcí opatření k článku 7 směrnice Rady 2002/53/ES a k článku 7 směrnice Rady 2002/55/ES, pokud jde o minimum znaků, na které se zkoušky vztahují, a minimální podmínky pro zkoušení určitých odrůd druhů zemědělských rostlin a druhů zeleniny.

ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA

Rostlinná výroba

Výrobní faktory rostlinné výroby

POČASÍ

Rok 2019 byl s průměrnou teplotou +9,5 °C silně nadnormální, přesto o 0,1 °C chladnější než předchozí rok. Odchylna roční teploty od dlouhodobého průměru 1981–2010 byla +1,6 °C. Teplotní odchylna v jednotlivých měsících kolísala od +4,9 °C v březnu, teplotně silně nadnormální měsíc, až po -2,3 °C v květnu, jediném měsíci v roce, kdy byla teplota nižší než dlouhodobý průměr. Roční srážkový úhrn 634 mm zařazuje rok mezi roky srážkově podnormální (7,5 % pod dlouhodobým průměrem). Nejvíce srážek, v průměru 91 mm, což bylo 132 % dlouhodobého průměru, napadlo v České republice v květnu a nejméně, v průměru jen 38 mm v únoru nebo 42 mm v lednu. Jen měsíce leden, květen a září byly srážkově nadnormální, měsíce duben, červen, červenec a srpen byly srážkově podnormální. Ostatní měsíce jsou klasifikovány jako srážkově normální.

Zima 2018/2019 byla dle údajů ČHMÚ na území ČR jako celek teplotně nadnormální. Průměrná teplota vzduchu za zimní sezonu byla +0,4 °C, což je o +1,6 °C více, než je dlouhodobý průměr 1981–2010. Prosinec 2018, **leden 2019 a únor 2019** byly na území ČR teplotně nadnormální. Průměrný úhrn srážek na území ČR za zimní sezonu 2018/2019 činil 56 mm, což je 127 % dlouhodobého průměru 1981–2010. V prosinci 2018 a lednu 2019 byly srážky vyšší než normál 1981–2010, jako srážkově podnormální však byl hodnocen pouze měsíc únor, kdy na území ČR spadlo pouze 82 % normálu 1981–2010.

Březen byl na území ČR teplotně silně nadnormální, průměrná měsíční teplota 5,6 °C byla o 2,7 °C vyšší než normál 1981–2010. V první polovině března byly teploty většinou silně nebo mimořádně nadnormální (odchylny 2,6 až 6,8 °C nad normálem). Ve druhé polovině měsíce byly teploty převážně normální nebo nadnormální, 22. a 23. března byly s odchylkami +4,7 a +6,3 °C od normálu mimořádně nadnormální, 23. března byl s průměrnou maximální teplotou 19,2 °C zároveň nejteplejším dnem měsíce. Srážkově byl března celkově normální (108,9 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvíce srážek z hlediska průměrných měsíčních úhrnů i normálu spadlo v Libereckém kraji (78,1 mm a 120,9 % normálu) a nejméně v kraji Jihomoravském (24,3 mm a 77,6 % normálu).

Duben byl teplotně nadnormální, průměrná měsíční teplota 9,4 °C byla o 1,5 °C vyšší než normál 1981–2010. Duben 2019 byl teplotně nadnormální, a to jak v průměru za ČR (s průměrnou odchylkou +1,6 °C od dlouhodobého normálu pro ČR za období 1981–2010), tak i za jednotlivé kraje. Více než polovina dní byla v dubnu teplotně silně nebo mimořádně nadnormální (s odchylkami +2,0 až 6,9 °C od normálu), celkový průměr pak snižovala první polovina druhé dekady a konec dubna, které byly teplotně podnormální, a to i mimořádně (odchylny -1,0 až -3,6 °C od normálu). Srážkově byl duben celkově podnormální (57,7 % normálu pro ČR za

období 1981–2010). Nejvíce srážek z hlediska průměrných měsíčních úhrnů i normálu spadlo v Moravskoslezském kraji (44,2 mm a 83,9 % normálu) a nejméně na Vysočině (pouze 13,8 mm a 33,7 % normálu). Většina srážkově významných dní se nacházela až na konci měsíce.

Průměrná měsíční teplota 10,7 °C byla v **květnu** o 2,3 °C nižší než normál 1981–2010. Květen 2019 byl celorepublikově teplotně silně podnormální s odchylkou -2,3 °C od dlouhodobého normálu pro ČR za období 1981–2010. Chladná byla zejména první polovina května s nejvyšší zápornou odchylkou od normálu -7,7 °C dne 15. 5. Nejvyšší kladná denní odchylka byla zaznamenána 27. 5. (2,5 °C). Srážkově byl květen v ČR nadnormální (celorepublikově 135,1 % k normálu za období 1981–2010). Nejvyšší procento souhrnné měsíční srážky k normálu měl kraj Moravskoslezský (165,6 %), což odpovídá silně nadnormálnímu stavu. Srážkově silně nadnormální byl také kraj Jihomoravský (104 %), Pardubický (156 %), Zlínský (164 %) a Liberecký (137 %). Nejnižší procento měsíčního srážkového normálu zaznamenal kraj Karlovarský (94 %) a Plzeňský (103,8 %).

Červen byl teplotně silně nadnormální, průměrná měsíční teplota 20,7 °C byla o 4,9 °C vyšší než normál 1981–2010. Mimořádně nadnormální odchylka byla zjištěna ve všech krajích, s maximem v Libereckém, Královehradeckém, Středočeském kraji a v Praze (5,2 °C od dlouhodobého normálu). Nejvyšší kladná denní odchylka byla zaznamenána 26. 6. (9,9 °C). Srážkově byl červen v ČR podnormální (celorepublikově 67 % k normálu za období 1981–2010). Regionálně se však vyskytly velké rozdíly v množství srážek. Nejvyšší procento souhrnné měsíční srážky k normálu měl kraj Jihomoravský (94 %), což odpovídá normálnímu stavu. Srážkově normální byl také kraj Jihočeský (81 %), Vysočina (75 %) a Olomoucký (80 %). Nejnižší procento měsíčního srážkového normálu zaznamenal kraj Moravskoslezský (38 %); společně s Libereckým (47 %) a Královehradeckým krajem (49 %) jsou to oblasti se silně podnormálním stavem srážek v červnu.

Červencová průměrná měsíční teplota 18,8 °C byla o 1,0 °C vyšší než normál 1981–2010. Byl patrný rozdíl mezi teplejšími Čechy (odchylna +1,3 °C) a chladnější Moravou (odchylna 0,6 °C). Nejteplejším dnem bylo pondělí 1. 7. s průměrnou teplotou 23,9 °C (+6,3 °C nad normálem). Tento den padl denní rekord maximálních teplot na většině stanic, nejvyšší teplota byla naměřena na stanici Kuchařovice 38,4 °C, což je zároveň nový absolutní rekord pro tuto stanici. Další dny docházelo ke snižování průměrných teplot a od neděle 7. 7. do 14. 7., se průměrné teploty pohybovaly pod normálem nebo kolem normálu. Nejchladnější den bylo úterý 9. 7. s průměrnou denní teplotou 14,4 °C (-3,7 °C od normálu). Zbytek měsíce byl teplotně nad normálem s nejvyššími odchylkami 25. – 26. 7. kolem +6 °C. Srážkově byl červenec v ČR podnormální (celorepublikově 64 % k normálu za období 1981–2010). Regionálně se však vyskytly

velké rozdíly v množství srážek. Nejvyšší procento souhrnné měsíční srážky k normálu měl kraj Jihomoravský (90 %), což odpovídá normálnímu stavu. Srážkově normální byl také kraj Jihočeský (75 %), Vysočina (68 %), Olomoucký (82 %) a Zlínský (76 %). Nejnižší procento měsíčního srážkového normálu zaznamenal kraj Liberecký (45 %); což je stejně jako v dalších krajích v Čechách (kromě Jihočeského) podnormální stav srážek v červenci.

Srpnová průměrná měsíční teplota 18,9 °C byla o 1,6 °C vyšší než normál 1981–2010. Teplotně silně nadnormální byla i většina krajů s výjimkou kraje Ústeckého, Královéhradeckého, Karlovarského a Plzeňského kraje, které byly teplotně nadnormální (s odchylkami od +1,2 do +1,5 °C od normálu). Celkový průměr ovlivnila zejména druhá polovina třetí srpnové dekády, která byla s denními odchylkami mezi 4,2 a 7,5 °C nad normálem teplotně mimořádně nadnormální. Maximální teploty se v těchto dnech pohybovaly kolem 29 °C a minimální kolem 16 °C. Srážkově byl srpen celkově normální (97,4 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejvíce srážek z hlediska průměrných měsíčních úhrnů i normálu spadlo v Moravskoslezském kraji (112,8 mm a 129,1 % normálu) a nejméně v kraji Ústeckém (59,2 mm a 77,9 % normálu) a Libereckém (64,2 mm a 63,5 % normálu). Většina srážkově významných dní se nacházela v prvních dvou srpnových dekádách.

Září 2019 bylo celorepublikově teplotně normální s průměrnou teplotou 13,3 °C a odchylkou 0,4 °C od dlouhodobého normálu pro ČR za období 1981–2010. Normální odchylka byla zaznamenána ve všech krajích. Největší kladná denní odchylka byla naměřena 1. 9. (6,4 °C), naopak záporná odchylka dosahovala -5,1 °C ve dnech 19. a 20. 9. Srážkově bylo září v ČR normální (celorepublikově 108,4 % k normálu za období 1981–2010). Normální stav byl zaznamenán ve všech krajích s nejnižším procentem souhrnné měsíční srážky k normálu v kraji Jihočeském (99 %) a nejvyšším v kraji Jihomoravském (119 %) a Ústeckém (118 %). Nad 110 % souhrnné měsíční srážky k normálu bylo naměřeno také v kraji Zlínském, Olomouckém a Moravskoslezském.

Říjen byl na území ČR teplotně nadnormální s průměrnou teplotou 9,5 °C a odchylkou 1,4 °C od dlouhodobého normálu pro ČR za období 1981–2010. Nadnormální teploty byly naměřeny i v jednotlivých krajích. Největší říjnová odchylka od normálu byla naměřena v Moravskoslezském kraji a to 1,8 °C. Největší kladná denní odchylka byla naměřena 25. 10. a to 6,4 °C, naopak záporná odchylka dosahovala -7 °C a to 8. 10. Z hlediska souhrnného měsíčního slunečního svitu bylo v říjnu dosaženo 126,9 % normálu. Srážkově byl tento měsíc v rámci celé ČR normální (v průměru spadlo 45,5 mm, což představuje 102 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Nejméně spadlo srážek v Praze a Středočeském kraji (35,6 mm), naopak nejvíce měli srážek v Královéhradeckém kraji (64 mm).

Listopad 2019 byl s průměrnou teplotou 5,6 °C celorepublikově teplotně silně nadnormální s odchylkou 2,6 °C od dlouhodobého normálu pro ČR za období 1981–2010. Ve všech krajích byla průměrná teplota nadnormální, v pěti krajích mimořádně nadnormální. Největší kladná denní odchylka byla naměřena 17. 11. (8,6 °C), naopak záporná odchylka dosahovala -1,9 °C ve dne 1. 11. Minimální měsíční teplota byla naměřena na Horské Kvildě 14. 11., a to -13,0 °C, maximální měsíční teplota vystoupila na 20,2 °C ve Strážnici 3. 11. Srážkově byl listopad v ČR normální (celorepublikově 89,9 % k normálu za období 1981–2010). Normální stav byl

zaznamenán ve všech krajích. Nejnižší procento souhrnné měsíční srážky k normálu v kraji Karlovarském a Plzeňském, a to 66,0 % a nejvyšší v kraji Jihomoravském (111,5 %). Pod 80 % normálu byly úhrny ještě v krajích Jihočeský a Liberecký.

Prosinec byl s průměrnou teplotou 1,9 °C teplotně nadnormální s odchylkou 2,8 °C od dlouhodobého normálu pro ČR za období 1981–2010. Silně nadnormální teploty byly naměřeny v Moravskoslezském kraji, kde odchylka od normálu byla 3,7 °C. Na pomezí nadnormální a silně nadnormální teploty byla zjištěna odchylka od normálu pro kraj Zlínský (3,0 °C). Nejvyšší kladná denní teplota byla naměřena 21. 12., tento den se teplota od normálu lišila o 8,6 °C. Co se týče srážek, byl prosinec pro celou ČR normální (v průměru spadlo 41,2 mm, což představuje 83 % normálu pro ČR za období 1981–2010). Rozložení srážek ale nebylo rovnoměrné. Ve Středočeském kraji a Praze bylo množství srážek podnormální (spadlo zde 17,1 mm, což představuje 47 % normálu za období 1981–2010). Naopak v Jihomoravském kraji (43,9 mm a 125 % normálu) a Moravskoslezském kraji (67,2 mm a 123 % normálu) bylo množství srážek nadnormální.

VÝŽIVA ROSTLIN

Ve srovnání s rokem 2018 došlo, jak vyplývá z níže uvedené tabulky, ke snížení spotřeby živin v minerálních hnojivech. Celková spotřeba čistých živin dodaných minerálními hnojivými činila 116,83 kg na 1 ha zemědělské půdy. Na základě informací ČSÚ bylo v roce 2019 kalkulováno s výměrou tzv. „využívané zemědělské půdy“ 3 523 659 ha.

Spotřeba živin v kg na 1 ha zemědělské půdy – minerální hnojiva

Rok	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	Celkem/ha	Celkem (tis. t) čistých živin
2005	73,2	11,7	7,7	92,6	370,529
2006	77,4	11,7	9,4	98,5	393,956
2007	83,8	15,3	9,9	109,1	436,114
2008	85,4	13,8	11,4	110,6	442,377
2009	63,4	4,3	0,3	68,0	272,000
2010	76,7	8,9	7,5	93,2	327,968
2011	100,7	11,3	6,5	118,5	415,175
2012	98,9	12,2	6,5	117,6	414,671
2013	94,18	11,83	7,03	113,04	398,072
2014	92,64	13,07	11,72	117,43	412,819
2015	113,67	13,91	9,48	137,06	478,861
2016	116,7	13,6	10,8	141,1	492,191
2017	112,9	15,7	9,6	138,2	486,864
2018	99,8	14,6	8,5	122,9	433,112
2019	94,23	16,47	6,13	116,83	411,656

Zdroj: MZe

Spotřeba vápenatých hmot v ČR

Rok	Celková spotřeba (tis. t)
2005	93,1
2006	103
2007	229
2008	180
2009	200
2010	118
2011	173
2012	201
2013	253
2014	283
2015	285
2016	258
2017	269
2018	340
2019	402

Zdroj: MZe

Hnojení statkovými a organickými hnojivy

V roce 2019 bylo ve statkových hnojivech (hnůj, kejda apod.) a organických hnojivech (zejména digestát z bioplynových stanic) aplikováno 27,7 kg N, 15,4 kg P₂O₅ a 26,7 kg K₂O, v průměru na 1 ha využívané zemědělské půdy v České republice. Celkový vnos čistých živin statkovými a organickými hnojivy byl 69,8 kg/ha. Do tohoto množství nejsou započítávány živiny ve slámě, používané jako stelivo nebo zapravované do půdy jako statkové hnojivo, ani v zeleném hnojení apod. Vstup živin v digestátu z bioplynových stanic (BPS) je do této statistiky započítáván od roku 2014. Současně jsou odečítány živiny z části statkových hnojiv (zejména kejda, ale i hnůj), vstupujících do BPS. Živiny z těchto statkových hnojiv tvoří odhadem polovinu živin ve výsledném digestátu. Další živiny pochází z biomasy vstupující do BPS (zejména silážní kukuřice). Zdroj: VÚRV, v.v.i.

Velikost, kapacita a stav zařízení na skladování hnojiv

Velikost kapacita a stav zařízení na skladování hnojiv – nové údaje svědčí o tom, že kapacita skladovacích prostor se postupně dostává do souladu s legislativními požadavky. Je to z důvodů možnosti čerpat dotace na výstavbu, nebo rekonstrukci těchto prostor v rámci Operačního programu Zemědělství.

OCHRANA ROSTLIN**Zhodnocení roku 2019**

Nástup roku byl teplotně normální a srážkově nadnormální, zatímco únor, březen a duben byly teplotně nadnormální a srážkově normální, duben byl však srážkově podnormální. Vlhký a studený květen neměl významný vliv na teplotně mimořádně nadprůměrný rok 2019.

Celý rok 2019 byl ve znamení přemnoženého hraboše polního, který škodil především na jižní Moravě. Škody

v důsledku jeho přemnožení činily v závěru roku více než 1 mld. Kč. Důvodem jeho přemnožení je akumulace teplých a suchých roků v kombinaci s gradací, která probíhá na našem území jednou za 3–5 let. Porosty ozimých řepok a ozimých obilovin přezimovaly v českých okresech relativně dobře. Na Moravě byly v časně jarním období v trvalých porostech a v řepce zaznamenány významné výskyty hraboše polního, které se pak významně začaly projevovaly v průběhu května. Vzhledem k srážkově nadnormálnímu lednu přezimovaly porosty velmi dobře. Relativně brzy se začaly v porostech řepok objevovat první krytonosci.

Na počátku jarní vegetace koncem března a počátkem dubna z důvodu vyšších teplot a srážek porosty řepok rychle narůstaly a vyvíjely se. Teplé počasí však bylo příznivé také pro škodlivé organismy, bylo zjištěno vysoké poškození porostů řepok způsobených masivním náletem stonkových krytonosců. V polovině dubna byly v porostech řepok zjištěny výskyty blýskáčka řepkového na mnoha pozorovacích bodech na prahu škodlivosti a bylo přistoupeno k chemické ochraně insekticidy. V této době také v ozimé pšenici a ozimém ječmeni byli odchyťováni dospělci kohoutků a kříška polního. Teplé a sucho pokračovalo i v dubnu. V květnu přišlo významné ochlazení a řada porostů byla poškozena mraziky (nejen ovocné stromy, ale i polní plodiny). Červen byl teplotně nadnormální a srážkově chudý. V této době jsou hlášeny silná poškození hrabošem na Olomoucku, Kroměřížsku a Břeclavsku. V porostech polních plodin již začaly škodit kohoutci či mšice, v řepce byly nacházeny i v tuto dobu dospělci krytonosce řepkového a čtyřzubého. Poškození chorobami bylo nižší. Červen byl teplotně silně nadnormální a srážkově podnormální, proto v druhé polovině měsíce porosty trpěly přísušky, ne však tak silnými, jako např. v minulém roce. Mimořádné výskyty hraboše polního na řadě lokalit Moravy způsobily, že z polí byly sklizeny pouze jednotky t/ha. I když se po sklizni výskyt mírně utlumil, později po zasetí ozimů se z refugií postupně populace hrabošů stěhovaly zpátky. Silné výskyty ostatních škůdců byly v závěru léta pouze lokální a ojedinělé. Srážkově byly měsíce září a říjen nadnormální a v některých lokalitách způsobily zpožděné výsevy ozimů. V porovnání s předchozími roky netrpěly ozimy nedostatkem vláhy. Celkově lze sklizňový rok 2018/2019 pro celou řadu okresů považovat z pohledu sklizně jako průměrný a kdyby nebyly výnosy polních plodin ovlivněny kalamitním výskytem hraboše polního, dosáhly by za posledních 5 let svého maxima.

Výskyt chorob a škůdců v roce 2019**OBILNINY****Pšenice, ječmen****Choroby**

Zakládání porostů ozimých obilnin během října 2018 bylo vzhledem k deštivému počasí problémové. Porosty obilovin potom ale velmi dobře vzcházely. Samotný nástup jara 2019 začal velice časně, a to v únoru a březnu. Od poloviny února se denní teploty pohybovaly do 15 °C. V první polovině března pokračovala vlna teplého počasí. V druhé polovině března došlo k ochlazení, ale od konce března teploty opět začaly stoupat. Vzhledem k přísunu srážek v průběhu března a později i během května netrpěly porosty takovým suchem,

jako v minulých ročnících. Na začátku března byl u ozimých obilnin zaznamenán časný výskyt chorob – **plísně sněžné, braničnatky pšeničné, padlí a spály ječmene**.

Porosty ozimých obilnin na počátku března dobře reagovaly na přihnojení a dále vzhledem k oteplení a přísunu srážek pokračovaly v růstu, lokálně bylo zjištěno šíření listových skvrnitostí (**septoriové skvrnitosti pšenice – *Mycosphaerella graminicola*, feosferiové skvrnitosti pšenice – *Phaeosphaeria nodorum*, pyrenoforové skvrnitosti pšenice – *Pyrenophora tritici-repentis***) na nové listy, zvláště v porostech dobře zásobených dusíkem. V ozimých obilninách byly zaznamenány infekce chorob ve vyšších listových patrech, v různé intenzitě, v závislosti na lokalitě, odrůdě a hnojení. V rámci oblastí bylo pozorováno žloutnutí jarních ječmenů vlivem četných přizemních mrazků. Vyskytlo se **padlí ječmene (*Blumeria graminis*), spála ječmene i síťovitá skvrnitost ječmene (*Pyrenophora teres*)**. Vzhledem k suchému a teplému průběhu počasí v letních měsících byl zaznamenán obecně nižší tlak houbových chorob, a naopak dominovaly výskyty některých hmyzích škůdců.

V červenci padlo na území ČR pouze 73 % srážek v porovnání s dlouhodobým průměrem, přesto byl rok 2019 z pohledu sucha jeden z těch přívětivějších. Žně začaly o 14 dní později, než v minulých dvou letech (rok 2019 a 2018 byl extrémní vzhledem k suchému počasí a první sklizně ozimých ječmenů začínaly ještě před prvním letním dnem). V srpnu byla dokončena na většině ploch sklizeň obilovin.

Škůdci

Ročník 2019 byl ve znamení kalamitních výskytů **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**, který začal časně na jaře likvidovat porosty na jihu Moravy. Začátkem června zaznamenaly porosty obilnin na většině ploch Moravy silné poškození hrabošem polním, někde docházelo až k 80 % škodám. Zvažovalo se, zda takové porosty dále ošetřovat. Již počátkem dubna se v ozimých obilninách začali objevovat dospělci **kohoutků (*Oulema sp.*)**. Porosty v teplejších oblastech byly již ošetřeny proti škůdcům insekticidy, ve vyšších polohách ošetření probíhalo.

Z plevelů se významněji vyskytovaly lokálně vytrvalé plevele typu: **pcháč rolní (*Cirsium arvense*), pýr plazivý (*Elytrigia repens*)**, dále plevele typické pro ozimé plodiny: **svízel přítula (*Galium aparine*), heřmánkovec nevonný (*Tripleurospermum inodorum*), violka rolní (*Viola arvensis*), chundelka metlice (*Apera spica-venti*), penízek rolní (*Thlaspi arvense*) a oves hluchý (*Avena fatua*).**

Kukuřice

Choroby

Vzhledem k průběhu počasí se výskyt **fuzariózu** významně neprojevil. Rok 2019 byl za posledních 5 let nejpříhodnějším ročníkem pro pěstitele kukuřice. Výnosy této plodiny dosahovaly průměrných výnosů i na jižní Moravě.

Škůdci

Z hmyzích škůdců bylo poškození **zaviječem kukuřičným (*Ostrinia nubilalis*)** pouze slabé či střední. Koncem června, a především v červenci, se začaly v porostech kukuřice objevovat dospělci **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)**, kteří pak především v oblastech jižní Moravy a Čech způsobují díky monokulturnímu pěstování pravidelné problémy.

OLEJNINY

Řepka ozimá

Choroby

V průběhu tvorby šesulí se objevovaly jen slabé či střední výskyty napadení **fomovým černáním stonků řepky (*Phoma lingam*)**. V porovnání s rokem předchozím, kdy byly porosty napadeny silně vlivem příhodného průběhu počasí na podzim. Napadení **bílou hnilobou řepky (*Sclerotinia sclerotiorum*)** bylo v roce 2019 spíše na nižší úrovni vzhledem k suchému průběhu počasí v době kvetení. Lokálně však dosahovalo napadení až 50 % díky deštivému průběhu počasí v měsíci květnu.

Škůdci

První nálety **krytonosců (*Ceutorhynchus sp.*)** se rok od roku posouvají do dřívějších termínů a tím i termín jejich ošetření. Ochrana proti stonkovým krytonoscům se v posledních letech stává klíčovou. Každoročně jsou ztráty z důvodu opožděné aplikace od 30 až 50 %, v extrémních případech mohou být porosty řepky až 100 % napadeny. V polovině dubna byly v porostech řepky na mnoha pozorovacích bodech zjištěny výskyty **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** na prahu škodlivosti. Poškození šesulovými škůdci (**bejlomorkou kapustovou – *Dasineura brassicae*** a **krytonoscem šesulovým – *Ceutorhynchus obstructus***) se plošně pohybovalo na nízké úrovni, pouze lokálně docházelo k vyšším výskytům. Podzim 2019 byl na rozdíl od roku 2018 a 2017 zcela odlišný z pohledu napadení porostů minoritními škůdci (**mšice a zápředníček polní**) a tím bylo potvrzeno i minimální napadení řepky virem **žloutenky vodnice TuYV**.

Mák

Choroby

Průběh počasí z pohledu výskytu chorob a škůdců máku byl standardní a z chorob se projevovaly vlivem srážek škodlivé výskyty **plísně máku a pleosporové hnědé skvrnitosti máku (*Peronospora arborescens*, *Pleospora papaveracea*)**.

Škůdci

Z hmyzích škůdců byl nejčastějším problémem výskyt mšic a lokálně též **krytonosce makovicového (*Ceutorhynchus macula-alba*)** nebo **krytonosce kořenového (*Stenocarus ruficornis*)**.

OKOPANINY

Brambor

Choroby

V důsledku srážkově průměrného roku byly detekovány v porostech brambor významnější výskyty **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)** koncem června a v průběhu měsíce července i ve vyšších polohách. V druhé polovině roku byla ve vodních zdrojích v okresech Pardubice, Mělník, Šumperk, Olomouc a Znojmo zjištěna karanténní bakterie bakteriální **hnědá hniloba bramboru (*Ralstonia solanacearum*)**.

Škůdci

První výskyty **mandelinky bramborové** (*Leptinotarsa decemlineata*) byly pozorovány v polovině května, škodlivé výskyty larev a dospělců se objevily na celé řadě lokalit v polovině června.

Cukrovka

Choroby

První výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy** (*Cercospora beticola*) byly pozorovány v polovině června. Škodlivé výskyty choroby byly pozorovány ve středních Čechách i na Moravě pouze v jednotkách případů. Ostatní houbové choroby byly zjištěny pouze ve slabé intenzitě.

Škůdci

Škodlivé výskyty **mšice makové** (*Aphis fabae*) se objevily na polovině pozorovaných ploch řepy. Od roku 2017 se v porostech cukrové řepy objevují též škodlivé výskyty **makadlovky řepné** (*Scrobipalpa ocellatella*), které ve Středočeském a Olomouckém kraji v roce 2019 zaznamenaly střední až silná napadení porostů.

SPECIÁLNÍ PLODINY

Chmel

U zavlažovaných chmelnic se neopakoval propad výnosu jako v roce 2018, kdy v důsledku vysokých teplot i přes závlahu došlo k propadu sklizně až o 40 %. Sklizeň chmele byla nadprůměrná a na některých lokalitách i rekordní.

Choroby

V porovnání s rokem 2018 byl rok 2019 příznivý pro rozvoj plísně chmele – **peronosporý chmelové** (*Pseudoperonospora humuli*).

Škůdci

Průběh počasí nesvědčil **svilušce chmelové** (*Tetranychus urticae*). Výskyt **lalokonosce libečkového** (*Otiorhynchus ligustici*) byl zaznamenán lokálně v silných počtech, ale bez větších škod, jelikož chmel rychle odrůstal. **Mšice chmelová** (*Phorodon humuli*) byla zaznamenána na začátku května, ale její výskyt nepřekračoval práh škodlivosti vesměs po celou sezónu.

OVOCNÉ DŘEVINY

Sklizeň ovoce v Česku v loňském roce klesla meziročně o 27 procent na 129 911 t, důvodem byly jarní mrazy. Pokles úrody zaznamenaly všechny druhy ovoce kromě meruněk, malin a ostružin. Mrazy v roce 2019 poškodily ovocné sady ve dvou vlnách. První vlna přišla mezi 12. až 19. dubnem. Druhá vlna mrazů zasáhla sady od 5. do 9. května. Nejvíce mrazy postihly ovocnáře v severních, západních a východních Čechách. Na jižní Moravě se úroda jablek meziročně propadla o 52 procent.

Jádroviny

Choroby

První výskyty **strupovitosti jabloně** (*Venturia inaequalis*) byly zjištěny v druhé polovině května, lokálně byly zjištěny

spíše střední či slabé výskyty choroby. První výskyty **padlí jabloně** (*Podosphaera leucotricha*) byly zaznamenány koncem března a škodlivé výskyty byly pozorovány především na Moravě, v severních a středních Čechách.

Škůdci

První výskyty **obaleče jablečného** (*Cydia pomonella*) byly pozorovány již počátkem května, výskyty byly obecně slabé až střední. Výskyty většiny živočišných škůdců ve škodlivé intenzitě byly pouze výjimečné.

Peckoviny

Choroby

Výskyt většiny chorob peckovin byl většinou sporadický, lokálně byly zjištěny až škodlivé výskyty **moniliové spály /meruňky, broskvoně, slivoně/** (*Monilinia laxa*).

Škůdci

Škůdci byli sledováni ve feromonových lapačích. Nálezy do lapačů byly zpravidla ve dvou vlnách, po kterých následovalo ošetření. Obaleč východní a **obaleč švestkový** (*Cydia molesta*, *Cydia funebrana*) a jeho poškození byl zaznamenán pouze ve slabé intenzitě.

Réva vinná

Choroby

První ojedinělé výskyty **plísně révy** (*Plasmopara viticola*) byly zjištěny na několika lokalitách ve Vlnařské oblasti Morava až v polovině června. Silnější výskyty byly zaznamenány až během 3. dekády června, a především na počátku července, kdy byly příznivé srážkové a teplotní podmínky pro infekce. Během května nebyly ani vhodné podmínky pro sekundární šíření patogena **padlí révy** (*Erysiphe necator*). Příznivé podmínky nastaly až počátkem června. Vlivem nepříznivých podmínek, tj. chladného a deštivého počasí koncem května došlo lokálně k výskytům **botrytiové hniloby květenství**. První výskyty **šedé hniloby hroznů révy** (původce *Botrytis cinerea*) na hroznech byly výjimečně zjištěny lokálně. V roce 2019 byly zjišťovány časně a velmi silné projevy chřadnutí a odumírání révy – **syndrom Esca** (původce *Fomitiporia mediterranea* aj. druhy houbových patogenů) v celé Vlnařské oblasti Morava. Napadené keře buď postupně chřadnou, nebo výjimečně i náhle odumírají. Choroba se nejčastěji projevuje změnou zbarvení listů a nekrózou mezižilkových pletiv, skvrnami na bobulích a postupným zasycháním bobulí a končí odumíráním keřů.

Škůdci

Již brzy na jaře roku 2019 byly pozorovány ve všech plodinách, včetně révy vinné, velmi časně a extrémně silné výskyty **hraboše polního** (*Microtus arvalis*). Výskyty plstnatosti révy vinné způsobené **vlnovníkem révovým** (*Colomerus vitis*) byly obecně slabé. První výskyt invazního škůdce **octomilky japonské** (*Drosophila suzukii*) v lapáku s návnadou byl zaznamenán počátkem 2. dekády srpna, ve fázi zaměkání bobulí révy, v okrese Břeclav na lokalitě Velké Němčice. Ve vinicích Vlnařské oblasti Čechy nebyly výskyty tohoto škůdce pozorovány. Byly zaznamenány první výskyty **nymf kříška révového** (*Scaphoideus titanus*), přenašeče

Vývoj rozsahu uznaných množitelských ploch uznaného osiva (2015–2018)

Druh osiva a sadby	Uznaná množitelská plocha (ha)			
	2015	2016	2017	2018
Obiloviny	55 181	51 860	50 105	53 227
Kukuřice	1 091	955	602	714
Luskoviny	11 044	9 655	10 147	8 304
Olejniny	11 619	8 901	7 680	9 764
Jeteloviny	10 507	12 172	16 408	15 197
Trávy	8 826	9 083	9 946	9 996
CELKEM	98 268	95 344	96 840	99 979
Sadba brambor	2 616	2 573	2 512	2 777

Zdroj: ÚKZÚZ

závažné regulované (karanténní) choroby **fytoplazmového zlatého žloutnutí révy** (původce *Candidatus Phytoplasma vitis*, syn. *Grapevine flavescence dorée phytoplasma*), která se však dosud na našem území nevyskytuje. Koncem měsíce srpna a během září bylo často pozorováno poškození zrajících bobulí hmyzem, např. **včelou medonosnou** (*Apis mellifera*) nebo **vosou obecnou** (*Vespa vulgaris*) a ptáky, např. **špačkem obecným** (*Sturnus vulgaris*).

Bližší informace o aktuálním výskytu škůdců lze nalézt na stránkách Rostlinolékařského portálu (http://eagri.cz/public/app/srs_pub/fytoportal/public/?k=0#mon|modul:mapy|mapy:plod|plod:vse)

OSIVO A SADBA

V roce 2019 z pohledu semenářské legislativy byly zahájeny práce na novele zákona č.219/2003 Sb. o oběhu osiva a sadby ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na zákon byly zahájeny práce na novelizaci prováděcích vyhlášek k problematice oběhu osiva a sadby.

Komplexní údaje o produkci osiva a sadby jsou získávány s ročním zpožděním a v členění na sklizňové roky, jelikož v průběhu roku po sklizni je osivo dále zpracováváno a uznáváno. Z hlediska výrobních podmínek sklizňového ročníku 2018 byl zdravotní stav a zakládání porostů na podzim 2017 ovlivněno vývojem počasí, které bylo suché a teplé. Vývoj porostů byl místy mezerovitý a nerovnoměrný. Průběh zimy 2017/2018 byl teplotně nadnormální a srážkově mírně podnormální, nedošlo k významnějšímu vymrznutí ani poškození porostů. Setí jařin a brambor umožnil pozvolný příchod jara, nicméně květen byl mimořádně teplotně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 16,2 °C byla o 3,2 °C vyšší než průměr let 1981–2010. Teplejší ráz počasí měl vliv na časnější sklizeň. Celkový součet uznaných množitelských ploch osiv zaznamenal v roce 2018 celkový nárůst o 3 139 ha oproti roku předešlému. Na celkovém nárůstu množitelských ploch se podílely především množitelské plochy obilovin (+3 122 ha), olejin (+2 084 ha) a sadby brambor (+265 ha). Naopak ke snížení množitelských ploch došlo u luskovin (-1 843 ha) a jetelovin (-1 211 ha).

Většina exportu osiva (cca 90 %) se realizuje na vnitřním trhu EU, kde jsou tradičně nejvýznamnějšími odběrateli Slovensko a Polsko, dále Německo, Rakousko, Francie, Itálie, Holandsko a Maďarsko. Z mimounijních zemí jsou to především země bývalého sovětského svazu. Významným vývozním artiklem z ČR je především osivo trav a jetelovin, hořčice, kukuřice pícnin, trav, luskovin a zelenin. V rámci národních dotačních programů byly v sektoru osiva a sadby v roce 2019 poskytnuty a vyplaceny finanční prostředky dotačních titulů 3.d. (Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou rostlinných komodit) a 9.A.b.4. (Podpora zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin). V rámci dotačním titulu 3.d. byly schváleny žádosti 33 žadatelům s vyplacenou celkovou částkou cca 103,7 mil Kč. Tato částka představuje meziroční navýšení téměř o 9,3 mil Kč. V dotačním titulu 9.A.b.4. byly schváleny žádosti 12 žadatelům s vyplacenou celkovou částkou cca 9,4 mil Kč. U obou dotačních programů byl zaznamenán nárůst finančních prostředků vyplacených v roce 2019.

Rostlinné komodity

OBILOVINY

Klimatické podmínky pro vývoj porostů obilovin byly následující. Příprava půdy a setí ozimů pro sklizeň 2019 byla na většině území ČR ovlivněna nepříznivým průběhem klimatických podmínek. Zemědělcům se však podařilo založit porosty v odpovídající kvalitě a ozimy vzházely nerovnoměrně, v průměru za 10 až 14 dnů především vlivem nepříznivých teplotních a srážkových poměrů v průběhu celého podzimu 2018. V říjnu roku 2018, ve kterém startovala vegetační sezóna sklizených ozimých obilovin v roce 2019, byly srážky na úrovni 80 % dlouhodobého normálu a teploty byly oproti normálu o téměř 2 °C vyšší. Na některých lokalitách byl začátek vegetace poznamenán nedostatkem půdní vláhy a s tím spojenými problémy s rovnoměrností vzházení porostů. Stejně jako říjen 2018, i měsíce listopad

2018 a prosinec 2018 byly teplotně nadnormální. Zatímco měsíc listopad 2018 byl srážkově hluboko pod normálem (37 % normálu), v měsíci prosinci 2018 činily srážky 144 % dlouhodobého normálu. Kondice porostů byla hodnocena většinou jako dobrá. Na konci vegetačního období byly porosty většinou v optimálním růstovém stavu.

Průměrná teplota vzduchu v zimní sezóně 2018/2019 (období prosinec 2018 až únor 2019) byla 0,4 °C. to je o 1,7 °C více než normál z let 1981–2010. Teplé byly především měsíce prosinec 2018 a únor 2019, leden 2019 byl teplotně normální. Nejteplejším dnem zimy 2018/2019 byl 28. únor 2019 s průměrnou denní teplotou na území ČR 7,7 °C. V tento den maximální denní teplota vzduchu na některých stanicích přesahovala 18 °C. Naopak nejchladněji bylo 22. ledna 2019 s průměrnou teplotou -8,1 °C. Teplotně byla zima 2018/2019 čtvrtá nejteplejší za posledních 10 let.

Březen 2019 byl teplotně silně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 5,6 °C byla o 2,7 °C vyšší než normál 1981–2010. Jedná se tak společně s roky 1989 a 1974 o pátý nejteplejší březen od roku 1961. Srážkově byl březen na území ČR normální. Průměrný měsíční úhrn srážek 47 mm představuje 98 % normálu 1981–2010.

Duben 2019 byl na území ČR teplotně nadnormální, průměrná měsíční teplota vzduchu 9,4 °C byla o 1,5 °C vyšší než normál 1981–2010. Jedná se o osmý nejteplejší duben v období od roku 1961. Během měsíce se vystřídaly dvě teplé a chladné období. Průměrná denní teplota na území ČR se pohybovala povětšinou nad hodnotami normálu, pod hodnoty normálu klesla v období mezi 10. – 16. 4. 2019 a 27. – 30. 4. 2019. Dne 24. dubna 2019 byl zaznamenán první letní den (den s maximální teplotou 25,0 °C nebo vyšší) roku 2019. Srážkově byl duben na území ČR podnormální, průměrný měsíční úhrn 24 mm představuje 57 % normálu 1981–2010. Většina z celkového měsíčního úhrnu srážek spadla v posledních třech dnech měsíce. Nejvíce srážek bylo zaznamenáno dne 29. 4., kdy byl déšť pozorován na celém území ČR a průměrný denní srážkový úhrn pro ČR byl vyšší než 10 mm. Před srážkami na konci měsíce dubna bylo podle serveru intersucho.cz na 99 % území sucho a na 66 % území sucho extrémní či výjimečné. Na konci dubna, po šesti týdnech prohlubování sucha nastala změna v charakteru počasí a intenzita sucha v povrchové vrstvě (0–40 cm) se snížila.

Květen 2019 byl na území ČR teplotně silně podnormální, průměrná měsíční teplota vzduchu 10,7 °C byla o 2,3 °C nižší než normál 1981–2010. Květen roku 2019 se tak řadí jako 8. nejchladnější od roku 1961. Chladná byla především první polovina měsíce, kdy se průměrná denní teplota na území ČR pohybovala většinou výrazně pod hodnotami normálu. V druhé polovině měsíce pak teplota kolísala kolem hodnot normálu. Srážkově byl květen 2019 na území ČR

nadnormální, průměrný měsíční úhrn 90 mm představuje 130 % normálu 1981–2010. Nejméně srážek za květen (méně než 60 mm, tj. 93 % normálu) spadlo v Karlovarském kraji. Průměrný měsíční srážkový úhrn větší než 100 mm byl zaznamenán v krajích Pardubickém, Olomouckém, Zlínském, Moravskoslezském a Kraji Vysočina. Srážkově bohatá byla především poslední dekáda měsíce. Deštivý a studený květen 2019 byl pro vývoj porostů příznivý a kondice porostů se výrazně zlepšila. Sucho vymizelo v květnu 2019 v povrchové vrstvě do 40 centimetrů zcela a v hloubce do jednoho metru ve velké části ČR.

Červen 2019 byl na území ČR teplotně mimořádně nadnormální. Průměrná měsíční teplota 20,7 °C byla o 4,9 °C vyšší než normál 1981–2010. Jedná se tak o nejteplejší červen na území ČR v období od roku 1961. Průměrná denní teplota na území ČR se po celý měsíc pohybovala nad hodnotami normálu. Ve více než polovině dní měsíce byla odchylka průměrné denní teploty vyšší než 4 °C. Srážkově, byl červen 2019 na území ČR podnormální, průměrný měsíční úhrn 53 mm představuje 67 % normálu 1981–2010. Plošné rozložení srážek bylo nerovnoměrné. Méně než 40 mm spadlo v průměru v krajích Královéhradeckém, Moravskoslezském a Libereckém. Nejvyšší průměrné měsíční úhrny (68 mm) byly zaznamenány v Jihočeském a Olomouckém kraji. Srážky byly spojeny především s bouřkovou činností. Denní srážkové úhrny v průběhu měsíce místy přesahovaly až 70 mm. Teplé a suché počasí panovalo až do samotné sklizně obilovin. Začátek sklizně ozimých obilovin (pšenice ozimé) byl oproti roku 2018 o téměř 10 dní pozdější, ale ve srovnání s roky 2014–2017 však byla sklizeň zahájena ještě o něco dříve. Do konce prvního srpnového týdne roku 2019 sklizeň probíhala velmi rychle, pak se však objevovaly časté přeháňky a bouřky a docházelo k určitému zpomalení.

Žně byly v podstatě ukončeny ke dni 2. 9. 2019, kdy bylo v ČR sklizeno 99,9 % výměry základních obilovin.

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2018/2019 s optimálním množstvím počátečních zásob (1 312,4 tis. t). Svým objemem se blíží jak k marketingovému ročníku 2012/2013, kdy byla obdobná úroveň počátečních zásob ve výši 1 338,8 tis. t, a také marketingovému ročníku 1997/1998, kde byla úroveň počátečních zásob ve výši 1 307,1 tis. t. Po průměrné sklizni v roce 2018, která však ve všech směrech pokrývala potřeby bilance pro marketingový rok 2018/2019, jak v užití na potraviny, tak i na krmiva, pokračovalo období, kdy stále převažovala nabídka nad poptávkou. Cenový vývoj byl touto tendencí i nadále ovlivněn, a měl u všech obilovin v ČR vliv na postupný a celkově mírně se zvyšující cenový trend.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2019 v množství 7 646,2 tis. t je v ČR svojí úrovní řazena mezi vyšší sklizně (desátá nejvyšší sklizeň od roku 1990). Takto vysoká

Sklizeň obilovin v roce 2019

U	Pšenice			Žito	Ječmen			Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	celkem
	ozimá	jarní	celkem		ozimý	jarní	celkem					
P	814,5	24,9	839,4	31,1	107,7	211,9	319,6	42,5	39,7	75,9	5,4	1 352,5
V	5,79	3,84	5,73	5,06	5,98	5,07	5,38	3,16	4,93	8,29	1,55	5,65
S	4 716,5	95,7	4 812,2	157,6	644,1	1 074,0	1 718,1	134,4	195,4	620,3	8,3	7 646,2

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: U = ukazatel, P = plocha sklizně (v tis. ha), V = výnos (v t/ha), S = sklizeň (v tis. t)

produkce obilovin dostatečně pokrývá domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak znovu objeví různé velké přebytky všech druhů obilovin. Letošní přebytky obilovin v ČR tak znovu velmi negativně ovlivňují ceny jednotlivých obilných druhů, a to především vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, kde ceny obilovin také různě kolísají.

Celková osevní plocha obilovin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2019 mírně vzrostla proti předchozímu roku o 14,5 tis. ha na 1 353,6 tis. ha. Přesto se z dlouhodobého hlediska osevní plocha pěstovaných obilovin příliš nemění a stále osciluje kolem výměry 1 350–1 400 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření se toto mírné navýšení projevilo o 1,1 %.

V roce 2019 je průměrný hektarový výnos obilovin ve výši 5,65 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem 2018 jde o nárůst o 0,44 t/ha (tj. o 8,4 %).

Celková sklizeň obilovin v roce 2019 ve výši 7 646,2 tis. t je stanovena na základě definitivní sklizně obilovin dle ČSÚ k 18. 2. 2020. Proti skutečnosti předchozího roku je o 575,2 tis. t (tj. o 9,7 %) vyšší. Ve srovnání se sklizní roku 2018 jde o mírný nárůst a ve srovnání s běžnou produkční úrovní obilovin v České republice v letech předchozích, lze hovořit o produkci srovnatelné také se sklizňovým ročníkem 2005 a 2013. Tato produkce se historicky řadí na desáté

místo celkových sklizní od roku 1990. Jedná se o mírně vyšší sklizeň, která svým objemem zcela bez problémů zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v dlouhodobém průměru 5 500–6 000 tis. t obilovin celkem.

V marketingovém roce 2019/2020 se dá předpokládat, že tato vyšší sklizeň obilovin povede k tvorbě různých přebytků v celkové bilanci. Proto lze očekávat, že vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě obilovin bude nutné vzniklé přebytky odčerpat nezbytným vývozem (export v rámci EU a také do třetích zemí), ale také zpracováním obilovin pro technické užití (bioetanol, energetická biomasa). Předpokládá se, že posklizňový cenový vývoj bude reagovat jak na situaci na našem vnitřním trhu, tak i na zahraničním trhu. Lze očekávat, že ceny jak hlavních tržních obilovin, tak i ostatních obilovin v tomto období budou buď stagnovat anebo klesat.

Pravidla režimu intervenčního nákupu jsou platná pro všechny členské státy EU. Pro hospodářský rok 2018/2019 byl v rámci všech členských států EU-28 stanoven množství strop pro intervenční nákup pšenice obecné v souhrnném objemu 3 mil. t, které mohly být nakupovány za pevnou cenu 101,31 €/t. Pro ječmen obecný a kukuřici setou byl platný množství strop 0 t. Ke každé nabídce pšenice byl nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 € na každou nabídnutou tunu. Intervenční nákup

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2018/2019

Ukazatel	Jednot.	Pšenice celkem	Žito	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	819,7	25,4	324,7	42,8	37,9	81,9	6,5	1 338,8
Výnos	t/ha	5,39	4,74	4,95	3,56	4,55	5,98	1,99	5,21
Výroba	tis. t	4 417,8	120,2	1 606,0	152,7	172,2	489,2	12,9	6 971,0
Počáteční zásoby	tis. t	636,8	11,5	221,2	33,1	30,6	376,4	2,8	1 312,4
Dovoz	tis. t	51,0	11,1	105,4	0,9	0,6	284,7	5,7	459,4
Celková nabídka	tis. t	5 105,6	142,8	1 932,6	186,7	203,4	1 150,3	21,4	8 742,8
Domácí spotřeba celkem	tis. t	2 685,0	109,0	1 475,0	97,0	162,0	523,0	5,0	5 056,0
z toho – potraviny	tis. t	1 250,0	103,0	710,0	27,0	0,0	15,0	4,0	2 109,0
– osiva	tis. t	165,0	5,0	110,0	12,0	12,0	18,0	1,0	323,0
– krmiva	tis. t	1 200,0	1,0	650,0	55,0	100,0	400,0	0,0	2 406,0
– tech. užití	tis. t	70,0	0,0	5,0	3,0	50,0	90,0	0,0	218,0
Vývoz	tis. t	1 782,6	28,7	276,2	45,8	10,9	161,2	16,2	2 321,6
Intervenční nákup	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	4 467,6	137,7	1 751,2	142,8	172,9	684,2	21,2	7 377,6
Konečné zásoby	tis. t	638,0	5,1	181,4	43,9	30,5	466,1	0,2	1 365,2

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR. Marketingový rok u obilovin začíná 1. 7. běžného roku a končí 30. 6. následujícího roku

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na oševní plochy a obilnou bilanci ČR

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Výroba pšeničných škrobů v ČR (tis. t)	15,5	13,8	13,3	13,6	13,2	13,8
Spotřeba pšenice (ř. 1x2,7) (tis. t)	41,9	37,3	36,1	36,7	35,6	37,3

Zdroj: Český škrobářský svaz

obilovin v České republice vycházel ze základních nařízení, která upravovala provádění společné organizaci trhu s obilovinami. Jednalo se o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, dále nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1238 ze dne 18. května 2016, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování, prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1240 ze dne 18. května 2016, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

V hospodářském roce 2018/2019 nebyl, vzhledem k výši tržních cen, intervenční nákup pšenice realizován.

SZIF neevidoval v hospodářském roce 2018/2019 žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 31. prosince 2019 vykazovala 535 tis. t, z toho Loco vlastní činí 383 tis. t, Loco cizí 33 tis. t, Destinace 119 tis. t. SZIF měl ke dni 31. října 2019 uzavřeno 46 smluv v 80 skladech, přičemž jsou všechny smlouvy dlouhodobého charakteru.

V marketingovém roce 2018/2019 **nebyl** realizován žádný **intervenční prodej** pšenice.

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Celková výroba pšenice vzrostla proti skutečnosti předchozího roku 2018 o 394,3 tis. t, tj. o 8,9 %. Toto navýšení vyplývá především ze zvýšené produkce pšenice ozimé o 489,1 tis. t, tj. o 11,6 %. Na zvýšení výroby pšenice v roce 2019 se podílí jednak vyšší hektarový výnos ozimé pšenice, a také nárůst oševních ploch ozimé pšenice. Proto pšenice i nadále zůstává na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 62,9 % nabídky všech obilovin. Úroveň výroby pšenice je mírně vyšší (4 812,2 tis. t) a velmi se podobá sklizňovému ročníku 2004/2005 (4 775,2 tis. t).

Přes tento mírný nárůst oproti minulému ročníku (o 394,3 tis. t), se v zásadě nebude celkový charakter našeho vnitřního trhu měnit (vzhledem k neustále nízké domácí spotřebě), trh bude mít stále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vývoz do zahraničí celkem 2 450,0 tis. t této komodity (vše z volného trhu) a zpracování na technické užití 70,0 tis. t.

Z výsledků monitoringu hodnocení kvality produkce roku 2019 (celkem bylo analyzováno 553 sklizňových vzorků) vyplývá, že z celého souboru analyzovaných vzorků ze sklizně 2019 byly potvrzeny průměrné výsledky kvality potravinářské

pšenice. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). Ve všech hodnocených parametrech vyhovělo celkem 63 % vzorků ze sklizně ročníku 2019, (a to 60 % vzorků sklizených v Čechách a 67 % vzorků sklizených na Moravě). Z pohledu podílu vyhovujících vzorků je letošní rok horší, než rok 2018, kdy vyhovělo 80 %, což je o výrazně nižší procento než v předchozím roce 2018, kdy vyhovělo 80 % vzorků (v roce 2017 to bylo 66 %, v roce 2016 to bylo 58 %, v roce 2015 to bylo 73 %, v roce 2014 – 58 %, v roce 2013 – 76 %, v roce 2012 – 47 %, v roce 2011 – 49 % a v roce 2010 – 43 %). Hlavním limitujícím faktorem kvality letos sklizené pšenice je objemová hmotnost. Požadavku normy 76 kg/hl vyhovělo 69 % vzorků.

Obecně je tedy možné konstatovat, že v marketingovém roce 2019/2020 nebude limitujícím faktorem pro užití potravinářské pšenice celková produkce pšenice, ale její kvalita. Dá se proto očekávat, že potravinářská pšenice bude mít určité problémy pro splnění všech kvalitativních požadavků pro zajištění domácí spotřeby.

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu. V tabulce je uvedena výroba pšeničných škrobů v ČR v jednotlivých ročnících. V roce 2014 se výroba pšeničných škrobů výrazně snížila na celkovou úroveň 15,5 tis. t a toto snížení pokračovalo i v roce 2015, kdy produkce pšeničných škrobů dosáhla úrovně 13,8 tis. t. Trend poklesu ve výrobě pšeničných škrobů byl zaznamenán i v roce 2016, kdy bylo dosaženo celkové úrovně ve výši 13,3 tis. t. V roce 2017 sice došlo k mírnému navýšení výroby o 0,3 tis. t na úroveň 13,6 tis. t, ale tato produkce byla pátá nejnižší od roku 2000 (v roce 2000 a 2001 – 12,5 tis. t). V roce 2018 znovu nastal propad ve výrobě pšeničných škrobů o 0,4 tis. t na celkovou úroveň 13,2 tis. t. V roce 2019 bylo zpracováno 37 344 t pšenice a vyrobeno 13 831 t pšeničného škrobu. Oproti roku 2018 výroba pšeničného škrobu mírně vzrostla (o 0,659 tis. t).

Podle soupisu ploch oševů dosáhla celková oševní plocha ječmene pro rok 2019 výměry 319,6 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku mírně poklesla o 5,1 tis. ha (tj. o 1,6 %). Důvodem tohoto mírného snížení byl především mírný pokles oševních ploch u jarního ječmene o 10,2 tis. ha (tj. o 4,6 %) na 211,9 tis. ha. Naopak u oševních ploch ozimého ječmene došlo k mírnému nárůstu oševních ploch o 5,1 tis. ha (tj. o 5,0 %) na 107,7 tis. ha.

Zastoupení oševních ploch jarního ječmene tak meziročně pokleslo a dosáhlo v letošním roce úrovně 66,3 % z celkových ploch ječmene. Tento pokles znamená i snížení v zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 15,7 %.

U ječmene ozimého se zastoupení celkových oševních ploch ječmene zvýšilo a dosáhlo úrovně 33,7 %. Také ve struktuře obilovin dosáhl ječmen ozimý navýšení a jeho zastoupení je ve výši 8,0 %.

Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů. Množství sklizeného jarního ječmene činí 1 074,0 tis. t, a tak je k dispozici v marketingovém roce 2018/2019 dostatečné množství zrna, které splňuje všechny požadavky kladené na kvalitní surovinu pro výrobu sladu. Zrno ječmene má nízké hodnoty přepadu na síť 2,5 mm (jedná se o nejproblematičtější parametr kvality ze sklizně roku 2019), tzn., že zrno je drobnější a při máčení bude rychleji přijímat vodu. Průměrný obsah dusíkatých látek je příznivý, ale s poměrně širokým rozsahem hodnot. Příznivý byl obsah zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných a částečně sladařsky využitelných. U zrnových příměsí sladařsky nevyužitelných tvoří největší podíl zlomky zrn a mechanicky poškozená zrna. U zrnových příměsí částečně sladařsky využitelných připadá největší podíl na zrna se zahnědlými špičkami a zrna bez pluch.

Většina ječmene určeného pro potravinářské užití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí.

Žito podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2019 bylo pěstováno v ČR na 31,1 tis. ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k nárůstu osevních ploch o 5,8 tis. ha (tj. o 22,8 %). Přes toto zvýšení osevních ploch, je to však pokračování situace o nezáměr pěstebních ploch žita, která zde již byla v předchozích sklizňových ročnících, kdy nebyly vyřešeny problémy, které souvisejí se zhoršenými odbytovými podmínkami pro komoditu žito. Současný velmi proměnlivý vývoj osevních ploch žita však také přímo souvisí s cenovým vzestupem a pádem této tradiční plodiny. Přesto se pod vlivem změněných možností ve šlechtění této komodity a získávání nových hybridních odrůd u hlavních pěstebních oblastech stále otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale také pro výrobu bioetanolu.

Kvalitu žita ze sklizně 2019 lze podle konečných výsledků (45 vzorků) monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako velmi dobrou (v hodnocených parametrech dle ČSN 46 1100-4 vyhovělo 89 % vzorků, v roce 2018 – 93 %, v roce 2017 – 96 %, v roce 2016 – 80 %, v roce 2015 – 98 %, v roce 2014 – 43 %, v roce 2013 – 74 %, a v roce 2012 – 84 %). Žito sklizené v roce 2019 má ve srovnání s výsledky předcházejících sklizní dobrou kvalitu, zejména objemovou hmotnost.

Osevní plocha ovesa v ČR v roce 2019 zaznamenala mírný pokles ploch o 0,3 tis. ha (tj. o 0,7 %) na 42,5 tis. ha. Plocha ovesa představuje 3,1 % plochy obilovin. Dle definitivní sklizně k 18. 2. 2020 dle ČSÚ dosahuje produkce ve výši 134,4 tis. t. Tento údaj je ve srovnání s předchozí sklizní roku 2018 nižší o 18,3 tis. t (tj. o 12,0 %). Po předchozím ročním nárůstu výroby ovesa v roce 2018 dochází znovu v roce 2019 k jejímu poklesu, a to cca na úroveň roku 2000 (135,8 tis. t).

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2019 dosáhla výměra pěstování pro sklizeň roku 2019 výše 39,7 tis. ha. To představuje meziroční navýšení o 1,8 tis. ha (tj. o 4,8 %). Jedná se o třetí nejvyšší osevní plochu triticales, která zde byla od roku 2004. Triticale si stále zachovává svůj význam jako plodina velmi vhodná pro krmné užití a na výrobu bioetanolu. Sklizeň triticales je stanovena dle ČSÚ k 18. 2. 2020 ve výši 195,4 tis. t.

Podle údajů ČSÚ (k 31. 5. 2019) bylo pro sklizeň roku 2019 kukuřičí na zrno oseto 75,9 tis. ha. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o pokles o 6,3 tis. ha (tj. 7,6 %). Přes tento pokles je znovu potvrzen trend nebyvalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České

republice. Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k datu 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou uvedeny v definitivní sklizni (část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž je ponechána zemědělci pro sklizeň na zrno). Kukuřice ve sklizňovém roce 2019 zaznamenala mírný nárůst sklizně, když po loňském propadu v produkci se výroba zvýšila o 131,1 tis. t a dosáhla úrovně ve výši 620,3 tis. t. Ve srovnání s předchozí sklizní, kdy sklizeň kukuřice na zrno byla na produkční hladině 489,2 tis. t, se jedná o pozvolný růst v produkci této komodity. Podle definitivní sklizně dle ČSÚ k 18. 2. 2020 došlo ve sklizňovém roce 2019 k nárůstu produkce kukuřice o 26,8 % na 620,3 tis. t. V dlouhodobém srovnání se tato sklizeň stane jedenáctou nejvyšší sklizní kukuřice na zrno v ČR od roku 2000 (obdobná sklizeň byla v roce 2002 – 616,2 tis. t). Jestliže se v minulých letech v závislosti na zvyšujícím se sklizni kukuřice hovořilo o tom, že se tuzemská produkce této komodity blíží celkové domácí spotřebě a kukuřici lze řadit mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná, tak v posledních ročnících můžeme hovořit o plné soběstačnosti s možností vývozních dispozic. Výroba kukuřice je za posledních dvacet let více než 7x vyšší než v roce 1994, kdy její produkce činila 91,4 tis. t.

CUKROVÁ ŘEPA, CUKR

Sezóna 2019/2020 v pěstování cukrové řepy a ve výrobě cukru byla třetí po zrušení kvótového systému v EU. Po předchozím ročníku s výraznou nadvýrobou pokračoval historicky největší pokles cen v posledních dvou letech. Nízké ceny cukru tak tlačí i na surovinu – cukrovou řepu.

I přesto, že výroba cukru klesla v hospodářském roce 2018/2019 na 17,6 mil. t a v roce 2019/2020 na 17,9 mil. t, cena se začala pomalu zvedat ode dna až v posledních měsících roku 2019. Na nejnižší úroveň 312 €/t se cena cukru dostala v lednu 2019, v prosinci 2019 se cena mírně zvedla na 342 €/t, což ale stále bylo hluboko pod hladinou referenční ceny 404 €/t.

Sezóna 2019/2020 se vlivem klimatických podmínek opět zapsala jako velmi extrémní, stejně jako předchozí hospodářský rok. Opět byla zcela rozdílná situace v Čechách a na Moravě. Čechy se potýkaly s nízkými výnosy a Morava byla silně zasažena přemnoženým hrabošem a listovými chorobami, které vedly k výraznému snížení cukrnatosti cukrové řepy. Přes veškeré problémy a rozdílné výsledky bylo vyrobeno dostatek cukru pro vnitřní spotřebu ČR. Řada výsledných hodnot sklizně řepy nebo výroby cukru si přes základní zhoršené výsledky udržela kvalitativní údaje na dobré úrovni. Jelikož výsledky nedopadly dobře ani v ostatních státech Evropy, české řepářství a cukrovarnictví tak setrvalo na dobré pozici v rámci cukr-vyrábějících států EU, ale i celé Evropy.

Celkem v České republice bylo pro vnitřní potřebu vyrobeno 509 057 t, což je meziročně o téměř 64 tis. t méně. I přesto je vlastní spotřeba ČR a vývoz v dostatečném množství spolehlivě zajištěny a je potvrzen statut ČR o středně velkém produkčním státu EU s přívlastkem čistého vývozce. Soběstačnost ČR ve výrobě cukru tvoří za uplynulou kampaň přibližně 145 %.

Komodita cukrová řepa nadále disponovala jedinou plošnou finanční podporou pro cukrovou řepu, která je aplikována prostřednictvím dobrovolné vázané podpory od roku 2015. Ročně je pro řepu vyčleněno 450 mil. Kč. V roce 2019 byla stanovena sazba ve výši 7 246 Kč/ha.

Počásí v roce 2019 opět zůstalo za očekáváním nejenom pěstitelů cukrové řepy. Projevilo se velkými rozdíly v dostatku a rozložení srážek v západní a východní části Čech, i když jich bylo více, než v roce 2018. Nedostatek srážek prakticky na celé Moravě, s menší výjimkou severní části Hané, zasáhl do výnosu řepy všech pěstitelů v kombinaci s nebývalým tlakem listových chorob, hlavně cercospóry, a na podzim i škody napáchané přemnoženými hraboši. Moravská řepná pole převážně již od léta trpěla kritickým nedostatkem listové plochy, což se projevilo v nebývalém propadu cukernatosti. Rozdíly ve výsledcích mezi Čechami a Moravou tak nabyly velkých rozměrů.

Cukrová řepa byla v roce 2019/2020 zasetá na ploše 57,5 tis. ha, což bylo meziročně o cca 13 % méně. Z celkové výměry bylo použito pro výrobu kvasného lihu cca 3 tis. ha, tedy asi o 2,8 tis. ha méně než v předchozím roce.

Cukrovarnická kampaň 2019/2020 byla zahájena 10. září 2019 a skončila 18. ledna 2020. Celkem kampaň trvala 131 dní, o 18 dní méně než v předešlém hospodářském roce. V provozu bylo opět 7 řepných cukrovarů. Pro výrobu cukru v ČR bylo celkem zpracováno 3,7 mil. t cukrové řepy standardní jakosti, standardní výnos bulev se snížil oproti

předchozímu roku na 64,31 t/ha. Cukru bylo vyrobeno 509,1 tis. t. Kromě uvedeného cukru, nebyl vyroben žádný cukr mimo území ČR. Cukernatost skončila oproti předešlým kampaním nízkým průměrem 16,91 % vlivem nebývalého propadu výsledků na Moravě. Výnos polarizačního cukru, díky nízkému výnosu bulev, se snížil na 10,29 t/ha, výtěžek bílého cukru z řepy skončil výsledkem 14,54 %. Hlavní údaj o úrovni obou částí odvětví, cukrové řepy a cukru, výnos bílého cukru, zaznamenal další pokles na 8,85 t/ha.

V roce 2018/2019 dosáhla průměrná CZV cukrové řepy podle údajů ČSÚ hodnoty 813 Kč/t za kalendářní rok, průměrná cena průmyslových výrobců (CPV) krystalového cukru v ČR byla 8,46 Kč/t a spotřebitelská cena skončila na průměru 12,71 Kč/kg.

ČR byla významným obchodním středobodem na trhu s cukrem také v sezóně 2018/2019. Aktivní saldo bilance obchodu s cukrem zůstalo beze změny. Do ČR bylo celkem dovezeno 232,7 tis. t cukru, z toho celkem 94,5 tis. t pod položkou CN 1701, což je vzestup oproti roku 2017/2018 o 20,5 tis. t. Vývoz cukru dosáhl v sezóně 2018/2019 celkové výše 480,4 z toho 348,7 tis. t cukru položky CN 1701, tj. o 18,7 tis. t více než v předchozím roce.

Bilance výroby a spotřeby cukru včetně cukru ve výrobcích a substituentů ¹⁾ (v tis. t)

Ukazatel	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Počáteční zásoba	70,9	94,4	75,0	70,3	116,1	57,9	86,6	114,4
Výroba cukru z řepy	564,4	535,5	512,3	591,4	451,9	592,7	636,0	572,8
Dovoz celkem	305,6	294,0	370,1	426,4	333,1	289,4	286,8	232,7
– dovoz cukru	86,0	84,0	112,7	133,5	109,0	81,8	74,0	94,5
– cukr ve výrobcích	219,6	210,0	257,4	292,9	224,1	207,6	212,8	138,2
Celková nabídka	940,9	923,8	957,4	1088,2	901,1	939,9	1009,4	919,8
Domácí spotřeba	497,9	518,8	418,2	437,9	351,4	363,2	390,0	377,9
Vývoz celkem	348,6	330,0	468,9	534,1	491,8	490,2	505,0	480,4
– vývoz cukru	227,5	215,0	313,3	346,9	305,2	318,7	330,0	348,7
– cukr ve výrobcích	121,1	115,0	155,6	187,2	186,7	171,4	175,0	131,8
Celková poptávka	846,5	848,8	887,1	972,0	843,2	853,3	895,0	858,3
Konečná zásoba	94,4	75,0	70,3	116,1	57,9	86,6	114,4	61,5

Zdroj: MZe, ČSÚ a SZIF.

Pozn.: ¹⁾ Všechny hospodářské roky od 2007/08 dále trvají vždy od 1. 10. do 30. 9. příštího roku.

BRAMBORY

V roce 2019 se brambory v České republice pěstovaly na 28 868 ha, přičemž v zemědělském sektoru zaujímaly plochy brambor 22 894 ha a v sektoru domácností 5 974 ha. Sklizeno bylo celkem 756 310 t brambor, z toho 46 552 t brambor raných, 646 492 t brambor ostatních a 63 226 t brambor sadbových.

Dovoz a vývoz brambor v roce 2019

	Položka celního sazebníku	Množství (t)
Dovoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	209 607
Vývoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	21 644

Zdroj: ČSÚ

Celkové plochy, hektarové výnosy a produkce brambor pěstovaných v ČR

Rok	Produkční plochy (ha)	Průměrný výnos (t)	Celková produkce (t)
2008	37 816	25,00	945 234
2009	36 722	25,29	928 752
2010	35 050	23,45	821 862
2011	33 580	29,00	973 859
2012	30 069	26,77	804 980
2013	29 301	22,08	646 871
2014	30 089	27,68	832 762
2015	28 694	21,06	604 348
2016	29 551	28,13	831 132
2017	29 433	27,85	819 712
2018	28 893	24,69	713 266
2019	28 868	26,20	756 310

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: Plochy a produkce za zemědělský sektor a domácnosti.

Struktura celkové produkce brambor v ČR v roce 2019

	Zemědělský sektor (ha)	Domácnosti (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Celková sklizeň (t)
Brambory rané¹⁾	1 078	1 225	20,21	46 552
Brambory ostatní	19 017	4 749	27,20	646 492
Brambory sadbové	2 798	–	22,61	63 266
Brambory celkem	22 894	5 974	26,20	756 310

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ brambory sklizené do 30. 6; sklizně za zemědělský sektor a domácnosti

BRAMBOROVÝ A PŠENIČNÝ ŠKROB**Bramborový škrob**

Množství zpracovaných brambor pro výrobu bramborového škrobu bylo v roce 2019 o 16 289 t vyšší než v roce 2018. Pro výrobu 32 290 t bramborového škrobu bylo zpracováno 147 365 t brambor. Výroba škrobu v roce 2019 vzrostla oproti roku 2018 o téměř 11 %.

Výroba bramborového škrobu

Rok	Zpracované brambory (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost (v %)
2008	136 177	30 105	19,18
2009	136 581	29 618	18,70
2010	125 686	26 710	18,20
2011	148 441	30 552	17,60
2012	111 761	23 982	18,30
2013	89 979	19 248	18,40
2014	154 721	30 948	17,10
2015	106 326	22 074	17,70
2016	159 913	36 620	19,90
2017	171 544	37 768	18,70
2018	131 076	29 092	19,10
2019	147 365	32 290	18,90

Zdroj: Český škrobárenský svaz

Pšeničný škrob

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Výroba pšeničných škrobů v ČR (tis. t)	18,4	19,3	19,9	19,2	19,3	18,3	15,5	13,8	13,4	13,6	13,2	13,8
Spotřeba pšenice (tis. t)	49,7	52,2	53,8	51,8	52,1	48,3	41,8	37,1	36,1	35,1	35,6	37,3

Zdroj: Český škrobárenský svaz

OLEJNINY

V roce 2019 byly olejnin v České republice sklizeny ze 454,8 tis. ha. Meziročně se plocha olejin snížila o 34,5 tis. ha, tj. o 7,0 %. Celkem bylo v roce 2019 sklizeno 1 248,2 tis. t olejin. Meziroční snížení produkce bylo o 17,4 %. Již od podzimu 2018 a celý rok 2019 se v pěstování nejen olejin nesl ve znamení zvýšeného výskytu hraboše polního. Klimatické podmínky v ČR se v roce 2019 zlepšily, přesto nebyly optimální. Průměrný 5letý výnos je 2,93 t/ha; za rok 2019 činí hektarový výnos 2,74 t/ha. Na celkové výši sklizňových ploch se nejvíce podílela řepka olejná s 379,8 tis. ha, následoval mák se sklizňovou plochou 35,8 tis. ha, hořčice na semeno s 13,3 tis. ha a sója s 12,3 tis. ha. Slunečnice na semeno byla v roce 2019 sklizena z 11,9 tis. ha. Len setý olejní a ostatní olejnin byly pěstovány na celkem 1,9 tis. ha.

Řepka olejná

Hlavní olejinou pěstovanou na území ČR je řepka olejná. Tato plodina je charakteristická dobrou rentabilitou. Plochy pro sklizeň v roce 2019 dosáhly 379,8 tis. ha, celková produkce 1 157 tis. t představuje lehce podprůměrný výnos 3,05 t/ha. Semeno je velmi dobře obchodovatelné na tuzemském i zahraničním trhu. Růst poptávky se příznivě podílí na zvyšování ceny řepkového semene nejen na českém, ale i zahraničním trhu. To je každoročně dokládáno pozitivními výsledky zahraničního obchodu. Ceny řepkového semene v České republice utváří domácí spotřeba a možnosti vývozu. Významná část produkce řepkového semene se dobře uplatňuje na zahraničních trzích. V marketingovém roce 2018/19 bylo vyvezeno 412,2 tis. t řepkového semene (CN 1205 1090 a CN 1205 9000). V roce 2018/19 bylo vyvezeno větší množství semene 319,9 tis. t, než bylo z ČR dovezeno, a to o cca 92 tis. t. Tuto situaci zapříčinil především propad produkce. Mezi hlavní účastníky dovozu řepkového semene v posledních letech patří Maďarsko, Polsko, Rakousko, Rumunsko a Slovensko. Hlavní podíl českého exportu se dlouhodobě uplatňuje zejména v Německu, Slovensku, a Polsku. Např. z celkového dovozu v roce 2018/19 bylo do Německa vyvezeno 265,8 tis. t, to představuje 35 % exportu. V marketingovém roce 2018/19 byla cena zemědělských výrobců řepky 9 398 Kč/t, což je meziročně pouze o 5 Kč/t více.

Slunečnice

Druhou tradičně nejpěstovanější olejinou v České republice byla dříve slunečnice. V posledních letech však plochy slunečnice klesají. V letech 2014–2017 se průměrná plocha pohybovala okolo 16,6 tis. ha. V letech 2017/2018

došlo k nárůstu plochy na 21,6 tis. ha. V marketingovém roce 2018/2019 se plocha opět snížila na 20,2 tis. ha. V celkové produkci je slunečnice po řepce stále na druhém místě, ale v rozloze osevních ploch je na druhém místě mák. Konečná výše sklizně slunečnice byla průměrná, hektarový výnos se zvýšil z 2,36 t/ha na 2,44 t/ha. Průměrná cena zemědělských výrobců za slunečnicové semeno byla v marketingovém roce 2018/2019 7 416 Kč/t, v roce 2017/2018 8 380 Kč/t. To představuje setrvalý pokles ceny již třetí rok v řadě.

Mák

Sklizňová plocha máku v ČR dosáhla v roce 2019 hodnoty 35,8 tis. ha, oproti předešlému roku se plocha navýšila o téměř 9,2 tis. ha. Meziročně se zvýšil i výnos z 0,51 t/ha na 0,66 t/ha, takže produkce dosáhla 23,6 tis. t. Průměrný výnos v posledních 5 letech je 0,68 t/ha.

Ceny zemědělských výrobců makového semene na přelomu let 2018/2019 dosahovaly téměř 100 tis. Kč/t (březen 2019: 99 750 Kč/t). V srpnu a září 2019 se cena propadla na cca 45 tis. Kč/t. Na počátku marketingového roku 2019/2020 se cena dostala k 60 tis. Kč/t.

V marketingovém roce 2018/2019 došlo k poklesu dovozu máku na cca 2,8 tis. t, oproti minulým letům 2016/2017 a 2017/2018, kdy se dovoz pohyboval okolo 4,4 tis. t. Mezi nejdůležitější země, odkud se do ČR dováží v posledních letech mák, patří Španělsko, Maďarsko, Polsko, Slovensko a Austrálie. Dobré možnosti exportu české produkce jsou zejména v Rusku, Rakousku, Polsku, na Ukrajině a v Německu.

Hořčice a ostatní olejnin

Produkce hořčičného semene v ČR v roce 2019 meziročně významně klesla z 11,6 tis. t na 9,2 tis. t; sklizňová plocha se meziročně zvýšila na 13,3 tis. ha. Oproti loňskému roku se snížil výnos o 0,21 t/ha na 0,69 t/ha. Průměrná CZV hořčičného semene (bílé a černé) dosahuje hodnot v rozmezí od 17 218 Kč/t v marketingovém roce 2014/2015 po 16 795 Kč/t v roce 2018/2019. V marketingovém roce 2018/2019 byly největšími dovozci hořčičného semene Rusko, Polsko, Ukrajina a Kazachstán. Ve stejném roce byly ČR uskutečněny vývozy hlavně do Německa, Slovenska, Polska a Itálie. V marketingovém roce 2018/2019 bylo vyvezeno 2,1 tis. t a dovezeno 1,9 tis. t, tím se poměr mezi dovozem a vývozem přiblížil.

Z pěstebních ploch sóji o rozloze 12,3 tis. ha bylo v ČR v roce 2019 sklizeno 27,8 tis. t sójových bobů. Průměrný výnos se zvýšil na 2,27 t/ha z roku 2018, kdy byl výnos 1,66 t/ha. V letech 2018/2019 bylo do ČR dovezeno 23,4 tis. t. U vývozu došlo k propadu na 2,1 tis. t. Mezi hlavní země,

Produkce nejvýznamnějších olejnin v České republice v marketingových letech (v t)

Plodina	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20 ¹⁾	2018/19
Řepka	1 537 320	1 256 212	1 359 125	1 146 224	1 410 769	1 156 973	1 410 769
Slunečnice	42 314	31 618	44 634	53 156	47 594	28 811	47 594
Mák	24 665	26 743	28 574	20 048	13 666	23 606	13 666
Hořčice	19 835	16 941	12 391	9 542	11 639	9 171	11 639
Sója	16 493	20 238	25 492	37 012	25 259	27 838	25 259
Len olejný	2 390	2 127	2 237	2 349	1 751	1 350	1 751

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ odhad

kteří se dlouhodobě podílejí na dovozu sójových bobů do ČR, patří Německo, Nizozemsko, Slovensko, Belgie, Rakousko a Ukrajina. Vývoz sójových bobů z ČR je v porovnání s dovozem méně významný.

Produkce lněného semene v ČR činila pouhých 1,4 tis. t ze sklizňové plochy 1,1 tis. ha. Objem dovozu byl vyčíslen na 9,7 tis. t, vývozu na 6,9 tis. t.

LUSKOVINY

Pěstování luskovin má v ČR dlouhodobou tradici, v předchozích letech se však jejich plochy převážně snižovaly. K pozitivní změně přinášející oproti předchozím rokům vzestup výměry luskovin, došlo až se změnou SZP po roce 2015. Po výrazném propadu, kdy výměra luskovin v předchozích letech klesla na cca 20 tis. ha, byly v roce 2015 luskoviny vysety na výměře cca 33 tis. ha, což představuje 1,2 % orné půdy a v roce 2016 na výměře cca 36 tis. ha, což představuje 1,4 % orné půdy. V roce 2018 došlo, v důsledku zákazu používání chemických přípravků na ochranu rostlin v greeningu, k poklesu výměry luskovin na cca 35 tis. ha, což představuje 1,2 % orné půdy. V roce 2019 pokles výměry pokračoval a luskoviny byly vysety na výměře cca 34 tis. ha, což představuje 1,1 % orné půdy.

Rostlinná výroba, včetně pěstování luskovin, je v ČR v podmínkách SZP EU podporována zejména systémem přímých plateb. V rámci reformy SZP pro programovací období 2015–2020 byla odsouhlasena tzv. dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS). ČR poskytuje tuto podporu pro řadu citlivých komodit, mezi které patří i bílkovinné plodiny. Pro účely VCS se ČR rozhodla využít možnosti maximálního zacílení 2 % vnitrostátního stropu přímých plateb za účelem podpory produkce bílkovinných plodin. Podporovanými bílkovinnými plodinami jsou v ČR hrách, bob, lupina, sója, vojtěška, jetel nebo směsi uvedených plodin a jejich směsi s obilninami. Novým a zásadním prvkem v rámci přímých plateb je také tzv. „ozelenění“ (greening), implementované jako platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Cílem ozelenění je zejména snížení negativních dopadů zemědělské činnosti na životní prostředí. Součástí ozelenění je i povinnost vyhradit určitou výměru jako tzv. plochu využívanou v ekologickém zájmu, za kterou lze považovat mj. i plochu s plodinami, které vážou dusík nebo mezoplodiny, jejichž významnými představiteli jsou právě luskoviny. Bohužel od roku 2018 Evropský parlament schválil zákaz používání chemických přípravků na ochranu rostlin v greeningu. To vedlo ke snížení ploch luskovin. Luskoviny přesto v SZP zaujímají významnou

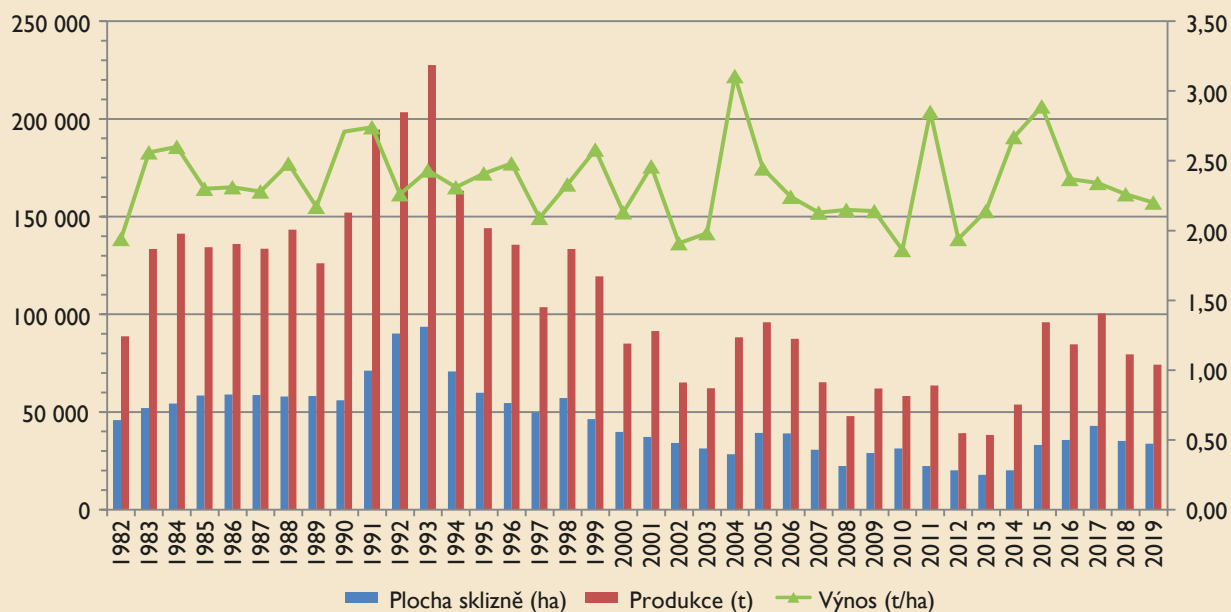
roli, což potvrzuje i dosavadní vysoký zájem žadatelů o výše zmíněná opatření SZP.

Povětrnostní podmínky v roce 2019 byly na různých pěstebních lokalitách odlišné. Porosty s luskovinami byly zakládány od druhé poloviny března. Půda byla v extrémně teplém březnu i přes časté srážky sušší. Luskoviny, a především hrách přesto vzházely rovnoměrně. Vlivem suchého počasí v měsíci dubnu byly vzházející rostliny malé a mírně opožděné. V prvních 2 dekádách dubna se často vyskytovaly přizemní mrazíky, i přesto byl měsíc extrémně teplý. Květen byl chladný a vlhký, což porostům prospělo. V některých oblastech byl srážkově nadnormální. Porosty byly nižší, než je v této oblasti obvyklé, ale po srážkách došlo ke zlepšení kvality růstu. Červen se vrátil k nepříznivému dubnovému módu povětrnosti. Ukázal se jako mimořádně teplý s častým překračováním 30 °C, v ČR nejteplejší za historii měření. K tomu velmi suchý s 41 % běžné sumy deště, v ČR 6. nejsušší od roku 1961. Červenec pokračoval vysokými letními teplotami s rostoucím nedostatkem vláhy v půdě. V závěru měsíce porost dosáhl plné zralosti a 1. 8. byl sklizen.

Porosty hrachu byly v roce 2019 vystaveny normálním podmínkám, což se projevilo na vyšší výnosu, který byl srovnatelný s průměrnými ročníky. Porosty hrachu při sklizni byly na některých lokalitách mírně polehlé. Nedošlo k výskytu praskání lusků. Průměrný výnos hrachu byl 2,34 t/ha. Nižší výnos způsobila o něco nižší hmotnost tisíce zrn, a hlavně letos byly kratší lusky oproti jiným rokům.

Na základě šetření ČSÚ výměra luskovin v ČR v roce 2019 meziročně klesla na 33 766 ha (tj. o 4,0 %). Osevní plochy luskovin tak klesají již druhým rokem po sobě po zákazu používání chemických přípravků na ochranu rostlin v greeningu, což lze považovat za negativní změnu po předchozím tříletém růstu osevních ploch luskovin. Osevní plochy hrachu setého na zrno se meziročně snížily o 1,0 % na 28 779 ha, osevní plochy lupiny klesly o 24,6 % na 2 246 ha. K propadu došlo také u osevních ploch ostatních luskovin o 8,1 % na 1 983 ha. Sklizeň roku 2019 byla ovlivněna poklesem osevních ploch luskovin, zejména hrachu. Na základě definitivních údajů ČSÚ o sklizni za rok 2019 byla produkce luskovin sklizená z plochy 33 766 ha 74 166 t. Produkce hrachu na zrno, naší hlavní luskoviny, byla dle ČSÚ zjištěna ve výši 67 344 t, což je o 4,6 % méně než v minulém roce. Pokles jeho produkce je důsledkem poklesu osevních ploch. Na základě šetření ČSÚ ceny zemědělských výrobců sledovaných luštěnin v roce 2019 meziročně poklesly u hrachu jedlého o 133 Kč/t na 6 242 Kč/t. Průměrné roční ceny hrachu krmného meziročně vzrostly o 25 Kč/t na 4 780 Kč/t.

Vývoj výroby luskovin 1982 – 2019



Zdroj: ČSÚ

LEN A KONOPÍ SETÉ

Přádný len

Po staletí se na území ČR, především v podhorských oblastech tradičně pěstoval a zpracovával přádný len. V průběhu dvacátého století se domácí způsob zpracování lnu přeměnil na průmyslové textilní odvětví. Ekonomické ani politické podmínky po roce 1990, a zejména po vstupu ČR do EU českému textilnímu průmyslu a zejména lnářství nepřály. Dříve prosperující odvětví průmyslu s pozitivní devizovou bilancí své pozice rychle ztrácelo. Odbyt lněného vlákna a tím i lněného stonku, produkovaného v zemědělském sektoru postupně klesal. Osevní plocha přádného lnu se snižovala a v posledních letech přádný len z našich polí zmizel, v současné době se přádný len pěstuje pouze na ploše do tří hektarů, a to za účelem udržování tuzemských odrůd, nikoliv tedy primárně pro textilní zpracování. Tírenské provozy prvotního zpracování lnu i lnářské přádelny zanikly. Český lnářský průmysl, který v dobách svého největšího rozkvětu zaměstnával desítky tisíc lidí, dnes reprezentuje jen několik málo desítek pracovníků rozptýlených v malých firmách jako je např. firma LINMASTER s.r.o., která stále ještě dokáže těžít z dlouhé tradice českého lnářství a dodávat na trh textilie, kterými uspokojuje potřeby některých bývalých, především zahraničních zákazníků zaniklých firem Moravolen a Texlen. Bohužel základem této produkce není lněné vlákno vypěstované v ČR, ale lněné příze dovážené převážně z Polska, Itálie a Egypta. V průběhu roku 2011, zánikem výroby v tírenském závodě LENKA KÁCOV s.r.o., bylo průmyslové zpracování stonku přádného lnu v ČR ukončeno. Poslední provozuschopná akreditovaná tírenská linka ve společnosti Agritec Farm s.r.o., která slouží pouze pro výzkumné účely.

Čeští zpracovatelé krátkého lněného vlákna jsou v současné době závislí na dovozu surovin ze zahraničí, vzhledem k tomu, že neustále rostou náklady na dopravu hledání tuzemských zdrojů krátkovláknenné celulózní suroviny stále aktuálnější.

Alternativou může být vlákno obsažené ve stonku olejného lnu, které se v Česku zatím v širším měřítku nevyužívá, i když technologické postupy, jak toho dosáhnout jsou již známy.

V roce 2019 došlo opět k dalšímu poklesu osevních ploch na prozatím nejnižší hodnotu za posledních 13 let. V roce 2019 bylo oseto olejným lnem 1 080 ha, tj. 85,9 % skutečnosti roku 2018, v roce 2017 jím bylo oseto 1 722 ha.

Také množitelkové plochy olejného lnu (474,9 ha) zaznamenaly mírné snížení oproti předchozímu roku, kdy bylo oseto 485,3 ha. Největší množitelkovou plochu vykázala odrůda Libra (164,4 ha), odrůda Lola a odrůda Amon. Ve Společném katalogu odrůd druhů zemědělských rostlin (konsolidované znění) je registrováno 184 odrůd lnu setého, z toho je 82 odrůd lnu olejného. V ČR je registrováno 8 odrůd olejného lnu.

Bezprostředně pro komoditu len je možné využít dotační program 3.i. Podpora použitého uznaného osiva lnu, uznaného osiva konopí setého a použitého uznaného nebo zkoušeného osiva vyjmenovaných pícnin“ na základě tohoto dotačního titulu bylo v roce 2019 celkem vyplaceno 254 520 Kč, a podpořen tak nákup 14,14 t osiva lnu (oproti roku 2018 se jedná o pokles o 12,13 t osiva).

Konopí seté

Konopí je plodina s mnohostranným využitím. Ze stonku poskytuje vlákno a pazdeří, dále lze využít semeno a léčivé substance (kanabinoidy). V současnosti se celulózní konopné vlákno používá k výrobě papíru, tepelné a zvukově izolačních materiálů a biokompozitů. Pazdeří (dřevité vnitřní jádro stonku) se používá jako stelivo pro domácí zvířata, především koně a ve stavebnictví. Konopná semena mají vysokou nutriční hodnotou, mohou být konzumována v syrovém nebo loupáném stavu nebo lisovaná ve formě konopného oleje s vynikajícím a jedinečným profilem Omega 3 – Omega 6 nenasycených mastných kyselin. Jak semena, tak olej se používá v potravinářství a krmivářství.

Vývoj osevní plochy konopí setého v České republice v posledních letech kolísá. V roce 2006 činily osevní plochy 1 155 ha, v roce 2007 bylo oseto technickým konopím 1 538 ha a v roce 2008 jen 518 ha. Důvodem poklesu bylo snížení ceny krátkého vlákna v důsledku celosvětové hospodářské krize. V roce 2009 se plocha snížila až na cca 200 ha zejména kvůli dalším odbytovým problémům. Od roku 2011 docházelo ke každoročnímu mírnému nárůstu ploch, avšak v roce 2019 plocha rapidně poklesla až na 400 ha, což je o 291 ha méně než v roce 2018. Hlavním důvodem je nedostatečné zpracovatelské kapacity konopného stonku.

V rámci národních dotací podle „Zásad“ na dotační program 3.i. Podpora použitého uznaného osiva lnu, uznaného osiva konopí setého a použitého uznaného nebo zkoušeného osiva vyjmenovaných píceň vyplaceno v roce 2019 celkem 501 100 Kč na nákup osiva konopí setého (692 937 Kč v roce 2018), což bylo 5,01 t osiva na 213 ha plochy. V souladu s tímto dotačním programem lze využít finanční prostředky do výše 100 000 Kč/t uznaného osiva konopí setého při splnění podmínek, které jsou uvedeny v „Zásadách“.

ZELENINA

V posledních letech se pěstební plochy zeleniny mírně stabilizují, stejně tak i plochy tržní zeleniny. Naproti tomu se významně zvyšuje výměra krytých ploch pro pěstování rychlené zeleniny (zejména rajčat), která dosahuje v současnosti 90 ha. Vzhledem k dotačním podporám v rámci PRV se rekonstruují skleníky a budují se nové především pro pěstování rajčat a okurek hydroponickým způsobem.

Rok 2019 patřil v obecném shrnutí k průměrným zelinářským rokům. Byl charakteristický jednak rozdílným cenovým vývojem před a po začátku nové sezóny u některých zeleninových druhů a jednak nepříznivým vývojem počasí v jarních a letních měsících. Na výnosech zeleniny, především hrášku a časně vysazované plodové zeleniny, se negativně podepsalo dlouhé chladné období v květnu, které bylo následně

vystřídáno obdobím extrémně vysokých teplot s lokálními přivalovými dešti nebo krupobitím. Vysokými teplotami byly poškozeny i porosty pod závlahami, a to především košťálové zeleniny. S příchodem září se průběh počasí navrátil k příznivějším hodnotám, a tak podzimní druhy zeleniny mohly díky dostatečné vláze a příjemným teplotám dohnat ztrátu z léta. Na Moravě a ve východních Čechách byly porosty zeleniny významně poškozeny přemnoženými populacemi hrabošů.

Vzhledem k těmto skutečnostem se v roce 2019 sklídilo 283,5 tis. t zeleniny, tj. o 11,4 % více než v předchozím roce. Výrazný nárůst výnosů byl zaznamenán zejména u celeru, cibule, kedlubny, mrkve, hlávkového zelí, okurek a salátů. Naproti tomu k poklesu produkce došlo hlavně u květáku, kapusty a ředkviček.

Extrémní výkyvy počasí panovaly v průběhu roku 2019 i v ostatních evropských zemích, např. ve Španělsku, Itálii, Německu. Ceny zeleniny prakticky rostou dlouhodobě, avšak v důsledku poklesu nabídky některých druhů zeleniny na trzích se ve II. pololetí roku 2019 jejich spotřebitelské ceny prudce zvýšily. Vývoj cen zemědělských výrobců zeleniny v roce 2019 byl k pěstitelům zeleniny příznivý – CZV většiny druhů dosáhly historicky nejvyšších úrovní.

Nepříznivý vývoj počasí v průběhu roku 2019 napříč evropskými zeměmi se promítl i do objemu a ceny obchodované čerstvé zeleniny. **Dovoz čerstvé zeleniny do ČR** se oproti předchozímu roku snížil téměř o 7 % na 584,7 tis. t, i když jeho hodnota meziročně vzrostla o více než 4 % a dosáhla 12,1 mld. Kč. Dodávky zeleniny ze zemí EU klesly na celkových 518,0,8 tis. t (tj. meziroční 10% pokles) a na celkovém objemu dovozu se podílely 89 %.

Nejvíce zeleniny pocházelo ze Španělska (130,9 tis. t, tj. téměř 5% meziroční pokles), Nizozemska (108,1 tis. t, tj. téměř 9% pokles), Německa (81,9 tis. t, tj. meziroční snížení o 2 %), Polska (54,7 tis. t, tj. propad o 31 %) a Itálie (46,0 tis. t, tj. pokles o téměř 9 %). Do ČR jsou dováženy především melouny, rajčata, salátové okurky, cibule, paprika, mrkev apod. Čerstvá zelenina byla také v menším množství

Vývoj ploch, produkce a hektarových výnosů zeleniny

Zelenina/rok	2017			2018			2019		
	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha
Celkem	14 248	311,3	–	14 291	254,5	–	14 007	283,5	–
z toho: celer	470	14,1	29,93	446	10,7	23,97	472	14,9	31,61
cibule suchá	2 157	48,8	22,64	2 100	43,4	20,67	2 187	51,2	23,41
česnek	514	2,2	4,36	566	2,6	4,64	532	2,4	4,50
kapusta hlávková	139	2,9	21,02	153	3,0	19,53	140	2,2	15,43
kedlubny	411	7,1	17,20	384	5,9	15,26	419	8,5	20,27
květák a brokolice	304	4,5	14,82	351	7,6	21,68	366	5,4	14,67
mrkev	1 172	41,8	35,69	1 033	34,2	33,15	1 104	36,1	32,66
okurky salátové	276	8,2	29,89	278	6,3	22,64	254	7,2	28,30
petržel kořenová	439	6,7	15,22	419	6,9	16,52	387	7,7	19,87
rajčata	886	19,7	22,19	926	23,9	25,83	764	24,7	32,34
saláty	645	23,0	35,64	672	12,0	17,78	677	16,3	24,01
zelí hlávkové	1 217	53,3	43,83	1 002	35,6	35,50	1 062	37,8	35,58

Zdroj: ČSÚ, údaje s dopočtem sektoru domácností

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců zeleniny a spotřebitelské ceny (v Kč/kg)

Druh zeleniny	CZV			Spotřebitelské ceny		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Čeler bez natě	9,25	10,80	11,07	23,69	22,53	31,60
Cibule suchá	5,65	7,67	11,22	13,12	15,48	25,57
Česnek	116,94	91,54	90,74	121,28	105,23	116,43
Květák	15,69	16,82	17,48	33,86	37,19	41,40
Mrkev bez natě	6,70	9,35	8,46	15,24	22,60	22,89
Okurky salátové	21,42	22,84	24,17	41,90	45,30	43,97
Paprika zeleninová	23,59	21,03	30,15	63,06	60,98	67,11
Petržel bez natě	17,83	30,44	25,47)))
Rajčata	22,70	22,73	30,53	44,94	44,75	49,24
Salát	30,57	30,84	33,56	21,91	23,65	23,95
Zelí hlávkové bílé	4,91	6,83	8,11	12,55	14,82	25,16

Zdroj: ČSÚ

Pozn.:) ČSÚ nesleduje

dovážena rovněž ze třetích zemí, např. z Maroka, Turecka, Albánie, Brazílie, Egypta, a Číny.

Stejně jako u dovozu měl nepříznivý průběh počasí v roce 2019 za následek snížení **vývozu čerstvé zeleniny včetně reexportu**, a to mezitím o 2 % na objem 72,5 tis. t v celkové hodnotě 1,7 mld. Kč. Největší objemy čerstvé zeleniny směřovaly zejména na Slovensko (50,0 tis. t), dále do Německa (9,6 tis. t), Maďarska (3,9 tis. t), Polska (3,0 tis. t) a Rakouska (2,1 tis. t). Hlavními vývozními komoditami byly melouny, rajčata, mrkev, cibule a paprika.

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou je vysoce pasivní. Od roku 2018 přesahuje záporné saldo zahraničního obchodu z hlediska finančního 10,0 mld. Kč.

Stejně jako ovoce je i zelenina v ČR pěstována v rámci **systemu integrované produkce (IPZ)**. Zelináři pěstující zeleninu dle pravidel IPZ mají právo označovat svou produkci ochrannou známkou IPZ, která slouží k odlišení jejich kvalitní produkce od ostatní zeleniny dodávané na tuzemský trh. V roce 2019 se celkový počet pěstitelů zařazených do IPZ snížil na 94 s výměrou dosahující 6 917 ha, tj. 63% podíl na celkové pěstební výměře tržní zeleniny v ČR. Z uvedeného počtu je 68 zelinářů držiteli ochranné známky IPZ.

Rok 2019 byl pro velkou část zelinářů žádajících o podporu v rámci opatření AEKO IPZ (podle pravidel **NV č. 75/2015 Sb.**, o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů) již pátým rokem závazku. Vzhledem ke zpoždění přípravy nového programového období SZP 2020+ je připraveno přechodné období s dvouletými závazky, včetně úpravy legislativy.

Na podporu zachování rozměru zelinářského sektoru byla zelenina v roce 2015 zařazena mezi komodity podporované v rámci programu **dobrovolných podpor vázaných na produkci** (tzv. citlivých položek), do kategorií podpor na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou (VVP) a vysokou pracností (VP). Pro každou skupinu zeleninových druhů je stanovena výměra nejméně 1 ha plochy zemědělské půdy evidované v evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS) jako druh zemědělské kultury „standardní orná půda“ nebo „jiná trvalá kultura“ v případě chřestu. Průměrně je pro období 2015–2020 vyčleněno na odvětví zeleniny v rámci přímých plateb cca 100 mil. Kč ročně.

Saldo zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou

Jednotky	2014	2015	2016	2017	2018	2019
t	-484 984	-513 494	-541 326	-547 811	-552 423	-512 190
tis. Kč	-7 680 998	-8 901 805	-9 332 665	-9 665 560	-10 012 356	-10 376 341

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dobrovolná podpora vázaná na produkci – „citlivé položky“

Rok	Sazba platby na produkci zeleniny a výměra –VVP	Sazba platby na produkci zeleniny a výměra –VP	Sazba platby na produkci zeleniny a výměra –VVP	Sazba platby na produkci zeleniny a výměra –VP		
2017	11 462 Kč/ha	7 242 ha	299 žádostí	4 084 Kč/ha	3 238 ha	132 žádostí
2018	11 732 Kč/ha	7 006 ha	315 žádostí	3 592 Kč/ha	3 646 ha	136 žádostí
2019	10 863 Kč/ha	7 593 ha	313 žádostí	3 907 Kč/ha	3 363 ha	124 žádostí

Zdroj: MZe

OVOCE

Průběh zimy 2018/2019 byl celkem mírný, bez výraznějších střídání teplot. S nástupem března začalo opět velmi suché a velmi teplé počasí. Vegetační stav porostů (drobné ovoce, školky, jahodník) významně zlepšily květnové dešťové srážky. Avšak v polovině dubna a počátkem května 2019 zasáhly území republiky mrazové vlny. K největšímu poškození ovocných sadů došlo především v západních Čechách (80–100% ztráty na úrodě), dále též v severních a severovýchodních Čechách, lokálně silně poškozené byly i sady na Moravě. V dalších měsících roku 2019 pokračovalo extrémně suché a horké počasí, což mělo za následek nástup významného až extrémního sucha na více než 80 % území ČR. Díky významným srážkovým úhrnům koncem srpna a v září se však situace s kalibrací tržního ovoce podzimních jaderovin výrazně zlepšila.

Z výše uvedených důvodů dosáhla v roce 2019 celková produkce ovoce v ČR objemu 301,2 tis. t, což je v meziročním porovnání propad o 21,6 %. Z produkčních sadů se sklídilo pouhých 129,9 tis. t ovoce, což bylo v porovnání s předchozí sklizní o 27 % méně, ve srovnání s pětiletým průměrem se

jedná o téměř 18 % pokles. Úroda jablek činila 102,8 tis. t, což představuje sklizeň spíše podprůměrnou. Propad produkce oproti předchozímu roku nastal rovněž u hrušní, višni, třešni, švestek, rybízů a broskví.

Celková výměra ovocných sadů v ČR v roce 2019 dle statistického šetření ČSÚ meziročně mírně klesla na 16 886 ha, z toho plocha produkčních plodných sadů zaujímá 12 930 ha. Trend postupného poklesu výměry sadů je zaznamenán zejména u broskvoní, jablek a rybízů na rozdíl od sadů hrušní, višni a slivoní, jejichž výměra se mírně zvyšuje díky novým výsadbám. V roce 2019 bylo nově vysázeno celkem 632 ha ovocných sadů, z toho s finanční podporou státu 300 ha. Podíl přestárých produkčních sadů na celkové výměře dosáhl 42,9 %. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně, švestky, višně i třešně. Naopak u jabloní je 53 % sadů přestárých, zatímco podíl mladých výsadeb činí pouhých 13,6 %.

V roce 2019 byly průměrné ceny zemědělských výrobců ovoce ovlivněny výší nabídky ovoce na trhu. Z důvodu škod způsobených jarními mrazy na ovocných sadech ve většině významných evropských pěstitelských zemích se začal na trhu projevat nedostatek ovoce v tržní kvalitě a ceny zemědělských výrobců ovoce i spotřebitelské ceny se zvyšovaly.

Vývoj ploch produkčních plodných sadů, produkce a hektarových výnosů

Ovoce/rok	2017			2018			2019		
	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha
Celkem	12 837	119,3	–	12 874	177,8	–	12 930	129,9	–
Z toho: jabloně	6 624	101,8	15,37	6 524	144,9	22,21	6 509	102,8	15,80
hrušně	628	4,0	6,44	645	7,1	11,04	661	6,3	9,50
broskvoně	315	0,4	1,36	305	1,0	3,14	277	0,4	1,62
meruňky	732	0,8	1,11	745	1,9	2,59	751	2,1	2,81
třešně	720	1,9	2,67	768	2,7	3,46	773	2,2	2,81
višně	1 224	4,1	3,38	1 238	6,8	5,47	1 286	5,8	4,51
slivoně, švestky	1 654	4,3	2,61	1 711	11,5	6,73	1 736	9,1	5,26
rybíz červený	563	1,5	2,59	547	1,4	2,54	534	0,8	1,52

Zdroj: ÚKZÚZ

Průměrné ceny zemědělských výrobců ovoce v ČR (v Kč/t)

Druh ovoce	2017	2018	2019
Jablka konzumní	11 995	10 948	11 695
Jablka moštová	6 089	2 625	3 370
Hrušky	15 400	11 190	14 035
Broskve	21 564	16 433	20 139
Meruňky	24 724	21 940	23 767
Švestky	15 337	9 381	10 777
Třešně	40 207	34 313	42 556
Višně	18 153	8 647	15 834
Rybíz červený a bílý	16 044	14 702	26 524
Rybíz černý	12 015	9 991	33 792
Jahody tříděné	77 325	89 538	90 000

Zdroj: ČSÚ

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2018
t	-391 796	-377 694	-462 852	-504 966	-459 184	-474 637	-452 676
tis. Kč	-9 601 170	-11 040 655	-12 308 921	-13 282 409	-13 132 433	-13 238 506	-12 993 748

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu

Dobrovolná podpora vázaná na produkci – „citlivé položky“

Rok	Sazba platby na produkci ovoce a výměra – VVP			Sazba platby na produkci ovoce a výměra – VP		
2015	13 734,02 Kč/ha	5 088 ha	230 žádostí	9 491,99 Kč/ha	2 809 ha	243 žádostí
2016	13 849,96 Kč/ha	5 171 ha	242 žádostí	8 495,28 Kč/ha	3 363 ha	264 žádostí
2017	12 932,59 Kč/ha	5 319 ha	282 žádostí	7 940,85 Kč/ha	3 456 ha	295 žádostí
2018	12 071,29 Kč/ha	5 643 ha	307 žádostí	8 022,59 Kč/ha	3 387 ha	315 žádostí
2019	11 735,23 Kč/ha	5 824 ha	306 žádostí	7 892,29 Kč/ha	3 455 ha	316 žádostí

Zdroj: MZe

Nepříznivý průběh počasí v roce 2019 poznamenal negativně úrodu ovoce i v ostatních pěstitelských evropských zemích, což se odrazilo i na celkovém množství obchodovaného ovoce v rámci EU. Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR v roce 2019 meziročně klesl o 1,4 % na 607,2 tis. t v hodnotě 16,4 mld. Kč. V porovnání s předchozím rokem mírně vzrostl dovoz ovoce mírného pásma (jablek, meruněk, broskví, nektarinek) na rozdíl od dovozu jižního ovoce (zejména banánů a citrusů), jejichž dovoz poklesl.

Dodávky ovoce do ČR ze zemí EU se jen mírně meziročně zvýšily na celkových 351,1 tis. t a na celkovém objemu dovezeného ovoce do ČR se tak podílely 58 %. Mezi největší dodavatele patřilo Španělsko (98,0 tis. t, tj. 15% nárůst) a Německo (68,6 tis. t, tj. meziroční nárůst o 6,2 %), dále pak Itálie (47,4 tis. t, tj. o 12,6 % více), Polsko (30,8 tis. t, tj. pokles o 21,6 %) a Nizozemsko (20,7 tis. t, tj. pokles o 32,6 %). Dovoz ovoce ze třetích zemí v roce 2019 meziročně klesl na 254,1 tis. t. Největšími dodavateli tohoto ovoce byla Kolumbie, Kostarika, Ekvádor, Kamerun a Turecko.

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu v roce 2019 rovněž meziročně klesl, a to o 15,4 % na 132,6 tis. t o celkové hodnotě necelých 3,2 mld. Kč, především díky propadu vývozu ovoce mírného pásma (zejména jablek) a také reexportu banánů, ananasů a citrusového ovoce. Ovoce směřovalo z 99,9 % na trhy zemí EU. Nejvíce ovoce směřovalo na Slovensko (67,4 tis. t), dále do Německa (23,0 tis. t), Rakouska (11,2 tis. t), Polska (9,0 tis. t) a Maďarska (5,8 tis. t).

V ČR je ovoce, stejně jako zelenina, pěstováno v **systému integrovaného způsobu pěstování (IP)**, jehož rozsah v roce 2019 přesahuje 10,0 tis. ha, což představuje podíl na celkové výměře produkčních plodných sadů necelých 78 %. Ve Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) bylo v roce 2019 registrováno celkem 359 členů; ochranná známka SISPO byla toho roku udělena 238 členům, kteří pěstují ovoce na 8,8 tis. ha, udělena nebyla nebo byla odebrána 63 subjektům. V rámci členské základny se 52 podniků nachází v přechodném období, šest subjektů je bez výsadby.

Na podporu zachování rozměru ovocnářského sektoru je od roku 2015 ovoce zařazeno mezi komodity v rámci dobrovolné podpory vázané na produkci (tzv. citlivé

komodity), do kategorií podpor na produkci ovocných druhů s velmi vysokou (VVP) a vysokou pracností (VP). Průměrně je pro období 2015–2020 vyčleněno na podporu tohoto odvětví v rámci přímých plateb cca 100 mil. Kč ročně.

CHMEL

ČR je třetí největší pěstitelskou zemí světa a největším producentem jemně aromatického chmele na světě. V průběhu 90. let minulého století se však pěstitelská plocha chmele bohužel významně snížila. MZe dlouhodobě řadí chmel mezi tzv. citlivé komodity a věnuje tomuto sektoru vysokou pozornost.

Stejně jako roky předchozí, je ČR řazena mezi největší producenty chmele na světě i v roce 2019. Výměra chmele v roce 2019 v České republice tvořila 8,3 % světové plochy. ČR tak zaujímá třetí místo mezi světovými pěstiteli chmele po USA a Německu. Na čtvrtém místě je se svojí pěstitelskou plochou Čína.

Aktuální sumarizace sklizňových ploch chmelnic v České republice potvrdila zachování pěstitelské hranice ploch. K datu 20. 8. 2019 evidoval ÚKZÚZ sklizňovou plochu 5 003 ha, což představuje mírný pokles oproti roku 2018 (5 020 ha). Majoritní odrůdou stále zůstává Žatecký poloraný červeňák, v roce 2019 jím je osázeno 85,2 % celkové pěstitelské plochy. Bohužel v roce 2019 došlo k největšímu snížení sklizňové plochy této odrůdy a to o 87 ha. Největší nárůst plochy o 24 ha byl registrován u odrůdy Sládek. Z hybridních odrůd chmele největší výměru zaujímá již zmíněná odrůda Sládek (344 ha), Premiant (193 ha), Agnus (58 ha), Saaz Late (47 ha), Saaz Special (41 ha) a Kazbek (33 ha).

Největší plochu tradičně zaujímá Žatecká chmelářská oblast, ve které se chmel pěstuje na 3 869 ha, což představuje 77 % výměry chmelnic v České republice. Úštěcká chmelářská oblast zaujímá 513 ha sklizňové plochy, která činí 10 % plochy. Na Tršicku se chmel pěstuje na 621 ha a zaujímá 12 % plochy v ČR.

ÚKZÚZ eviduje pro rok 2019 v ČR celkem 119 pěstitelů chmele, tj. stejně jako v roce 2018.

V roce 2019 bylo v ČR celkem sklizeno 7 144,71 t chmele, při průměrném výnosu 1,43 t/ha. Sklizňový ročník můžeme

hodnotit jako jeden z nejvyšších, oproti roku 2018 došlo k nárůstu produkce o 2 018 t, což činí nárůst o 39,3 %. Zejména závěr vegetačního období byl pro vyzrávání chmelových rostlin optimální. Velmi pozitivně chmel reagoval na lokalitách, kde byl větší úhrn srážek, případně byla chybějící vláha doplněna závlahou. Nejvýrazněji se zvýšila produkce chmele v Ústěcké oblasti.

V Žatecké chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 5 276,5 t (nárůst o 1 287,0 t oproti roku 2018) při výnosu 1,36 t/ha (1,03 t/ha v roce 2018). V Ústěcké chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 933,6 t (o 383,9 t více) při výnosu 1,82 t/ha (1,03 t/ha v roce 2018) a v Tršické chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 934,6 t (o 348,4 t více než v roce 2018) při průměrném výnosu 1,50 t/ha (0,93 t/ha v roce 2018).

Chmel tak zůstává jednou z nemnoha položek agrárního zahraničního obchodu, u nichž má ČR dlouhodobě kladné saldo. Zahraniční obchod s chmelem a chmelovými výrobky zaznamenal dle předběžných odhadů v roce 2019 opět kladné saldo, a to v hodnotě 809,3 mil Kč. Nižší saldo zahraničního obchodu v roce 2019 odráží hlavně výsledky podprůměrné sklizně z roku 2018. Průměrná cena CZV sušeného chmele ze sklizně roku 2018 podle ČSÚ činila 224 799 Kč/t, meziročně o 2,6 % více.

V roce 2019 dle Statistiky zahraničního obchodu bylo vyvezeno celkem 4 225,4 t chmele tj. 98,9 % skutečnosti roku 2018. Přes 60 % dodávek z roku 2019 bylo vyvezeno mimo EU. Z dlouhodobého pohledu nejvíce zpracovaného chmele putuje do Japonska. V rámci EU-28 nejvýznamnějším dovozcem českého chmele je Německo. Meziročně se zvýšil vývoz do Japonska, Vietnamu a Belgie. Mezi významné odběratele českého chmele v roce 2019 patří Německo (1 306 t), Japonsko (1 211 t), Čína (1 132 t) a Rusko (233 t). Dovoz surového lisovaného chmele za rok 2019 byl ve výši 835,2 t chmele, tj. 89,9 % skutečnosti roku 2018. Většina celkového dovozu byla realizována z Německa. Část dovezeného chmele, zejména v hlávkové formě je po zpracování následně dále vyvážena. V roce 2019 bylo celkem dovezeno 150,0 t chmelového extraktu, v roce 2018 bylo dovezeno celkem 159,1 t.

RÉVA, VÍNO

Počasí

Rok 2019 byl dle údajů ČHMÚ po roce 2018 (+9,6 °C) druhým nejteplejším rokem za období od roku 1961 a byl mimořádně nadnormální, průměrná roční teplota byla 9,5 °C, s odchylkou +1,6 °C od normálu za období 1981–2010 (a s odchylkou od staršího normálu 1961–1990 dokonce +2,0 °C), podobně jako předchozí roky 2018, 2015 a 2014. Roky 2016 a 2017 byly pouze silně nadnormální.

V roce 2019 byly teplotně normální pouze měsíce leden, červenec a září, měsíce únor, duben, říjen a prosinec byly teplotně nadnormální, březen, srpen a listopad byly dokonce silně nadnormální, červen mimořádně nadnormální a květen silně teplotně podnormální.

Dle ročního úhrnu srážek 637 mm patří rok 2019 mezi roky srážkově normální (srážkový normál za období 1981–2010 je 686 mm).

Nejvíce srážek spadlo v květnu a nejméně v měsíci dubnu. Měsíce leden a květen tak byly srážkově nadnormální, duben a červen podnormální a zbývajících osm měsíců bylo srážkově

normálních, přestože březen, září a říjen měly srážkový úhrn vyšší než dlouholeté průměry; měsíce duben, červenec, srpen, listopad a prosinec měly nižší srážkové úhrny než dlouholetý normál, ale jsou klasifikovány jako měsíce srážkově normální.

Abiotické poruchy a poškození révy

V roce 2019 se opět vyskytly počátkem května jarní mrazy. Mrazy poškodily révu zejména v Čechách na Mělnicku a Kutnohorsku. Na některých lokalitách zde došlo k poškození až 30 % keřů **jarní mrazovou spálou révy**. Na Moravě došlo k poškození keřů pouze lokálně na Břeclavsku a Hodonínsku, a to v mrazových polohách.

Již brzy na jaře byly pozorovány lokálně silné výskyty abiotické poruchy, **Fe-deficientní vrcholové chlorózy révy**, jejíž výskyty podporuje nepříznivé chladné a deštivé počasí nebo naopak nedostatek vláhy. Obdobně byly lokálně zjištěny i výskyty **Mg-deficientní mezižilkové chlorózy listů révy**.

Na některých lokalitách bylo u citlivých odrůd pozorováno **sprchávání květenství a hráškovatění hroznů révy**, způsobené nepříznivými podmínkami v době kvetení révy.

Choroby révy

Silné výskyty **fytoplazmového žloutnutí a červenání listů révy** (původce 'Candidatus' *Phytoplasma solani*, syn. *Potato stolbur phytoplasma*, syn. *choroby stolbur révy*) byly zjištěny v celé vinařské oblasti Morava. Přenašečem této fytoplazmy je křísek **žilnatka vironosná** (*Hyalesthes obsoletus*), jehož hlavní živnou rostlinou je svačec rolní, který je současně rezervoárem patogenu. Fytoplazma má velký okruh hostitelů z různých čeledí – nejčastěji Solanaceae, Asteraceae aj. Výskyty choroby na Moravě postupně narůstají do značného rozsahu, ve vinařské oblasti Čechy jsou výskyty zatím ojedinělé a slabší. Hlavním důvodem je problematická regulace svačce jako vytrvalého plevelu ve vinicích, zejména s ekologickým nebo integrovaným způsobem pěstování.

V roce 2019 byly zjišťovány časně a velmi silné projevy **chřadnutí a odumírání révy – syndrom Esca** (původce *Fomitiporia mediterranea* aj. druhy houbových patogenů) v celé vinařské oblasti Morava. Napadené keře buď postupně chřadnou, nebo výjimečně i náhle odumírají. Choroba se nejčastěji projevuje změnou zbarvení listů a nekrotou mezižilkových pletiv, skvrnami na bobulích a postupným zasycháním bobulí a končí odumíráním keřů.

Teplotní suma pro zralost oospor *Plasmopara viticola*, původce **plísňé révy** byla dosažena během první dekády května, případně na počátku druhé květnové dekády. Obecně však výskyty choroby byly převážně slabší intenzity. Škodlivé výskyty choroby byly zaznamenány pouze lokálně, v závislosti na intenzitě ochranných opatření, pěstovaných odrůdách a mikroklimatických podmínkách.

Vlivem nepříznivých podmínek, tj. chladného a deštivého počasí koncem května došlo lokálně k výskytům **botrytiové hniloby květenství**. První výskyty **šedé hniloby hroznů révy** (původce *Botrytis cinerea*) na hroznech byly výjimečně zjištěny již v období zaměkání bobulí, většinou ale až v období sklizňové zralosti hroznů.

Z důvodu méně příznivých podmínek pro patogen a omezeného výskytu zdrojů sekundárního šíření choroby v předchozím roce byl v roce 2019 očekáván slabší a opožděný výskyt choroby, a tedy i zahájení ošetřování. Během května nebyly ani vhodné podmínky pro sekundární šíření patogenu **Erysiphe necator**, původce **padlí révy**. Příznivé podmínky

nastaly až počátkem června. Velmi příznivé podmínky pro šíření choroby (minimálně 3 dny za sebou s optimální teplotou 21–30 °C po dobu alespoň 6 hodiny denně) nastaly koncem června a trvaly až do počátku července. V tomto období došlo na některých lokalitách ke škodlivému výskytu choroby nejen na listech, ale i na vyvíjejících se bobulích révy. Výskyty choroby závisely na intenzitě ochranných opatření, odolnosti či citlivosti pěstovaných odrůd a mikroklimatických podmínkách lokality.

Škůdci

První a současně silné výskyty kadeřavosti révy vinné způsobené **hálčivcem révovým** (*Calepitrimerus vitis*) byly pozorovány počátkem května ve vinařské oblasti Čechy, ve vinařské oblasti Morava byly první výskyty pozorovány až během června, ve fázi kvetení révy.

Výskyty plstnatosti révy vinné způsobené **vlnovníkem révovým** (*Colomerus vitis*) byly obecně slabé.

První výskyty dospělců **obaleče mramorovaného** (*Lobesia botrana*) ve feromonových lapácích byly zjištěny ve vinařské oblasti Morava koncem dubna až počátkem května. Vrchol letové aktivity první generace obaleče mramorovaného proběhl v okrese Hodonín koncem dubna, vrchol letové aktivity druhé generace nastal na konci první dekády července v okrese Hodonín. Výskyt byl obecně velmi slabý.

První výskyty dospělců **obalečika jednopásného** (*Eupoecilia ambiguella*) ve feromonovém lapáku byly zjištěny ve vinařské oblasti Morava také během třetí dekády měsíce dubna. Vrchol letové aktivity první generace proběhl 1. května. Počátek letu druhé generace byl zaznamenán koncem června, vrchol letu proběhl v první dekádě července.

První výskyty nymf **kříška révového** (*Scaphoideus titanus*), přenašeče závažné regulované (karanténní) fytoplazmové choroby – zlatého žloutnutí révy (původce 'Candidatus' *Phytoplasma vitis*, syn. *Grapevine flavescence dorée phytoplasma*), která se však dosud na našem území nevyskytuje) zjištěné sklepáváním z listů byly zaznamenány koncem druhé dekády června, první výskyty dospělců kříška v optických lapácích (žlutých lepopových deskách zavěšených na vodícím drátu) byly zjištěny nejdříve počátkem června, poslední dospělci kříška byli v optických lapácích pozorováni od srpna.

Koncem měsíce srpna a během září byly často pozorovány poškození zrajících bobulí hmyzem, např. **včelou medonosnou** (*Apis mellifera*) nebo **vosou obecnou** (*Vespula vulgaris*) a ptáky – **špačkem obecným** (*Sturnus vulgaris*).

Brzy na jaře roku 2019 byly pozorovány ve všech plodinách, včetně révy vinné, velmi časně a extrémně silné výskyty **hraboše polního** (*Microtus arvalis*). Pro ošetření se používá práh škodlivosti, kterým je zjištění 50 užívaných nor na 1 ha v jarním období, 200 a více užívaných nor v letním období a více než 400 užívaných nor v podzimním období. Výskyty tohoto škůdce několikanásobně překračovaly prahovou hodnotu. Extrémní výskyty hrabošů trvaly celý podzim až do zámrazu. V období zrání hroznů byly nacházeny pod révovými keři velké počty uhryzaných celých dozrávajících hroznů nebo jednotlivých bobulí. Tyto škody jsou přičítány nejen hrabošům, ale i myšicím.

Národní dotace vyplývající ze zákona o zemědělství

V roce 2019 byla výše dotací poskytnutých z podpůrných národních programů následující:

- 1.I.a. Státní podpora na zavlažování vinic byla v roce 2019 na základě 19 schválených žádostí přiznána na celkem 170,77 ha v celkové výši 12 295 440 Kč.
- 3.b.B.I. Podpora na budování prostorových izolátů množitelského materiálu révy vinné se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob nebyla za rok 2019 vyplacena.
- 3.c.V rámci opatření podpory na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR nebyla v roce 2019 podána žádná žádost.
- 3.d. Podpora šlechtění révy vinné, zaměřeného na vyšší odolnost proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům a odpovídající kvalitu výsledné produkce, byla poskytnuta 2 žadatelům v celkové výši 5 527 683 Kč.
- 9.A.b.I.V rámci opatření vydání publikací doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytovaných pěstitelům zdarma nebyla v roce 2019 podána žádná žádost.
- 10.D. Státní podpora ve výši 58 000 Kč na podporu evropské integrace nevládních organizací byla čerpána v rámci jednoho projektu (Svaz vinařů ČR).
- 13.A. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu byla poskytnuta na 1 projekt v celkové výši 16 955 287 Kč.

Zdroj: MZe

Podpory z prostředků Vinařského fondu

Příjmy Vinařského fondu jsou tvořeny odvody za vyrobené víno (0,50 Kč z litru), odvody z plochy vinic (350 Kč/ha), penále, úroky, dotacemi z rozpočtu územních samosprávních celků a **finanční podporou státu ve výši součtu všech příjmů Fondu**.

Přehled příjmů Vinařského fondu v roce 2019

Položka	Přijaté platby (Kč)
Odvody za víno	31 851 217,02
Odvody za vinice	4 926 464,50
Penále	77 716,44
Úroky	820 530,34
Příjmy z prodeje produktů	323 862,50
Příjmy z pořádaných akcí	1 458 214,27
Dotace z rozpočtu krajů	7 500 000,00
Finanční podpora státu 2019	39 130 000,00
CELKEM	86 088 005,07

Zdroj: Vinařský fond

Přehled výdajů Vinařského fondu na propagaci v roce 2019

Forma	Vydané platby (Kč)
Rozhodnutí o poskytnutí podpory	22 159 878,50
z toho: Podpora marketingu (dle § 31, odst. 4, písm. a), zákona č. 321/2004 Sb.)	6 796 160,00
Informování veřejnosti o vinohradnictví a vinařství (písm. b)	5 791 600,50
Podpora rozvoje vinařské turistiky (písm. c)	9 572 118,00
Komunikační kampaň	35 117 108,24
Propagace na základě smluv	20 038 967,21
CELKEM	77 315 953,95

Zdroj: Vinařský fond

Podpory v rámci SOT s vínem

Podpory v rámci SOT s vínem se v roce 2019 poskytovaly dle nařízení vlády č. 147/2018 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu se zemědělskými produkty v oblasti vinohradnictví a vinařství pro období 2019–2023, ve znění platném od 1. 8. 2018.

Podporována byla následující opatření:

restrukturalizace a přeměna vinic s podopatřeními:

- změna odrůdové skladby vinice
- přesun vinice do svahu
- technika zlepšující obhospodařování vinic

investice na následující nová zařízení pro výrobu vinařských produktů:

- dřevěný sud nebo uzavřená dřevěná nádoba na výrobu vína o objemu nejméně 600 litrů
- speciální kvasná nádoba s aktivním potápěním matolinového klobouku pro výrobu červených vín
- cross-flow filtr na víno, ve kterém je víno přiváděno na membránu tangenciálně a určitý objem vína prochází membránou jako filtrát a zbývající pokračuje podél membrány s odfiltrovanými nečistotami
- lis na hrozny

Pro finanční rok 2018/2019 bylo přijato 171 žádostí o poskytnutí podpory na investice (cross-flow filtr na víno – 23 žádostí, dřevěné sudy nebo uzavřená dřevěná nádoba – 66 žádostí, speciální kvasná nádoba – 40 žádostí, lis na hrozny – 42 žádostí), 12 žádostí bylo staženo a 40 žádostí bylo zamítnuto. Celkem bylo vyplaceno 115 žádostí, a to v objemu 39 781 910,38 Kč (cross-flow filtr na víno – 17 žádostí za 11 676 483,04 Kč, dřevěný sud nebo uzavřená dřevěná nádoba – 43 žádostí za 6 581 910,60 Kč, speciální kvasná nádoba – 25 žádostí za 8 844 549,18 Kč, lis na hrozny – 30 žádostí za 12 678 967,56 Kč).

Podpora na Restrukturalizaci a přeměnu vinic ve finančním roce 2018/2019

Počet přijatých žádostí/oznámení	83	
Počet žádostí/oznámení stažených žadatelem	1	
Počet zamítnutých žádostí	11	
Počet žádostí/oznámení přijatých ve finančním roce 2017/2018 přesunutých k vyplacení do finančního roku 2018/2019	12	
Počet přijatých a schválených žádostí/oznámení z finančního roku 2018/2019 (vyplacených)	66	
Celkový počet schválených žádostí/oznámení vyplacených ve finančním roce 2018/2019 (1x žádost z roku 2014/2015, 12x žádosti z fin. roku 2017/2018 a 66 x žádosti z fin. roku 2018/2019)	79	
Podopatření „Změna odrůdové skladby vinice“	206,16 ha	87 772 578,82 Kč
Podopatření „Přesun vinice do svahu“	3,15 ha	1 338 750,00 Kč
Podopatření „Technika zlepšující obhospodařování vinic“	3,93 ha	2 102 550,00 Kč

Zdroj: SZIF

Pozn.: Finanční rok je období od 16. října daného roku do 15. října následujícího roku.

Podpora na Investice ve finančních letech 2015/2016–2018/2019

Rok	Filtr na víno ¹⁾	Lis na hrozny	Dřevěný sud/nádoba	Speciální kvasná nádoba
2015/2016	12	0	39	27
2016/2017	11	0	59	27
2017/2018	8	0	37	16
2018/2019	17	30	43	25

Zdroj: SZIF

Pozn.: ¹⁾ od roku 2014/2015 bylo možné žádat pouze na cross-flow filtry, v předcházejícím období bylo možno žádat na jakýkoliv typ filtru na víno

Podpory v rámci Programu rozvoje venkova

V rámci PRV na období 2014–2020 je pěstování révy vinné podporováno v rámci AEKO podopatření Integrovaná produkce (IP) révy vinné s tituly základní a nadstavbová ochrana vinic a také opatření Ekologické zemědělství (EZ). U obou nových opatření je opět podmínkou uzavření závazku na 5 let. Jedná se o podpory z prostředků EU (75 % nákladů) s kofinancováním Českého státu (25 % nákladů).

V rámci **AEKO** bylo v roce 2019 podáno 170 žádostí o dotaci na titul **IP révy vinné – základní ochrana vinic**. Sazba podpory byla stanovena na **8 308,85 Kč/ha**. Výše podpory pro rok 2019 činí **17 726 184,20 Kč** na celkovou výměru 2 133,41 ha. V titulu **IP révy vinné – nadstavbová ochrana vinic** bylo v roce 2019 podáno 527 žádostí o dotaci. Sazba podpory zde byla stanovena na **17 363,70 Kč**. Výše podpory pro rok 2019 činí **175 730 716,49 Kč** na celkovou výměru 10 120,58 ha.

V rámci opatření **EZ** bylo v roce 2019 podáno 78 žádostí o opatření **ekologické zemědělství s kulturou vinice v režimu certifikovaném EZ**. Sazba podpory byla stanovena na **21 736,78 Kč/ha**. Výše podpory pro rok 2019 zde činí **17 080 109,63 Kč** na celkovou výměru 788,56 ha. Do opatření **ekologické zemědělství s kulturou vinice v přechodném období** bylo v roce 2019 podáno 41 žádostí o dotaci. Sazba podpory byla stanovena na **23 151,60 Kč/ha**. Výše podpory pro rok 2019 činí **2 768 873,47 Kč** na celkovou výměru 119,68 ha.

Zdroj: SZIF

Odrůdová skladba registrovaných vinic

V roce 2019 tvořila obhospodařovaná plocha vinic v ČR přibližně 18,2 tis. ha; přičemž současný produkční potenciál v ČR byl na úrovni 18,716 tis. ha. K 31. 12. 2019 bylo zaregistrováno 17,2 tis. pěstitelů.

Mezi nejčastěji pěstované odrůdy révy vinné v roce 2019 patřily: Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Ryzlink rýnský a Ryzlink vlašský z bílých odrůd; Frankovka, Svatovavřínecké, Zweigeltrebe a Rulandské modré z modrých odrůd. Tato skladba je dlouhodobě stabilní.

V roce 2019 bylo v ČR vysazeno 416,76 ha nových vinic. Mezi nejčastěji vysazované bílé odrůdy patřil Ryzlink rýnský, Pálava, Ryzlink vlašský, Hibernál, Veltlínské zelené a z modrých odrůd Merlot, Modrý Portugal, Rulandské modré a Frankovka.

Z celkových 18 189 ha obhospodařované plochy vinic tvoří více než dvě třetiny (71 %) odrůdy moštové bílé (12 955 ha), jejichž plocha se zvyšuje, jednu třetinu (29 %) odrůdy moštové modré (5 185 ha) a zanedbatelný podíl necelé 0,5 % připadá na stolní a podnožové odrůdy (49 ha), ke kterým lze přiřadit i šlechtitelský materiál.

Podíl mladých výsadby na celkové ploše vinic se proti roku 2018 nezměnil. Podíl mladých vinic činí celkově až 22 %,

tj. 4 037 ha. O 2 % se snížila plocha vinic v plné plodnosti, tj. 8 425 ha. Podíl starých vinic nad 50 let je o 2 % vyšší než v minulém roce, tj. 1 022 ha. Lze tak konstatovat, že věková struktura vinic se prakticky nemění.

Dle údajů registrace ÚKZÚZ byl v roce 2019 produkční potenciál vinic 18 716,1547 ha. Z uvedené tabulky vyplývá, že okamžitě využitelná plocha pro výsadbu je přibližně 43 ha. Plocha, kterou by mohli pěstitelé využít na základě žádosti a následného správního řízení je přibližně 345 ha.

V roce 2019 byla stanovena kvóta pro přidělení povolení pro novou výsadbu ve výši 181,3 ha. Ve stanoveném termínu požádalo 214 pěstitelů o povolení výsadby na plochu 248,1097 ha. Proto došlo ke krácení plochy na jednotlivých žádostech. Byla vydána povolení pro novou výsadbu pěstitelům na plochu 181,3 ha ve viniční trati a pěstitelům mimo trať byla žádost zamítnuta a neobdrželi žádnou plochu pro výsadbu vinice.

Z pohledu počtu pěstitelů a kategorií velikosti vinic bylo k 31. 12. 2019 vedeno v Registru vinic celkem 17 788 pěstitelů s osázenými vinicemi na celkové ploše 18 189,223 ha.

Z rozboru aktuální struktury vinic v ČR dle jejich velikosti a počtu pěstitelů lze vysledovat, že 89 % z celkové výměry vinic je soustředěno v ucelených vinicích nad 1 ha, avšak ze souboru pěstitelů je to jen u 6 % z registrovaných pěstitelů. Na druhé straně 3 % vinic o výměře do 0,1 ha jsou v držení 41 % z celkového počtu pěstitelů. Dochází tedy ke koncentraci vinic o velké rozloze u velmi malého počtu „velkých“ pěstitelů.

Zdroj: ÚKZÚZ

Zatřídování tuzemských vín v roce 2019

Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) v roce 2019 **ověřila cukernatost u 37 478 830 kg hroznů** (v roce 2018 to bylo **51 592 307 kg hroznů**) z toho 98,42 % na Moravě a 1,58 % v Čechách.

V roce 2019 proběhlo v rámci SZPI celkem 133 zasedání komisí pro hodnocení a zatřídování vín podle § 26 vinařského zákona č. 321/2004 Sb., kdy zatřídování podléhá jakostní, přívlastková, jakostní šumivá, aromatická jakostní šumivá, jakostní perlivá a jakostní likérová vína a pěstitelský sekt, pokud je takové víno vyrobeno z vinných hroznů sklizených ve vinařské oblasti Morava nebo Čechy.

Do těchto komisí bylo z vinařské oblasti Morava celkem předloženo k zatřídění 344 269 hl vína (počet šarží 7 176) a z vinařské oblasti Čechy to bylo 5 092 hl vína (počet šarží 188). **Celkem bylo zatříděno 7 244 šarží vín, což představuje množství 346 677 hl vína.** Z toho bylo hodnoceno ve druhém kole (opakovaně) celkem 30 šarží v množství 544 hl a 120 šarží bylo vyřazeno v celkovém množství 2 686 hl.

Ve **vinařské oblasti Čechy** byl podíl bílých odrůd z celkového počtu zatřídovaného vína 2,01 % a podíl modrých odrůd 0,54 % z celkového počtu zatřídovaného

Jednotlivé položky produkčního potenciálu vinic v ČR v roce 2019 (ha)

Povolení pro novou výsadbu	–	Využitelná plocha (v držení pěstitele)	181,3
Povolení pro opětovnou výsadbu	převedené z práva na opětovnou výsadbu	Využitelná plocha (v držení pěstitele)	43,1091
Právo na opětovnou výsadbu	–	Využitelné na základě žádosti pěstitele	167,508
Vyklučená plocha vinic	–	Využitelné na základě žádosti pěstitele	135,0146
Osázená plocha vinic	K 31. 12. 2019	–	18 189,223

Zdroj: ÚKZÚZ (Registr vinic), dle čl. 64 až 68, nařízení EP a R (EU) č. 1308/2013

vína v rámci ČR, tj. 78,7 % podíl bílých odrůd a podíl modrých odrůd 21,3 % zastoupených v rámci vinařské oblasti Čechy.

Ve **vinařské oblasti Morava** byl podíl bílých odrůd 79,47 % z celkového počtu zařídovaného vína a modrých odrůd 17,98 % z celkového počtu zařídovaného vína v rámci ČR, tj. 81,5 % podíl bílých odrůd a podíl modrých odrůd 18,5 % zastoupených v rámci vinařské oblasti Morava.

Z pohledu objemu byla kategorie jakostní víno s přívlastkem pozdní sběr nejvíce zařídovaným vinařským produktem (148 166 hl) v těsném závěsu s kategorií jakostní víno odrůdové (126 935 hl). Z pohledu počtu vzorků výrazně převyšovala kategorie jakostní víno s přívlastkem pozdní sběr (4 205 šarží), která tvořila cca 58 % počtu všech zařídovaných šarží.

LÉČIVÉ, AROMATICKÉ A KOŘENINOVÉ ROSTLINY

V roce 2019 se pěstební plochy léčivých, aromatických a kořeninových rostlin (LAKR) po tříletém navyšování snížily téměř o 30 %, na hodnotu 6 062 ha. Největší snížení zaznamenaly především plochy kmínu kořeněného, které poklesly o 37 %. Kmín každoročně zaujímá okolo 90 % ploch kořeninových rostlin (v roce 2019 téměř 95 %) a více než třetinu ploch všech LAKR, v roce 2019 pak necelou polovinu (49 %).

V dlouhodobém horizontu je pro kmín celou skupinu LAKR charakteristické kolísání pěstebních ploch.

Mezi významné komodity v ČR v rámci pěstovaných LAKR stále patří ostropestřec mariánský a kmín kořeněný. Pěstování námele a máku pro použití na makovinu závisí čistě na zadání zpracovatele. Nejvýznamnějšími maloplošně pěstovanými LAKR jsou fenykl obecný, jitrocel kopinatý, koriandr setý a heřmánek lékářský, jehož pěstování má dlouhou tradici především v západních a středních Čechách.

Hlavním trendem tuzemské produkce LAKR je právě zajištění kvality, a to stanovením a zavedením správné pěstitelské praxe včetně posklizňové úpravy a skladování v konvenčním i ekologickém zemědělství. Další trendy jsou určovány poptávkou zpracovatelů a spotřebitelů LAKR. Poptávka ovlivňuje druhové složení pěstovaných LAKR, rozsah jejich pěstování i podobu finálního produktu. Stále nabývá na významu produkce živých rostlin, pěstování zeleného koření – hrnkovaných či kontejnerovaných „bylinek“, které jsou určeny k přímé spotřebě ne k dalšímu pěstování.

Dlouhodobě vykazuje celková bilance zahraničního obchodu tohoto sektoru záporné saldo, které v roce 2019 dosáhlo hodnoty 749 mil. Kč, což představuje 8,8% snížení oproti předchozímu roku. Dlouhodobě pozitivní je pouze bilance zahraničního obchodu s kmínem, která v roce 2019 dosáhla kladného salda ve výši 22,9 mil. Kč.

Vývoj ploch a produkce LAKR v ČR

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
Plocha (ha)	5 566	5 177	5 297	7 457	8 554	6 062	70,9
Produkce (t)	5 066	4 353	4 045	6 732	6 765	4 258	62,9
Výnos (t/ha)	0,91	0,84	0,77	0,90	0,78	0,71	0,91

Zdroj: ČSÚ

Vývoj ploch LAKR v ČR (v ha)

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
Léčivé rostliny	3 310	3 034	2 643	3 052	3 558	2 963	83,3
Kořeninové rostliny	2 256	2 143	2 654	4 405	4 996	3 099	62,0
z toho: kmín	2 173	1 907	2 443	4 125	4 685	2 950	62,9
LAKR celkem	5 566	5 177	5 297	7 457	8 554	6 062	70,9

Zdroj: ČSÚ

Bilance zahraničního obchodu LAKR (v t)

Ukazatel		2017	2018	2019	Index 2019/18
Koření 0904-0910	dovoz	10 550	10 436	10 450	100,1
	vývoz	3 250	3 418	4 540	132,8
	balance	-7 300	-7 018	-5 910	84,2
Léčivé rostliny 1211	dovoz	4 052	4 924	6 126	124,4
	vývoz	1 553	1 711	1 981	115,7
	balance	-2 499	-3 213	-4 145	129,0
LAKR souhrn	dovoz	14 602	15 360	16 573	107,9
	vývoz	4 803	5 129	6 521	127,1
	balance	-9 799	-10 231	-10 052	98,2

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu

Bilance zahraničního obchodu LAKR (v tis. Kč)

Ukazatel		2017	2018	2019	Index 2019/18
Koření 0904-0910	dovoz	1 155 616	993 100	1 071 842	107,9
	vývoz	578 299	403 170	467 475	115,9
	balance	-577 317	-589 930	-604 367	102,4
Rostliny pro voňavkářství a farmacii 1211	dovoz	436 972	495 968	505 109	101,8
	vývoz	244 739	264 488	360 084	136,1
	balance	-192 233	-243 841	-145 025	59,5
LAKR souhrn	dovoz	1 592 588	1 489 068	1 576 951	105,9
	vývoz	823 038	667 658	827 559	123,9
	balance	-769 550	-821 410	-749 392	91,2

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu

Bilance zahraničního obchodu s kmínem

Ukazatel		2017	2018	2019	Index 2019/18
t	dovoz	879	249	432	173,5
	vývoz	1 096	1 089	1 709	156,9
	balance	217	840	1 277	152,0
tis. Kč	dovoz	59 040	20 896	23 982	114,8
	vývoz	59 120	35 597	46 865	131,7
	balance	80	14 701	22 883	155,7

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu

V roce 2019 se mírně navýšil objem dovezeného koření (o 0,1 %), bylo dovezeno 10 450 t koření. Hlavními dováženími komoditami byly paprika, zázvor a pepř. Mezi dovozce koření do ČR dlouhodobě patří Čína, Španělsko, Německo, Polsko, Vietnam a Slovensko. Na vývozu komodit skupiny koření se významně podílí kmín (dlouhodobě více než 40 %). V roce 2019 vývoz koření z ČR se navýšil téměř o 32,8 % oproti předchozímu roku a dosáhl objemu 4 540 t. Dlouhodobě tradičními zeměmi, kam směřuje vývoz koření z ČR, jsou Polsko, Německo, Slovensko, Maďarsko a Rakousko.

Dovoz léčivých rostlin (KN 1211) vzrostl v roce 2019 o 24,4 % a dosáhl celkového objemu 6 126 t. Mezi země dovážející léčivé rostliny patří Polsko, Chorvatsko, Spojené království, Bulharsko a Německo. Vývoz v roce 2019 se navýšil o téměř 15,7 %, bylo vyvezeno 1 981 t. Makovina se v současné době přestala vyvážet.

Kmín je českou významnou exportní komoditou s dlouhodobě pozitivní bilancí zahraničního obchodu.

Každoročně je z ČR vyvezeno v průměru 50 % tuzemské produkce kmínu. V roce 2019 objem vyvezeného kmínu meziročně vzrostl o 56,9 % na hodnotu 1 709 t. Český kmín míří do obvyklých destinací – na Slovensko, do Polska, Německa, Maďarska a Rumunska.

V roce 2019 se dovoz kmínu meziročně navýšil o 73,5 % – bylo dovezeno 432 t kmínu. Mezi hlavní dovozce kmínu do ČR patří tradičně Slovensko, Litva, Indie a Finsko.

KVĚTINY A ŠKOLKAŘSKÉ VÝPĚSTKY

Toto odvětví zahrnuje květinářství a školkařství ovocných a okrasných druhů, které jsou významnou složkou rostlinné výroby. V roce 2018 se dle ČSÚ podílel tento sektor 5,3 % na tuzemské rostlinné produkci a 2,9 % na celkové zemědělské produkci, produkce sektoru v tomto roce dosáhla 3,7 mld. Kč.

Vývoj sektoru okrasného zahradnictví a školkařství (v mil. Kč)

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index2019/18
Produkce zemědělství celkem	137 022	126 573	132 957	133 466	135 682	140 254	103,4
Rostlinná produkce celkem	79 451	74 744	79 805	74 186	75 762	79 217	104,6
Sazenice a květiny	3 592	3 411	3 697	4 118	3 735	4 265	114,2
z toho školkařské výpěstky	420	470	548	639	499	–	–
okr. rostliny a květiny	2 952	2 640	2 841	3 088	2 854	–	–
výsadby kultur	220	301	309	391	382	–	–

Zdroj: ČSÚ, za rok 2019 pouze předběžné výsledky, nejsou zatím dostupné pro všechny kategorie

Plochy okrasných rostlin a školek (v ha)

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
Květiny a okrasné rostliny	315	316	279	205	236	224	94,9
Školky (okrasné a ovocné)	1 918	2 166	2 230	1 509	2 331	1 895	81,3
Celkem	2 230	2 482	2 509	1 714	2 567	2 119	82,5

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: V roce 2011 došlo ke změně metodiky vykazování dle nařízení NEPR (EU) č. 543/2009, proto nejsou údaje před a po tomto roce úplně srovnatelné.

Produkce květin v ČR od roku 2001 stoupá. V roce 2018 mírně vzrostla produkce květin oproti roku 2017, a to o 1,1 % na hodnotu téměř 2,3 mld. Kč. Příčinou růstu je především intenzifikace výroby včetně implementace moderních technologií, plochy květinářství včetně těch

krytých vykazují spíše opačný trend. Mírné propady produkce se projeví pouze v letech 2009 (vliv světové ekonomické krize) a 2013 (vliv průběhu počasí v zimních měsících a záplav v červnu 2013).

Produkce květinářství v ČR (v mil. Kč)

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 2018/17
1 798	1 815	1 870	1 944	1 881	2 008	2 095	2 172	2 254	2 278	101,1

Zdroj: Svaz květinářů a floristů ČR

Struktura květinářské produkce v ČR (v mil. Kč)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
Dovoz	2 899	3 005	3 624	3 875	3 962	4 145	4 605	111,1
Vývoz	802	654	583	657	632	687	641	93,3
Saldo zahraničního obchodu	-2 097	-2 352	-3 040	-3 218	-3 330	-3 458	-3 964	114,6
Hrnkové	730,0	690,0	730,0	745,0	760,0	780,0	782,0	100,3
Řezané květy	100,0	98,0	92,0	90,0	90,0	99,0	95,0	96,0
Řezaná zeleň	45,0	50,0	92,0	90,0	89,0	92	86,0	93,5
Sušené	35,0	41,0	47,0	47,0	76,0	45,0	47,0	104,4
Osiva	20,0	26,0	29,0	32,0	34,0	33,0	30,0	90,9
CELKEM	1 944,0	1 881,0	2 008,0	2 095,0	2 172,0	2 254,0	2 278,0	101,1

Zdroj: Svaz květinářů a floristů ČR

Spotřeba květin vzrostla v roce 2018 na úroveň 1 175 Kč na osobu za rok, to představuje meziroční nárůst o 4,8 %. Čeští producenti květin podporují marketingovou akci „Česká květina“, která se pomalu dostává do povědomí koncových zákazníků. Ve struktuře prodejních cest v českém květinářství nadále hraje významnou roli prodej přes obchodní řetězce, takzvaný odborný prodej přes prodejny a zahradní centra stagnuje.

Zahraniční obchod s květinami vykazuje záporné hodnoty a dlouhodobě se pohyboval v rozpětí 2–4 mld. Kč. V roce 2019 se záporné saldo meziročně navýšilo o 14,6 % na

hodnotu 4,0 mld. Vývoz květin se snížil v roce 2019 o 6,7 % na 641 mil. Kč. Dovoz květin naopak oproti předcházejícímu roku vzrostl o 11,1 % na hodnotu 4,6 mld. Kč. Hlavní dováženou komoditou byly v tomto roce čerstvé řezané květiny, pokojové rostliny okrasné květem a okrasné listem. Mezi hlavní dodavatele květin ve všech skupinách patří Nizozemsko, Německo, Itálie, Kolumbie a Ekvádor, u čerstvých řezaných květin pak Nizozemsko, Kolumbie a Keňa. Z ČR se v roce 2019 vyvezlo nejvíce květin především na Slovensko, do Německa, Polska, Rakouska a Rumunska.

Údaje o okrasném školkařství v ČR

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
Počet členských organizací Svazu školkařů	90	87	87	87	86	91	105,8
Počet pracovníků v členských školkách	999	987	953	975	946	963	101,8
Výměra ploch okrasných školkařských výpěstků v členských školkách v ha	1 140	1 130	1 130	1 125	1 328	1 400	105,2
Výměra ploch pro produkci dřevin v kontejnerech	260	265	267	270	283	300	106,0
Výměra lesních školek v ha	1 035	1 030	1 000	1 000	1 000	1 000	100,0
Výměra kontejneroven v lesních školkách v ha	–	–	–	–	100	100	100,0

Zdroj: Svaz školkařů ČR

Vývoj bilance zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky – okrasné školkařství (v mil. Kč)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
Dovoz	681	731	777	729	721	781	942	120,6
Vývoz	182	220	179	194	200	203	189	93,1
Saldo zahr. obchodu	-499	-512	-598	-535	-521	-578	-753	130,3

Zdroj: Celní statistika

Spotřebitelské ceny květin se v ČR meziročně neustále zvyšují. Variabilita spotřebitelských cen v jednotlivých měsících je určována mnoha faktory, zejména druhem květin, jejich zdrojem, ročním obdobím apod. Ceny importovaných květin se většinou odvíjejí od cen na evropských burzách, které vykazují výrazné sezónní výkyvy (zvyšují se zvláště v období svátků – sv.Valentýn, Den matek, Velikonoce apod.).

Produkce školkařských výpěstků okrasných druhů v ČR stagnuje. Obecně zažívá obor okrasného školkařství v současnosti stagnaci až mírný propad. V posledních letech dochází se struktuře pěstovaného sortimentu tohoto oboru k výrazným změnám. Školky se specializují, vznikly množírenské podniky, které svou produkci dodávají dalším pěstitelům k dopěstování do větších prodejních velikostí.

Bilance zahraničního obchodu ČR se školkařskými výpěstky okrasných druhů je dlouhodobě pasivní. V roce 2019 dosáhlo záporné saldo zahraničního obchodu hodnoty 753 mil. Kč, tj. meziroční navýšení o 6,9 %.

Dovoz produktů okrasného školkařství do ČR se od roku 2018 mírně navýšoval až do roku 2019, kdy byly dovezeny školkařské výpěstky okrasných druhů v hodnotě 942 mil. Kč, tj. meziroční navýšení o 20,6 %. Nejvýznamnějšími dodavateli byli v roce 2019 tradiční Nizozemsko a Německo, dále Itálie, Slovensko a Polsko. Vývoz školkařských výpěstků z ČR se pohybuje od 170–220 mil. Kč. V roce 2019 vývoz činil 189 mil. Kč, tj. meziroční nárůst o 6,9 %. Vývoz z ČR směřoval především na Slovensko, Polsko, dále do Německa a Rumunska.

Školkařství ovocných druhů je stabilizovaným sektorem rostlinné produkce. Produkce kolísá podle poptávky

ovocnářského sektoru i malospotřebitelů v rozmezí 9,9–16,7 mil. ks včetně sadby jahodníku. V roce 2019 byla navýšena produkce ovocných výpěstků oproti předcházejícímu roku o téměř 43,2 % na 16,7 mil. ks. Školkařské výpěstky ovocných druhů se v roce 2018 dle evidence ÚKZÚZ pěstovaly na ploše 311 ha a v roce 2019 na 346 ha. Roste obecně zájem o výpěstky kontejnerované a určené pro malospotřebitele, především o malé ovocné druhy jako jsou borůvky, jahodník, angrešt, jabloně, hrušně, ořešák a líska. Naopak se snížil zájem o meruňky, broskvoně, ostružiník, rybíz a další.

Saldo zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky ovocných druhů (bez sadby jahodníku) se od roku 2015 pohybuje v kladných hodnotách, a to díky snížení dovozu do ČR. Hodnoty od roku 2015 kolísají v rozmezí 7,7–30,5 mil. Kč ročně.

Dovoz školkařských výpěstků ovocných druhů kolísá v letech 2012–2019 mezi 35–64 mil. Kč. V roce 2014 byl dovoz nejvyšší, a to v hodnotě 64 mil. Kč. Od té doby nebyl překročen. V roce 2019 došlo k meziročnímu navýšení o 64,5 % na hodnotu 61,0 mil. Kč. Obdobný vývoj zaznamenal i vývoz školkařských výpěstků ovocných druhů, který od roku 2016 mírně roste. V roce 2019 došlo opět k navýšení vývozu, kdy v roce 2019 dosáhl hodnoty 81,9 mil. Kč., tj. meziroční nárůst o 30,4 %. Školkařské výpěstky ovocných druhů jsou do ČR dováženy v roce 2019 z tradičních destinací – a to Nizozemsko, Německo, dále pak z Itálie, Polska a Slovenska. Domácí výpěstky pak směřují především do Itálie, Francie, Rakouska, Slovenska, Nizozemska a Maďarska.

Bilance zahraničního obchodu školkařskými výpěstky ovocných druhů (v tis. Kč) (bez jahodníku)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
Dovoz	35 053	44 936	64 253	39 996	47 012	48 868	32 355	61 013
Vývoz	15 163	11 673	60 081	63 480	54 742	61 438	62 830	81 899
Saldo	-19 890	-33 264	-4 172	23 484	7 730	12 570	30 475	20 886

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu

Pozn.: Od roku 1. 1. 2016 rozdělení kódu KN 0602 2090 na 0602 2020, 06022030, 0602 2080.

Živočišná výroba

Výrobní faktory živočišné výroby

PLEMENÁŘSKÁ PRÁCE A EVIDENCE ZVÍŘAT

Pravidla pro šlechtění a plemenitbu hospodářských zvířat jsou upravena zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Zákon byl od doby svého vzniku v roce 2000 již několikrát novelizován, především z důvodů harmonizace s předpisy Evropských společenství. Zatím poslední novela implementovala Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1012 ze dne 8. června 2016 o zootechnických a genealogických podmínkách pro plemenitbu čistokrevných plemenných zvířat, hybridních plemenných prasat a jejich zárodečných produktů v Unii, pro obchod s nimi a pro jejich vstup do Unie, o změně nařízení (EU) č. 652/2014 a směrnice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a o zrušení některých aktů v oblasti plemenitby zvířat („nařízení o plemenných zvířatech“), které vstoupilo v platnost dne 1. 11. 2018 a přineslo s sebou dílčí změny zejména v souvislosti s tvorbou a naplňováním šlechtitelských programů.

Prováděcí vyhláškou v oblasti označování zvířat a evidence k tomuto zákonu je vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů. V oblasti šlechtění a plemenitby je prováděcí vyhláškou vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona.

Příslušná ustanovení zákona dále provádí vyhláška č. 370/2006 Sb., o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat, a vyhláška č. 72/2017 Sb., o genetických zdrojích zvířat, která obsahuje vzor žádosti o zařazení do Národního programu, podrobnosti o rozsahu a způsobu hodnocení genetických zdrojů a stanovuje povinnosti účastníka Národního programu.

Ministerstvo zemědělství podle § 5 plemenářského zákona uznává chovatelská sdružení, která vedou plemenné knihy nebo plemenářské evidence, vystavují zootechnické osvědčení plemenným zvířatům a zpracovávají chovné cíle a šlechtitelské programy jednotlivých druhů a plemen. Členy těchto uznaných chovatelských sdružení je rozhodující většina chovatelů plemenných zvířat. Ve šlechtitelských programech jsou zakotveny vlastnosti a znaky jednotlivých plemen, postupy provádění kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek a testování, způsoby hodnocení zvířat a další šlechtitelská opatření. V roce 2020 MZe eviduje 29 uznaných chovatelských sdružení – v oblasti chovu skotu 5, chovu koní 12, drůbeže 2, v chovu ovcí a koz 4 a v chovu prasat, ryb a včel po 1. MZe také eviduje 5 chovatelských podniků prasat.

Souhlas k provádění odborné činnosti v chovu hospodářských zvířat v rozsahu kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek, testů a posuzování hospodářských zvířat podle § 7 zákona udělilo MZe 141 oprávněným osobám, z toho 53 v chovu skotu, mezi něž se řadí též 19 provozovatelů odchoven masných plemen býků a 32 v chovu koní. Souhlas k činnosti při ověřování původu a stanovování genetického typu plemenných zvířat ve svých imunogenetických laboratořích má 6 oprávněných osob.

K inseminaci, případně vlastnímu přenosu embryí podle § 17 zákona má oprávnění 410 oprávněných fyzických nebo právnických osob, podnikajících podle ustanovení § 3 plemenářského zákona, především v plemenitbě skotu, koní, prasat a ovcí. Za odbornou způsobilost osob oprávněných podle § 7 a § 17 plemenářského zákona považuje plemenářský zákon též praxi v příslušném oboru po dobu nejméně 5 let. Chovatelé mohou provádět inseminaci vlastních plemenic, pokud absolvují odborný kurz v zařízení, pověřeném Ministerstvem zemědělství.

Vedení ústřední evidence zvířat, kterou ve většině zemí EU provádí státní organizace nebo organizace s účastí státu, a to ve spojitosti se stále vzrůstajícími nároky na evidenci a označování hospodářských zvířat, v České republice zajišťuje od roku 2001 pověřená osoba – Českomoravská společnost chovatelů, a.s.

Pověřená osoba předává chovatelům a ostatním povinným osobám veškeré potřebné formuláře k poskytování údajů, pokyny k vedení evidence a provádí mezi chovateli poradenskou činnost. Přiděluje identifikační čísla a vede evidenci těchto čísel, vystavuje průvodní listy skotu a průkazy koní nebo jejich duplikáty a náhradní doklady a vede o nich evidenci. Významnou úlohu zastává při kontrole identifikačních čísel a údajů předávaných chovateli, při opravách a doplňování databáze. Českomoravská společnost chovatelů, a.s., již od roku 1996 zpracovává a zveřejňuje výsledky kontroly užitkovosti hospodářských zvířat, výsledky testování a posuzování hospodářských zvířat, tato společnost také zastupuje ČR zároveň v mezinárodních organizacích ICAR, ISAC a INTERBULL (tvorba mezinárodních standardů a pravidel kontroly užitkovosti, odhadu plemenných hodnot, identifikace zvířat atp.).

KRMIVA

Výroba krmných směsí

V roce 2019 dosáhla celková výroba krmných směsí pro hospodářská a ostatní zvířata 2 737 245 t, což je meziročně o 1,038 % (28 130 t) více.

Nejvíce krmných směsí bylo vyrobeno pro drůbež (1 061 730 t), prasata (758 627 t), méně potom pro skot (563 007 t) a ostatní zvířata (70 609 t). Do kategorie ostatních zvířat patří od roku 2016 směsi pro ovce, kozy, králíky a ryby. Meziroční růst výroby v roce 2019 nastal u krmných směsí pro skot, naopak u směsí pro prasata, drůbež a ostatní zvířata určená k produkci potravin došlo k meziročnímu poklesu. Výroba krmných směsí pro skot vzrostla o 7,31 % (38 351 t). Meziroční pokles výroby u směsí pro prasata činil 0,739 % (5 645 t), pro drůbež činil 0,281 % (2 987 t) a pro ostatní zvířata (ovce, kozy, králíci, ryby) představuje snížení výroby o 8,254 % (6 352 t).

Krmiva jsou vyráběna pro vlastní spotřebu výrobce, nebo jsou uváděna do oběhu pro cizí odběratele. U všech výše vyjmenovaných kategorií zvířat převažovala v roce 2019 výroba směsí uváděných do oběhu pro cizí odběratele. Podíl

vyrobených krmiv určených pro vlastní spotřebu na celkové výrobě u jednotlivých kategorií zvířat dosáhl u skotu 17,88 %, u prasat 7,3 %, u drůbeže 3,0 % a u ostatních zvířat 0,23 %.

Výroba krmných směsí pro domácí zvířata v roce 2019 dosáhla 283 474 t. V porovnání s rokem 2018 se snížila o 1,75 % (4 965 t). Největší podíl, a to 90,61 % z celkové

vyrobených krmných směsí zaujímaly krmné směsi pro psy a kočky. Krmné směsi pro ostatní zvířata, kam jsou zařazeny od roku 2016 směsi pro koně, lesní zvěř, kožešinová zvířata, laboratorní zvířata, zvířata v zoologických zahradách a zoby, dosáhla podílu 8,27 %. Nejmenší podíl, který činil 1,12 %, zaujímaly směsi pro ptactvo.

Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (v t)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Prasata celkem	775 558	802 308	802 826	786 001	765 062	774 989	764 272	758 627
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	688 806	716 584	709 712	704 498	681 005	704 212	702 754	703 236
Určené pro vlastní spotřebu	86 646	85 724	93 114	81 503	84 057	70 777	61 518	55 391
Drůbež celkem	889 178	902 463	955 959	949 604	982 971	1 009 403	1 064 717	1 061 730
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	848 854	860 151	909 521	905 182	924 136	976 264	1 032 703	1 029 854
Určeno pro vlastní spotřebu	40 324	42 312	46 438	44 422	58 835	33 139	31 014	31 876
Skot celkem	452 680	473 419	505 236	519 809	532 624	532 600	524 656	563 007
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	365 142	383 626	404 876	420 474	425 920	425 125	428 249	462 369
Určeno pro vlastní spotřebu	87 538	89 793	100 360	99 335	106 704	107 475	96 407	100 638
Ostatní zvířata	80 138	86 376	83 974	95 698	77 304	73 426	76 961	70 609
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	79 548	85 942	83 530	95 244	77 052	73 287	76 430	70 445
Určené pro vlastní spotřebu	590	434	444	454	252	139	531	163
Celkem	2 197 448	2 264 566	2 347 995	2 351 112	2 357 961	2 390 418	2 430 606	2 453 972

Zdroj: Statistické zjišťování MZe

Pozn.: Položka „Ostatní zvířata“ do roku 2015 zahrnuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO. Od roku 2016 tato položka zahrnuje směsi pro ovce, kozy, králíky a ryby.

Vývoj výroby krmných směsí v ČR pro domácí zvířata

Skutečná výroba krmných směsí (v t)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Psi a kočky	204 898	211 288	213 353	204 539	257 710	268 701	256 995	256 856
Ptactvo	1 967	2 228	2 826	3 161	3 013	2 694	3 197	3 163
Ostatní zvířata	4 195	5 646	4 375	9 912	15 403	16 577	18 317	23 455
Celkem	211 060	219 162	220 554	217 612	276 126	287 972	278 509	283 474

Zdroj: Statistické zjišťování MZe

Pozn.: Od roku 2016 zahrnuje položka „Ostatní zvířata“ směsi pro koně, lesní zvěř, kožešinová zvířata, laboratorní zvířata, zvířata v zoologických zahradách a zoby.

Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR (v t)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Krmné směsi pro hospodářská zvířata a ost.	2 197 448	2 264 566	2 347 995	2 351 112	2 357 961	2 390 418	2 430 606	2 453 972
Krmné směsi pro domácí zvířata	211 060	219 162	220 554	217 612	276 126	287 972	278 509	283 474
Celkem krmné směsi	2 297 400	2 465 728	2 568 549	2 568 724	2 634 087	2 678 390	2 707 094	2 737 446

Zdroj: MZe

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

V roce 2019 dosáhla celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí 2 606 095 t, což je růst o 0,891 % (23 009 t) oproti roku 2018.

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí tvořily obiloviny, jejichž podíl v roce 2019 dosáhl 61,99 %. Z nich byly v krmných směsích nejčastěji zastoupeny tyto obiloviny: pšenice (53,1 %), kukuřice (21,92), ječmen (19,7 %), žito a tritikále (3,5 %) a oves (1,5 %).

Druhou nejpoužívanější surovinou užitou pro výrobu krmných směsí byly krmné suroviny z olejnatých semen. Jejich podíl na celkové výrobě krmných směsí v roce 2019 dosáhl 20,4 %. Z nich byl nejčastěji použit sojový extrahovaný šrot, jehož podíl dosáhl 53,8 %. Dále pak řepkový extrahovaný šrot a výlisky (31 % podíl).

Do třetí skupiny patřila krmiva živočišného původu, která se podílela 4,9 % na celkové spotřebě krmných směsí. Z nich byly nejčastěji zastoupeny živočišné moučky, které dosáhly podílu 46,9 %.

U prvních dvou výše uvedených krmných surovin došlo v roce 2019 k růstu jejich spotřeby oproti roku 2018. Spotřeba obilovin meziročně vzrostla o 1,1 % (18 656 t) na 1 615 522 t, spotřeba krmných surovin z olejnatých semen vzrostla o 0,6 % (3 152 t) na 531 228 t. Spotřeba krmiv živočišného původu stoupla o 2,3 % (2 980 t) na 129 000 t.

V roce 2019 dosáhla spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí 17 027 t. Oproti roku 2018 došlo k růstu spotřeby o 8,6 % (1 478 t).

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí v roce 2019 meziročně vzrostla o 11,5 % (2 023 t) na 17 574 t. U spotřeby doplňkových krmiv určených pro prasata došlo k poklesu o 4,9 % (198 t) na 4 007 t, u krmiv pro skot nastal meziroční vzrůst o 10,2 % (693 t) na 6 772 t. Údaje za krmiva pro drůbež a ostatní zvířata nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb, o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí (v tis. t)

Druh krmné suroviny	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Obiloviny	1 406,1	1 511,1	1 566,0	1 533,7	1 570,4	1 576,9	1 596,9	1 615,5
pšenice	766,9	747,3	848,1	837,9	895,4	872,6	901,9	858,3
ječmen	270,8	324,1	310,4	325,8	350,0	336,5	322,2	318,1
oves	22,8	26,9	24,5	24,5	22,8	22,4	21,6	24,0
žito a tritikále	54,5	68,4	73,0	74,9	61,4	69,2	56,5	56,4
kukuřice	285,4	340,6	301,3	265,7	237,3	271,7	290,3	354,2
Luštěniny	8,7	7,4	5,2	7,0	23,5	26,0	37,9	31,1
hrách	6,4	4,5	3,0	6,3	9,2	9,3	17,9	14,7
ostatní	2,2	2,9	2,2	0,7	0,5	0,6	1,7	0,2
Mlýnské krmné suroviny	116,3	127,2	118,8	110,1	110,9	110,2	108,5	107,9
krmná mouka	27,2	32,3	29,1	26,8	31,3	29,8	30,8	28,7
otruby	80,5	84,8	80,0	77,6	76,3	79,4	71,4	74,9
ostatní	8,6	10,0	9,7	5,7	3,4	0,9	6,2	4,3
Krmné suroviny z olej. semen	435,5	463,9	496,6	533,1	501,1	521,6	528,1	531,2
sojový extrahovaný šrot	296,2	296,3	307,2	323,4	304,0	306,9	292,1	285,9
řepkový extrahovaný šrot a výlisky	100,6	124,3	137,1	163,6	149,8	157,9	169,6	164,7
slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	14,5	20,9	25,1	30,2	32,1	40,8	43,7	44,9
ostatní	24,1	22,4	27,1	2,9	3,2	3,1	8,5	20,0

Druh krmné suroviny	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sušené pivovarské mláto	1,5	3,4	0,8	0,8	0,5	0,3	0,3	0,3
Ostatní produkty potr. průmyslu	26,5	37,6	47,2	57,3	65,1	70,9	73,0	79,8
Krmiva živočišného původu	77,1	107,1	109,7	103,2	119,6	129,5	126,0	129
živočišné moučky	39,9	37,9	50,2	37,8	54,5	61,0	55,0	60,5
rybí moučka	2,6	2,4	3,2	3,3	3,0	3,3	3,9	4,0
sušené mléko	2,6	3,0	1,2	1,1	1,1	1,1	1,2	0,5
ostatní	32,0	63,8	55,0	34,7	35,6	38,4	41,4	39,7
Úsušky pícnin	11,9	12,8	14,0	15,4	16,6	16,6	15,2	14,7
Minerální krmiva	75,3	87,0	87,4	90,8	97,1	99,9	97,2	96,4
Celkem krmné směsi	2 216,3	2 402,2	2 484,5	2 451,4	2 504,9	2 551,9	2 583,1	2 606,1

Zdroj: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí (v tis. t)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Spotřeba premixů celkem pro všechna zvířata	17,346	13,124	12,610	18,193	15,961	13,869	15,549	17,027

Zdroj: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv (DK) určených pro výrobu krmných směsí (v tis. t)

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
DK pro prasata	5,137	3,487	3,717	4,112	3,692	4,179	4,205	4,007
DK pro drůbež	1,115	1,123	1,665	1,019	1,404	1,403))
DK pro skot	13,313	7,048	7,166	6,909	7,129	7,242	6,079	6,772
DK pro ostatní zvířata	0,899	1,195	1,433	1,612	2,985	1,129))
Celkem DK	20,464	12,853	13,981	13,652	15,210	13,953	15,551	17,574

Zdroj: Statistické zjišťování MZe

Pozn.:) nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb, o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů

OCHRANA ZVÍŘAT

Oblast ochrany zvířat proti týrání je upravena zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat“). Zákon na ochranu zvířat stanovuje jako hlavní orgány ochrany zvířat MZe a SVS. MZe za účelem ochrany zvířat a péče o jejich pohodu (welfare) zřídilo v rámci odboru environmentálního a ekologického zemědělství oddělení ochrany zvířat, dále odborný poradní orgán ministra zemědělství – ÚKOZ, a výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely – VOZPVU. Dozor na úseku ochrany zvířat provádějí krajské veterinární správy SVS.

V průběhu celého roku 2019 probíhaly na MZe stejně jako vloni intenzivní práce na novelizaci zákona na ochranu zvířat a s ním spojených prováděcích vyhlášek, a to proto, že PSP ČR zařadila tuto novelu do prvního čtení až v prosinci, ačkoliv vláda ji předložila již v červnu.

Na schválených školicích střediscích proběhly kurzy k získání kvalifikace k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat, kvalifikace k navrhování pokusů a projektů pokusů, provádění pokusů na pokusných zvířatech a péče o ně včetně jejich usmrcování, k získání osvědčení pro řidiče a průvodce, i jiné kurzy stanovené právními předpisy ČR a EU v oblasti ochrany zvířat. Na VFU úspěšně proběhla každoroční konference s mezinárodní účastí „Ochrana zvířat a welfare“. Témata vztahující se k životním podmínkám zvířat byla obsahem též každoročního ročníku semináře „Aktuální otázky bioklimatologie“ na MENDELU. MZe je u obou těchto akcí spolupřátel.

Situace v oblasti ochrany zvířat v ČR v roce 2019 je detailně rozvedena v Informačním bulletinu SVS „Informace o Programu ochrany zvířat – situace v roce 2019“. Program ochrany zvířat SVS je realizován již od roku 1993.

Živočišné komodity

MLÉKO, MLÉČNÉ VÝROBKY

Produkce mléka

Světová produkce mléka představuje 864 mld. kg, z toho **produkce kravského mléka dosahuje 704 mld. kg** (31 % představuje produkce kravského mléka v Asii, 24 % v zemích EU-28, 18 % v Severní a Střední Americe, 9 % v Jižní Americe, 8 % v ostatních evropských zemích, 6 % v Africe, 4 % v Oceánii). Největší objem mléka se vyprodukuje v Asii (217,8 mld. kg). Z asijských zemí je nejvíce mléka produkováno v Indii (90,2 mld. kg), Číně (30,8 mld. kg), Turecku (20,0 mld. kg). Produkce mléka v Severní a Střední Americe představuje 126,8 mld. kg, z toho 98,7 mld. kg v USA. V Jižní Americe s objemem mléka 64,9 mld. kg má nejsilnější zastoupení v produkci mléka Brazílie (34,7 mld. kg). Významnou zemí produkce mléka je i Nový Zéland (31 mld. kg). Mezi top světové producenty patří i **EU-28 se 166,7 mld. kg mléka** (Německo 33,1 mld. kg, Francie 25,1 mld. kg, Spojené království 15,5 mld. kg, Nizozemsko 14,1 mld. kg, Polsko 14,2 mld. kg).

V roce 2019 dosáhla produkce mléka v České republice 3 072,8 mil. l a byla meziročně vyšší o 0,2 %. Rovněž tržní produkce mléka, tzn. celkový prodej mléka, se oproti předchozímu roku mírně snížila o 0,1 %, a to na 2 974,6 mil. l. I když v produkci zemědělského odvětví převládá podíl rostlinné produkce, živočišná produkce v roce 2019 představovala 37,7 %, produkce mléka se podílela na hodnotě produkce zemědělského odvětví z 19,4 %, na hodnotě živočišné produkce z 51,5 %.

Vývoj sektoru mléka je v České republice výrazně ovlivňován situací na evropském i světovém trhu s mlékem a mléčnými výrobky. Mléko je pro ČR významnou exportní

komoditou. Vývoz mléka a vývoz mlékárenských výrobků v přepočtu na ekvivalent mléka představuje **41,8 % objemu výroby mléka, dovoz 34,7 %**. Velký objem vyprodukované mléčné suroviny se realizuje na zahraničních trzích (cca 23,5 % z výroby mléka).

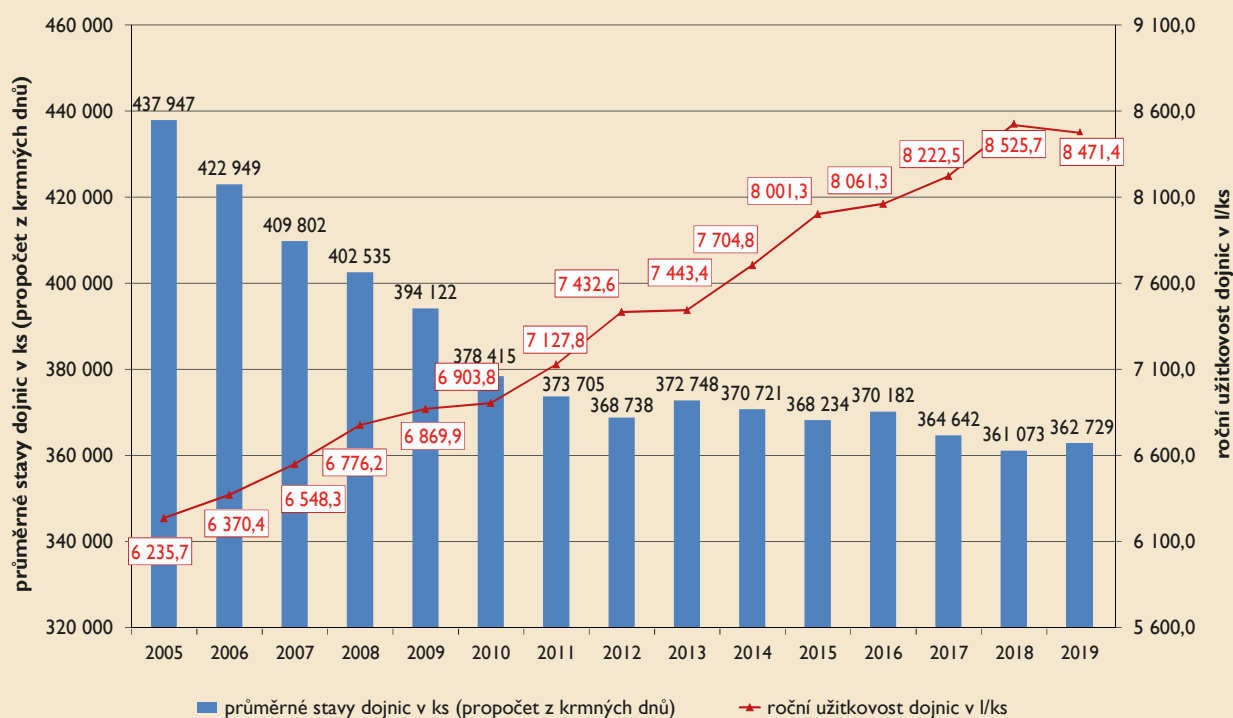
Stavy a užitkovost dojených krav

Z celkové světové populace dojnic 275,7 mil. ks je v Asii chováno 42,7 %, tj. 117,8 mil. ks (z toho např. v Indii 52,6 mil. ks, Číně 12,9 mil. ks, Pákistánu 13,6 mil. ks). Chov dojnic v Africe představuje 26,3 % celosvětového stavu, v Jižní Americe 9,3 %, Severní a Střední Americe 6,3 %, v Oceánii 2,4 %, v ostatních zemích Evropy 4,9 % (převážně Rusko, Ukrajina). V zemích EU-28 je chováno 8,2 % světového stavu dojnic (v Německu 4,1 mil. ks, Francii 3,6 mil. ks, Polsku 2,2 mil. ks). Ve střednědobém výhledu se očekává pomalejší růst užitkovosti dojnic než v uplynulých 10 letech. V každém případě přetrvávají rozdíly mezi jednotlivými členskými zeměmi – kdy se užitkovost dojnic v roce 2018 pohybovala od 3 280 kg/ks v Rumunsku až po 9 982 kg/ks v Dánsku. Druhou nejvyšší vykazovanou užitkovostí je 9 388 kg/ks v Estonsku.

Průměrné roční stavy dojených krav v České republice v roce 2019, poprvé po pěti letech snižování stavů, vykázaly meziroční nárůst o 0,4 % (zvýšení průměrných stavů z 361,1 tis. ks v roce 2018 na 362,7 tis. ks v roce 2019). Dopady období sucha na krmivovou základnu se projeví ve snížené průměrné roční dojivosti krav. V roce 2019 byla vykazovaná průměrná roční dojivost meziročně nižší o 0,6 %, tj. snížení o 54,3 l/ks/rok, na 8 471,4 l/ks/rok. Nejvyšší užitkovost v roce 2019 vykazovaly Moravskoslezský kraj (8 995,6 l/ks), Hl. m. Praha + Středočeský kraj (8 979,3 l/ks), Zlínský kraj (8 900,2 l/ks) a Kraj Vysočina (8 729,0 l/ks). Nárůst užitkovosti vykázal Královéhradecký kraj, a to o 0,8 % (z 8 520,6 l/ks/rok na 8 592,5 l/ks/rok).

Vývoj průměrných stavů dojnic a průměrné roční užitkovosti

(Pramen: ČSÚ)



Bilance užití a spotřeby mléka

Ukazatel/rok	2003	2014	2015	2016	2017	2018	2019 ²⁾
Prům. stav dojnic (tis. ks)	459,6	370,7	368,2	370,2	364,6	361,1	362,7
Prům. roční dojivost (l/ks)	5 756,2	7 704,8	8 001,3	8 061,3	8 222,5	8 525,7	8 471,4
Výroba mléka (mil. l)	2 645,7	2 856,3	2 946,3	2 984,2	2 998,3	3 078,4	3 072,8
Tržní produkce (mil. l)	2 530,9	2 753,2	2 843,6	2 885,2	2 897,5	2 978,4	2 974,6
Tržnost (%)	95,7	96,4	96,5	96,7	96,6	96,8	96,7
Bilance							
Počáteční zásoby¹⁾ (mil. l)	132,6	62,9	100,4	90,9	73,6	83,7	74,3
Nákup do mlékáren (mil. l)	2 530,9	2 350,7	2 434,7	2 458,6	2 478,1	2 525,3	2 497,1
Dovoz¹⁾ (mil. l)	281,4	935,5	953,3	1 033,3	1 000,5	996,4	1 064,9
Celková nabídka (mil. l)	2 944,9	3 349,1	3 488,4	3 582,8	3 552,2	3 605,4	3 636,3
Domácí tržní spotřeba (mil. l)	2 080,5	2 179,0	2 238,1	2 266,1	2 256,8	2 233,9	2 279,8
Vývoz¹⁾ (mil. l)	772,3	1 069,7	1 159,4	1 208,3	1 211,7	1 297,2	1 284,2
Konečné zásoby¹⁾ (mil. l)	92,1	100,4	90,9	73,6	83,7	74,3	72,3
Intervenční nákup SOM, másla¹⁾ (mil. l)				34,8			
Podíl dovozu na spotřebě (%)	13,5	42,9	42,6	45,6	44,3	44,6	46,7
Podíl vývozu na nákupu (%)	30,5	45,5	47,6	49,1	48,9	51,4	51,4
Míra soběstačnosti (%)	127,2	131,1	131,6	131,7	132,9	137,8	134,8

Zdroj: ČSÚ, celní statistika, rezortní statistika MZe (6–12), SZIF (tržní produkce), propočty MZe ČR

Pozn.: ¹⁾ přepočten na ekvivalent mlék

²⁾ odhad – údaje o dovozu a vývozu jsou předběžné, rovněž navazující výpočty nabídky a spotřeby. Ve vývozu jsou zahrnuty výrobky a syrové mléko vyvážené mlékárnami z nákupu mléka

Vývoj v sektoru mléka v České republice

Ukazatel/rok	MJ	1989	2015	2016	2017	2018	2019 ¹⁾
Zemědělství							
Průměrné stavy dojnic	tis. ks	1 228,5	368,2	370,2	364,6	361,1	362,7
Průměrná roční dojivost	l/ks	3 982,0	8 001,3	8 061,2	8 222,5	8 525,7	8 471,4
Průměrná denní dojivost	l/ks	10,91	21,92	22,03	22,53	23,36	23,21
Výroba mléka	mil. l	4 892,5	2 946,3	2 984,2	2 998,3	3 078,4	3 072,8
Tržnost	%	91,4	96,5	96,7	96,6	96,8	96,8
Celkový prodej mléka	mil. l	4 473,3	2 843,6	2 885,2	2 897,5	2 978,4	2 974,6
CZV za mléko I třídy	Kč/l	4,74	9,37	7,66	6,70	8,55	8,57
Mlékárenský průmysl a produkce hlavních výrobků							
Nákup syrového mléka	mil. l	4 473,3	2 434,7	2 458,6	2 478,1	2 525,3	2 497,1
CZV za mléko	Kč/l	4,74	7,66	6,70	8,55	8,57	8,86
Průměrný obsah tuku	%	3,999	3,84	3,91	3,89	3,86	3,92
Průměrný obsah bílkovin	%	–	3,39	3,43	3,46	3,44	3,48
Produkce							
Konzumní mléko	tis. l	920 701,0	653 217,3	619 897,8	632 623,1	617 682,1	596 981,1
Konzumní smetana	tis. l	44 744,0	55 000,9	57 80 3,6	58 486,2	56 372,8	58 797,4
Jogurty	tis. l	40 982,0	126 547,6	136 948,0	135 886,3	129 654,8	130 426,4

Ukazatel/rok	MJ	1989	2015	2016	2017	2018	2019 ¹⁾
Ostatní kysané výrobky	tis. l	36 872,0	50 474,3	49 107,5	48 910,2	50 249,7	55 913,2
Tvarohy	t	52 846,0	34 517,8	36 732,4	38 923,3	38 028,3	37 892,7
Sýry	t	104 440,0	100 546,4	107 228,5	109 449,5	111 757,4	110 733,9
Máslo a mléčné tuky	t	119 818,0	39 319,5	37 799,5	36 073,9	33 117,9	34 683,6
Sušená mléka celkem	t	139 829,0	37 118,4	37 639,6	33 861,3	33 405,6	29 114,1
z toho: SOM ²⁾	t	–	23 637,2	24 712,0	20 004,0	20 336,3	17 700,7
Celková domácí spotřeba vybraných výrobků							
Konzumní mléko	t	965 445,0	512 362,5	511 573,6	516 923,3	501 784,5	494 920,7
Mléčné konzervy ³⁾	t	62 262,1	18 763,7	20 574,6	17 689,4	15 600,4	14 474,0
Kysané mléčné výrobky	t	77 854,0	156 189,6	157 487,2	161 545,6	159 809,6	162 563,1
Sýry, tvarohy	t	148 431,0	177 308,9	185 624,8	188 558,7	190 002,3	197 055,6
Máslo	t	94 161,0	58 264,1	57 045,5	53 121,3	53 168,5	56 459,5

Zdroj: Chov skotu ČSÚ, Statistická ročenka ČSFR 1990, MZe – Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6–12, Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ – Databáze zahraničního obchodu – celní statistika MZe, SZIF (celkový prodej mléka = dodávky a přímý prodej), propočty MZe

Pozn.: ¹⁾ předběžný údaj, ²⁾ sušené odtučněné mléko, ³⁾ sušená a zahuštěná mléka a smetany.

V roce 2019 mlékárenský průmysl nakoupil od producentů 2 525,3 mil. l mléka, tj. o 28,2 mil. l méně v porovnání s rokem 2018. Z uvedeného nákupu bylo cca 270,0 mil. l vyvezeno ke zpracování do zahraničí a 1,0 mil. l dovezeno ze zahraničí. **V porovnání s rokem 2018 se v roce 2019 snížil objem mléka ke zpracování v tuzemských mlékárnách o 1,4 %**. Snížil se objem výroby trvanlivého mléka o 2,5 %, tvarohů o 0,4 %, přírodních sýrů o 0,5 %, tavených sýrů o 3,8 %, tvarohových dezertů o 13,4 %, sušeného odstředěného mléka o 13,0 %, sušeného plnotučného mléka o 12,7 % a kondenzovaných mlék o 1,7 %. Naopak nárůst výroby vykazují komodity konzumních smetan

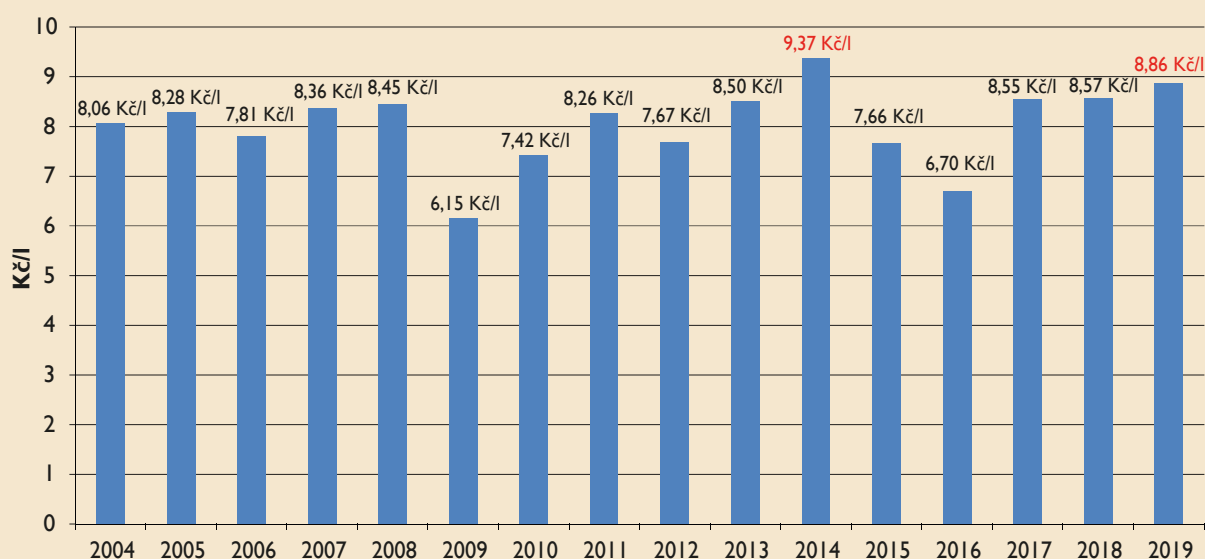
o 4,3 %, jogurtů o 0,6 %, ostatní kysaných výrobků o 11,3 %, másla o 4,7 % (másla ve spotřebitelském balení o 13,0 %, tradičního pomazánkového o 1,9 %), smetanových krémů o 0,3 %, mléčných dezertů o 18,3 %, sušené syrovátky o 1,3 % a zahuštěné syrovátky o 9,4 %.

Ceny

Tržby za mléko v roce 2019 v České republice dosáhly 22,1 mld. Kč a byly meziročně vyšší o 2,3 %, tj. o 0,49 mld. Kč. Výkupní cena byla zejména v I. a 4. čtvrtletí 2019 nad průměrnými výrobními náklady. **Průměrná roční cena za mléčnou surovinu vyplacená mlékárnami**

Průměrná roční cena zemědělských výrobců za mléko celkem (vážený průměr za mléko celkem)

(Pramen: rezortní statistika Mlék MZe 6–12)



na území ČR za rok 2019 dosáhla 8,86 Kč/l a byla meziročně vyšší o 3,4 % (o 0,29 Kč/l). Za posledních 15 let je průměrná cena mléka za loňský rok 2019 druhou nejvyšší dosaženou roční realizační cenou za mléko.

V roce 2019 bylo producentům a zpracovatelům mléka v rámci dotačního programu 19.A – Podpora na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ vyplaceno 261,6 mil. Kč. Prostřednictvím dotačního programu 20.A. – Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat bylo producentům mléka vyplaceno 373,3 mil. Kč, celkem téměř 635 mil. Kč. Pro rok 2019 byla stanovena sazba přímých plateb pro jednotnou platbu na plochu zemědělské půdy (SAPS) ve výši 3 394,11 Kč/ha. Sazba platby pro zemědělce dodávající zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (tzv. greening) byla stanovena ve výši 1 884,30 Kč/ha. Součástí financování přímých plateb je chovatelům dojníc vyplácena podpora v rámci dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS) pro tzv. citlivé komodity. Sazba na dojnici byla v roce 2019 stanovena na 3 730,46 Kč/VDJ.

Spotřeba mléka a mléčných výrobků

Světová spotřeba mléka při 7,6 mld. světové populace představuje zhruba 864,1 mld. kg mléka (113,7 kg mléka/obyv./rok po přepočtu na mléčný ekvivalent). V EU-28 se spotřebuje téměř 30,4 mil. t mléka, 2 mil. t másla a 9,7 mil. t sýrů. V přepočtu na obyvatele tato spotřeba představuje 59,4 kg mléka/obyv./rok, 3,9 kg másla/obyv./rok a 18,9 kg sýrů/obyv./rok. Nejvyšší spotřebu mléka ze zemí EU-28 vykazuje Estonsko (121,2 kg/obyv./rok), Kypr (120,3 kg/obyv./rok), Irsko (114,7 kg/obyv./rok). Spotřeba másla je nejvyšší ve Francii (8,4 kg/obyv./rok), Dánsku (6,7 kg/obyv./rok), Německu (5,8 kg/obyv./rok). Nejvyšší spotřeba sýrů na obyvatele je

v Dánsku (28,9 kg/obyv./rok), ve Francii a Lucembursku (26,5 kg/obyv./rok).

Lze předpokládat, že světová spotřeba mléka a mléčných výrobků bude ovlivňována prostřednictvím kampaní podporujících nižší příjem mléčných výrobků a poukazujících na klimatickou a ekologickou zátěž a intoleranci laktózy. Na druhou stranu roste spotřeba potravin s využitím základních surovin, jako je sýr, sušená mléka a máslo (hotová jídla, hamburgery, mražené pečivo, sladké pečivo, koláče apod.). Současně vzrůstá poptávka po bio produktech, regionálních výrobcích, produktech zeměpisného značení, geneticky nemodifikovaných potravinách, mléku pocházejícím z chovů dojníc pasoucích se na pastvinách apod.

V České republice je spotřeba sýrů a tvarohů slabě pod průměrem EU-28. Průměrná spotřeba sýrů a tvarohů v České republice podle předběžných údajů za rok 2019 dosáhla 18,5 kg/obyv./rok, spotřeba v EU-28 je vykazována na úrovni 18,9 kg/obyv./rok. Podíl dovozu přírodních sýrů na jejich spotřebě je v České republice na velmi vysoké úrovni, cca 64,0 %.

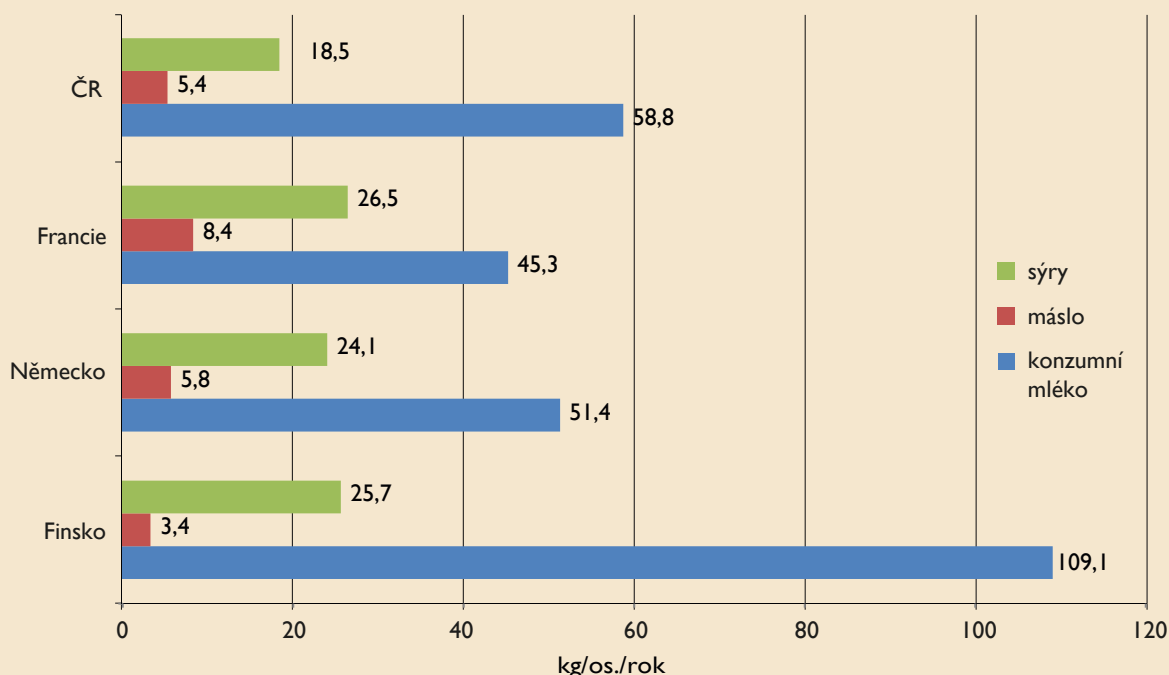
Spotřeba mléka se v České republice v roce 2019 meziročně snížila z 59,7 kg na 58,8 kg/obyv./rok. Spotřeba másla naopak vzrostla z 5,1 kg na 5,4 kg/obyv./rok.

Pro zlepšení pozice na domácím trhu je důležité posílit důvěru spotřebitelů, např. prostřednictvím značek kvality, bezpečnosti potravin apod.

Podpora spotřeby mléka a mléčných výrobků, např. prostřednictvím školních projektů v EU a ČR, má svou historii (např. Mléko do škol v EU od roku 1977, v ČR od roku 1999). Postupně se měnil sortiment podporovaných výrobků jak v EU, tak v ČR. V začátcích programu byl např. pro podporu EU u mléčných výrobků rozhodující obsah tuku, v posledních letech je limitován obsah cukru v podporovaných mléčných výrobcích (maximálně 7 % přidaného cukru a/nebo medu).

Spotřeba mléka, másla a sýrů ve vybraných zemích EU v roce 2019

(Pramen: Bulletin of the International dairy Federation _ 501/2019)



Nově došlo ke sloučení programu Mléka do škol a Ovoce a zelenina do škol v jeden Školní projekt. Cílem projektu je zvýšení konzumace čerstvého ovoce, zeleniny, čerstvého mléka a mléčných výrobků, ale i vzdělávání žáků v oblasti stravovacích návyků a zpracování potravin prostřednictvím exkurzí, ochutnávek, vzdělávacích či soutěžních akcí propagující spotřebu ovoce, zeleniny, mléka, mléčných výrobků.

EU dává možnost členským státům zařadit do Školního projektu i výrobky, které jsou pro danou zemi tradiční, preferuje širší a pestrou nabídku. Nově se snaží upřednostňovat čerstvé potravinové místní produkce, odstranit přidaná sladidla a umělá dochucovadla. Členské státy, které se hlásí k tomuto programu, nově propagují zdravější stravovací návyky, lokální jídlo, ekologické zemědělství a boj proti plýtvání potravinami. Mělo by taktéž dojít k opětovnému propojení dětí s přírodou, zemědělstvím a venkovem, např. prostřednictvím návštěv zemědělských farem. Školní projekt má i **sociální charakter**, který ocení zejména rodiny v oblastech s vyšší nezaměstnaností apod. Žákům do základních škol po celé České republice se pravidelně a zdarma dodávají zdravé svačiny v podobě ovoce, zeleniny, mléka a mléčných výrobků. Dodávky do škol jsou financovány ze státních prostředků za finanční spoluúčasti EU. Škola se

do projektu zapojuje na základě svého rozhodnutí. Celkový počet aktuálně zapojených základních škol v České republice je přes **3 700** škol a **1 200 000** žáků.

Zahraniční obchod

Bilance zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky je v České republice dlouhodobě kladná. Celková finanční hodnota vývozu se za rok 2019 meziročně snížila o 0,3 %, naopak celková finanční hodnota dovozu za dané období vzrostla o 2,6 %.

Z pohledu objemu dovozu mléka a mléčných výrobků v tunách bylo patrné meziroční zvýšení dovozu o cca 6,9 tis. t (tj. o 2,7 %), objem vývozu v tunách se oproti roku 2018 snížil o 32,6 tis. t (o 2,9 %).

Export mléčné suroviny (vývoz zboží s nízkou přidanou hodnotou) představoval 34,6 % z celkové finanční hodnoty vývozu a 23,5 % z celkového objemu výroby mléka v ČR. Vývoz sýrů a tvarohů tvořil 28,1 % celkové finanční hodnoty vývozu mléka a mlékárenských výrobků. Přetrvávala záporná bilance zahraničního obchodu u másla a sýrů a tvarohů, roste dovoz syrovátky. **Dovoz sýrů a tvarohů představoval 69,9 % podílu domácí výroby sýrů a tvarohů, z toho dovoz přírodních sýrů na jejich výrobě 85 %.**

Vývoj zahraničního obchodu u mléka a mléčných výrobků (v t)

Ukazatel/rok	2004	2015	2016	2017	2018	2019 ¹⁾
Vývoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné ²⁾	89 976,3	854 193	822 095	845 049	902 219	873 816
Mléko, smetana, zahuštěné	59 494,0	35 959	37 531	36 790	34 439	33 473
Jogurty, kefiry, podmásli apod.	16 520,9	61 089	64 904	60 768	61 770	59 670
Syrovátka	41 240,0	55 600	56 644	47 398	52 098	51 814
Máslo a tuky z mléka	19 263,3	3 778	4 385	3 090	2 785	2 730
Sýry, tvarohy	20 388,6	48 587	51 852	54 356	56 516	55 740
Dovoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné ²⁾	73 813,4	75 371	95 044	57 483	45 087	38 592
Mléko, smetana, zahuštěné	4 009,7	7 362	10 991	7 880	7 496	10 202
Jogurty, kefiry, podmásli apod.	29 651,7	40 182	36 374	37 046	41 778	35 893
Syrovátka	15 318,9	41 347	35 339	37 812	44 296	52 367
Máslo a tuky z mléka	4 519,5	24 210	22 377	20 344	23 204	24 290
Sýry, tvarohy	31 159,1	89 979	97 138	95 732	96 496	103 888
Saldo zahraničního obchodu						
Mléko, smetana, nezahuštěné ²⁾	+16 162,9	+778 822	+727 051	787 566	857 132	835 224
Mléko, smetana, zahuštěné	+55 484,3	+28 597	+26 540	28 910	26 943	23 271
Jogurty, kefiry, podmásli apod.	-13 130,8	+20 907	+28 530	23 722	19 992	23 777
Syrovátka	+25 921,1	+14 253	+21 305	9 586	7 802	-553
Máslo a tuky z mléka	+14 743,8	-20 432	-17 992	-17 254	-20 419	-21 560
Sýry, tvarohy	-10 770,5	-41 392	-45 286	-41 376	-39 980	-48 148

Zdroj: ČSÚ – Databáze zahraničního obchodu – celní statistika MZe

Pozn.: ¹⁾ předběžný údaj – únor 2020, ²⁾ včetně syrového mléka v „cisternách“ pro zpracování

Mléko a mléčné výrobky se z ČR, v roce 2019, vyvezly do 81 zemí světa. V meziročním porovnání (2019/2018) došlo ke **snížení objemu vývozu. 76,4 % finančního objemu vývozu představuje export do 4 zemí** (do Německa 33,8 %, na Slovensko 19,7 %, do Itálie 15,4 %, do Polska 7,5 %). Do zemí EU-28 se v daném období vyvezlo 88,4 % podílu z finanční hodnoty vývozu mléka a mléčných výrobků. Podíl vývozu do třetích zemí představoval v daném období 11,6 %. Vývoz do třetích zemí tvořily převážně destinace – Bangladéš, Libanon, Thajsko, Malajsie, Saudská Arábie, Spojené arabské emiráty, Srbsko, Kolumbie. Předmětem obchodu s těmito zeměmi byly zejména sušená syrovátka a sušená mléka, dále bílé sýry a Eidam.

Na celkové finanční hodnotě vývozu v daném období se vývoz tekutých mlék a smetan podílel cca 46,3 %. Podíl vývozu mléčné suroviny na celkové tržní produkci syrového kravského mléka v daném období představoval 23,5 %. V roce 2019 se meziročně snížil objem vývozu mléka v cisternách o 1,7 %, vývoz konzumního mléka o 10,9 %, vývoz smetany v cisternách o 21,1 % a objem vývozu smetany konzumní zůstal na úrovni roku 2018. Významným vývozním artiklem mlékárenského zboží jsou sýry a tvarohy (podíl na celkové finanční hodnotě vývozu představují 28,1 %). Za rok 2019 se meziročně snížil objem vývozu sýrů a tvarohů v tunách (o 776 t, tj. o 1,4 %). Vývoz sušeného odtučněného mléka v meziročním porovnání 2019/2018 byl vyšší o 5,2 %, vývoz sušeného mléka plnotučného byl meziročně nižší o 17,4 %. Objem vývozu kondenzovaných mlék se meziročně snížil o 5,0 %. Objem vývozu jogurtů byl meziročně nižší o 2,7 % a vývoz ostatních zakysaných mléčných výrobků byl nižší (o 4,7 %). Vývoz másla a tuků z mléka vykázal za rok 2019 meziroční snížení o 55 t, tj. o 2,0 %.

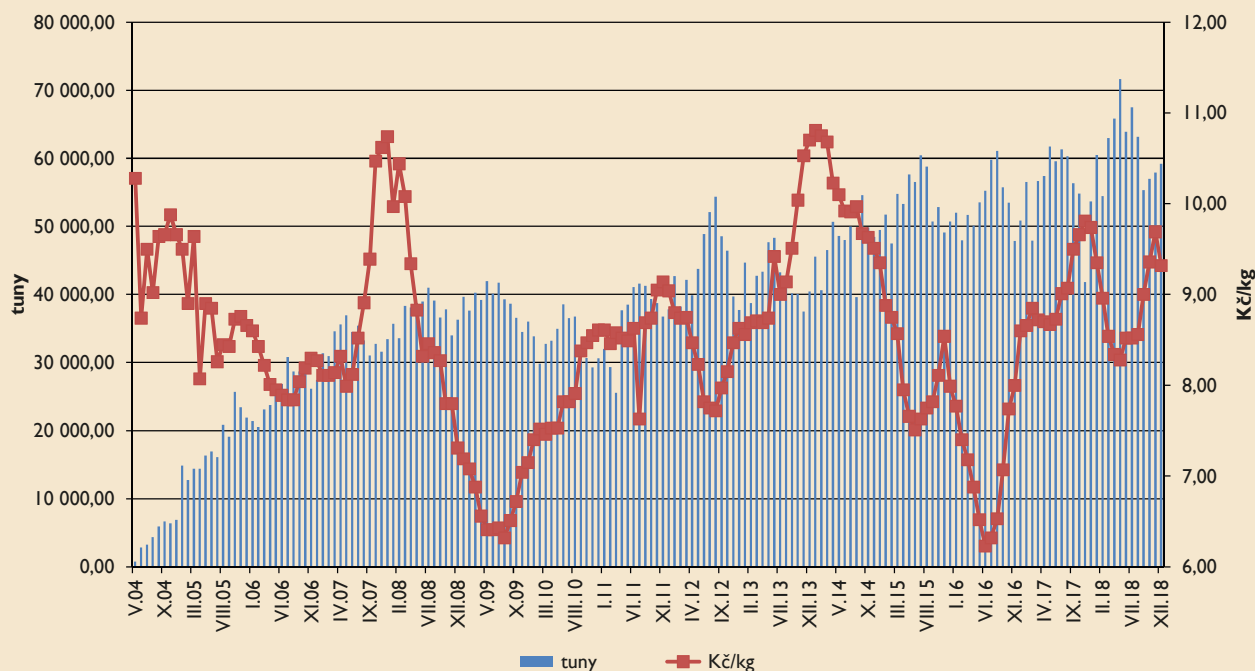
Dovozy ze tří zemí – z Německa (35,4 %), Polska (28,7 %) a Slovenska (12,7 %) představují celkem 76,8 % veškerého dovozu mléka a mléčných výrobků (z finančního vyjádření). V roce 2019 se mléko a mléčné výrobky dovezly do ČR z 52 zemí, ze zemí

EU-28 celkem 99,8 %. V meziročním porovnání došlo ke zvýšení finanční hodnoty dovozu o cca 373,9 mil. Kč, tj. o 2,6 %.

Objemy dovozu sýrů (včetně tvarohů) se v meziročním porovnání 2019/2018 zvýšily, a to o 7 392 t na celkových 103 888 t (zvýšil se objem dovozu čerstvých sýrů a tvarohů, včetně čerstvé Mozzarely, dále dovoz tavených sýrů a dovoz Čedaru, Camembertu a Goudy. Toto dovážené množství představuje 69,9 % objemu domácí výroby sýrů a tvarohů za dané období. Největší objemy sýrů a tvarohů se do ČR v roce 2019 dovezly z Německa. Z celkového objemu dovezených 44 947 t německých sýrů a tvarohů představoval např. dovoz Eidamu 9 757 t za průměrnou dovozní cenu 74,53 Kč/kg – tato dovozní cena zůstává výrazně pod úrovní spotřebitelské ceny Eidamu na domácím trhu ČR v měsíci prosinci 2019, tj. pod 146,57 Kč/kg, 14 188 t čerstvých sýrů a tvarohů za průměrnou dovozní cenu 59,47 Kč/kg a dále rostoucí objemy Goudy – 10 028 t za 78,39 Kč/kg – spotřebitelská cena na českém trhu v prosinci 2019 byla vykazována na úrovni 190,22 Kč/kg. Druhým největším dovozcem je Polsko. Z 29 675 t dovezených sýrů a tvarohů z Polska představovaly dovozy např. tavených sýrů – 3 565 t za 73,18 Kč/kg, na domácím trhu ČR byla v měsíci prosinci 2019 spotřebitelská cena na úrovni 236,47 Kč/kg, čerstvé sýry a tvaroh – 6 656 t, za 61,84 Kč/kg, Eidam – 7 428 t za 79,68 Kč/kg, Camembert – 3 768 t za 101,43 Kč/kg. Meziročně došlo ke snížení celkového objemu dovozu jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků (o 5 885 t, tj. o 14,1 %). Nejvíce jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků pochází z Německa (44,5 %), Polska (30,2 %), Belgie (13,6 %), Slovenska (7,3 %). Dovoz másla a ml. tuků byl meziročně vyšší o 1 086 t, tj. o 4,7 %, průměrná dovozní cena másla ve spotřebitelském balení představuje 101,59 Kč/kg, přitom vykazovaná spotřebitelská cena másla v prosinci 2019 na českém trhu dosahovala 174,96 Kč/kg. V roce 2019 se největší objemy másla a mléčných tuků dovážely z Polska 49,5 % (12 025 t za 98,39 Kč/kg), Německa 25,8 % (6 266 t za 101,21 Kč/kg), Slovenska 11,4 % (2 759 t za 80,33 Kč/kg) a Belgie 9,9 % (2 405 t za 117,14 Kč/kg).

Vývoz mléčné suroviny z ČR (položka KN 0401 20 99)

(Pramen: ČSÚ, databáze zahraničního obchodu)



SKOT, HOVĚZÍ MASO

Vývoj početních stavů skotu

K 31. 12. 2019 bylo v České republice dle údajů ČSÚ chováno celkem 1 367 048 ks skotu, což je o 0,1 % více, než bylo chováno k 31. 12. 2018 (+1 813 ks). V rámci meziročního sledování je to oproti předchozímu období let 2017/2018 opačný trend, kdy došlo naopak k poklesu počtu chovaného skotu v České republice o 1 128 kusů.

V kategorii chovu krav s TPM došlo v roce 2019 k meziročnímu poklesu počtu kusů. K 1. 4. 2019 zde bylo chováno 364 263 kusů dojníc, což představuje pokles o 0,2 % (-1 185 ks). V tomto roce tak bylo chováno nejméně dojených krav v historii sledování počtů zvířat vůbec. Počet krav bez TPM naopak pokračoval ve svém dlouhodobém meziročním růstu, který v roce 2019 představoval navýšení o 2,0 % (+4 381 ks), na konečných 226 255 ks. K dlouhodobému meziročnímu zvyšování počtu krav bez TPM dochází s mírným obdobím výkyvu již od roku 1995, tedy od počátku sledování této kategorie krav.

V roce 2019 tak bylo dosaženo nejvyššího celkového počtu krav od roku 2012, kdy bylo v České republice chováno v historickém sledování krav nejméně, pouze 551 223 kusů. Celkem bylo k 1. 4. 2019 chováno 590 518 kusů krav obou směrů jejich výrobního zaměření. Na celkovém počtu krav se krávy bez TPM podílely 38,3 % (+0,5 %), podíl dojených krav tak dosáhl 61,7 % (-0,5 %).

Celkový počet krav byl ovlivněn především vývojem proběhlým v posledních letech v chovu krav bez TPM, kdy od roku 1995, tedy roku, od něhož jsou početní stavy této kategorie v České republice statisticky sledovány, dochází s mírnými krátkodobými výkyvy k neustálému zvyšování počtu chovaných kusů. Chov masného skotu plně projevuje svou nezastupitelnou úlohu nejen ve svém potenciálu produkovat spotřebiteli žádané kulinářsky a dieteticky kvalitní maso, ale i v naplňování jeho mimoprodukčních funkcí v rámci utváření krajiny a vůbec celého českého venkova. Jedná se jak o přirozené protierozní udržování trvalých travních porostů pastevním způsobem s pozitivním vlivem na biodiverzitu a spoluvytváření kulturně-estetického vzhledu krajiny, tak také o vytváření pracovních příležitostí a dalších podnikatelských aktivit ve formě jak dodavatelských, tak i odběratelských vztahů, souvisejících s chovem masného skotu. S tím velmi úzce souvisí zachování osídlení českého venkova a také rozvíjení se turistického ruchu v našich horských a podhorských oblastech s příznivým dopadem do mnoha dalších pracovních a sociálních oblastí, a to nejen v daných lokalitách, kde se chov masného skotu přímo realizuje.

Kontroverzním a mnohokrát v chovatelské veřejnosti diskutovaným trendem, který se stále ve velké míře v chovu masného skotu projevuje, je mnoha jeho chovateli

z ekonomických důvodů prováděný po ukončení pastevního období sezónní vývoz zástavového skotu do jiných evropských zemí. Důsledkem je skutečnost, že se následně nedostatečně využívá možný potenciál tuzemské krmivové základny. Následná realizace přidané hodnoty v produkci masa, která vzniká při porážení zvířat a jeho následném zpracování, se rovněž uskutečňuje mimo území ČR. Nehledě na skutečnost, že čeští konzumenti živočišných produktů jsou ochuzeni o značnou část produkce kulinářsky a dieteticky velmi kvalitního hovězího masa.

Spotřeba hovězího masa

Ve spotřebě hovězího masa v minulosti docházelo do roku 2013 k postupnému poklesu spotřeby až na pouhých 7,5 kg/osobu a rok. Přitom v osmdesátých letech se u nás spotřeba hovězího masa pohybovala i nad hranicí 30 kg/osobu a rok.

V letech 2012–2015 spotřeba stagnovala na úrovni 7,5–8,0 kg/osobu a rok a v roce 2016 (posledním sledovaným obdobím ČSÚ) se spotřeba tohoto druhu masa nepatrně navýšila o 4,1 % na 8,5 kg/osobu a rok. Od roku 2013 dochází k velmi pozvolnému zvyšování tohoto v lidské výživě důležitého zdroje živočišných bílkovin. V posledním sledovaném roce 2018 byla spotřeba hovězího masa v České republice ve výši 8,7 kg/osobu a rok.

Spotřeba hovězího masa (v kg/obyv./rok)

Rok	Maso celkem na kosti	Z toho hovězí maso	Podíl spotřeby hovězího masa k masu celkem (%)
1990	96,5	28,0	29,0
1995	82,0	18,5	22,5
2000	79,4	12,3	15,5
2005	81,4	9,9	12,2
2010	79,1	9,4	11,9
2011	78,6	9,1	11,6
2012	77,4	8,1	10,5
2013	74,8	7,5	10,0
2014	75,9	7,9	10,4
2015	79,3	8,1	10,2
2016	80,3	8,5	10,6
2017	80,3	8,4	10,5
2018	82,4	8,7	10,6

Zdroj: ČSÚ

Vývoj početních stavů skotu celkem a krav dle kategorií k 1. 4. (v ks)

Kategorie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skot celkem	1 373 560	1 407 132	1 415 658	1 421 242	1 415 770	1 418 106
Krávy dojné	372 632	376 144	372 510	369 802	365 448	364 263
Krávy bez tržní produkce mléka	191 331	203 958	211 237	216 095	221 874	226 255
Krávy celkem	563 963	580 102	583 747	585 897	587 322	590 518

Zdroj: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa (v tis. t živ. hm.)

Ukazatel	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ¹⁾
Počáteční zásoba	11,3	11,8	7,1	8,7	8,8	7,5	6,3	5,2	5,4	5,0
Výroba	170,3	170,8	164,0	169,6	174,7	173,3	166,0	174,0	167,9	170,0
Dovoz	43,2	37,7	42,4	44,8	47,2	67,7	77,0	78,0	84,7	80,0
Celková nabídka	224,8	220,3	213,5	223,1	230,7	248,5	249,3	257,2	258,0	255,0
Domácí spotřeba	139,7	129,9	112,2	121,1	117,9	134,8	138,2	142,0	138,8	130,0
Vývoz	73,1	83,5	92,6	94,6	105,3	107,4	105,9	109,8	114,2	120,0
Celková poptávka	212,8	213,4	204,8	215,7	223,2	242,2	244,1	251,8	253,0	250,0
Konečná zásoba	11,8	7,1	8,7	8,8	7,5	6,3	5,2	5,4	5,0	5,0
Soběstačnost v %	121,6	131,5	146,2	140,3	148,2	128,6	120,1	122,5	120,9	131,0

Zdroj: ČSÚ, ÚZEI, MZe, Celní statistika

Pozn.: Koeficient přepočtu z živé hmotnosti na jatečnou hmotnost -0,54, ¹⁾ odhad**Produkce hovězího masa**

V roce 2019 dosáhla výroba hovězího masa 167,9 tis. t v živé hmotnosti zvířat. V porovnání s rokem 2018 došlo k poklesu výroby o 3,5 % (-6,1 tis. t živ. hm.). Dovoz se meziročně zvýšil o 8,6 % (+6,7 tis. t živ. hm.) na 84,7 tis. t živ. hm. Vývoz meziročně taktéž vzrostl, a to o 4,0 % (+14,4 tis. t živ. hm.) na 114,2 tis. t živ. hm., což je nejvíce v historii ČR. Domácí spotřeba, která měla od roku 2016 stoupající tendenci, v uplynulém roce naopak klesla v porovnání s předchozím rokem o 2,3 % (3,2 tis. t živ. hm.) na 138,8 tis. t živ. hm. Soběstačnost dosáhla 120,9 %. Meziročně tak klesla o 1,6 %. Trend v soběstačnosti hovězího masa nad 120 % tak pokračuje a tento předpoklad je i pro rok 2020.

Výroba hovězího masa je dlouhodobě určována především poptávkou na domácím trhu a vzrůstajícími možnostmi exportu hovězího masa a zejména živého skotu na zahraniční trhy. Objem produkce hovězího masa je ale především určován rentabilitou chovu skotu, do jejíž výše významnou mírou směřují také unijní a národní dotačních opatření, včetně správného nastavení podmínek možnosti

jejich čerpání jednotlivými chovateli skotu. V tomto směru je velmi aktuální současná politika Ministerstva zemědělství, podporující tuzemskou živočišnou produkci jako nedílnou součást zemědělské výroby. A to nejen z pohledu chovu skotu a produkce hovězího masa, ale i z komplexního vlivu chovu hospodářských zvířat na celou zemědělskou prvovýrobu, včetně souvisejících dalších návazných odvětví služeb a zpracovatelského průmyslu. To vše samozřejmě při dodržování požadovaných ekologických opatření.

Dovoz živého skotu v roce 2018 významně vzrostl o 32 % (+832 t) na 3 433 t, u vývozu došlo k mírnému nárůstu, pouze o 2 % (+1 788 t) na 89 470 t. Dovozová cena živého skotu výrazněji poklesla o 9,4 % (-4,69 Kč/kg) na 45,12 Kč/kg, vývozová cena naopak stagnovala, byl pokles pouze o 0,2 % (-0,11 Kč/kg) na 54,56 Kč/kg.

V roce 2019 meziročně vzrostl dovoz čerstvého a chlazeného hovězího masa o 8,1 % (+2 904 t) na 38 916 t. Vývoz se taktéž zvýšil a to o 14,7 % (+1 533 t) na 11 976 t. Dovozová cena hovězího masa zaznamenala po historicky nejvyšší ceně v roce 2018 pokles o 5,8 % (-6,03 Kč/kg) na

Vývoj zahraničního obchodu – živý skot a hovězí maso

	Období	Objem (t)			Průměrná cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)			Směn. relace ¹⁾
		dovoz	vývoz	saldo	dovoz	vývoz	dovoz	vývoz	Saldo	
Živý skot (CS 0102)	2011	574	51 209	+50 635	50,98	55,76	31 979	2 610 648	+2 578 669	0,90
	2012	642	67 538	+66 896	78,22	57,13	50 253	3 858 327	+3 808 074	0,73
	2013	794	71 007	+70 213	66,67	53,44	52 645	3 794 951	+3 742 306	0,80
	2014	1 251	78 977	+77 726	50,77	51,69	63 520	4 082 085	+4 018 565	1,02
	2015	3 916	89 954	+86 038	79,42	56,92	311 012	5 120 597	+4 809 585	0,72
	2016	4 734	89 788	+85 054	73,01	58,60	345 638	5 261 641	+4 916 003	0,80
	2017	3 172	86 985	+83 813	47,31	58,84	150 069	5 118 278	+4 968 209	1,24
	2018	2 601	87 682	+85 081	49,81	54,67	129 561	4 793 322	+4 663 761	1,10
	2019	3 433	89 470	+86 037	45,12	54,56	154 918	4 881 584	+4 726 666	1,21

	Období	Objem (t)			Průměrná cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)			Směn. relace ¹⁾
		dovoz	vývoz	saldo	dovoz	vývoz	dovoz	vývoz	Saldo	
Hovězí maso čerstvé, chlazené (CS 0201)	2011	18 302	7 261	-11 041	96,88	87,00	1773150	631 727	-1 141 423	0,89
	2012	17 221	7 708	-9 513	111,51	96,19	1920211	741 377	-1 178 834	0,86
	2013	19 316	7 554	-11 762	110,02	96,79	2125232	731 129	-1 394 103	0,88
	2014	23 159	7 680	-15 479	109,82	100,91	2543443	774 968	-1 768 475	0,92
	2015	23 470	8 355	-15 115	117,86	108,56	2766112	907 022	-1 859 090	0,92
	2016	30 352	10 233	-20 119	114,27	112,65	3468219	1152775	-2 315 444	0,99
	2017	34 859	8 877	-25 982	111,98	112,29	3903417	996 881	-2 906 536	1,00
	2018	36 012	10 443	-25 569	118,09	111,76	4252838	1 167 014	-3 085 824	0,95
	2019	38 916	11 976	-26 940	112,06	106,61	4360982	1 276 712	-3 084 270	0,89
Hovězí maso zmrazené (CS 0202)	2011	3 171	756	-2 415	95,84	101,94	303 922	77 080	-226 842	1,06
	2012	2 500	921	-1 579	124,21	121,76	310 520	112 083	-198 437	0,98
	2013	2 420	910	-1 510	135,06	138,24	326 913	125 800	-201 113	1,02
	2014	2 510	752	-1 758	136,11	147,73	341 622	111 133	-230 489	1,08
	2015	3 524	909	-2 615	126,57	139,03	425518	123 597	-301 921	1,10
	2016	3 675	884	-2 791	111,43	145,96	409463	128 977	-280 486	1,31
	2017	5 018	1 338	-3 680	101,87	134,02	511212	179 267	-331 945	1,32
	2018	4 697	1 499	-3 198	103,01	129,10	483 856	193 580	-290 276	1,25
	2019	5 012	1 393	-3 619	97,73	124,32	489 809	173 226	-316 583	1,27

Zdroj: ČSÚ – Statistika zahraničního obchodu

Pozn.: ¹⁾ Vyjadřuje podmínky, za nichž určitá země prodává své vývozní produkty a nakupuje dovozní produkty – poměr indexu vývozních cen k indexu dovozních cen. Číselné údaje jsou zaokrouhleny.

112,06 Kč/kg, u vývozní ceny byl zaznamenán rovněž pokles a to o 4,6 % (-5,15 Kč/kg) na 106,61 Kč/kg. V rámci dovozu zmrazeného hovězího masa se v roce 2019 projevil nárůst o 6,7 % (+315 t) na 5 012 t, ve vývozu byl naopak pokles o 7,1 % (-106 t) na 1 393 t. Cena dovozu zmrazeného hovězího masa se snížila o 5,1 % (-5,28 Kč) na 97,73 Kč/kg, vývozní cena měla taktéž pokles, a to o 3,7 % (-4,78 Kč/kg) na 124,32 Kč/kg.

Ceny placené zemědělským výrobcům za jatečný skot

Průměrné roční CZV hovězího masa v roce 2019 zaznamenaly v základních kategoriích skotu – jateční býci a jalovice a jatečné krávy mírný pokles cca o 1 Kč/kg. K meziroční vyššímu propadu došlo u průměrné ceny jatečných telat, kde je evidován výrazný pokles o 11,7 %

(-7,05 Kč/kg) na 53,46 Kč/kg živ. hm. Cena v této kategorii jatečného skotu se dostala do výraznějšího propadu v posledním čtvrtletí roku 2019, kdy skončila v prosinci na výši 42,37 Kč/kg živ. hm. V České republice se však vzhledem ke stravovacím návykům jedná o méně významnou kategorii jatečných zvířat.

V roce 2019 dosáhla průměrná cena zemědělských výrobců jatečných býků 46,15 Kč/kg živ. hm. V porovnání se předchozím rokem cena poklesla o 2,5 % (-1,21 Kč/kg), ale i přesto se jedná o celkově již osmiletou vyrovnanost.

Průměrná cena zemědělských výrobců za jatečné krávy se v roce 2019 oproti roku 2018 snížila o 1,9 % na 30,54 Kč/kg v živ. hm. V této kategorii jatečného skotu se taktéž jedná o již osmiletou vyrovnanost v této nákupní ceně.

V roce 2018 průměrná cena zemědělských výrobců za jatečné jalovice byla ve výši 35,95 Kč/kg živ. hm. V porovnání s rokem 2018 rovněž došlo k poklesu této ceny a to o 2,7 % (-1,01 Kč/kg).

CZV – býci jateční tř. j. S, E, U (v Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2011	41,70	42,44	42,39	42,42	42,10	41,46	41,20	41,46	41,45	42,32	42,64	43,53	42,08
2012	43,70	45,02	45,41	45,23	45,88	46,78	47,73	47,33	47,77	47,36	47,60	47,24	46,42
2013	46,73	47,19	46,81	47,00	45,76	45,72	44,81	44,74	44,67	44,16	44,21	44,58	45,53
2014	44,99	45,35	45,95	46,27	46,08	45,93	46,01	46,10	46,10	45,87	46,02	45,97	45,88
2015	46,45	46,94	46,88	47,68	47,54	47,13	47,36	47,45	46,66	46,62	46,97	47,08	47,06
2016	46,70	46,88	47,16	46,84	46,59	46,94	46,81	47,03	46,86	46,93	47,12	47,94	46,95
2017	47,25	46,91	47,10	47,29	47,36	47,67	47,57	47,69	48,04	47,64	47,59	47,61	47,48
2018	47,94	47,51	48,12	48,01	47,98	48,03	48,10	47,20	46,83	46,21	46,39	46,01	47,36
2019	46,64	46,69	46,37	46,40	46,37	46,18	45,99	45,76	45,72	45,73	46,12	45,86	46,15

Zdroj: Měsíční ceny ČSÚ

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – krávy jatečné tř. j. S, E, U (v Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2011	26,09	26,53	26,57	26,79	27,38	27,83	27,66	27,76	28,08	28,17	28,82	29,05	27,56
2012	29,25	29,73	30,57	31,07	31,10	31,94	31,90	32,83	33,52	32,71	33,56	32,54	31,73
2013	31,07	31,42	31,73	32,21	32,14	31,85	31,56	31,17	30,77	30,61	29,49	29,60	31,14
2014	29,16	29,10	29,71	29,79	30,13	30,74	30,36	30,67	30,26	29,58	29,05	29,03	29,87
2015	28,83	29,68	30,42	30,92	30,98	31,54	31,14	31,79	30,80	30,90	29,94	29,85	30,57
2016	29,75	29,66	30,18	29,93	30,01	29,32	29,38	29,67	29,12	29,17	29,04	29,61	29,58
2017	29,66	29,24	30,02	30,64	30,17	30,83	30,93	31,10	31,54	31,45	31,65	31,68	30,74
2018	31,11	31,26	31,69	31,77	31,99	31,83	31,45	31,62	30,60	30,50	30,00	29,58	31,12
2019	29,79	29,99	30,35	30,72	31,26	31,39	31,99	31,17	30,87	29,88	29,63	29,54	30,54

Zdroj: Měsíční ceny ČSÚ

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – jalovice jatečné tř. j. S, E, U (v Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2011	30,87	30,91	31,13	31,60	31,68	31,46	31,71	31,57	32,41	32,14	32,85	33,14	31,79
2012	32,47	32,88	33,64	34,15	34,78	35,44	35,92	36,25	36,91	36,47	36,22	36,37	35,13
2013	35,92	36,24	36,19	36,72	36,62	36,45	36,88	36,38	36,04	35,97	36,30	35,37	36,26
2014	35,79	36,03	35,70	35,20	36,05	36,18	36,37	35,86	36,91	35,85	35,86	35,44	35,98
2015	36,38	35,73	36,93	37,25	36,90	37,15	38,05	38,14	37,43	36,88	37,75	36,90	37,12
2016	35,49	36,12	36,54	36,07	35,55	35,42	35,77	35,65	36,39	35,26	35,99	35,00	35,77
2017	36,02	36,80	35,86	37,21	37,30	36,66	37,56	37,20	37,08	37,58	38,28	37,66	37,10
2018	37,21	36,88	37,55	36,66	37,00	37,46	38,09	37,19	36,57	36,70	36,28	35,90	36,96
2019	35,88	35,89	35,85	35,88	36,20	35,72	36,39	36,14	35,52	35,71	36,15	36,01	35,95

Zdroj: Měsíční ceny ČSÚ

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – telata jatečná (v Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2011	57,40	53,84	56,74	56,92	57,70	58,11	58,40	58,46	58,62	58,35	58,81	58,28	57,64
2012	58,98	58,86	59,16	60,04	60,58	60,99	60,56	62,63	63,79	63,84	62,50	63,26	61,27
2013	60,91	59,88	56,02	55,97	55,83	57,11	57,99	56,97	52,18	48,54	48,61	48,16	54,85
2014	47,67	46,27	49,93	49,19	51,70	51,16	50,37	51,91	52,43	52,61	50,73	45,82	50,36
2015	45,49	45,30	45,73	48,40	49,58	51,11	50,58	51,45	52,83	51,45	53,71	54,41	50,00
2016	54,19	53,54	53,14	53,74	54,62	55,33	58,01	59,05	56,82	57,06	54,68	53,72	55,32
2017	54,78	54,35	54,58	57,89	58,82	60,51	63,14	63,99	63,96	62,89	62,53	60,02	59,79
2018	60,42	59,23	59,36	60,02	60,92	60,01	62,91	63,91	62,72	59,45	58,62	58,55	60,51
2019	57,05	57,43	56,03	55,71	56,14	57,79	59,82	57,02	50,58	47,31	44,22	42,37	53,46

Zdroj: ČSÚ, průměr roku podle metodiky ČSÚ

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Spotřebitelské ceny hovězího masa

Spotřebitelská cena v roce 2019 za hovězí maso zadní bez kosti dosáhla 223,96 Kč/kg, což je meziročně více o 0,5 % (+1,26 Kč/kg). Od roku 2015 meziročně dochází k neustálému růstu ceny, která v roce 2019 dosáhla vrcholu za celé doposud sledované období.

Spotřebitelské ceny za hovězí maso zadní bez kosti (v Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2011	177,78	178,49	177,94	174,07	178,78	176,63	180,54	181,12	178,13	182,57	184,22	187,21	179,79
2012	192,23	193,63	192,88	199,53	195,52	199,84	201,05	202,67	203,79	206,50	206,12	205,25	199,92
2013	206,80	204,13	206,65	207,32	206,52	206,72	207,02	206,83	206,78	203,52	207,31	208,48	206,51
2014	207,92	207,18	204,44	203,14	205,50	201,00	201,31	199,85	206,37	205,80	205,89	203,07	204,38
2015	205,66	206,43	206,62	206,09	206,34	203,71	199,95	200,44	195,48	197,27	206,40	200,64	202,92
2016	204,97	205,25	200,70	205,54	201,87	204,93	206,71	207,26	211,71	205,68	213,50	207,71	206,32
2017	213,17	211,96	215,86	220,13	221,00	218,72	217,13	219,35	221,39	220,64	219,25	213,06	217,64
2018	222,34	223,10	219,05	217,13	224,42	225,16	225,51	224,79	222,95	225,67	220,08	222,23	222,70
2019	220,81	220,33	219,53	222,70	222,44	221,79	224,61	227,54	223,54	228,35	227,52	228,35	223,96

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Podpory do sektoru chovu skotu v roce 2019**Národní programy**

V roce 2019 byl v rámci národních dotačních programů podporován sektor chovu skotu zejména v rámci dotačních programů realizovaných dle Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2019 na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů:

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat, kde do chovu jednotlivých druhů a kategorií hospodářských zvířat směřovaly v roce 2019 dotace v celkové výši **262,6 mil. Kč.** Jednalo se zejména o podporu ověřování původu, zavádění a vedení plemenných knih, kontrolu užitekivosti, kontrolu dědičnosti a podporu testování.

19.A. Podpora na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ – dotační program se zaměřením na zvýšení kvalitní produkce mléka, kde bylo schváleno 853 žádostí. Zde byli producenti a zpracovatelé mléka v rámci 2 dotačních podprogramů podpořeni celkovou částkou **261,6 mil. Kč.**

20.A. Zlepšení životních podmínek v chovu dojníc, kde bylo schváleno 870 žádostí a chovatelům dojníc vyplaceno celkem **373,3 mil. Kč.** Tato podpora byla realizována prostřednictvím 5 podprogramů: podprogram na podporu napájení dojníc v zimním období temperovanou vodou, podprogram na podporu provádění faremní diagnostiky původce mastitidy dojníc, podprogram na snížení škodlivých patogenních mikroorganismů ve stájovém prostředí dojníc, podprogram na podporu ošetřování končetin dle individuálních potřeb dojníc a podprogram

Stav administrace 7. kola ke dni 29. 2. 2020

7. kolo příjmu žádostí	Počet zaregistrovaných žádostí	Požadavek na dotaci zaregistrovaných žádostí (Kč)	Počet doporučených žádostí	Požadavek na dotaci doporučených žádostí (Kč)
Zaměření skot	537	1 777 141 488	336	869 295 508
Operace 4.1.1 Celkem	2 703	5 285 249 443	1 647	2 496 098 906

na podporu opatření ke snížení tepelného stresu dojníc v letním období.

20.D.Zlepšení životních podmínek skotu chovaného v systému chovu bez tržní produkce mléka, v rámci kterého bylo schváleno 711 žádostí a chovatelům skotu chovaného v systému chovu bez TPM vyplaceno celkem **19,6 mil. Kč**. Tato podpora byla vyhlášena ihned po ukončení procesu notifikace s Evropskou komisí až v průběhu roku 2019, proto byly vyhlášeny pouze 2 možné podprogramy z celkových 6 notifikovaných. Jednalo se o dotační podprogram na odporu provádění ošetření krav chovaných v systému chovu bez TPM v letním období prostředky proti obtěžujícímu hmyzu a podprogram na podporu ošetřování končetin dle individuálních potřeb krav chovaných v systému chovu bez TPM.

Dotace z prostředků Evropské unie

V rámci **PRV 2014–2020** pokračovaly také v roce 2019 podpory na skot v rámci **opatření Dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ)**, mezi které patří též podopatření **Zvětšení lehacího prostoru v chovu dojníc, Zlepšení stájového prostředí v chovu dojníc a Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy**. V rámci tohoto opatření (podle nařízení vlády č. 74/2015 Sb.) byly vypláceny podpory na žádosti podané v roce 2018 i otevřen příjem nových žádostí na rok 2019.

Celkový objem finančních prostředků vyplacených v roce 2019 (za žádosti podané v roce 2018) v rámci opatření DŽPZ na podpory směřované do sektoru dojeného skotu činí více než 587 mil. Kč.

Chovatelé mohli čerpat také podporu na investice z PRV ČR 2014–2020. Základní možností, kde bylo možné čerpat dotace a kde bylo alokováno nejvíce finančních prostředků, je operace **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**.

V termínu od 9. 10. – 30. 10. 2018 proběhlo 7., a pro tuto operaci zároveň poslední, kolo příjmu žádostí o dotaci. Alokační na celou operaci pro toto kolo činila 2,6 mld. Kč.

Také v níže uvedených operacích lze nebo bylo možné žádat o dotaci se zaměřením na chov skotu.

Na zpracování svých zemědělských produktů mohou zemědělci čerpat dotace z operace **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**. Další kolo příjmu žádostí v této operaci proběhne na podzim 2020. Pro mladé začínající zemědělce, tzn. zemědělce do 40 let, kteří nepodnikají déle než 2 roky, pak je určena operace **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**. Ve stávajícím programovém období předpokládáme ještě jedno kolo příjmu žádostí, a to na podzim 2020. Dále je možné využít opatření Spolupráce, zejména operaci **16.3.1 Sdílení zařízení a strojů**, kde je možné si pořídit investici, např. stroj, společně s jiným zemědělcem. Pro chovatele, kteří vyvíjejí vlastní inovace, či zlepšení byla určena operace 16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií

v zemědělské prvovýrobě či operace 16.1.1 Evropské inovační partnerství.

Přímé platby

Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)

ČR v rámci přímých plateb dlouhodobě podporuje tzv. citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby, a to zejména prostřednictvím Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS). Poskytování této podpory je umožněno na základě čl. 52 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, který stanoví základní pravidla a vyjmenovává určená podporovaná odvětví. Hlavní tezí VCS je, že je poskytována za účelem zachování úrovně produkce u těch odvětví, která čelí nějakým obtížím a jsou obzvláště důležitá z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů.

Pro období 2015–2020 je v České republice na VCS vyčleněno každoročně 15 % celkové obálky na přímé platby, což činí zhruba 3,4 mld. Kč. Podporovanými odvětvími jsou pěstování ovoce, zeleniny, škrobových i konzumních brambor, chmele, cukrové řepy, bílkovinných plodin a chov mléčného i masného skotu a ovcí a koz.

VCS – Podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka

Podmínky poskytnutí podpory na chov krav s TPM upravuje § 30 nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Podpora se poskytuje na počet velkých dobytčích jednotek (VDJ) krav vedených na hospodářství žadatele v ústřední evidenci zvířat (ÚE) k 31. březnu příslušného kalendářního roku v systému chovu s TPM.

Minimální počet pro poskytnutí podpory jsou 2 VDJ (přepočítávací koeficienty jsou: u dojníc mladších 2 let 0,6 VDJ/kus a 1 VDJ/kus u dojníc nad 2 roky).

Podpora není vyplacena na dojnici, na kterou je ve stejném kalendářním roce požadována platba na masné tele dle § 29 nařízení vlády č. 50/2015 Sb. a naopak.

Od roku 2017 je nejen u této, ale u všech podpor vázaných na hospodářská zvířata, kladen důraz na kontrolu včasnosti hlášení změn do ÚE, tj. hlášení změn do ÚE je vyžadováno do 7 dnů od data události. Současně musí žadatelé o všechny podpory v rámci přímých plateb dodržovat podmínky Kontrol podměnnosti (Cross Compliance).

Průměrná roční podpora bude v období 2015–2020 činit na odvětví dojníc cca 1 384 mil. Kč. V roce 2019 činila sazba u podpory na chov krav s TPM 3 730,46 Kč/VDJ.

VCS – Podpora na chov telete masného typu

Podpora na telata masného typu je vyplácena dle podmínek uvedených v § 29 nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Základní podmínkou pro obdržení této platby je narození telete masného typu v období od 1. dubna roku

předcházejícího podání žádosti do 31. března příslušného kalendářního roku na hospodářství žadatele.

Matkou telete, na které se podává žádost, musí být kráva chovaná v systému chovu bez TPM a otcem musí být býk masného plemene evidovaný v ústředním registru plemenů (seznam masných plemen je uveden v příloze č. 10 k nařízení vlády č. 50/2015 Sb.).

Platba se poskytuje na počet VDJ, přičemž přepočítávací koeficient pro skot do 6 měsíců věku je 0,4VDJ/kus. Minimální počet VDJ pro výplatu podpory není stanoven.

Od roku 2017 je kladen důraz na kontrolu včasnosti hlášení o narození masných telat do ÚE, tj. hlášení o narození musí být zasláno do 7 dnů od označení telete, přičemž označení telete má být provedeno do 20 dnů od jeho narození. Současně musí žadatelé o všechny podpory v rámci přímých plateb dodržovat podmínky Kontrol podmíněnosti (Cross Compliance).

Průměrně budou pro období 2015–2020 vyčleněny na odvětví masných telat v rámci přímých plateb finanční prostředky přibližně ve výši 668 mil. Kč. V roce 2019 činila sazba u podpory na chov telete masného typu 8 083,99 Kč/VDJ.

Kromě podpor vyplácených přímo na chovaná zvířata, tj. podpory na chov krav s TPM a podpory na chov telat masného typu, mohou chovatelé skotu v rámci přímých plateb využívat i nepřímé podpory, jako např. podporu na produkci bílkovinných plodin nebo jednotnou platbu na plochu zemědělské půdy (SAPS).

Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)

Chovatelé krav bez TPM mohou kromě podpor z přímých plateb čerpat rovněž PVP, hrazené z rozpočtu ČR. PVP jsou nástupci národních doplňkových plateb (Top-Up) a základní podmínkou jejich poskytnutí je přiznání jednotné platby na plochu zemědělské půdy (SAPS) dle nařízení č. 50/2015 Sb.

Podmínky poskytnutí PVP jsou dány nařízením vlády č. 112/2008 Sb.

PVP jsou kromě platby na chov krav bez TPM poskytovány také na zemědělskou půdu, chov ovcí a koz a na 3 tzv. historické platby – chmel, brambory pro výrobu škrobu a přežvýkavce (počítá se stav ke dni 31. 3. 2007).

V roce 2019 bylo celkově na PVP vyhrazeno přes 596 mil. Kč.

Kontrola mléčné užitkovosti

V rámci kontroly mléčné užitkovosti v posledním sledovaném kontrolním období 2018/2019 poprvé nedošlo tak, jako tomu bylo v předchozích cca 30 letech, k poklesu počtu dojnic zapojených do této kontroly. V posledním i předposledním kontrolním roce bylo do kontroly mléčné užitkovosti zapojeno 347 950 dojnic.

Tato stagnace počtu krav zapojených do kontroly mléčné užitkovosti se však neprojevila ve faktickém opětovném mírném poklesu stavů dojnic. Na mírném navýšení počtů dojnic v letech 2014 a 2015 se projevila odezva chovatelů na v roce 2015 skončenou působnost systému mléčných kvót, který omezoval produkci mléka v celé EU. Na následné opětovné snížení počtu dojených krav od roku 2016, stejně jako v předchozích několika letech působí zejména velmi nízká tržní cena syrového kravského mléka. Tato cena byla zejména v období let 2008 a 2009 hluboce pod výrobními náklady producentů mléka. Tento stav nerentabilní ceny syrového

kravského mléka se více méně znovu projevoval od dubna 2014 i po celé roky 2015 a 2016. V současné době se cca po dobu 3 let cena syrového kravského mléka pohybuje nad úrovní 8 Kč za rok.

V kontrole mléčné užitkovosti je v posledních několika letech v České republice z hlediska plemenné příslušnosti početně nejvíce zastoupeno plemeno holštýnského skotu. V posledním uzavřeném kontrolním roce 2018/2019 se jedná o 169 640 normovaných laktací z celkového počtu 285 869 normovaných laktací všech plemen v České republice (58,3 % ze všech; meziročně nárůst o 0,8 %). Na plemeno holštýnského skotu početním zastoupením navazuje hned naše národní plemeno českého strakatého skotu s možným výhodným využitím obou směrů jeho kombinované užitkovosti. Tyto krávy měly v posledním kontrolním roce uzavřeno celkem 100 048 normovaných laktací (34,4 % ze všech; meziročně pokles o 0,6 %).

V rámci celé ČR bylo v uplynulém kontrolním roce 2018/2019 dosaženo mléčné užitkovosti 9 099 kg mléka za normovanou laktaci při obsahu 3,91 % tuku a 3,45 % bílkovin, což představuje navýšení o 52 kg mléka oproti minulému kontrolnímu období. V rámci početně nejzastoupenějších plemen chovaných v České republice se jednalo u plemene holštýnského skotu o užitkovost 10 076 kg mléka (nárůst o 15 kg) při obsahu 3,86 % tuku a 3,39 % bílkovin a u plemene českého strakatého skotu byla dosažena užitkovost 7 658 kg mléka (nárůst o 8 kg) při obsahu 4,02 % tuku a 3,57 % bílkovin. V nižším nárůstu užitkovosti oproti letům minulým se projevily dopady zemědělského sucha na krmivovou základnu v letech 2017 a 2018, zejména pokud se týká kvality konzervovaných krmiv.

Reprodukce skotu

V úzkém vztahu se zvyšující se mléčnou užitkovostí je také vývoj reprodukčních ukazatelů. Především se jedná o délku mezidobí, které se dá z ekonomických důvodů označit za jeden ze základních reprodukčních ukazatelů. Tento ukazatel byl v uplynulém kontrolním roce 2018/2019 na úrovni 39 dní, což znamená, že se meziročně tato hodnota po předchozí stagnaci a minulému snížení o 4 dny opět snížila a to o 1 den. V několika předchozích letech tento ukazatel zaznamenával mírný pokles či mírné zvýšení. Nyní se po mnohaletém trendu ve výši nad 400 dní dostal pod tuto hranici. Tento silný ekonomický ukazatel se začíná postupně vůči dosahované vysoké užitkovosti projevovat jako akceptovatelný a ekonomicky výhodný.

Průměrný počet laktací na jednu dojnici ve výši 2,4 je však velmi závažným, pro chovatele dojeného skotu ekonomicky silně zatěžujícím ukazatelem. Takto nízká životnost dojnic znamená vysoké zvýšení nákladů na 1 litr vyrobeného mléka v rámci odpisů hodnoty základního stáda skotu. Tzn., že se zde projevují značně vysoké částky na zařazování vysokobřezích jalovic, které jsou někteří chovatelé dokonce nuceni v rámci udržení odpovídajícího početního stavu jejich základního stáda nakupovat.

Plemenářská práce v chovu skotu

V dosahovaných výsledcích v chovu u mnoha chovatelů skotu se pozitivně projevuje nejen um a vospělost jich samotných, ale také i práce předmětných chovatelských svazů a sdružení. Dále také činnost spolupracujících krmivářských a výživářských firem, plemenářských a šlechtitelských

společností, vědeckovýzkumných a vývojových pracovišť včetně našeho zemědělského školství. O těchto výsledcích práce v chovu skotu se můžeme několikrát ročně přesvědčit na pravidelně pořádaných výstavách hospodářských zvířat a chovatelských dnech, kde jsou prezentováni nejlepší jedinci všech u nás chovaných plemen (kombinovaných, dojných a masných).

V oblasti chovu skotu v České republice je nutno zde také zmínit, že se v současné době, tak jako ve všech vyspělých zemích v návaznosti na domácí populace plemen skotu, v rámci výzkumných projektů připravují postupy stanovení plemenných hodnot na základě jednotlivých nukleotidů. Toto vede ke stanovení genomických plemenných hodnot a následně rozvoji nově zaváděné genomické selekci. Na úrovni světového žebříčku plemenných býků „Interbull“ se v nejbližší době postupně očekává celosvětové genomické hodnocení. Každá země má své jedinečné chovatelské podmínky a své populace plemen skotu, proto je třeba vytvořit vlastní metody hodnocení v každé zemi samostatně. V České republice se jedná zejména o populace plemen českého strakatého skotu a holštýnského skotu. V rámci tohoto progresivního hodnocení plemenných hodnot skotu za podpory zainteresovaných chovatelských svazů probíhá v rámci Národní agentury zemědělského výzkumu řešení výzkumného projektu, který má za úkol zabezpečit, aby ČR nezůstala pozadu ve šlechtění dojeného skotu, či aby postupně díky vysokému ekonomickému přínosu genomického hodnocení plemenných hodnot nezanikla kvalitní česká plemenářská práce, která by jinak byla v brzké budoucnosti chovatelsky vyspělým světem překonána.

Zhodnocení průběhu Ozdravování od infekční rinotracheitidy skotu (IBR) v České republice k 31. 12. 2019

Národní ozdravovací program od IBR (dále jen „NOP“) v ČR byl zahájen 1. 1. 2006. Po jedenácti letech ozdravování byl tento program k 31. 12. 2016 ukončen. V hospodářstvích, která k 31. 12. 2016 nezískala status hospodářství IBR prosté, pokračovalo ozdravování za použití mimořádných veterinárních opatření, která stanovila podmínky individuálně pro jednotlivá hospodářství.

Na začátku ozdravování v roce 2006 bylo pouze 19 % hospodářství z celkového počtu hospodářství skotu uznáno jako IBR prostá hospodářství. V průběhu čtrnácti let ozdravování se postupně dařilo počet hospodářství s pozitivními zvířaty snižovat tak, že k datu 31. 12. 2019 zbývala poslední dvě hospodářství s celkem 43 pozitivními zvířaty, přičemž se jednalo o hospodářství jednoho chovatele, která již získala status IBR prosté, ale v závěru roku 2019 došlo k reinfekci těchto hospodářství. Zároveň k datu 31. 12. 2019 zbývala poslední čtyři hospodářství bez přiděleného statusu hospodářství IBR prosté.

Počet hospodářství se skotem

Dle údajů v ústřední evidenci (IZR) bylo k 31. 12. 2019 celkem 19 071 hospodářství s aktivním chovem skotu. V porovnání s koncem roku 2018 se jedná o snížení počtu hospodářství o 281.

Počet skotu

Dle údajů v IZR bylo k 31. 12. 2019 evidováno celkem 1 354 822 kusů skotu. Dospělý skot starší 24 měsíců byl zastoupen počtem 646 043 kusů. V porovnání s koncem roku 2018 se jedná o pokles dospělé populace o 68 728 kusů. V níže uvedené tabulce a grafech je názorně zobrazen vývoj populace skotu od roku 2009. Objektivním parametrem pro hodnocení skutečné velikosti populace skotu v ČR je počet zvířat starších 24 měsíců. V této kategorii došlo k meziročnímu poklesu o 47 036 kusů. Do celkového počtu se nezahrnují mladá zvířata určena k vývozu, která mohou pocházet z jiných členských států a v ČR jsou pouze po krátkou dobu (30 až 60 dnů) ustájena v izolačních stájích.

Populace skotu v ČR (k 31. 12. daného roku)

Rok	Skot celkem	Skot starší 24 měsíců
2010	1 333 264	662 447
2011	1 341 311	658 457
2012	1 350 661	657 753
2013	1 368 602	663 423
2014	1 407 555	679 650
2015	1 414 587	686 293
2016	1 413 570	687 514
2017	1 426 719	693 079
2018	1 413 708	689 990
2019	1 354 822	646 043

Zdroj: IZR

Nákazová situace IBR v ČR k 31. 12. 2019

Po ukončení NOP k 31. 12. 2016 pokračovalo ozdravování v doposud neozdravených hospodářstvích a zároveň byla prováděna vyšetření ve všech již ozdravených chovech v souladu s evropskou legislativou a Metodikou kontroly zdraví a nařízené vakcinace pro daný rok.

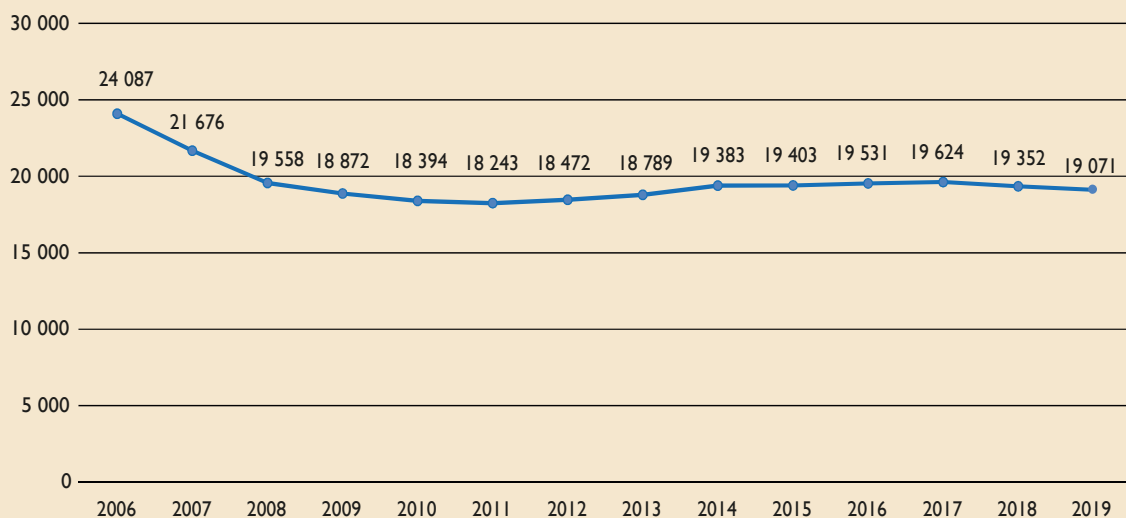
V roce 2019 bylo takto vyšetřeno celkem 684 172 vzorků na 12 063 hospodářstvích. Celkem bylo zjištěno 124 IBR pozitivních nálezů na 9 hospodářstvích. Jednalo se o 4 hospodářství reinfikovaná v roce 2018 a 5 hospodářství nově reinfikovaných v roce 2019.

Počet provedených vyšetření na IBR v roce 2019

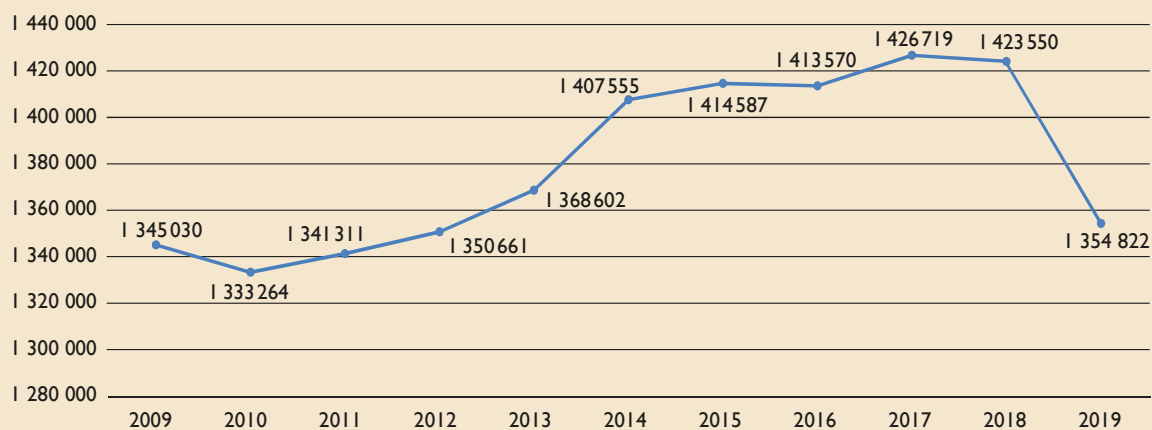
Počet vyšetřených vzorků	
Celkem vyšetřených vzorků	pozitivní po confirmaci
684 138	124 ¹⁾

Pozn.: ¹⁾ v celkovém počtu pozitivních nálezů není zahrnut kód EpA370 – confirmační vyšetření potvrzující pozitivní nálezy

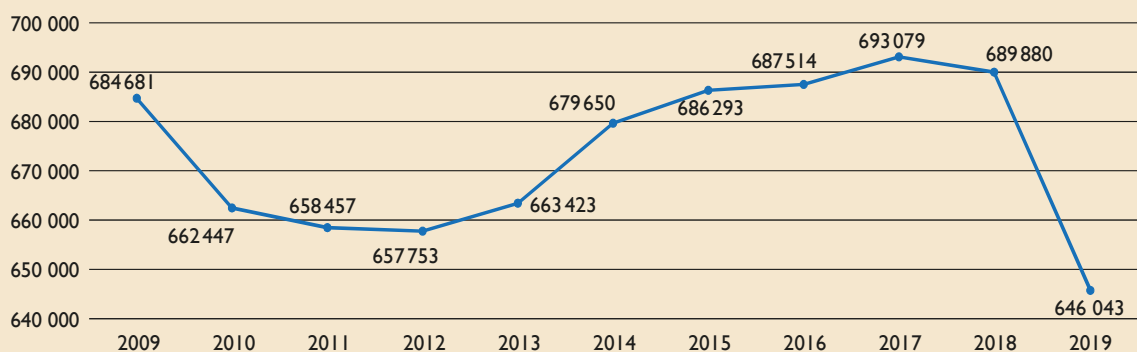
Počet hospodářství se skotem 2006–2019



Počet skotu celkem 2009–2019



Počet skotu nad 24 měsíců 2009–2019



Hospodářství s pozitivními nálezy IBR v roce 2019

Hospodářství s pozitivními nálezy IBR v roce 2019		
Hospodářství		Pozitivních nálezů (po confirmaci)
Číslo	Název	
CZ 21008528	AGRONA RPETY s.r.o., farma Broumy	4
CZ 21008540	AGRONA RPETY s.r.o., farma Rpety	33
CZ 21158546	BUFFALO FARM s.r.o., farma Kralupy n./Vltavou	1
CZ 21150177	BUFFALO FARM s.r.o., farma Neratovice	4
CZ 62015419	STATEK LITOBRAŤŘICE, spol. s r.o.	25
CZ 21009293	J.R.W.Agro Chodouň, farma Chodouň	11
CZ 21127676	R.W.Agro Chodouň, farma Knížkovice	32
CZ 31057747	Pavel Karásek, Třebětice u Dačic	5
CZ 61041574	Zemědělské družstvo Bačkovice, družstvo	9
Celkem pozitivních zvířat		124

Vývoj ozdravování od IBR na hospodářstvích, která nedokončila NOP do konce roku 2016

Od 1. 1. 2017 zbývající hospodářství s pozitivním skotem pokračovala v ozdravování v souladu s mimořádnými veterinárními opatřeními (MVO) nařízenými krajskou veterinární správou.

Na začátku roku 2018 se pozitivní zvířata nacházela na celkem 20 hospodářstvích. MVO všem těmto hospodářstvím stanovila od 1. 1. 2018 zákaz připouštění IBR pozitivních zvířat a nařídila vyřazení všech pozitivních zvířat z hospodářství. Během roku 2018 byla všechna tato IBR pozitivní zvířata z chovů vyřazena. Při závěrečných vyšetřeních prováděných v průběhu listopadu a prosince 2018 bylo zjištěno dalších 46 IBR pozitivních zvířat na 7 hospodářstvích. I tato zvířata byla do 31. 12. 2018 z chovů vyřazena a odsunuta na jatka. K datu 31. 12. 2018 se na těchto hospodářstvích nenacházelo žádné pozitivní zvíře na IBR.

Od 1. 1. 2019 pokračovalo ozdravování ve všech hospodářstvích, která doposud nezískala status hospodářství IBR prosté. Během roku byla provedena obě závěrečná vyšetření s výsledkem IBR negativní ve všech těchto hospodářstvích a následně jim byl přidělen status hospodářství IBR prosté.

Vývoj ozdravování od IBR na reinfikovaných hospodářstvích

V rámci povinných úkonů stanovených v Metodice kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace se od roku 2014 vyšetřují zvířata v prostých hospodářstvích. Rozsah vyšetření vychází z rozhodnutí Komise (ES) č. 558/2004., tj. vyšetřuje se 100 % zvířat starších 24 měsíců, včetně plemenných býků. Kromě sérologického vyšetření krve je umožněno v rámci monitoringu v hospodářstvích bez vakcinovaných zvířat provést sérologické vyšetření mléka.

V rámci těchto vyšetření v roce 2018 byla IBR reinfekce zjištěna na celkem 5 hospodářstvích s chovem skotu a na 1 hospodářství s chovem buvolů dovezených z Maďarska. Na třech z těchto hospodářství zůstávalo k 1. 1. 2019 celkem 475 IBR pozitivních zvířat. Všechna tato pozitivní zvířata byla do 31. 12. 2019 odsunuta.

V průběhu roku 2019 pak došlo k reinfekci v dalších pěti hospodářstvích, v nichž bylo zjištěno celkem 58 IBR pozitivních zvířat. K 31. 12. 2019 byla všechna IBR pozitivní zvířata odsunuta ze tří reinfikovaných hospodářství; ve dvou hospodářstvích patřících stejnému chovateli zůstávalo k 31. 12. 2019 celkem 43 IBR pozitivních zvířat.

Nákazová situace v Evropě

Níže je uveden přehled zemí se schváleným programem ozdravování od IBR a seznam zemí prostých od IBR dle rozhodnutí Komise (ES) č. 558/2004. Stav je k 31. 12. 2019.

Přehled členských zemí EU prostých IBR

Země/regiony prosté	
Rakousko, Německo, Dánsko, Švédsko, Finsko	
Itálie	region Valle d'Aosta, provincie Bolzano
Spojené království	Jersey

Přehled členských zemí EU se schváleným programem ozdravování

Země/regiony se schváleným programem ozdravování	
Česká republika, Belgie, Lucembursko	
Itálie	region Friuli-Venezia Giulia, provincie Trento

Závěr

V průběhu 14 let ozdravování od IBR se podařilo IBR na území ČR téměř eradikovat díky vzájemné spolupráci chovatelů, soukromých veterinárních lékařů, úředních veterinárních lékařů, státních veterinárních ústavů, odborníků z řad Ministerstva zemědělství, Výzkumného ústavu

veterinárního lékařství v Brně a Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně.

K datu 31. 12. 2019 tak v celé ČR zbývají pouze dvě hospodářství s celkem 43 IBR pozitivními zvířaty. Tato zvířata budou z obou hospodářství eliminována v průběhu ledna 2020.

Předpokladem je, že tímto bude eradikace IBR v ČR dokončena a ČR zašle Evropské komisi žádost o uznání statusu země IBR prosté. Žádost by měla být odeslána nejpozději v průběhu ledna či února roku 2020.

I po dokončení eradikace IBR v ČR bude nadále v souladu s platnou legislativou pokračovat monitoring IBR ve všech ozdravených hospodářstvích s chovem dospělého skotu.

Vysoké riziko však stále představuje možnost znovu zavlečení IBR na již ozdravená hospodářství. Toto nebezpečí dokládá stav v roce 2018, kdy byla reinfekce zjištěna na celkem 6 hospodářstvích a stejně tak vývoj situace v roce 2019, kdy na jedné straně byla vyřazena všechna IBR pozitivní zvířata z doposud neozdravených hospodářství, ale na straně druhé bylo zjištěno dalších pět nově reinfikovaných hospodářství.

Zásadním opatřením tak i po dokončení ozdravení ČR od IBR je striktní dodržování zásad biologické bezpečnosti v chovech zvířat a zvážení dobrovolné vakcinace v chovech, kde není uzavřený obrat stáda. Nezbytnou prevencí je důsledná kontrola zásilek zvířat původem ze zemí, které nemají zavedený program ozdravování nebo status země prosté a představují tak možné riziko znovu zavlečení IBR. Součástí prevence je i používání zdravotně nezávadných inseminačních dávek.

I po získání statusu země prosté IBR bude možné nadále realizovat vakcinaci v chovech. Vakcinaci nebude možné uplatnit pouze v chovech, ze kterých jsou zvířata vyvážena do zemí úředně prostých IBR dle rozhodnutí Komise (ES) 558/2004.

PRASATA, VEPŘOVÉ MASO

Podle údajů ČSÚ byl k 31. 12. 2019 stav prasat ve srovnání s rokem 2018 prakticky totožný, k mírnému nárůstu došlo u počtu prasnic. Počet prasat celkem činil 1 509 tis. ks, meziročně se navýšily početní stavy prasnic o 2 tis. ks (o 2,3 %) na 91 tis. ks.

Rok 2019 byl v celé výrobní vertikále ovlivněn výskytem afrického moru prasat v jihovýchodní Asii, především v Číně. Přijatá veterinární opatření v oblasti tohoto světového producenta vepřového masa způsobila jeho značný propad stavů prasnic a zvýšenou poptávku po této komoditě. Export vepřového masa z evropského trhu, vyvolaný touto poptávkou, zcela ovlivnil vlekou ekonomickou krizi s touto komoditou i na tuzemském trhu. Výslednicí těchto skutečností bylo oživení cen od producentů až po ceny spotřebitelské. V roce 2019 bylo z tohoto hlediska v České republice zaznamenáno i zastavení poklesu stavů prasat, mírné navýšení stavů prasnic, progresse v počtu narozených selat a změny v dlouhodobém trendu týkajícího se zahraničního obchodu.

Vývoj stavů prasat v ČR

Rok	Stavy prasat celkem k 1. 4.	z toho stav prasnic k 1. 4.	Stavy prasat celkem k 1. 8.	z toho stav prasnic k 1. 8.	Stavy prasat celkem k 31. 12.	z toho stav prasnic k 31. 12.
	tis. ks	tis. ks	tis. ks	tis. ks	tis. ks	tis. ks
2013	1 587	102	1 513	102	1 548	102
2014	1 617	103	1 632	101	1 607	98
2015	1 560	96	1 560	96	1 555	96
2016	1 610	97	1 571	93	1 479	91
2017	1 491	91	1 563	93	1 532	94
2018	1 557	92	1 557 ¹⁾	91 ¹⁾	1 508	89
2019	1 544	91	1 510 ¹⁾	91 ¹⁾	1 509	91

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ údaj k 30. 6.

Vývoj reprodukčních ukazatelů v chovu prasat v ČR (v ks)

Rok	Průměrný stav prasnic	Narozených selat na prasnici	Odchovaných selat na prasnici	% uhynulých selat
2013	108 317	27,9	25,0	10,6
2014	109 695	29,0	26,0	10,4
2015	107 704	28,6	25,7	10,2
2016	105 164	30,1	26,9	10,6
2017	103 002	31,2	27,9	10,8
2018	101 529	31,6	28,2	11,0
2019	103 216	32,4	28,9	11,0

Zdroj: ČSÚ

Bilance výroby a spotřeby vepřového masa (v tis. t živ. hm.)

Rok	Počáteční zásoba	Výroba	Dovoz	Celková nabídka	Domácí spotřeba	Vývoz	Celková poptávka	Konečná zásoba
2013	13,7	310,2	321,1	645,0	545,2	86,2	631,4	13,6
2014	13,6	312,5	325,0	651,1	546,2	92,9	639,1	12,0
2015	12,0	309,8	348,7	670,5	573,1	85,6	658,7	11,8
2016	11,8	312,7	344,4	668,9	567,2	89,8	657,0	11,9
2017	11,9	296,3	354,4	662,6	571,8	79,3	651,1	11,5
2018	11,5	304,3	372,9	684,7	594,8	83,5	678,3	10,1
2019	10,1	289,2	359,6	658,9	568,1	80,5	648,6	10,3

Zdroj: ČSÚ, MZe

Navzdory tomu od roku 2017 opět vzrůstá cena krmných směsí jakožto nejvýznamnější nákladové položky při realizaci jatečných prasat. Ekonomiku a rentabilitu v sektoru chovu prasat dlouhodobě ovlivňuje růst i dalších vstupů (energie, náklady na léčiva a veterinární péči, odpisy).

Ke konci roku 2019 bylo v České republice evidováno 5 539 hospodářství s chovem prasat, z toho 1 367 hospodářství s chovem prasníc. Výrazný nárůst evidovaných hospodářství s chovem prasat oproti roku 2018 je způsoben přijatými veterinárními opatřeními vzhledem k výskytu afrického moru prasat.

V roce 2019 činil průměrný stav prasníc 103 216 ks. Oproti roku 2018 vzrostl o 1 687 ks, což je o 1,6 %. To je odrazem stagnace poklesu početních stavů prasníc a jeho mírného navýšení v druhé polovině roku 2019. Pokračuje i dlouhodobý trend progresu reprodukčních ukazatelů, a to díky intenzivní šlechtitelské práci, především zvýšením selekčního tlaku v chovu prasníc. Ve srovnání s rokem 2018 bylo v roce 2019 narozeno ročně na prasnici o 0,8 selete více (32,4 ks) a o 0,7 selete více odchováno (28,9 ks). Za uplynulých pět let bylo na jednu prasnici ročně odchováno o 3,2 selat více, přičemž úhyn selat do odstavu vzrostl pouze o 0,8 p. b. Vzhledem k uvedeným skutečnostem lze konstatovat, že v roce 2019 bylo celkem narozeno 3,34 mil. selat, což je nejvíce za posledních devět let.

Tuzemská výroba vepřového masa zaznamenala v roce 2019 oproti roku 2018 pokles o 15,1 tis. t (o 5 %) na

289,2 tis. t živ. hm. Ve srovnání s rokem 2018 došlo ke snížení objemu vývozu vepřového masa (o 3,0 tis. t živ. hm., tj. o 3,7 %) a rovněž ke snížení objemu importu (o 13,3 t živ. hm., tj. o 3,7 %). V roce 2019 činila celková nabídka vepřového masa 658,9 tis. t živ. hm. a převyšovala tak celkovou poptávku po této zemědělské komoditě (648,6 tis. t živ. hm.).

V roce 2019 byl dovoz živých prasat realizován v naprosté většině, shodně s rokem 2018, zástavovými selaty na výkrm. Importována byla selata z Dánska – 67 tis. kusů a Německa – 47 tis. kusů. Vývoz z ČR, reprezentovaný především jatečnými prasaty, směřoval v roce 2019 na Slovensko (194 tis. ks), Maďarsko (147 tis. ks) a Německo (94 tis. ks).

Bilance zahraničního obchodu v celní položce živá prasata (0103) byla v roce 2019 kladná v početním (+393 195 ks), hmotnostním (+37,7 tis. t) i finančním vyjádření (+1 340 mil. Kč).

Na rozdíl od předchozích let byl v roce 2019 zaznamenán meziroční pokles dovozu vepřového masa do ČR. V roce 2019 bylo dovezeno 274,2 tis. t vepřového masa, což je ve srovnání s rokem 2018 o 9,1 tis. t (o 3,2 %) méně. I přes tuto skutečnost dovoz této zemědělské komodity byl výrazně vyšší (cca devítinásobně) než její vývoz. Vzhledem ke stagnaci objemu vývozu vepřového masa činilo saldo zahraničního obchodu -243,8 tis. t j. hm., ve finančním vyjádření se ve srovnání s rokem 2018 dále mírně prohloubilo a dosáhlo hodnoty -15,3 mld. Kč.

Dovoz vepřového masa byl v roce 2019 realizován především z Německa (89,2 tis. t j. hm.; 30 %) a Španělska

Objem zahraničního obchodu s živými prasaty

Rok	Dovoz		Vývoz		Saldo		Nejvyšší objem obchodu	
	tis. t. živ. hm.	mil. Kč	tis. t. živ. hm.	mil. Kč	tis. t. živ. hm.	mil. Kč	dovoz země	vývoz země
2013	22,6	1 278	27,9	1 082	+5,3	-196	DE/47 %	SK/46 %
2014	23,4	1 107	37,0	1 315	+13,6	+198	DE/45 %	SK/42 %
2015	17,5	763	41,6	1 333	+24,1	+570	DE/47 %	SK/37 %
2016	8,7	446	40,8	1 323	+32,1	+877	DE/53 %	SK/40 %
2017	7,3	457	33,3	1 230	+26,0	+773	DE/44 %	SK/50 %
2018	5,0	293	44,5	1 359	+39,5	+1 066	DK/61 %	SK/50 %
2019	3,1	219	40,8	1 559	+37,7	+1 340	DK/63 %	SK/47 %

Zdroj: Celní statistika

Objem zahraničního obchodu s vepřovým masem

Rok	Dovoz		Vývoz		Saldo		Nejvyšší objem obchodu	
	tis. t. j. hm.	mil. Kč	tis. t. j. hm.	mil. Kč	tis. t. j. hm.	mil. Kč	Dovoz ze země	Vývoz do země
2013	232,2	13 786	45,4	2 688	-186,8	-11 098	DE/45 %	SK/86 %
2014	234,7	13 778	43,5	2 633	-191,2	-11 145	DE/47 %	SK/76 %
2015	250,5	13 305	34,9	1 744	-215,6	-11 561	DE/40 %	SK/77 %
2016	262,8	14 222	39,5	1 985	-223,3	-12 237	DE/34 %	SK/80 %
2017	266,9	15 646	37,7	1 995	-229,2	-13 651	DE/33 %	SK/76 %
2018	283,3	14 569	30,0	1 439	-253,3	-13 130	DE/34 %	SK/72 %
2019	274,2	16 919	30,4	1 632	-243,8	-15 287	DE/30 %	SK/64 %

Zdroj: Celní statistika

(68,0 tis. t. j. hm.; 26 %). Vývoz pak směřoval ze 67 % na Slovensko, což v hmotnostním vyjádření činilo 19,5 tis. t. j. hm.

ČR je v produkci vepřového masa dlouhodobě nesoběstačná a v tomto ukazateli je zaznamenána stále klesající tendence. Ačkoliv byla ČR v roce 2000 prakticky soběstačná, poklesla charakteristika produkce této zemědělské komodity v roce 2019 na poloviční úroveň (50,8 %).

Soběstačnost ČR ve výrobě této zemědělské komodity je v tomto ohledu stále diskutovanějším tématem. Rozvoj chovu prasat a výroby vepřového masa je jedním z klíčových bodů strategie rezortu MZe. Ve výhledu do roku 2030 je cílem navýšit současný stav prasat, především souborem opatření přinášejícím tlak na zvýšení efektivity. Celá vertikála chovu prasat by měla být založena na podpoře základního stáda prasníc včetně dalšího progresu počtu odchovaných selat na prasnici. K naplnění těchto cílů jsou mimo jiné i realizované a využívané podpory na národní i evropské úrovni.

Spotřebitelské preference stále více směřují k produkci potravin vyrobených z vlastních zdrojů. Navzdory rozvoji zahraničního obchodu vnímají spotřebitelé tuzemské potraviny jako bezpečnější, zdravější a chutnější a současně tím podporují zachování rozsahu domácí zemědělské produkce a omezení zatížení životního prostředí. MZe vnímá otázku kvality a bezpečnosti potravin jako jednu ze svých priorit, kterou podporuje například prostřednictvím značek kvality „KLASA“ a „Regionální potravina“. Mezi další nástroje lze zařadit podporu konkurenceschopnosti zpracovatelského

průmyslu a marketingu spotřeby domácích výrobků (účast v režimech jakosti) či registraci v dalších systémech platných nejen na tuzemském trhu. Vývoj vedoucí ke zvyšování domácí výroby potravin má příznivý dopad na růst zaměstnanosti, snižování nákladů na výrobu včetně mezinárodní dopravy a na strategické zabezpečení v případě celosvětových nebo lokálních výpadků v zásobování potravinami.

Vepřové maso je nedílnou součástí našeho jídelníčku. Jeho spotřeba na obyvatele si udržuje dlouhodobě stabilní úroveň, a to i přes vzrůstající preference spotřebitelů k masu drůbežímu. To je dáno tradicí konzumace vepřového masa a důvěrou spotřebitelů v jeho kvalitu a bezpečnost. Ve srovnání s rokem 2017 byla jeho spotřeba v roce 2018 na vyšší úrovni (43,2 kg/obyv./rok), a z celkové spotřeby masa na obyvatele a rok (82,4 kg) činila v posledním sledovaném roce 52,4% podíl.

Cena zemědělských výrobců jatečných prasat činila v roce 2019 v průměru 31,82 Kč/kg živ. hm. (tomu odpovídala CZV 40,90 Kč/kg v mase). Po hlubokém propadu cen placených zemědělcům za jatečná prasata v roce 2018 (27,27 Kč/kg živ. hm.) došlo od druhého čtvrtletí 2019 k velmi výraznému oživení CZV za tuto zemědělskou komoditu. Meziročně (rok 2018 a 2019) došlo k nárůstu CZV v průměru o 4,55 Kč/kg živ. hm., tj. o 17 %. Dle údajů ČSÚ byla průměrná CZV za jatečná prasata v období duben–prosinec 2019 na úrovni 33,49 Kč/kg živ. hm., což je oproti průměru roku 2018 o 6,20 Kč/kg (22,8 %) více.

Soběstačnost a spotřeba vepřového masa

Rok	Soběstačnost produkci vepřového masa	Spotřeba masa celkem na kosti	Z toho vepřové maso	Podíl spotřeby vepřového masa k masu celkem
	%	kg/osoba/rok	kg/osoba/rok	%
2013	56,9	74,8	40,3	53,9
2014	57,2	75,9	40,7	53,6
2015	54,1	79,3	42,9	54,1
2016	55,1	80,3	42,8	53,3
2017	51,7	80,3	42,3	52,7
2018	51,2	82,4	43,2	52,4
2019 ¹⁾	50,8			

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ spotřebu masa na osobu a rok zveřejňuje ČSÚ až koncem následujícího roku, tzn. za rok 2019 v roce 2020

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat, ceny selat a zemědělských výrobků

Rok	Jatečná prasata v živém	Jatečná prasata v mase ve třídě SEU	Ceny chovných selat	SC Kč/kg	
	Kč/kg živ. hm.	Kč/kg masa	Kč/kg živ. hm.	V. kýta	V. bůček
2013	34,43	37,79	59,07	119,71	83,55
2014	33,00	43,05	59,05	122,62	84,14
2015	29,09	37,86	52,80	116,20	80,44
2016	29,26	37,80	51,56	113,42	82,91
2017	32,52	41,59	62,02	123,09	93,94
2018	27,27	34,81	61,47	123,77	91,15
2019	31,82	40,90	59,84	131,80	95,35
Rozdíl 2019/2018	+4,55	+6,09	-1,63	+8,03	+4,2
Index 2019/2018	1,17	1,17	0,97	1,06	1,05

Zdroj: ČSÚ

Zmíněný nárůst cen se projevil i v progresi spotřebitelských cen. Za vepřovou kýtu zaplatili spotřebitelé na pultech obchodů v roce 2019 v průměru 131,80 Kč/kg (meziroční nárůst o 8,03 Kč/kg; o 6 %). Jatečná partie vepřový bok ve stejném časovém srovnání podražila v průměru o 4,20 Kč/kg (tj. o 5 %) na 95,35 Kč/kg.

Podpory do chovu prasat v roce 2019*Národní programy*

V rámci národních dotačních programů byl v roce 2019 podporován sektor chovu prasat v oblasti **Udržování a zlepšování genetického potenciálu** v celkové výši **31,3 mil. Kč**. Jednalo se o podporu ověřování původu, zavádění plemenných knih, kontrolu užitekivosti a kontrolu dědičnosti. V roce 2018 činila tato podpora **36,7 mil. Kč**.

MZe jako reakci na nepříznivou situaci v sektoru chovu prasat pokračovalo také v roce 2019 podporou v rámci dotačního programu **Náказový fond** podprogramy **8.Fa** Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic a **8.Fb** Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat. Na oba dotační podprogramy bylo žadatelům vyplaceno **celkem 809,9 mil. Kč** (v roce 2018 činila podpora **871 mil. Kč**).

Producenti prasat mohli v roce 2019 čerpat finanční prostředky rovněž z národního dotačního programu **20.C** „Zlepšení životních podmínek v chovu prasat“. V něm bylo v roce 2019 chovatelům prasat vyplaceno **351,4 mil. Kč** (v roce 2018 činila podpora v rámci tohoto dotačního programu **241,7 mil. Kč**).

Dotace z prostředků Evropské unie

V rámci **PRV 2014–2020** pokračuje poskytování podpor prostřednictvím opatření **Dobré životní podmínky zvířat**, v němž je realizováno podopatření **Zlepšení životních podmínek v chovu prasat – prasnic a prasniček** a podopatření **Zvětšení plochy pro odstavená selata**.

Zároveň chovatelé prasat mohli čerpat finančních prostředky v operaci **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**. Podpora byla určena na investice do výstavby či rekonstrukce stájí pro prasata, výstavby či rekonstrukce jímek a hnojišť, skladů krmiv, technologií a speciálních mobilních strojů pro živočišnou výrobu. Z podaných žádostí za celé

programové období byly předloženy žádosti zaměřené na prasata v celkové výši 2,5 mld. Kč. Investice do zemědělských podniků budou podporovány také v rámci budoucího programového období 2021–2027.

Další možností, jak čerpat dotace na chov prasat v rámci investičních podpor, je operace **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**. Na realizaci svého podnikatelského plánu mohou tak mladí zemědělci získat dotaci ve výši 45 tis. €. Ve stávajícím programovém období předpokládáme ještě jedno kolo příjmu žádostí v operaci 6.1.1, a to na podzim 2020.

V operaci **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů** jsou podporovány investice do zařízení a moderních technologií, které souvisí se zpracováním zemědělských produktů, tedy i vepřového masa. Další kolo příjmu žádostí v této operaci proběhne na podzim 2020.

Dotační příležitostí pro chovatele prasat byla dále operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**.

Producenti prasat dále mohou využít v rámci programu **Zemědělec** investiční úvěry poskytované **PGRLF** určené na pořízení investičního majetku, který souvisí se zemědělskou prvovýrobou. Dalšími produkty nabízenými zemědělcům jsou provozní úvěry, finanční podpory pojištění hospodářských zvířat s cílem vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám, sociální zemědělství atd.

DRŮBEŽ, DRŮBEŽÍ MASO A VEJCE**Drůbež, drůbeží maso**

Produkce drůbežního masa v ČR dosáhla v roce 2019 úrovně 265,7 tis. t živ. hm., což je nejvyšší výsledek od roku 2009. Oproti roku 2018 vzrostla o 2,2 %. Celková spotřeba drůbežního masa dosáhla v loňském roce úrovně 407,2 tis. t živ. hm. Jedná se o nejvyšší spotřebu této komodity od roku 1989. Spotřeba na obyvatele jeví setrvalý zvyšující se stav, až na kolísání mezi lety 2010–2015. V loňském roce dosáhla úrovně 28,7 kg na obyv. za rok a je to o 1,06 % více (tj. o 0,3 kg/obyv./rok) oproti roku 2018 a zároveň nejvíce od roku 2010. Soběstačnost v roce 2019 dosáhla 65,2 %, což je meziroční zvýšení o 0,7 %.

Bilance výroby, spotřeby drůbeže a ceny kuřat (v tis. t živ. hm. a Kč/kg)

Rok	Výroba	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	Spotřeba (kg/obyv./rok)	CZV kuřat	CPV kuřat	SC kuřat
1992	170,0	0,6	20,8	168,0	12,0	21,31	37,98	43,02
1995	180,0	11,7	10,2	178,8	13,0	22,22	38,81	46,80
2000	294,0	21,6	9,6	307,0	22,2	21,82	43,72	53,63
2001	312,5	20,4	12,5	302,0	22,9	25,82	51,60	63,53
2002	317,0	26,0	16,0	335,0	23,9	21,95	40,98	51,42
2005	321,7	74,5	36,5	355,0	26,1	21,18	38,06	51,58
2010	263,0	103,9	35,6	332,6	24,5	20,38	39,06	56,79
2011	236,8	120,2	33,9	323,3	24,5	22,11	40,56	57,97
2012	241,7	148,9	42,8	348,4	25,2	23,09	41,35	62,57
2013	235,0	139,4	43,5	331,9	24,3	24,74	43,57	69,14
2014	236,8	147,7	44,2	341,2	24,7	23,86	43,82	71,60
2015	239,0	179,1	47,3	370,5	26,0	23,73	45,15	69,35
2016	247,4	182,3	53,1	374,9	26,6	23,47	44,44	68,28
2017	251,6	164,6	36,2	382,2	27,0	23,23	42,49	67,59
2018	260,1	170,4	32,4	399,0	28,4	23,03	39,88	68,76
2019	265,7	166,6	25,8	407,2	28,7	23,18	39,94	64,68

Zdroj: ČSÚ, SDP, celní statistika, Situační a výhledové zprávy MZe

Vysvětlivky: CZV – ceny zemědělských výrobců, CPV – ceny průmyslových výrobců, SC – spotřebitelské ceny

V roce 2019 se snížil oproti roku 2018 dovoz o 2,2 % na 166,6 tis. t živ. hm. Nejvíce drůbežního masa bylo, stejně jako v roce 2018, dovezeno z Polska, a to 47,50 % z celkového množství dovezeného drůbežního masa do ČR. Mezi další významné dovozce drůbežního masa do ČR patří zejména Maďarsko (7,89 %) a Německo (6,21 %). Průměrná cena u dovozu dosáhla 49,92 Kč/kg, což je o 3,51 Kč/kg méně než

v roce 2018. Vývoz v roce 2019 v průměrné ceně 50,52 Kč/kg poklesl oproti roku 2018 o 20,4 % na 25,8 tis. t živ. hm. Nejvíce drůbežního masa potom směřovalo na Slovensko, dále do Německa a Maďarska.

Průměrné ceny zemědělských výrobců i ceny průmyslových výrobců stagnovaly oproti roku 2018 – ceny zemědělských výrobců (CZV) na 23,18 Kč/kg a ceny průmyslových výrobců

Vývoj stavů jednotlivých kategorií drůbeže v ČR (v tis. ks)

Rok	Kuřata na chov	Kuřata na výkrm	Slepice	Kohouti	Husy	Kachny	Krůty	Drůbež celkem
2007	2 813	14 310	6 288	188	16	410	566	24 592
2008	3 465	16 183	6 309	149	19	496	697	27 317
2009	3 003	15 868	6 464	153	21	504	478	26 491
2010	2 755	14 884	6 216	187	19	402	376	24 838
2011	2 932	11 320	6 137	188	18	289	365	21 250
2012	2 686	11 824	5 355	242	15	249	320	20 691
2013	3 364	11 693	7 243	233	20	272	440	23 265
2014	2 155	11 508	6 756	237	18	393	396	21 464
2015	2 820	12 121	6 297	245	19	590	416	22 508
2016	2 658	11 435	6 116	212	20	498	374	21 314
2017	2 552	10 938	6 836	261	18	550	340	21 494
2018	2 896	11 283	7 990	260	20	781	344	23 573
2019	2 392	11 609	7 582	261	20	768	347	22 979

Zdroj: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. daného roku

(CPV) na 39,95 Kč/kg. Přestože CZV i CPV zůstaly na stejné úrovni, spotřebitelská cena (SC) se snížila o 5,93 % (cca o 4 Kč/kg) oproti roku 2018 na 64,68 Kč/kg.

Dle Soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2019 klesl meziročně stav drůbeže v ČR o 2,52 % na 22 979 tis. ks (méně o 594 tis. ks). Zatímco počet kuřat na výkrm vzrostl o 2,9 % (tj. o 326 tis. ks) na celkový počet 11 609 tis. ks, klesl počet kuřat na chov o 17,4 % (tj. o 504 tis. ks) a počet slepic (o 5,1 %, tj. o 408 tis. ks). Pokles byl zaznamenán i u počtu kachen, a to o 1,7 % (tj. o 13 tis. ks). Ke zvýšení stavů došlo u krůt, meziroční nárůst byl 0,9 %, což je 3 tis. ks a u kohoutů o 1 tis. ks. Počty hus zůstaly nezměněny.

Vejsce

Od roku 2017 je patrný nárůst produkce vajec, kdy v roce 2019 došlo k opětovnému zvýšení, a to o 3 % (tj. 69 mil. ks). Z celkového počtu 2 362 mil. ks vyprodukovaných vajec

bylo 1 609 mil. ks vyprodukováno v zemědělském sektoru (meziroční nárůst 5,7 %). Zbýlých 753 mil. ks vajec byl vyprodukován v domácích hospodářstvích. Samozásobení má od roku 2015 setrvalou klesající úroveň, meziroční pokles 2018–2019 byl o 2,2 %. Oproti poklesu mezi léty 2017 a 2018 ve spotřebě vajec, byl meziroční nárůst 2018–2019 o 186 mil. ks (což tvoří 6,95 %). Dovoz konzumních vajec se zvýšil na 733 mil. ks, vývoz se naopak snížil oproti roku 2018 o 13 % (o 37 mil. ks). Do zahraničního obchodu s vejci jsou zahrnuty jak dovozy a vývozy konzumních vajec, tak i vaječných hmot přepočítaných na vejce. Soběstačnost ČR v roce 2019 dosáhla 82,5 %. Oproti roku 2018 došlo ke snížení soběstačnosti o 3,7 %. V roce 2019 se meziročně zvýšil o 12,3 % dovoz na 733 mil. ks a snížil vývoz na 234 mil. ks. (tj. pokles o 13,7 %). V roce 2019 v porovnání s rokem 2018 došlo ke snížení cen vajec – jak u cen zemědělských výrobců (pokles o 0,14 Kč/ks, tj. o 7,5 %) na 1,72 Kč/ks, tak u spotřebitelských cen (pokles o 0,70 Kč/ks, tj. o 18,2 %) na 3,14 Kč/ks.

Bilance výroby a spotřeby vajec (v mil. ks) a ceny zemědělských výrobců (CZV) a spotřebitelské ceny (SC) (v Kč/ks)

Rok	Výroba	Z toho samoz.	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	CZV	SC
2004	2 423	944	290,4	175,6	2 537,8	1,80	2,76
2005	2 148	876	409,7	165,9	2 393,8	1,47	2,32
2006	2 191	968	497,2	154,3	2 528,3	1,48	2,33
2007	2 203	958	519,4	372,1	2 350,3	1,67	2,48
2008	2 647	926	421,6	180,1	2 888,5	1,75	2,56
2009	2 275	916	527,9	146,3	2 656,6	1,73	2,59
2010	2 125	888	615,7	191,7	2 549,0	1,63	2,47
2011	2 168	896	647,5	157,5	2 658,0	1,43	2,31
2012	2 001	852	650,5	179,5	2 472,0	2,23	3,58
2013	2 160	926	614,4	255,2	2 519,2	1,77	3,03
2014	2 237	943	676,0	214,4	2 698,6	1,84	3,08
2015	2 174	928	799,0	199,7	2 773,3	1,88	3,10
2016	2 161	848	781,7	211,3	2 731,0	1,67	2,85
2017	2 284	815	659,0	224,0	2 719,0	2,06	3,63
2018	2 293	770	659,0	262,0	2 675,0	1,86	3,84
2019	2 362	753	733,0	234,0	2 861,0	1,72	3,14

Zdroj: ČSÚ – Výsledky chovu drůbeže, celní statistika, MZe

Pozn.: Koefficient pro přepočet kg na kusy vajec: skořápková vejce 17,4 ks, tekuté vaječné produkty 20 ks, sušené vaječné produkty 72 ks

Stavy nosnic (v ks) po dopočtu domácích hospodářství obyvatelstva v ČR

Rok	Zemědělský sektor	Domácí hospodářství	Celkem
2007	5 749 022	4 912 030	10 661 052
2008	6 044 670	4 746 182	10 790 852
2009	5 744 053	4 698 720	10 442 773
2010	3 998 409	4 555 230	8 553 639
2011	4 142 277	4 596 268	8 738 545
2012	3 733 242	4 368 340	8 101 582
2013	4 003 130	4 749 092	8 752 222
2014	4 324 306	4 835 730	9 160 036

Rok	Zemědělský sektor	Domácí hospodářství	Celkem
2015	4 137 802	4 761 437	8 899 239
2016	4 341 024	4 582 654	8 923 678
2017	4 754 481	4 528 497	9 282 978
2018	4 915 005	4 279 430	9 194 435
2019	5 259 592	4 181 003	9 440 595

Zdroj: Výsledky chovu drůbeže ČSÚ – údaj vyjadřuje průměr v roce, nikoliv stav k 31. 12.

V porovnání s rokem 2018 vzrostly v roce 2019 počty nosnic celkově i v zemědělském sektoru. V zemědělském sektoru došlo k růstu o 7 % na 5,3 mil. ks a celkový počet nosnic se zvýšil o 2,5 tis. ks na 9,4 mil. ks. 44,3 % z celkového množství nosnic v ČR bylo chováno v domácích hospodářstvích, kde se jejich počet meziročně snížil

o 2,3 % na 4,2 mil. ks. Od roku 2015 je patrný pokles stavů nosnic v domácích hospodářstvích, kde za rok 2019 bylo vyprodukováno 753 mil. ks vajec, což je v průměru 180 ks vajec na jednu nosnici. V zemědělském sektoru bylo chováno v roce 2019 zbylých 55,7 % nosnic při průměrné snášce 306 ks vajec na jednu nosnici, tj. 1,6 mil. ks vajec celkem.

Podpory do chovu drůbeže v roce 2019

Dotace z národních zdrojů

Národní podpory v chovu drůbeže v letech 2013 až 2019

Dotační programy zemědělství na chov drůbeže ze státního rozpočtu, tzv. „národní dotace“	2013 (v mil. Kč)	2014 (v mil. Kč)	2015 (v mil. Kč)	2016 (v mil. Kč)	2017 (v mil. Kč)	2018 (v mil. Kč)	2019 (v mil. Kč)
Podpora vybraných činností na ozdravování chovů drůbeže (DP 8.F.c.)	187	357	440	463	485	555	559
Zlepšení životních podmínek v chovu drůbeže (DP 20.B.)	x	x	x	x	136	297	301
Podpora šlechtění plemen drůbeže s cílem zkvalitnění a zvýšení produkce drůbežního masa (DP 2.A.)	32	33	33	34	34	36	36

Zdroj: MZe

Dotace z prostředků Evropské komise

Chovatelé mohou čerpat podporu na investice z Programu rozvoje venkova (PRV) ČR 2014–2020. Základní možností, kde bylo možné čerpat dotace a kde bylo alokováno nejvíce finančních prostředků, byla operace **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**. Chovatelé drůbeže mohli žádat o dotaci na investice do prvovýroby ve třech záměrech: a) projekty do 1 000 000 Kč a zároveň žadatel hospodaří na max. 150 ha, e) projekty do 5 000 000 Kč a j) projekty nad 5 000 000 Kč do 75 000 000 Kč. V 1. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2015 podáno 77 žádostí se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem na dotaci 549 855 419 Kč. Schváleno bylo 50 žádostí s celkovou výší dotace **385 347 621 Kč**. Ve 3. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2016 podáno 73 žádostí se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem na dotaci 488 253 296 Kč.

Schváleno bylo celkem **41 žádostí** s celkovou výší dotace **327 649 783 Kč**. V 5. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2017 podáno 71 žádostí se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem na dotaci 411 606 965 Kč. Schváleno bylo **32 žádostí** s celkovou výší dotace **139 379 864 Kč**.

V 7., a zároveň posledním kole příjmu žádostí o dotaci pro programovací období 2014–2020, bylo v roce 2018 podáno **86 žádostí** se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem 537 391 292 Kč. Schváleno bylo **57 žádostí** s celkovou výší dotace **370 765 723 Kč**.

Pro mladé začínající zemědělce, tzn. zemědělce do 40 let, kteří nepodnikají déle než 2 roky, pak byla určena operace **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**. Ve stávajícím programovém období předpokládáme ještě jedno kolo příjmu žádostí v operaci 6.1.1, a to na podzim 2020.

Na zpracování svých zemědělských produktů mohou zemědělci čerpat dotace z operace **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**. Další kolo příjmu žádostí v této operaci proběhne na podzim 2020. Dále je možné využít opatření Spolupráce, zejména operaci 16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů, kde je možné si pořídit investici, např. stroj, společně s jiným zemědělcem. Pro chovatele, kteří vyvíjejí vlastní inovace, či zlepšení byla určena operace **16.2.1 Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě či 16.1.1 Evropské inovační partnerství**.

OSTATNÍ ŽIVOČIŠNÉ KOMODITY

OVCE A KOZY

K 1. 4. 2019 bylo dle Soupisu hospodářských zvířat v ČR chováno 213 068 ks ovcí. Oproti roku 2018 došlo k meziročnímu poklesu jejich počtu o 2,7 % (-5 847 ks). Počet bahnic meziročně klesl o 2,7 % (-3 580 ks) na 130 005 ks. K poklesu došlo také u jehnic, jejichž počet se snížil o 5,1 % (-1 173 ks) na 21 775 ks. Počet plemenných beranů vzrostl o 1,6 % (+94 ks) na 6 153 ks. Koz bylo v roce 2019 dle ČSÚ chováno 29 210 kusů. Oproti roku 2019 poklesl jejich počet o 3,6 % (-1 106 ks).

Produkce skopového masa v roce 2019 si zachovává téměř úroveň roku přechozího, meziročně mírně vzrostla o 0,5 % na 4,03 tis. t j. hm. Skopové maso, je ale stále doplňkovým druhem masa na tuzemském trhu. Jeho spotřeba je omezena především na tradiční svátky a v průběhu roku se v porovnání s ostatními druhy mas pohybuje na velmi nízké úrovni. Soběstačnost dosáhla v roce 2019 výše 95,7 %, což je o 7,2 % méně než v roce 2018.

V roce 2018 dosáhl vývoz živých ovcí nejlepších výsledků od roku 2010 a hned za rokem 2018 v objemu vývozu ovcí následuje rok 2019. Celkově bylo vyvezeno 16 113 ks živých ovcí a pouhých 14 ks koz. U obou druhů tak došlo k meziročnímu poklesu vývozu, u ovcí to je o 4,3 % a u koz o 61,1 %. Dovezeno bylo 94 ks ovcí, což je o 61 ks více než v roce přechozím. Dovoz skopového a kozího masa v roce 2019 se meziročně zvýšil o 41 % (+190 t) na 653 t. Vývoz klesl o 6,9 % (-14 t) na 191 t. Objemové saldo dosáhlo záporné výše 462 t, což je meziročně více o 79 %. Průměrná cena dováženého skopového masa v roce 2019 se zvýšila o 4,7 % na 202,66 Kč/kg, u vývozu poklesla o 5,9 % na hodnotu 149,34 Kč/kg.

Spotřeba skopového a kozího masa, které je ve statistice uváděná včetně koňského masa, dosáhla v roce 2018 výše 0,4 kg/obyvatele/rok. Na této úrovni se drží od roku 2009. Pouze cca 5 % ovcí, jehňat, koz a kůzlat je dodáváno na jatka k porážkám. V rámci samozásobení je poraženo přibližně 95 % ovcí a koz. V roce 2019 došlo k meziročnímu poklesu počtu poražených ovcí a jehňat a růstu poražených koz. Počet poražených ovcí meziročně klesl o 2,25 % (-68 ks) na 2 949 ks, počet poražených jehňat se snížil o 2,5 % (-278 ks) na 10 859 ks. Počet poražených koz vzrostl o 48,9 % (+386 ks) na 1 176 ks.

Bilance výroby a spotřeby skopového masa

Ukazatel	MJ	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Stavy ovcí celkem k 1. 4. daného roku ¹⁾	ks	225 397	231 694	218 493	217 141	218 915	213 068
Stavy koz celkem k 1. 4. daného roku ¹⁾	ks	24 348	26 765	26 548	28 174	30 316	29 210
Výroba	tis. t j. hm.	3,49	3,55	3,87	3,97	4,01	4,03
z toho – domácí hospodářství	tis. t j. hm.	3,30	3,37	3,66	3,78	3,78	3,81
Dovoz ²⁾	tis. t j. hm.	0,34	0,46	0,49	0,42	0,44	0,66
Celková nabídka	tis. t j. hm.	3,83	4,01	4,33	4,39	4,45	4,69
Domácí spotřeba	tis. t j. hm.	3,65	3,80	3,96	3,92	3,91	4,21
Vývoz ²⁾	tis. t j. hm.	0,18	0,21	0,37	0,47	0,54	0,48
Celková poptávka	tis. t j. hm.	3,83	4,01	4,33	4,39	4,45	4,69
Soběstačnost	%	95,6	93,4	97,0	101,3	102,6	95,7

Zdroj: MZe, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, Svaz chovatelů ovcí a koz, z.s.

Pozn.: Koefficient přepočtu živé hmotnosti na jatečnou = 0,46, ¹⁾ Dle údajů ČSÚ, ²⁾ Dovoz a vývoz včetně živých zvířat

Podpory do chovu ovcí a koz v roce 2019

Národní programy

V rámci národních dotačních programů byl podpořen v roce 2019 sektor chovů ovcí a koz v oblasti udržování a zlepšování genetického potenciálu finanční částkou ve výši 54,8 mil. Kč.

Dotace z prostředků Evropské unie

Přímé platby

Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)

ČR v rámci přímých plateb dlouhodobě podporuje tzv. citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby, a to zejména prostřednictvím Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS). Poskytování této podpory je umožněno na základě čl. 52 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, který stanoví základní pravidla a vyjmenovává určená podporovaná odvětví. Hlavní tezí VCS je, že je poskytována těm odvětvím, která čelí určitým obtížím a jsou obzvláště důležité z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů, a to v míře nezbytně nutné pro vytvoření motivace pro zachování současných úrovní produkce.

Pro období 2015–2020 je na VCS vyčleněno každoročně 15 % celkové obálky na přímé platby, což činí zhruba 3,4 mld. Kč. Podporovanými odvětvími jsou pěstování ovoce, zeleniny, škrobových i konzumních brambor, chmele, cukrové řepy, bílkovinných plodin a chov mléčného i masného skotu a ovcí a koz.

VCS – Podpora na chov bahnic nebo na chov koz

Podmínky poskytování podpory na chov bahnice nebo chov koz upravuje § 31 nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Základní podmínkou pro poskytnutí této platby je chov ovcí/koz pastevním způsobem chovu, což znamená, že žadatel musí ovce/kozy chovat a pást na trvalých travních porostech nebo na travních porostech, které jsou na něj evidovány v LPIS, minimálně v období od 15. května do 11. září příslušného kalendářního roku.

Platba se poskytuje na nejméně 2 velké dobytčí jednotky (VDJ) samic ovcí nebo koz, které jsou starší 1 roku, přičemž přepočítávací koeficient je stanoven ve výši 0,15 ks/VDJ; tzn. minimální počet zvířat, na která lze obdržet platbu je 14 ks ovcí či koz.

Další podmínkou pro poskytnutí dotace je vedení pastevního deníku, kde jsou uvedena identifikační čísla zvířat a identifikační čísla dílů půdních bloků, na kterých se zvířata v dané dny pasou. Tento pastevní deník je třeba uchovávat nejméně po dobu 5 let.

Od roku 2017 je nejen u této, ale u všech podpor vázaných na hospodářská zvířata, kladen důraz na kontrolu včasnosti hlášení změn do ÚE zvířat, tj. hlášení změn do ÚE je vyžadováno do 7 dnů od data události. Současně musí žadatelé o všechny podpory v rámci přímých plateb dodržovat podmínky Kontrol podřídnosti (Cross Compliance).

Průměrně budou pro období 2015–2020 vyčleněny na odvětví ovcí a koz v rámci přímých plateb finanční prostředky ve výši cca 78 mil. Kč. V roce 2019 činila sazba u podpory na chov ovcí a koz 3 865, 27 Kč/VDJ.

Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)

Chovatelé ovcí a koz mohou kromě podpor z přímých plateb čerpat rovněž PVP, hrazené z rozpočtu ČR. PVP jsou nástupci dřívějších národních doplňkových plateb (Top-Up).

Podmínky poskytnutí PVP jsou dány nařízením vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů.

PVP se dle § 12 odst. 1 nařízení vlády č. 112/2008 Sb. poskytly jen těm zemědělcům, kterým byla v daném roce přiznána jednotná platba na plochu a zároveň dle § 12 odst. 8 tohoto nařízení vlády musela být celková částka PVP vyšší než 500 Kč.

PVP jsou kromě platby na chov ovcí a koz poskytovány také na zemědělskou půdu, chov krav bez TPM a na 3 tzv. historické platby – chmel, brambory pro výrobu škrobu a přežvýkavce. V roce 2019 bylo celkově na PVP vyhrazeno přes 596 mil. Kč. Sazba PVP pro sektor ovce/kozy byla v roce 2019 ve výši 43,13 Kč/VDJ.

Program rozvoje venkova

Z PRV 2014–2020 mohli chovatelé ovcí a koz čerpat dotace na investice do výstavby i rekonstrukce zemědělských staveb, pořízení potřebných technologií i pořízení mobilních strojů. Tyto podpory bylo možné čerpat zejména z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků a 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců.

Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Dotace z této operace mohli čerpat všichni zemědělství podnikatelé na projekty od 100 tis. do 75 mil. Kč výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Základní míra dotace byla 40 %, a tu bylo možné u mladých začínajících zemědělců a žadatelů hospodařících ve znevýhodněných (ANC oblastech) o 10 % navýšit. Maximální míra dotace byla 60 %.

Pro chov ovcí a koz se dotovaly tyto investice:

- výstavba a rekonstrukce stájí, dojíren, pastveních areálů a dalších staveb potřebných pro chov,
- pořízení technologií sloužících k chovu,
- výstavba a rekonstrukce jímek a hnojišť,
- výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro krmiva a steliva jako jsou seníky, silážní a senážní žlaby apod.,
- mobilní stroje pro živočišnou výrobu.

Z investičních dotací nebylo možné dotovat nákup zvířat.

Operace byla rozdělena na záměry podle jednotlivých sektorů, podle velikosti projektů a podle velikosti obhospodařované půdy. Pro ovce a kozy tak bylo možné čerpat z těchto záměrů:

- a) Živočišná výroba – projekty do 1 000 000 Kč u žadatelů, kteří hospodaří na max. 150 ha zemědělské půdy,
- f) sektor Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci), projekty do 5 000 000 Kč (nezáleží na velikosti obhospodařované zemědělské půdy),
- k) sektor Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci), projekty nad 5 000 000 Kč do 75 000 000 Kč (nezáleží na velikosti obhospodařované zemědělské půdy).

V I. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2015 podáno 107 žádostí se zaměřením na chov ovcí a koz s celkovým požadavkem na dotaci 73 299 600 Kč. Schváleno bylo 54 žádostí s celkovou výší dotace 42 454 977 Kč. Ve 3. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2016 podáno 235 žádostí se zaměřením na chov ovcí a koz s celkovým požadavkem na dotaci 106 801 609 Kč. Schváleno bylo 166 žádostí s celkovou výší dotace 70 030 819 Kč. V 5. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2017 podáno 198 žádostí se zaměřením na chov ovcí a koz s celkovým požadavkem na dotaci 87 641 457 Kč. Schváleno bylo 77 žádostí s celkovou výší dotace 38 719 845 Kč. V posledním 7. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2018 podáno 127 žádostí se zaměřením na chov ovcí a koz s celkovým požadavkem 54 111 262 Kč. Schváleno bylo 89 žádostí s celkovou výší dotace 38 549 296 Kč.

Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Již z názvu je patrné, že podpora je určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let (včetně), které nepodnikají déle než 2 roky. Dotace se poskytuje na realizaci podnikatelského plánu ve výši maximálně 45 tis. €, což činí cca 1,2 mil. Kč.

První příjem žádostí v této operaci proběhl ve 2. kole příjmu žádostí o dotaci v květnu 2016. Bylo podáno 682 žádostí s celkovým požadavkem na dotaci 852 500 000 Kč. K podpoře bylo schváleno 503 žádostí s požadavkem na dotaci ve výši 628 750 000 Kč. Ve 4. kole příjmu žádostí o dotaci v dubnu 2017 bylo podáno 478 žádostí s celkovou výší požadované dotace 597 500 000 Kč. Schváleno k podpoře bylo 241 žádostí ve výši 301 250 000 Kč. Poslední příjem žádostí proběhl v 6. kole v dubnu 2018. Bylo podáno 377 podnikatelských plánů s celkovým požadavkem na dotaci 452 400 000 Kč. Doposud bylo k podpoře schváleno 303 žádosti s požadavkem na dotaci 363 600 000 Kč, schvalování stále probíhá. Ve stávajícím programovém období předpokládáme ještě jedno kolo příjmu žádostí, a to na podzim 2020.

Také v níže uvedených operacích lze nebo bylo možné žádat o dotaci se zaměřením na chov ovcí a koz.

Na zpracování svých zemědělských produktů mohou zemědělci čerpat dotace z operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů. Další kolo příjmu žádostí v této operaci proběhne na podzim 2020. Dále je možné využít opatření Spolupráce, zejména operaci 16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů, kde je možné si pořídit investici, např. stroj, společně s jiným zemědělcem. Pro chovatele, kteří vyvíjejí vlastní inovace, či zlepšení byla určena operace 16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě či 16.1.1 Evropské inovační partnerství.

KRÁLÍCI

Dlouhodobý setrvalý stav poklesu stavu králíků v ČR od roku 2010 pokračoval i v roce 2019, kdy meziroční pokles činil 1,3 % (tj. oproti roku 2018 o 65 tis. t živ. hm. méně). V roce 2019 se v ČR chovalo 4 887 tis. ks králíků. Z toho převážná většina se chovala v malochovech (94,6 %). Na farmách v roce 2019 zůstaly stavy králíků nezměněny, a to jak na chov (12 tis. ks), tak i na výkrm – 250 tis. ks. Naopak stavy v roce 2019 poklesly v malochovech, a to u králíků na chov o 2,2 % (tj. o 15 tis. ks na 675 tis. ks) a u králíků na výkrm o 1,3 % (tj. o 50 tis. ks na 3 950 tis. ks.).

Přestože králíčí maso je velmi dietetické, vhodné pro všechny věkové kategorie obyvatel, tak spotřeba králíčího masa v ČR pozvolna klesá od roku 2010, kdy byla průměrná spotřeba 2,2 kg/obyv./rok. Průměrná spotřeba v ČR za rok 2018 byla 0,6 kg na obyv. za rok, což je o 0,1 kg méně než v roce 2017. Na tento pokles spotřeby králíčího masa má vliv jeho vyšší cena, nízká výtěžnost i horší dostupnost, především ve větších městských aglomeracích. Kromě toho, že králíčí maso je výborným zdrojem vitamínů (především vit. B12) a minerálních látek (draslík, fosfor), je především vyhledáváno jako důležitá součást jídelníčku nemocných lidí a sportovců. Lehce stravitelný protein, malá tučnost i nízký obsah sodíků a cholesterolu jsou velmi ceněné vlastnosti i pro období rekonvalescence. Dietetické i chuťové vlastnosti králíčího masa, včetně jeho ceny, lze ovlivnit výživou brojlerových králíků. Ve faremních chovech se používají především krmné směsi přímo vyráběné pro jednotlivé věkové kategorie králíků i pro kategorii chovu.

V roce 2019 dosáhla domácí produkce výkrmových králíků 10,4 tis. t živ. hm, což je o 3,2 % méně než v roce 2018 (o 0,3 tis. t živ. hm.). Poptávku po králíčím masu doplnil dovoz králíčího masa i živých jatečných králíků. Nejvíce králíčího masa k nám bylo dovezeno z Číny, Maďarska a Španělska. Dovoz živých jatečných králíků byl nejvyšší z Polska. Celkový dovoz činil v roce 2019 2,6 tis. t živ. hm. a byl o 25,7 % nižší (o 0,9 tis. t živ. hm) než v roce 2018 (3,5 tis. t živ. hm.) Během celého roku 2019 bylo z ČR vyvezeno celkem 0,6 tis. t živ. hm. Nejvíce králíčího masa jsme vyvezli do Německa, Slovenska a Ruska. Oproti roku 2018 se vývoz snížil o 14,3 % (což je o 0,1 tis. t živ. hm).

Podpory do chovu králíků v roce 2019

Národní programy

Podmínky čerpání podpor jsou uvedeny v „Zásadách, kterými se na základě §1, §2 a §2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání

genetických zdrojů pro výživu a zemědělství“. Zásady jsou dostupné na www.eagri.cz v kolonce dotace – národní dotace – genetické zdroje – dotace.

Dotace z prostředků Evropské unie

Program rozvoje venkova

Chovatelé králíků mohou čerpat podporu na investice z PRV ČR 2014–2020. Základní možnosti, kde bylo možné čerpat dotace s nejvyšší alokací finančních prostředků, byla operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků. Chovatelé králíků mohli žádat o dotaci v záměrech a) projekty do 1 000 000 Kč a zároveň žadatel hospodaří na max. 150 ha, f) projekty do 5 000 000 Kč – Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci) a k) projekty nad 5 000 000 Kč do 75 000 000 – Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci). V 1. kole příjmu žádostí o dotaci v roce 2015 byly schváleny 4 projekty se zaměřením na králíky s požadavkem na dotaci 12 624 505 Kč. V 5. kole příjmu žádostí o dotaci byly v roce 2017 podány 4 žádosti se zaměřením na králíky s požadavkem na dotaci 1 745 640 Kč, avšak žádná z těchto žádostí nebyla schválena k podpoře. V říjnu 2018 proběhlo 7. a zároveň poslední kolo příjmu žádostí o dotaci v této operaci. V rámci tohoto kola byly podány 2 žádosti se zaměřením na králíky s požadavkem na dotaci ve výši 719 680 Kč, avšak žádná z těchto žádostí nebyla schválena k podpoře.

Také v níže uvedených operacích lze nebo bylo možné žádat o dotaci se zaměřením na chov králíků. Na zpracování svých zemědělských produktů mohou zemědělci čerpat dotace z operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů. Další kolo příjmu žádostí v této operaci proběhne na podzim 2020. Pro mladé začínající zemědělce, tzn. zemědělce do 40 let, kteří nepodnikají déle než 2 roky, je pak určena operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců. Další kolo příjmu žádostí v této operaci proběhne na podzim 2020. Dále je možné využít opatření Spolupráce, zejména operaci 16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů, kde je možné si pořídit investici, např. stroj, společně s jiným zemědělcem. Pro chovatele, kteří vyvíjejí vlastní inovace, či zlepšení byla určena operace 16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě.

RYBY

V České republice náleží rybářství k dlouhodobě úspěšným odvětvím živočišné výroby v zemědělství. Toto odvětví je zaměřeno především na chov, zušlechťování, ochranu a lov ryb, popřípadě i jiných vodních organismů a lze

Stavy králíků (v tis. ks)

Druh chovu	Kategorie	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Faremní	Chov	16	14	14	13	12	12
	Výkrm	180	160	165	300	250	250
Malochovy	Chov	780	740	738	710	690	675
	Výkrm	4 700	4 500	4 450	4 280	4 000	3 950
Celkem		5 676	5 414	5 367	5 303	4 952	4 887

Zdroj: Rabbit Trhový Štěpánov

jej rozdělit na produkční a sportovní rybníkářství. Produkční i sportovní rybníkářství jsou v České republice řízeny zákonem č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybníkářského práva, rybníkářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybníkářství) a jeho prováděcí vyhláškou č. 197/2004 Sb.

Produkční rybníkářství je charakterizováno jako systematická, cílevědomá a odborná péče o obsádky ryb a jejich ochrana při využití reprodukce. Pod pojmem produkční rybníkářství se v ČR rozumí kromě převažujícího rybníkářství, také chov lososovitých druhů ryb či chov ryb ve speciálních rybochovných zařízeních (např. recirkulační akvakulturní systémy), a to k zajištění produkce ryb a rybího masa a produkce rybí násady. V ČR existuje více než 24 tis. rybníků a vodních nádrží o celkové ploše přibližně 52 tis. ha, z toho na více než 41 tis. ha je provozován chov a produkce ryb. Rybníky navíc plní celou řadu dalších významných mimoprodukčních funkcí, jako je např. protipovodňová ochrana a retence vody, dočišťování povrchových vod, zlepšování vláhové bilance v krajině, ekologickou funkci a další.

Sportovní rybníkářství v sobě zahrnuje výkon rybníkářského práva v rybníkářských revírech České republiky. Hospodaření v rybníkářských revírech spočívá v obhospodařování říčních systémů a vodních útvarů takovým způsobem, aby byla zachována stabilní, druhově a věkově různorodá rybí společnost. V České republice je vyhlášeno více než 2 tis. rybníkářských revírů reprezentujících výměru téměř 42 tis. ha, přičemž sportovním rybolovem se zabývá zhruba 350 tis. rybářů. Rybníkářské revíry jsou rozděleny na mimopstruhové a na pstruhové. Jejich největšími uživateli jsou Český rybářský svaz, z. s., a Moravský rybářský svaz, z. s.

V roce 2018 bylo v ČR vyprodukováno 21,8 tis. t živ. hm. tržních ryb, což představovalo ve srovnání s rokem 2017 mírný nárůst o 0,5 %, (o 0,1 tis. t). Výlov z rybníků dosahoval z celkové výroby 20,5 tis. t živ. hm. ryb. Ze speciálních zařízení (převážně průtočných systémů s chovem lososovitých ryb) bylo získáno 1 242 t živ. hm. ryb a 31 t bylo vyloveno z přehrad. Druhové zastoupení tržních ryb je u nás dlouhodobě stabilní a výrazněji se oproti předchozím letům nemění, neboť tradičně dominuje produkce kapra. V roce 2018 dosáhl jeho výlov 18,4 tis. t živ. hm., což v meziročním srovnání představovalo mírné zmenšení o 0,5 %. Na celkovém objemu produkovaných ryb se podílel kapr 84,7 %, lososovité ryby zaujímaly 5,1 %, býložravé ryby 5,0 %, výlov lína činil 0,8 % a dravé ryby představovaly 1,2 % z celkového výlovu.

Výlov ryb na udici dosáhl v roce 2018 hodnoty 3,7 tis. t živ. hm., což byl podobné množství jako v roce 2017. Téměř ze 78 % (2,8 tis. t živ. hm.) se na něm podílel kapr obecný, z ostatních druhů ryb převažoval cejn velký, štika obecná a sumec velký (celkem 0,4 tis. t živ. hm.).

Na tuzemský trh bylo z domácí produkce dodáno 8 402 t živých ryb v roce 2018, což představovalo oproti roku 2017 zvýšení o 2,3 % (o 187 t). Objem zpracovaných ryb se meziročně snížil o 9,3 % na úroveň 2,2 tis. t v živé hmotnosti a reprezentoval téměř 10,0% podíl z objemu vylovených tržních ryb.

Český trh nadále preferoval dodávky živých ryb z domácí produkce, které v posledních třech letech představovaly 38–45 % produkce získané chovem. Podíl zpracovaných ryb z domácí produkce na výrobky z celkového objemu sladkovodních tržních ryb dosahoval 10–12 %.

V roce 2019 bylo v ČR vyprodukováno 21,0 tis. t živ. hm. tržních ryb. Výlov z rybníků dosahoval z celkové výroby

19,9 tis. t živ. hm. ryb. Ze speciálních zařízení (převážně průtočných systémů s chovem lososovitých ryb) bylo získáno 1 048 t živ. hm. ryb a 44 t bylo vyloveno z přehrad. Druhové zastoupení tržních ryb je u nás dlouhodobě stabilní a výrazněji se oproti předchozím letům nemění, neboť tradičně dominuje produkce kapra. V roce 2019 dosáhl jeho výlov 17,9 tis. t živ. hm., což v meziročním srovnání představovalo mírné zmenšení o 2,6 %. Na celkovém objemu produkovaných ryb se podílel kapr 85,5 %, lososovité ryby zaujímaly 4,5 %, býložravé ryby 5,2 %, výlov lína činil 0,7 % a dravé ryby představovaly 1,2 % z celkového výlovu. Výlov ryb na udici z rybníkářských revírů dosáhl v roce 2019 hodnoty 3,7 tis. t živ. hm. Ze 78,4 % (2,9 tis. t živ. hm.) se na něm podílel kapr obecný, z ostatních druhů ryb převažoval cejn velký, štika obecná, candát obecný a sumec velký (celkem 0,5 tis. t živ. hm.). Informace o produkci tržních ryb v ČR za rok 2020 budou známy až na jaře roku 2021.

Na tuzemský trh bylo z domácí produkce dodáno 8 464 t živých ryb v roce 2019. Objem zpracovaných ryb v roce 2019 představoval 2,4 tis. t ryb v živé hmotnosti a reprezentoval téměř 12 % podíl z objemu vylovených tržních ryb.

Český trh nadále preferoval dodávky živých ryb z domácí produkce, které v posledních třech letech představovaly 38–40 % produkce získané chovem. Podíl zpracovaných ryb z domácí produkce na výrobky z celkového objemu sladkovodních tržních ryb dosahoval 10–12 %.

Tuzemská spotřeba ryb podle ČSÚ, zahrnující sladkovodní i mořské ryby, v roce 2018 meziročně klesla o 22,3 % na 4,2 kg/obyv./rok, z toho sladkovodní ryby se na ní podíleli pouze čtvrtinou. Pro rok 2019 se odhaduje, že celková spotřeba ryb v ČR bude stagnovat. Spotřeba sladkovodních ryb tuzemského původu dosahovala v roce 2018 na obyvatele stejných hodnot jako v roce 2017, tedy 1,3 kg/rok a tato hodnota se předpovídá i pro rok 2019.

CZV kapra tř. I v roce 2018 se podle ČSÚ v porovnání s rokem 2017 zvýšila o 1,5 % (o 0,77 Kč/kg) na 51,18 Kč/kg živ. hm. Cena zemědělských výrobců živého pstruha zaznamenala meziročně pokles o 9,00 % (o 9,18 Kč/kg) a dosáhla 101,29 Kč/kg živ. hm. CZV kapra tř. I v roce 2019 se podle ČSÚ v porovnání s rokem 2018 snížila o 5,1 % (o 2,61 Kč/kg) na 48,57 Kč/kg živ. hm. Cena zemědělských výrobců živého pstruha zaznamenala meziročně nárůst o 5,02 % (o 5,09 Kč/kg) a dosáhla 106,38 Kč/kg živ. hm. Zároveň došlo také meziročně k nárůstu spotřebitelské ceny kapra (chlazený, mražený) o 14,52 Kč na 191,30 Kč/kg. Pstruh byl v roce 2019 naproti tomu prodáván konzumentům za cenu 195,99 Kč/kg, což bylo o 2,83 Kč méně než v roce 2018.

V roce 2017 bylo vyvezeno celkem 26 410 t sladkovodních ryb za celkem 3,15 mld. Kč (jsou zahrnuty sladkovodní ryby živé, čerstvé, chlazené, zmrazené, filé – položky 0301, 0302, 0303 a 0304; nejsou zahrnuty akvarijní a okrasné ryby). V roce 2018 pak bylo vyvezeno celkem 25 064 t za celkem 2,93 mld. Kč. V roce 2019 dle předběžných údajů bylo vyvezeno celkem 24 250 t za celkem 2,71 mld. Kč.

V roce 2018 bylo z ČR vyvezeno celkem 9,83 tis. t ryb z domácí produkce v hodnotě 531,6 mil. Kč (v uvedených údajích vývozu jsou zahrnuty pouze živé ryby, jejichž celní položky mají označení: 030193 – Kaprovití; 030191 – Pstruzi živí; 030192 – Úhoři živí). Hlavní exportovanou rybu představoval živý kapr, jehož bylo v roce 2018 na zahraniční trhy dodáno 9,78 tis. t živ. hm. v celkové hodnotě 527 mil. Kč. Směřoval zejména do zemí EU. Předním odběratelem naší nejvýznamnější sladkovodní ryby bylo již tradičně Polsko,

kam bylo prodáno na 3,3 tis. t, což reprezentovalo 34% podíl z celkového vývozu živého kapra. K dalším významným odběratelům patřilo Německo (26% podíl), Slovensko (13% podíl) a Francie (7% podíl). Průměrná jednotková vývozní cena kapra v roce 2018 byla 51,16 Kč/kg živ. hm. Předním odběratelem živých pstruhů v roce 2018 bylo Rakousko (24,7 t). Průměrná jednotková vývozní cena pstruha v roce 2018 byla 102,36 Kč/kg živ. hm.

V roce 2019 bylo z ČR vyvezeno celkem 9,81 tis. t ryb z domácí produkce v hodnotě 461,7 mil. Kč (v uvedených údajích vývozu jsou zahrnuty pouze živé ryby, jejichž celní položky mají označení: 030193 – Kaprovití; 030191 – Pstruzi živí; 030192 – Úhoří živí), což představuje mírné snížení o 0,02 tis. t živ. hm. oproti roku 2018. Hlavní exportovanou rybu již tradičně představoval živý kapr, jehož bylo v roce 2019 na zahraniční trhy dodáno 9,77 tis. t živ. hm. v celkové hodnotě 458,4 mil. Kč, což představuje mírné snížení o 0,01 tis. t živ. hm. oproti roku 2018. Směřoval hlavně do zemí EU. Předním odběratelem této pro ČR nejvýznamnější sladkovodní ryby se stalo Polsko, kam bylo prodáno na 3,0 tis. t, což reprezentovalo 30% podíl z celkového vývozu živého kapra. K dalším významným odběratelům patřilo Německo (28% podíl). K dalším významným odběratelům patřilo Slovensko (12% podíl), Francie (7% podíl) a Rakousko (7% podíl). Průměrná jednotková vývozní cena kapra v roce 2019 byla 43,32 Kč/kg živ. hm., což představuje oproti roku 2018 pokles o 7,84 Kč/kg živ. hm. Předním odběratelem živých pstruhů v roce 2019 bylo znovu Rakousko (20,4 t). Průměrná jednotková vývozní cena pstruha v roce 2019 byla 103,69 Kč/kg živ. hm., což představuje nárůst oproti roku 2018 o 1,33 Kč/kg živ. hm.

V roce 2018 bylo dovezeno do ČR celkem na 41,2 tis. t ryb v celkové hodnotě 4,59 mld. Kč (v uvedených údajích dovozu jsou na základě dat z celní statistiky zahrnuty pouze ryby, jejichž celní položky mají označení: 0301 – Ryby živé bez akvarijních a okrasných ryb; 0302 – Ryby čerstvé, chlazené, ne filé, aj. rybí maso; 0303 – Ryby zmrazené, ne filé, aj. rybí maso; 0304 – Filé, aj. maso rybí, čerstvé, chlazené, zmrazené).

V roce 2019 bylo dovezeno do ČR celkem na 41,3 tis. t ryb v celkové hodnotě 4,55 mld. Kč (v uvedených údajích dovozu jsou na základě dat z celní statistiky zahrnuty pouze ryby, jejichž celní položky mají označení: 0301 – Ryby živé – zde bez akvarijních a okrasných ryb; 0302 – Ryby čerstvé, chlazené, ne filé aj. rybí maso; 0303 – Ryby zmrazené, ne filé aj. rybí maso; 0304 – Filé, aj. maso rybí čerstvé, chlazené, zmrazené).

Největší položky z daného výčtu dovozu sladkovodních a mořských ryb tvořily:

V roce 2018:

- Losos obecný, hlavatka podunajská, čerství nebo chlazení: 7 611 t, 1 301 mil. Kč,
- Filé z tresek, zmrazené: 5 494,5 t, 350,5 mil. Kč,
- Filé z lososa, zmrazené: 2 710 t, 490,7 mil. Kč,
- Filé z lososa, čerstvé nebo chlazené: 1 481 t, 464,004 mil. Kč,
- Filé ze pstruha, čerstvé nebo chlazené: 761 t, 127,5 mil. Kč,
- Filé z tilapie, zmrazené: 631 t, 41,7 mil. Kč,
- Pstruzi, zmrazení: 555 t, 43,4 mil. Kč,
- Filé ze sumců, zmrazené: 499 t, 31,5 mil. Kč,
- Kaprovití (Cyprinus spp., Carassius spp., Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys spp., Cirrhinus spp., Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo spp., Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama spp.), živí: 326 t, 16,5 mil. Kč.

V roce 2019:

- Losos obecný, hlavatka podunajská, čerství nebo chlazení: 6 452 t, 1 071 mil. Kč,
- Filé z tresek, zmrazené: 6 204,5 t, 445 mil. Kč,
- Filé z lososa, zmrazené: 2 314 t, 232,8 mil. Kč,
- Filé z lososa, čerstvé nebo chlazené: 4 699 t, 1 038 mil. Kč,
- Filé ze pstruha, čerstvé nebo chlazené: 654 t, 109,4 mil. Kč,
- Filé z tilapie, zmrazené: 687 t, 47,3 mil. Kč,
- Pstruzi, zmrazení: 685 t, 56,5 mil. Kč,
- Filé ze sumců, zmrazené: 424,4 t, 26,7 mil. Kč,
- Kaprovití (Cyprinus spp., Carassius spp., Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys spp., Cirrhinus spp., Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo spp., Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama spp.), živí: 1 68 t, 5,4 mil. Kč.

Dovoz pouze živých ryb do ČR v roce 2018 dosahoval u sledovaných druhů (tj. kaprů, pstruhů a úhořů) objem 624,5 t živ. hm. v hodnotě 42,3 mil. Kč. Významný objem z celkového dovozu živých ryb představovali v roce 2018 kapři v živém stavu. Jejich podíl na dovozu dosáhl 52,3 %. Nejvýznamnějším dodavatelem kaprů na český trh bylo Maďarsko, odkud bylo importováno 256,5 t za jednotkovou hodnotu 49,93 Kč/kg živ. hm. Dalšími dodavateli bylo Slovensko a Chorvatsko, jejichž souhrnný podíl na celkovém dovozu kapra mírně převyšoval 21,1 %. Průměrná dovozní cena živého kapra v roce 2018 dosáhla hodnoty 50,79 Kč/kg živ. hm. Významný objem z celkového dovozu živých ryb představovali v roce 2018 živí pstruzi. Jejich podíl na dovozu dosáhl 47,4 %. Hlavním dodavatelem živých pstruhů na český trh byla Itálie (251 t), následovalo Slovensko (46 t). Průměrná dovozní cena živého pstruha dosáhla 72,04 Kč/kg živ. hm.

Dovoz pouze živých ryb do ČR v roce 2019 dosahoval u sledovaných druhů (tj. kaprů, pstruhů a úhořů) objem 379,5 t živ. hm. v hodnotě 25,1 mil. Kč, oproti roku 2018 došlo k jeho snížení o 61 % (o 245 t živ. hm.). Významnější objem z celkového dovozu živých ryb oproti roku 2018 představovali živí pstruzi. Jejich podíl na dovozu dosáhl 55,4 % a meziročně se zvýšil o 8 p. b. na 210 t. Nejvýznamnějším dodavatelem živých pstruhů na český trh byla Itálie, odkud bylo importováno 123 t, následovalo Slovensko (73 t). Průměrná dovozní cena živého pstruha dosáhla 78,15 Kč/kg živ. hm. a byla meziročně o 6,11 Kč/kg vyšší. Významný objem z celkového dovozu živých ryb představovali v roce 2019 kapři v živém stavu. Jejich podíl na celkovém dovozu dosáhl 44,3 % a meziročně se snížil o 8 p. b. na 168 t živ. hm. Nejvýznamnějším dodavatelem kaprů na český trh bylo Maďarsko, odkud bylo importováno 122 t za jednotkovou cenu 25,08 Kč/kg živ. hm. Dalšími dodavateli bylo Polsko a Slovensko, jejichž souhrnný podíl na celkovém dovozu kapra mírně převyšoval 27 %. Průměrná dovozní cena živého kapra v roce 2019 dosáhla 31,85 Kč/kg živ. hm. a byla o 18,08 Kč/kg nižší než v roce 2018.

Produkční rybnářství je v ČR podporováno z národních zdrojů a rovněž ze zdrojů EU. V současné době jsou do tohoto odvětví směřovány především následující podpory: Národní resortní podpory poskytované dle Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (např. sektor rybnářství je podporován na základě těchto titulů: Kontrola užitkovosti, Speciální poradenství pro živočišnou výrobu, Školní závody, Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků, Podpora mimoprodukčních funkcí rybnářských revírů, Genetické zdroje).

Produkce ryb z rybníků a dalších rybochovných zařízení (tis. t živ. hm.)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Meziroční index
Produkce	19,4	20,1	20,2	20,9	21,7	21,8	21,0	96,3
Výlov na udici	3,8	3,8	3,8	3,5	3,6	3,7	3,7	100,0
V tom - vývoz¹⁾	8,4	8,4	9,9	11,0	11,1	10,3	10,3	100,0
- zpracování	2,4	2,1	1,9	2,5	2,4	2,2	2,4	109,1
Spotřeba na osobu v kg/rok²⁾	1,4	1,3	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	100,0

Zdroj: Rybářské sdružení ČR, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ Vývoz zahrnuje pouze sladkovodní ryby, ²⁾ Spotřeba sladkovodních ryb v kg/obyv./rok.

Zpracoval: M. Abrahámová

VČELY

Některé statistické údaje za české včelařství nebyly v čase redakční uzávěrky k dispozici, a proto budou publikovány až v příští publikaci Zemědělství.

V České republice se včelařství řadí k významným odvětvím zemědělské produkce. K silným stránkám českého včelařství patří jednak struktura chovatelů z hlediska počtu chovaných včelstev (dlouhodobě převažují chovatelé do 15 včelstev, ale i poměrně rovnoměrné rozložení stanovišť včelstev na celém našem území). Slabou stránkou je naproti tomu již několik let například převažující vyšší věková struktura včelařů. Ke konci roku 2018 bylo v České republice evidováno 62 198 včelařů, kteří chovali celkem 673 041 včelstev, v roce 2019 pak bylo evidováno dokonce 62 870 včelařů s 684 965 včelstvy. ČR patří dlouhodobě mezi státy s největší organizovaností chovatelů včel na světě. Čeští včelaři jsou organizováni zejména prostřednictvím Českého svazu včelařů, z. s. (ČSV). ČSV sdružoval v roce 2018 celkem 54 946 členů, kteří chovali 594 968 včelstev, v roce 2019 to bylo již 56 106 včelařů s 607 586 včelstvy.

V ČR dlouhodobě převažují chovatelé s chovy do 15 včelstev, kterých bylo v roce 2018 evidováno celkem 48 224 a v roce 2019 to bylo 48 859. Významná je také existence větších včelařských provozů se včelstvy nad 150.

Více než tři čtvrtiny z celkové produkce medu v ČR jsou včelaři nabízeny přímo spotřebitelům formou „prodeje ze dvora“ Část vyprodukovaného medu je včelaři prodávána do soukromých společností, které med dále balí a dodávají do obchodní sítě nebo ho exportují.

Roční spotřeba medu na obyvatele v ČR v roce 2017 dosáhla 1,0 kg, přičemž v roce 2018 byla hodnota stejná.

Produkce medu v ČR byla 9 339,10 t v roce 2017, v roce 2018 to bylo 8 966,20 t. Z hlediska exportu medu tak bylo v roce 2017 vyvezeno z ČR 1 540 t medu, v roce 2018 pak 1 060 t. Současně však bylo v roce 2017 do ČR

dovezeno 3 177 t medu a v roce 2018 2 706 t. Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že saldo v roce 2017 činilo -1 637 t a v roce 2018 -1 646 t.

Největší vývoz medu z ČR v roce 2017 byl zaznamenán do Spolkové republiky Německo s celkovým objemem dodaného medu 587 680 kg za cenu 1 kg medu 92 Kč. Dalším významným odběratelem českého medu je Slovensko, do kterého bylo dovezeno 515 762 kg medu za 92 Kč/kg. Mezi další významné odběratele českého medu se řadí Francie (vývoz v roce 2017 byl 245 811 kg medu, s cenou 69 Kč/kg) a Velká Británie (vývoz v roce 2017 byl 137 889 kg medu, s cenou 82 Kč/kg). Mezi další země, do kterých ČR vyváží med, se řadí např. Portugalsko, Ukrajina, Polsko, Švýcarsko, Maďarsko a Libanon.

V roce 2018 byl vývoz medu z ČR zrealizován hlavně na Slovensko, a to s celkovým objemem dodaného medu 393 474 kg, za cenu 94 Kč/kg a do Spolkové republiky Německo s celkovým objemem dodaného medu 362 899 kg, za cenu medu 95 Kč/kg. Mezi další významné odběratele v roce 2018 se řadí Francie (celkový objem dodaného medu je 184 113 kg medu za cenu 66 Kč za 1 kg) a Velká Británie (celkový objem dodaného medu je 67 618 kg za cenu 80 Kč/kg medu). Mezi další země, do kterých ČR vyvážela med v roce 2018, se řadí Portugalsko, Rakousko, Maďarsko, Polsko, Švýcarsko a Litva. Průměrná cena vyvezeného medu v roce 2017 byla 160,90 Kč/kg a v roce 2018 124,30 Kč/kg.

Český včelařský program na období 2017–2019 skončil v roce 2019 a v současné době je již v platnosti nový Český včelařský program na období 2020–2022, který byl schválen Prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2019/974 v červnu 2019. Finanční podpory z tohoto programu jsou poskytovány chovatelům včel prostřednictvím platební agentury – SZIF dle nařízení vlády č. 148/2019 Sb. Podpory jsou zaměřené do opatření technická pomoc, boj proti varroáze, racionalizace kočování včelstev, úhrada nákladů na rozbory medu a obnovu včelstev. Financování je zajištěno z 50 % z prostředků EU

Stavy včelstev, produkce a výnos medu v ČR

Ukazatel	MJ	2015	2016	2017	2018	2019
Počet včelstev celkem	ks	576 783	670 933	670 548	673 041	684 965
Prům. počet včelstev na včelaře	ks	12	13	11	11	11
Produkce medu	t	9 228,10	10 113,34	9 339,10	8 966,20	8 259,3
Výnos medu na včelstvo	kg/rok	16	15	14	13	12
Celkový počet včelařů v ČR		49 486	51 536	61 572	62 198	62 870

Zdroj: MZe Situační a výhledová zpráva Včely 2019, ústřední evidence včel

a z 50 % z národního rozpočtu ČR. K hlavním cílům tohoto včelařského programu patří podpora udržitelného chovu včel, zajištění stavů včelstev pro dostatečné opylení zemědělských kultur a planě rostoucích rostlin, technické vybavení pro včelaře, podpora vzdělávání atd. Program je současně zaměřen na zlepšení zdravotního stavu včelstev, na podporu větších včelařských provozů s počtem včelstev nad 150.

Včelařství je v České republice dlouhodobě podporováno také formou národních podpor.

Na základě zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, byla v roce 2017 poskytnuta chovatelům včel národní dotace I. D. směřovaná na zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných rostlin. V roce 2018 bylo prostřednictvím tohoto dotačního titulu podpořeno 635 468 včelstev, přičemž vyplacená částka činila 99 572 000 Kč a podpora na jedno zazimované včelstvo tak činila 149 Kč. V roce 2019 bylo podpořeno 643 751 včelstev, celková vyplacená částka byla 104 388 000 Kč, podpora na jedno zazimované včelstvo byla 154 Kč.

Včelařství v ČR je rovněž podporováno také prostřednictvím státní dotační politiky směrem k nestátním neziskovým organizacím. Včelařským spolkům jsou poskytovány finanční prostředky podle „Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR nestátním neziskovým organizacím ústředními organizacemi státní správy“.

KONĚ

ČR patří mezi země s tradičním chovem koní. Chov koní, ačkoli plní i jiné funkce než chov ostatních hospodářských zvířat, spadá jednoznačně do oblasti zemědělské výroby. Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je kůň hospodářským zvířetem.

Obliba chovu koní v české společnosti trvá a počet koní se od roku 1996 každoročně zvyšuje.

V posledních letech ale dochází vlivem nepříznivé ekonomické situace ke stagnaci chovu, ke snížení počtu

Počet koní registrovaných v ústřední evidenci

Období	Počet kusů
2008	66 671
2009	71 223
2010	73 932
2011	76 365
2012	79 473
2013	81 124
2014	82 105
2015	84 703
2016	87 287
2017	90 219
2018	92 735
2019	94 906

Zdroj: IZR

Pozn. k 31. 12. daného roku

reprodukčně využívaných klisen, a tím i narozených hříbat. Nejrozšířenějším u nás chovaným plemenem je český teplokrevník. Dalšími početnými plemeny koní chovanými v ČR jsou anglický plnokrevník, slovenský teplokrevník, velšská plemena pony a kob, Quarter Horse, českomoravský belgický kůň, hafling, starokladrubský kůň, klusák, Paint Horse, norik, slezský norik, huculský kůň a další.

Speciální úlohu v chovu koní plní tři státní příspěvkové organizace, a to Národní hřebčín Kladruby nad Labem, Zemský hřebčinec Písek a Zemský hřebčinec Tlumačov.

Šlechtění

Plemenářská práce byla před rokem 1989 řízena Státním plemenářským podnikem. V roce 1991 přešla většina pravomocí v řízení šlechtitelské práce ze státu na chovatelské svazy. V oblasti šlechtění je v ČR v současné době činných 12 uznaných chovatelských sdružení, která realizují své šlechtitelské programy celkem pro 23 plemen koní. Nejvíce plemen, celkem třináct, zastupuje Asociace svazů chovatelů koní ČR, z.s., která je také chovatelským sdružením, které zastupuje nejvíce chovatelů koní.

Organizace, které vedou v ČR plemenné knihy koní

Asociace svazů chovatelů koní ČR, o.s., U Hřebčince 479, 397 01 Písek

českomoravský belgický kůň, norik, slezský norik, hafling, shetlandský pony, velšská plemena pony a kob, český sportovní pony, arabský kůň, Mini horse, Irish cob, osel domácí, arabský kůň, český teplokrevník

Jockey Club ČR, Radotínská 69, 159 00 Praha 5

anglický plnokrevník

Česká klusácká asociace,

Radotínská 69, 159 00 Praha 5

klusák

Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o.,

533 14 Kladruby nad Labem

starokladrubský kůň

Svaz chovatelů Shagya Araba v ČR,

Vrchlického 68, 538 21 Slatiňany

Shagya-arab

Asociace chovatelů plnokrevných arabských koní,

Nová Víska 23, 463 31 Nová Ves

plnokrevný arabský kůň

Asociace chovatelů huculského koně,

Pražská 607, 530 02 Pardubice

huculský kůň

Svaz Chovatelů Lipického koně ČR,

Český Šternberk 47, 257 27 Český Šternberk

lipický kůň

Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v České

republice, U Kapličky 14, Mnětice, 530 02 Pardubice

slovenský teplokrevník

Svaz chovatelů a příznivců moravského

teplokrevníka, o.s., Lebedov 108, 768 02 Zdounky

moravský teplokrevník

Svaz chovatelů koní Kinských,

Hradištko u Sadské 126, 289 12 Sadská

kůň Kinský

Svaz chovatelů českého trakéna, Hlavní I 15, 747 23

Bolatice

trakénský kůň

Českými plemeny jsou starokladrubský kůň, český teplokrevník, českomoravský belgický kůň, slezský norik, český sportovní pony, moravský teplokrevník a kůň Kinský. Z toho jsou starokladrubský kůň, českomoravský belgický kůň a slezský norik zařazeni do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství. K těmto speciálně chráněným plemenům náleží ještě populace huculského koně, jehož významná část je chována právě v ČR.

Zootechnickým unikátem a součástí národního kulturního dědictví ČR je kůň starokladrubský. Již přes 4 století je chován v hřebčíně v Kladruzech n. L., který je považován za jeden z nejstarších velkých dosud fungujících hřebčínů na světě. Jedná se o plemeno vyšlechtěné k ceremoniálním účelům rakouského císařského dvora. Světovým unikátem je skutečnost, že vedle historického areálu hřebčína bylo zařazeno mezi národní kulturní památky i kmenové chovné stádo starokladrubských koní chované v hřebčíně.

Od roku 2010 je za národní kulturní památku prohlášen i Zemský hřebčinec v Písku a od roku 2011 je základní objekt Zemského hřebčince Tlumačov, s.p.o. kulturní památkou.

Podpory do chovu koní v roce 2019

Cílem podpor pro chovatele koní je jednak zachování původních málopočetných populací plemen koní, která byla zařazena do tzv. genetických zdrojů a jednak zlepšování genetického potenciálu koní a tím zvýšení konkurenceschopnosti českých chovatelů.

Po vstupu ČR do EU byly zachovány stávající podpory poskytované formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství vydávané každoročně v samostatných

„Zásadách“ včetně podpor poskytovaných na genetické zdroje. Mezi významné národní dotační programy na podporu chovu koní patří program 2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat. Jedná se o dotace na vedení plemenných knih, na Kritérium mladých koní, na zajištění kontroly užitkovosti a kontroly dědičnosti anglického plnokrevníka a klusáka formou dostihů, na zkoušky výkonnosti klisen, na zajištění plemenitby formou inseminace a na testování a posuzování hřebečků v testacích odchovných. Dále je možnost čerpat národní dotace prostřednictvím podpor nestátních neziskových organizací.

Veškeré informace včetně Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování státních dotací, jsou zveřejněny na webových stránkách Ministerstva zemědělství: www.eagri.cz – Dotace – Národní dotace.

Chov koní je spojen také s některými podporami z rozpočtu EU, zejména tzv. LFA a agroenvironmentálními opatřeními PRV, kdy je podpořena údržba trvalých travních porostů pastvou koní.

Označování a evidence

Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je každý chovatel koně povinen zajistit označení a zaregistrování koně do ústřední evidence. Od 1. 1. 2005 musí každého koně doprovázet identifikační dokument – průkaz koně, který vydává osoba pověřená vedením ústřední evidence. Od 1. 7. 2009 je podle evropské legislativy povinné označování koní čipováním. U koní plemen starokladrubský kůň, lipický kůň, Shagya-arab, norik, slezský norik, českomoravský belgický kůň a moravský teplokrevník lze čipování nahradit označením výřehem podle příslušného řádu plemenné knihy.

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Statistické údaje k 31. 12. 2019

Historie ekologického zemědělství (EZ) se v ČR datuje od roku 1990, kdy byly registrovány první 3 ekologické farmy. K 31. 12. 2019 bylo v systému EZ zaregistrováno 4 688 certifikovaných ekologických farem. Ty dohromady obhospodařují výměru 554 176 ha zemědělské půdy, což představuje 15,59% podíl z celkové výměry zemědělské půdy v České republice (dle LPIS). Každoročně se také rozrůstá segment výrobců biopotravin, jejichž počet k 31. 12. 2019 byl 828. Registrováno bylo také například 10 ekologických včelařů. Konkrétní čísla ukazuje tabulka, která obsahuje rovněž srovnání s předchozím rokem 2018.

Z údajů vyplývá, že došlo k meziročnímu nárůstu ekologických farem i výměry ekologicky obhospodařované půdy.

Mezi hlavní priority v oblasti EZ patří rozvoj domácího trhu s biopotravinami, jako pozitivní lze tedy vyhodnotit každoroční nárůst počtu výrobců biopotravin. K nejčastěji provozovaným činnostem patří již dlouhodobě zpracování masa a masných výrobků, zpracování a konzervování ovoce a zeleniny a výroba mléčných výrobků.

Srovnání základních statistických ukazatelů EZ

	31. 12. 2018	31. 12. 2019
Počet výrobců biopotravin	751	828
Počet ekofarem	4 606	4 688
Výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství (ha)	537 993	554 176
Podíl ekologického zemědělství na celkové výměře zemědělské půdy dle LPIS (%)	14,69	15,59
Výměra orné půdy (ha)	81 024	90 534
Výměra trvalých travních porostů (ha)	434 986	443 980
Výměra trvalých kultur (sady) (ha)	3 646	3 713
Výměra trvalých kultur (vinice) (ha)	942	957
Výměra trvalých kultur (chmelnice) (ha)	10,6	10,6
Výměra trvalých kultur – jiných (ha)	1 545	1 585
Ostatní plochy (ha)	15 851,3	13 397

Zdroj: MZe

Pozn.: V rámci orné půdy je kromě standardní orné půdy (R) zařazena také kultura úhor (U) a kultura tráva na orné půdě (G) dle LPIS. Do trvalých kultur – sadů je zařazena kultura ovocný sad (S) dle LPIS.

Do ostatní plochy jsou zahrnuty školky, zalesněná půda, plochy RRD, mimoprodukční plochy jiná kultura, a rybníky, jde o součet výměry půdy v EZ a přechodném období evidované v LPIS a ostatní plochy půdy mimo LPIS.

Akční plán pro ekologické zemědělství

Akční plán pro ekologické zemědělství je dlouhodobě hlavním strategickým dokumentem v oblasti rozvoje EZ a produkce biopotravin. Připravován je Ministerstvem zemědělství v úzké spolupráci s nevládními organizacemi. V současné době je v platnosti v pořadí již třetí akční plán EZ. Aktuální Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2016–2020 byl schválen vládou 20. 11. 2015 a jedná se o vůbec první akční plán EZ schválený vládou, což poskytuje lepší základ pro systémovou snahu o jeho realizaci. Hlavními strategickými cíli a prioritními oblastmi aktuálního akčního plánu je zvýšení ekonomické životaschopnosti ekofarem (prostřednictvím zvýšení efektivity produkce a zlepšení odbytu bioproduktů, včetně správného nastavení podpor), zvýšení podílu domácích biopotravin na trhu (prostřednictvím zvýšení efektivity výroby a zlepšení odbytu biopotravin), zvýšení spotřeby biopotravin, a to zejména

domácích (prostřednictvím zvýšení důvěry spotřebitelů za pomoci osvěty a propagace), zvýšení povědomí o přínosech EZ pro životní prostředí a welfare zvířat (prostřednictvím hodnocení vlivu EZ na životní prostředí a welfare zvířat a zveřejňování výsledků), a zvýšení využití poznatků výzkumu a inovací (v oblasti produkce bioproduktů, poskytování veřejných statků či modernizace výroby biopotravin).

Co se týče kvantifikace těchto strategických cílů, stanoveno je zvýšení hodnoty produkce ekofarem o 15 % (dle metodiky FADN), zvýšení podílu českých biopotravin na 60 % na trhu s biopotravinami, dosažení 3% podílu biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů, zvýšení důvěry spotřebitelů – vyjádřeno zvýšením průměrných výdajů za biopotravinu na 600 Kč na obyvatele za rok, zvýšení reálného přínosu EZ pro životní prostředí a pohodu zvířat, resp. dosažení 15% podílu ekologických ploch na celkové rozloze zemědělské půdy v ČR, dosažení 20% podílu orné půdy na celkové výměře půdy v EZ a zajištění financování výzkumu a poradenství v EZ v rozsahu odpovídajícím podílu ploch EZ na celkové zemědělské půdě (15 %).

Hlavní měřitelné cíle a stav jejich plnění

Měřitelný cíl	cíl AP (k 31. 12. 2020)	Stav plnění (nejaktuálnější dostupné údaje)
Podíl EZ na celkovém ZPF	15 %	13,19 % (2019)
Podíl biopotravin na trhu s potravinami	3 %	1,58 % (2018)
Podíl českých biopotravin na trh s biopotravinami	60 %	40 % (2018)
Nárůst produkce ekofarem (dle metodiky FADN)	o 15 %	o 0 % (2018 ku 2015)
Průměrné výdaje za biopotraviny na obyvatele a rok	600 Kč	416 (2018)
Podíl orné půdy v EZ	20 %	16,33 % (2019)
Poměr financování výzkumu a poradenství v EZ (NAZV)	15 %	6,5 % (2018)
Poměr financování poradenství v EZ ¹⁾	15 %	16,3 % (2018)

Zdroj: MZe, ÚZEI

Pozn.: ¹⁾ vypočítáno jako podíl podporovaných projektů ekologického zemědělství v rámci dotačních programů „9. F.e. Regionální přenos informací“ a „9. F.m. Demonstrační farmy“

Kontrolní organizace ekologického zemědělství

Všechny subjekty registrované v systému EZ jsou nad rámec komplexního systému křížových kontrol státních orgánů podrobeny pravidelné každoroční kontrole jednou z akreditovaných soukromých kontrolních organizací, s níž má daný subjekt uzavřenu smlouvu o kontrole. V současné době jsou pověřeny výkonem kontroly a certifikace v EZ 4 akreditované kontrolní organizace (KEZ o.p.s., ABCERT AG, BOKONT CZ, s.r.o. a Bureau Veritas Czech Republic, s.r.o.). Všechny tyto kontrolní organizace musí plnit podmínky normy ČSN EN 45011 (závazná norma pro kontrolní a certifikační postupy), inspektoři provádějící kontrolu musí mít dostatečné vzdělání a praxi, organizace musí mít dostatečné technické a materiální vybavení. Bližší informace je možné nalézt na adrese: <http://portal.mze.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/kontrola/>.

Všechny kontrolní organizace – inspektoři i jejich samotné ústředí – jsou podrobeny superviznímu dozoru MZe. Dále jsou do kontrolního systému EZ zapojeny státní kontrolní orgány – ÚKZÚZ, SZPI a SVS.

Finanční podpora ekologického zemědělství ze strany státu

Dotace jsou ekologickým zemědělcům vypláceny od roku 1998 formou dotací na plochu zařazenou do EZ nebo přechodného období. Od roku 2007 bylo vyplácení podpory ekologickým zemědělcům na plochu zajištěno v rámci PRV 2007–2013, kde bylo EZ jedním z tzv. agroenvironmentálních opatření v rámci Osy II PRV.

V roce 2015 bylo spuštěno nové programovací období PRV 2014–2020, kde je podpora EZ realizována v rámci samostatného opatření. Cílem opatření EZ je podporovat

Výše podpory v rámci opatření Ekologické zemědělství PRV

Druh zemědělské kultury	Hospodaření/dotace	Výše sazby (€/ha)	
		Přechodné období	Ekologická produkce
Trvalý travní porost	Trvalý travní porost	84	83
Orná půda	Pěstování zeleniny a speciálních bylin	536	466
	Pěstování trav na semeno	265	180
	Pěstování ostatních plodin	245	180
	Travní porost	79	69
	Úhor	34	29
	Pěstování jahodníku	669	583
Trvalá kultura	Ovocný sad – intenzivní	825	779
	Ovocný sad – ostatní	419	417
	Vinice	900	845
	Chmelnice	900	845
	Jiná trvalá kultura – s ekologicky významným prvkem krajiny	165	165

Zdroj: MZe

systemy hospodaření šetrné k životnímu prostředí – posílit prevenci degradace půdy, zachovat a obnovit cenná stanoviště na zemědělské půdě z hlediska druhové různorodosti a zvýšit ekologickou stabilitu a estetickou hodnotu krajiny.

Předmětem dotace je zemědělská půda obhospodařovaná v režimu přechodného období nebo EZ s druhem zemědělské kultury trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, úhor na orné půdě, trvalá kultura ovocný sad, vinice a chmelnice a jiná trvalá kultura – krajinnotvorný sad. V novém programovacím období je podpora směřována pouze pro ekofarmy, které nehospondaří souběžně v režimu konvenční produkce na zemědělské půdě v případě kultur, které jsou způsobilé pro dotaci na EZ. Pro hospodaření na jednotlivých kulturách jsou stanoveny dílčí podmínky vč. např. minimálního zatížení hospodářskými zvířaty na travních porostech, minimální hustoty životaschopných jedinců na hektar ovocného sadu atd. Finanční alokace pro celé programové období je 340 713 064 € (cca 9,2 mld. Kč).

Na opatření EZ bylo v roce 2019 podáno celkem 4 575 žádostí na výměru 542 143 ha a bylo zažádáno o cca 1 497 459 090 Kč. Výplata těchto žádostí bude s ohledem na harmonogram předpokládané administrace zahájena v první polovině roku 2019. V roce 2019 bylo na opatření EZ vyplaceno cca 1 352 262 165 Kč na základě žádostí podaných (zejména) v roce 2018.

V následujících tabulkách je zobrazen přehled výše podpor pro jednotlivé kultury a přehled vyplacených finančních prostředků v rámci opatření EZ – dotace na plochu zařazenou do EZ nebo přechodného období v letech 1999–2019.

Vyplacené finanční prostředky na podporu ekologického zemědělství

Rok	Vyplacené finanční prostředky
2000	89 101 971
2001	167 966 104
2002	210 861 131
2003	230 810 809
2004	292 200 000
2005	285 828 855
2006	304 995 064
2007	536 410 176
2008	687 594 517
2009	980 809 000
2010	1 154 028 000
2011	1 160 709 973
2012	1 245 193 855
2013	1 256 975 454
2014	1 237 100 163
2015	1 308 357 741
2016	1 289 943 632
2017	1 313 884 000
2018	1 363 598 000
2019	1 352 262 165

Zdroj: MZe

Propagace biopotravin, spotřebitelský průzkum

V roce 2019 byla financována pouze tradiční kampaň „Září měsíc biopotravin“ u níž se neměří žádné indikátory vlivu na spotřebitele. Jedná se o časově omezenou kampaň s nízkým rozpočtem.

Informační akce pro spotřebitele Září – Měsíc biopotravin a EZ probíhá pravidelně od roku 2004. Hlavním cílem je především propagovat konkrétní akce, na kterých se spotřebitelé mohou setkat s ekologickými farmáři, výrobci biopotravin a ochutnat jejich produkty. Akce se konají napříč ČR, obvykle jde o dny otevřených dveří na biofarmách a u výrobců biopotravin, biodožínky, biojarmarky, farmářské slavnosti, polní dny nebo ochutnávky biopotravin. Podporován je také nákup lokálních (regionálních) biopotravin. I v roce 2019 byl při většině akcí pořádaných v rámci Měsíce biopotravin přítomen stánek se zaměstnanci MZe, kteří informovali veřejnost o EZ, o kampani na podporu biopotravin a prezentovali biovýrobky a publikace týkající se EZ. V roce 2019 to bylo například na Biodožínkách na Letné, či na Biozemědělském dni na Sasově. Konkrétní informace a zprávy o všech konaných akcích nejen v září jsou k dispozici na webových stránkách www.mesicbiopotravin.cz.

Ekologické zemědělství není pouze moderním světovým trendem reflektujícím stále vzrůstající potřebu reagovat na současné problémy a zachovat zdravou půdu, vodu i obecně přírodu pro příští generacím. Systém EZ naopak vychází z tradičních agrotechnických postupů používaných našimi předky, doplněné o vysoce moderní vědecké i praktické poznatky, čímž produkuje vysoce kvalitní, nutričně bohaté potraviny s žádným či stopovým množstvím reziduí chemických látek trvale udržitelným způsobem a s respektem ke všemu životu. Biopotraviny tedy nelze označit za předraženou módní vlnu, nýbrž naopak za produkty, které by měly být nedílnou součástí jídelníčku každého člověka. Bioprodukce tak v sobě snoubí tradici i modernost: na trhu s biopotravinami naleznete nejen moderní potraviny vhodné pro zdravý životní styl, ale i kompletní sortiment vysoce kvalitních a chutných potravin vycházejících z tradičních receptur. V biokvalitě je možné koupit již prakticky všechny potraviny – ovoce, zeleninu, maso a uzeniny, mléko a mléčné výrobky, mouku, vejce, ale i kečup, olej, čokoládu, víno, pálenku, koření, kávu nebo čaj. Vůbec nejprodávanějším sortimentem je však dětská výživa – tvoří téměř čtvrtinu všech prodaných biopotravin. Maminky zkrátka vědí, co je pro jejich děti nejlepší. Bioprodukty jsou dostupné pro každého – prodávají se ve specializovaných i běžných prodejnách potravin, ale také v řetězcích, lékárnách, v drogeriích nebo na internetu.

Podle výsledků posledního spotřebitelského průzkumu ze září 2014 kupuje biopotraviny již 41 % spotřebitelů. Hlavním důvodem k nákupu je skutečnost, že jsou biopotraviny zdravé a chutné a jejich produkce je šetrná k životnímu prostředí. Naopak hlavní překážkou k nákupu biopotravin je pro většinu spotřebitelů jejich vyšší cena. Mezi hlavní důvody, proč jsou biopotraviny dražší než klasické potraviny, je fakt, že se biopotraviny vyrábějí v menších objemech a zvyšují se tak náklady na jednotku produkce. Pokud se ale biopotraviny vyrábějí v dostatečných objemech, cenový rozdíl se snižuje, případně není žádný. Například u biojogurtů je jejich cena srovnatelná s cenou klasických jogurtů stejné kategorie. Stejně tak se cena biomléka přibližuje ceně klasického mléka. Mezi cenově dostupné, a tudíž nejtýpější druhy biopotravin na českém trhu patří další mléčné výrobky, především sýry, a dále

dětská výživa nebo pečivo. Produkce některých biopotravin (zeleniny) je zase velmi pracná, nákladnější je i biologická ochrana rostlin, což se odráží na ceně. Velmi často se však stává, že nepřiměřený cenový rozdíl u biopotravin tvoří nadsazená obchodní marže.

Národní logo, kterým se označují biopotraviny, zná 75 % spotřebitelů, evropské biologo zná 25 % spotřebitelů. Značka BIO na obalu biopotravin je tak osvědčenou zárukou kvality biopotravin, které mohou spotřebitelé důvěřovat. Tuto značku si nemůže dát na svůj výrobek každý, produkce biopotravin má svá jasně daná pravidla. Každý ekologický zemědělec, nebo výrobce biopotravin musí být registrovaný na MZe a podléhá pravidelné kontrole dodržování pravidel.

Podpora vzdělávání

V rámci Ročního vzdělávacího plánu MZe každoročně finančně podporuje vzdělávání zaměstnanců a inspektorů pověřených kontrolních organizací a státních kontrolních orgánů (ÚKZÚZ, SZPI a SVS).

V návaznosti na realizaci aktuálního akčního plánu EZ bylo v roce 2019 podpořeno patnáct exkurzí pro školní mládež a učitele na ekofarmách.

MZe i nadále podporuje systém demonstračních farem. V roce 2019 bylo součástí tohoto dotačního programu celkem 12 podniků. Z toho dvě farmy hospodařily podle pravidel ekologické produkce. Smyslem tohoto projektu je posílení systému předávání znalostí v zemědělství zaměřené na praktické ukázky a prezentaci udržitelných systémů hospodaření a ochrany půdy v praxi.

Trh a obchod s biopotravinami

Bližší údaje jsou vzhledem ke zpětnému sběru reálných dat prostřednictvím kontrolních organizací k dispozici se značným zpožděním. Mezi zajímavé statistiky o trhu s biopotravinami za rok 2018 patří následující:

- Celkový obrat s biopotravinami českých subjektů včetně vývozu dosáhl v roce 2018 přibližně 7,02 mld. Kč. Z toho celková spotřeba biopotravin (včetně dovozu) v ČR činila 4,43 mld. Kč, (což v porovnání s rokem 2017 představuje nárůst o 33 %) a vývoz biopotravin vzrostl na cca 2,59 mld. Kč. Průměrná roční spotřeba na obyvatele činila 416 Kč a podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů byl na úrovni 1,58 %.
- Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 3 449 mil. Kč. Ve veřejném stravování obrat meziročně vzrostl na 209 mil. Kč, obrat přímého prodeje (jedná se zejména o přímý prodej z ekofarem) dosáhl 228 mil. Kč, prodej prostřednictvím e-shopů činil 545 mil. Kč.
- Biopotraviny byly v ČR prodávány několika způsoby. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tj. v supermarketech a hypermarketech (36,2 %, tj. 1,6 mld. Kč), dále pak prostřednictvím prodejen zdravé výživy a biopotravin (16,9 %, tj. 749 mil. Kč) a drogerií (14,9 %, tj. 661 mil. Kč). K výraznému meziročnímu navýšení obratu prodeje biopotravin došlo také v lékárnách, kde byly v roce 2018 uplatněny biopotraviny v hodnotě 342 mil. Kč (7,7 %). Za pozitivní lze považovat skutečnost, že dochází k nárůstu odbytu přes gastronomická zařízení (209 mil. Kč namísto 100 mil. Kč v roce 2017). Významným

odbytovým místem je také prodej prostřednictvím e-shopů (545 mil. Kč, 12,3 %). U faremního a ostatního přímého prodeje došlo také k mírnému meziročnímu navýšení, avšak pouze v absolutním vyjádření (228 mil. Kč). Důvodem je rozvoj uplatnění výrobků faremních zpracovatelů a dalších výrobců prostřednictvím již zmiňovaných e-shopů. Celkový obrat prodeje přes e-shopy byl z 35 % tvořen právě prodeji výrobců (včetně mix subjektů).

- Hlavní kategorií biopotravin s největším objemem prodeje je dlouhodobě kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (41% podíl), přičemž téměř tři čtvrtiny této kategorie tvořily káva a čaj, hotové pokrmy (vč. dětské výživy) a ostatní zpracované biopotraviny zahrnující zejména doplňky stravy. Druhou příčku obsadila kategorie „Mléko a mléčné výrobky“ (20 %) následovaná kategorií „Ovoce a zelenina“ (17 %).
- Čeští výrobci vyvezli do zahraničí biopotraviny za přibližně 2 116 mil. Kč. Vývoz biopotravin z ČR trvale roste a směřuje převážně do zemí EU, přičemž největší objem biopotravin (790 mil. Kč) byl vyvezen do ostatních zemí EU nesousedících s ČR a do Německa (395 mil. Kč). Přestože Německo nadále představuje významné odbytiště české bioprodukce, meziročně došlo ke snížení objemu exportu o více než 43 % (tj. 301 mil. Kč). Přitom 83 % výrobců biopotravin uplatnilo většinu své výroby na českém trhu.
- Biopotraviny z dovozu (při zahrnutí jen finálních biopotravin) se na maloobchodním obratu v roce 2018 podílely 47 %. Při zahrnutí objemu dovozu, který byl realizován distributory a „mix“ subjekty, tvoří podíl biopotravin z dovozu 60 % (57 % v roce 2017) maloobchodního obratu. Pokud by byl započítán navíc i objem bioproduktů či biopotravin, které jsou na území ČR dále zpracovány (tj. dovoz bio-surovin a bio-polotovarů), podíl biopotravin ze zahraničí by ještě vzrostl.

Spolupráce s nevládními organizacemi

MZe spolupracuje v oblasti EZ tradičně zejména se svazem ekologických zemědělců PRO-BIO a také s kontrolními organizacemi ekologického zemědělství. Dalšími významnými organizacemi v této oblasti jsou Bioinstitut o.p.s. a PRO-BIO LIGA pobočný spolek. MZe podporuje EZ také prostřednictvím dotací nestátním neziskovým organizacím. V roce 2019 bylo podpořeno 9 projektů neziskových organizací zabývajících se rozvojem a propagací EZ. Pro příklad podporovaných aktivit uvedeme vydařený projekt PRO-BIO Ligy – webovou stránku lovimebio.cz, která vedle obecných informací o EZ a biopotravinách obsahuje hlavně interaktivní mapu ČR, kde lze přehledně vyhledávat biofarmy, prodejny biopotravin atd.

V roce 2009 vznikla Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství, která sdružuje zástupce univerzit, výzkumných ústavů, ekologických zemědělců i spotřebitelů. Platforma byla založena za účelem sjednocení a propojení aktivit široké škály zainteresovaných aktérů v oblasti EZ a produkce biopotravin. Hlavním cílem platformy je budovat a zajišťovat rozvoj znalostního systému v oblasti EZ a produkce biopotravin s důrazem na přenos poznatků ve všech klíčových oblastech sektoru. Koordinátor činnosti platformy je Bioinstitut, o.p.s. Činnost platformy podpořilo MZe v roce 2019 částkou 2 000 000 Kč. Bližší informace o činnosti platformy lze nalézt na webu www.ctpez.cz.

BIOPALIVA

Tuzemské výrobní kapacity, výroba biopaliv v Evropské unii, využívání obnovitelné energie v dopravě, povinnost snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot a související legislativa

Tuzemské výrobní kapacity

Přehled výrobců, roční produkční kapacity a vstupní suroviny pro výrobu FAME/MEŘO s kvalitou ČSN EN 14214 v roce 2019 ukazuje následující tabulka.

Současné výrobní kapacity FAME/MEŘO v ČR (využití 330 dní za rok v tříměsíčním provozu)

Název společnosti	Rok zahájení nebo znovuzahájení výroby ¹⁾	Roční produkční kapacita FAME/MEŘO (t)	Rozhodující použitá surovina
Chemoprojekt, a.s. pracoviště Ústí n. L.	2018 ¹⁾	70 000	použité kuchyňské oleje
Preol, a.s. Lovosice	2009	150 000	řepka olejka
Primagra, a.s. Milín	2007	35 000	řepka olejka, použité kuchyňské oleje
Temperator, s.r.o. Liberec	2009	70 000	živočišné tuky z vedlejších produktů kat. I nebo 2
Ostatní	–	15 000	masné kyseliny, rostlinné oleje
CELKEM	–	340 000	–

Pozn.: ¹⁾ Výrobní jednotka se realizovala původně pro výrobu MEŘO a v průběhu roku 2017 se přestavěla na zpracování použitých kuchyňských olejů na FAME – UCOME.

Společnosti uvedené ve výše uvedené tabulce pokračovaly v roce 2019 s výrobou FAME distribuovaných s prohlášením o shodě s kritérii udržitelnosti, získaným v rámci povinné certifikace. Glycona, s.r.o., Otrokovice, zahrnutá mezi ostatní producenty, nadále vyráběla udržitelné FAME z volných mastných kyselin (VMK). ANDONE, s.r.o., Dobronín zahájila zkušební provoz jednotky zpracovávající rovněž VMK na FAME. Ostatní producenti výrobu FAME přerušili a zaměřili se na lisování olejnin, polorafinaci surového glycerinu, rektifikaci odpadního methanolu a související obchodní a logistickou činnost.

Dále v roce 2019 pokračoval provoz dvou jednotek na výrobu bioethanolu: Ethanol Energy, a.s., Vrdy a Tereos

TTD, a.s., Dobrovice. V lihovaru PLP, a.s., Trmice, uvedeném do zkušební provozu na podzim roku 2018, byla výroba přerušena v listopadu 2010. V lednu následujícího roku byl na něj vyhlášen konkurz. Nový majitel se od roku 2012 pokoušel obnovit provoz, avšak v roce 2017 byly podle výroční zprávy společnosti práce na zahájení zkušební provozu přerušeny. Tento stav se v průběhu roku 2019 nezměnil. V níže uvedené tabulce jsou uvedeny kapacity, rok zahájení provozu a použitá vstupní surovina pro výrobu bioethanolu a etyl-tertio-butyl-etheru (ETBE) jako složky automobilových benzinů a paliva Ethanol E85.

Bioethanolové lihovary v ČR a jejich roční kapacita

Název společnosti	Rok zahájení výroby nebo zkušební provozu	Roční produkční kapacita		Základní použitá surovina
		hl	t	
Tereos TTD, a.s. Dobrovice	2006	1 000 000	79 000	cukrová řepa
Ethanol Energy, a.s. (lihovar Vrdy)	2007	700 000	55 200	obiloviny, kukuřice
PLP, a.s. (lihovar Trmice)	(2018 ¹⁾)	1 000 000	79 000	obiloviny, kukuřice
CELKEM		2 700 000	213 200	

Zdroj: Svaz lihovarů ČR, 2008

Pozn.: ¹⁾ zahájení zkušební provozu

Produkce a spotřeba biopaliv z pohledu mezinárodního trhu

Prvenství ve využívání certifikovaných biopaliv na trhu EU si i v roce 2018 před bioethanolem udržely FAME/MEŘO a produkty hydrogenačního zpracování rostlinných olejů, obdobných triglyceridických surovin a volných mastných kyselin – HVO/HEFA. Jejich produkci v letech 2012–2018 v EU ukazuje následující tabulka.

Výroba bionafty (FAME/MEŘO) v EU dosáhla v roce 2018 cca 10,8 mil. t a byla o 5 % nižší než v roce předešlém. I přes nárůst produkce obnovitelné nafty (HVO/HEFA) o cca 6 %

oproti roku 2017 na 2,8 mil. t byla v součtu jejich celková produkce v roce 2018 nižší o 3,5 % než v roce předchozím. V EU-27 dosahují výrobní kapacity FAME/MEŘO a HVO cca 22 mil. t. Při celkové produkci FAME/MEŘO a HVO 13,6 mil. t v roce 2018 tak byly tyto kapacity využity na 62 %.

Jak je dále patrné z tabulky, hrubá spotřeba FAME/MEŘO a HVO/HEFA v EU-27 v roce 2018 činila 15,9 mil. t, což je o cca 12 % více než v roce 2017. Celosvětově hrubá spotřeba FAME/MEŘO a HVO/HEFA ve výši 38,6 mil. t představuje 12% nárůst oproti roku 2017. Do EU-27 se tak dovezlo 2,3 mil. t FAME, což je po roce 2012, kdy se do EU-27 importovalo cca 3 mil. t FAME, druhé největší množství v letech 2012–2018.

Produkce bionafty (FAME/MEŘO) a HVO/HEFA v jednotlivých zemích EU a hrubá spotřeba v EU-27 a celosvětově v letech 2012–2018 (v tis. t)

FAME/MEŘO	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belgie	314	305	454	252	239	350	350
Dánsko	109	200	200	140	140	120	120
Německo	2 600	2 600	3 000	3 100	3 200	3 200	3 050
Anglie	250	268	143	149	344	375	425
Francie	2 120	2 264	2 254	2 280	2 138	2 000	1 960
Itálie	287	459	580	577	350	500	800
Holandsko	332	606	734	650	636	932	400
Rakousko	265	217	292	340	307	295	300
Polsko	592	648	692	759	871	904	920
Portugalsko	296	297	326	349	325	260	300
Švédsko	111	125	126	92	82	60	40
Slovinsko	6	15	0	0	0	0	0
Slovensko	110	105	103	125	110	109	111
Španělsko	472	581	894	971	1 160	1 515	1 150
Česká republika	173	182	219	168	149	157	194
Ostatní EU	669	724	722	754	811	672	646
EU-27	8 706	9 596	10 739	10 706	10 862	11 449	10 776
HVO/HEFA ¹⁾	1 258	1 326	2 009	2 370	2 411	2 666	2 832
Celkem produkce	9 964	10 922	12 748	13 076	13 273	14 115	13 598
Spotřeba bionafty (FAME/MEŘO) a HVO/HEFA v EU-27 a celkem ve světě ²⁾							
EU-27	12 967	11 748	13 329	13 043	12 969	14 153	15 898
Celkem ve světě	23 193	25 513	30 734	28 880	32 647	34 349	38 590

Zdroj: F.O. Licht, UFOP, 2017/2018

Pozn.: ¹⁾ odhad dohromady (Španělsko, Finsko, Francie, Itálie); ²⁾ při zohlednění počátečních a konečných zásob

Z následující tabulky jsou patrné použité vstupní suroviny pro výrobu FAME/MEŘO a HVO v EU v letech 2012–2018.

Vstupní suroviny použité pro výrobu bionafty (FAME/MEŘO a obnovitelné nafty (HVO/HEFA) v EU v letech 2012–2018 (v tis. t)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Řepkový olej	6 500	5 710	6 200	6 400	6 060	6 300	5 200
Použité kuchyňské oleje	800	1 150	1 890	2 400	2 620	2 770	2 860
Palmový olej	1 535	2 340	2 240	2 340	2 315	2 650	2 570
Sójový olej	720	870	840	540	610	930	1 000
Živočišné tuky	360	420	920	1 030	795	795	800
Slunečnicový olej	300	290	310	210	250	180	185
Ostatní – tálový olej, mastné kyseliny	220	335	370	560	615	635	680

Zdroj: USDA Foreign Agricultural Service – GAIN report NLI902/15. 7. 2019

I přes pozvolný pokles spotřeby řepkového oleje pro výrobu bionafty ze 6,5 mil. t v roce 2012 na 5,2 mil. t v roce 2018, tj. 20 % během šesti let, zůstává řepka olejka zdaleka nejvýznamnější vstupní surovinou. Z výše uvedené tabulky je patrný vliv měnící se politiky využívání obnovitelných paliv v odvětví dopravy i tlak na dodávky a ceny na trzích rostlinných olejů. V důsledku dvojího započítávání biopaliv (tzv. double counting) z odpadních olejů a tuků legislativa vytvořila konkurenceschopnou výhodu, která omezuje bionaftu z řepkového oleje na trhu, jako tomu bylo dříve u biopaliv z palmového oleje (FAME/HVO). Dovozy methylesterů palmového oleje bylo de facto zabráněno od roku 2012 v důsledku zavedení dovozních cel. Ve stejném období však vzrostl dovoz a používání palmového oleje v jihoevropských zařízeních na výrobu bionafty

a v zařízeních vyrábějících HVO. Z hlediska evropských výrobců řepky byla sankční cla na dovoz bionafty víceméně neúčinná. Proto lze očekávat, že obchodní politika na snížení podílu palmového oleje na trhu EU bude mít dopad a že se podle toho otevře prodejní okno pro řepkový olej. Ceny řepkového oleje jsou rozhodujícími hybateli produkční ceny, a tím určují ekonomickou atraktivitu řepky při plánování osevních postupů pěstovaných plodin. Důsledkem dvojího započítávání biopaliv z UCO, v ČR zavedeného vydanou novelou zákona o ochraně ovzduší (č. 201/2012 Sb., ve znění zákona č. 172/2018 Sb.) a nařízením vlády o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí GHG z pohonných hmot (č. 189/2018 Sb.), je dovoz velkého množství UCO a tuků do EU z Číny, Indonésie, Malajsie a stále častěji také z USA.

Dodávky z produkce průmyslového bioethanolu v EU, import, export a hrubá spotřeba v EU pro palivové účely v letech 2012–2018 (v tis. t – přepočteno s hustotou 777,8 kg/m³)

Země	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ¹⁾
Francie	645	774	792 ²⁾	763	768	778	789
Německo	604	662	716	729	727	661	703
Maďarsko	226	305	355	458	459	459	463
Belgie	319	351	433	433	443	443	443
Holandsko	351	408	404	438	249 ²⁾	412	426
Španělsko	296	344	353 ²⁾	384	255	292	296
Anglie	167	216	256	318	436 ²⁾	555	571
Polsko	166	183	141	171	187	198	206
Rakousko	168	173	179	173	174 ²⁾	179	179
Česká republika	102	104	104	100 ²⁾	111 ²⁾	87	93
Ostatní EU	579	369	304 ²⁾	168 ²⁾	179 ²⁾	151 ²⁾	89
Celkem	3 623	3 889	4 037 ²⁾	4 135	3 988 ²⁾	4 215 ²⁾	4 258
Z toho pokročilého z lignocelulózy			38,890	38,890	38,890	38,890	7,778
Import do EU	689	463	325	177	178	185	393
Export z EU	74	49	49	33	22	32	71
Hrubá spotřeba v EU ³⁾	4 415	4 177	4 185	4 199	4 134	4 374	4 519

Zdroj: EU FAS POSTS, USDA Foreign Agricultural Service – GAIN Report NLI902

Pozn.: ¹⁾ odhad, ²⁾ revize, ³⁾ při zohlednění počátečních a konečných zásob

Tabulka dole na předchozí straně obsahuje bilanci dodávek z celkově vyrobeného bioethanolu určenou k použití jako doplňující složka benzinového motorového paliva, import, export a jeho hrubou spotřebu v letech 2012–2018. V roce 2018 se v EU vyrobilo pro průmyslové účely 4 807 tis. t bioethanolu. Z tohoto množství se 4 258 tis. t využilo pro palivové účely. Tvořilo ho 99,9 % konvenčního bioethanolu

vyrobeného z pěstovaných plodin a pouze 0,1 % pokročilého bioethanolu získaného z lignocelulózových zbytků. Při zohlednění dovozu do EU 393 tis. t, vývozu 71 tis. t hrubá spotřeba činila 4 519 tis. t, což je o cca 3 % více než v roce 2017. Při zohlednění velikosti závodů na výrobu konvenčního bioethanolu se jmenovitou produkční kapacitou 6 782 tis. t, tak jejich využití dosáhlo cca 71 %.

Z další tabulky jsou patrné vstupní suroviny pro výrobu bioethanolu v letech 2012 a 2018.

Vstupní suroviny pro výrobu bioethanolu v EU v letech 2012–2018 (v tis. t)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ¹⁾
Pšenice	3 285	3 200	3 303	3 649	3 799	5 181	5 613
Kukuřice na zrno	4 687	5 092	5 479	5 169	4 850	5 073	4 956
Ječmen	400	647	448	429	374	381	428
Žito	367	790	821	753	642	524	415
Tritikale	725	567	745	1 034	1 244	725	716
Cukrovka	10 588	11 694	11 351	10 114	8 573	8 333	7 909
Lignocelulózové zbytky	0	0	200	200	200	200	50

Zdroj: EU FAS POSTS, USDA Foreign Agricultural Service – GAIN Report NLI 902

Pozn.: ¹⁾ odhad

I přes pozvolný pokles z 11,7 mil. t v roce 2013 na 7,9 mil. t v roce 2018 zůstává cukrovka nejpoužívanější vstupní surovinou pro výrobu bioethanolu v EU-27. Následuje pšenice s nárůstem z cca 3,2 mil. t v roce 2012 na cca 5,6 mil. t v roce 2018 a kukuřice s roční spotřebou cca 5 mil. t v průběhu let 2012–2018.

Legislativní rámec současné výroby certifikovaných biopaliv, směsných motorových paliv, spotřeba vstupních surovin a využití zemědělské půdy pro výrobu biopaliv v ČR

Spotřebu na udržitelnost certifikovaných biopaliv v ČR ovlivňují závazky, resp. povinnosti vyplývající ze směrnic RED a ILUC, částečně zapracovaných do zákona o ochraně ovzduší a nařízení vlády o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot. Zákon o ochraně ovzduší specifikuje povinnost dodavatelů motorového benzínu nebo motorové nafty zajistit minimální obsah biopaliv v těchto pohonných hmotách a ukládá jim povinnost snižovat emise skleníkových plynů CO₂eq na jednotku energie z pohonných hmot za kalendářní rok, jak

uvádí následující tabulka. Nesplnění těchto povinností je pokutováno. Výše uvedené národní dokumenty specifikují:

- Možnost dvojnásobného zohlednění nekonvenčních biopaliv z použitých kuchyňských olejů UCO, kafilerních tuků a pokročilých biopaliv, která mají nízký dopad v souvislosti s nepřímou změnou ve využívání půdy do povinného minimálního podílu biopaliv podle § 19 a § 19a zákona o ochraně ovzduší.
- Možnost zohlednění CNG/LNG, LPG, čistých a vysokoprocenních biopaliv, elektřiny a vodíku do povinného snížení emisí GHG z pohonných hmot podle § 20a a § 20b zákona o ochraně ovzduší.
- Možnost zohlednění snížení emisí GHG z těžby až do výše 1% základní hodnoty produkce emisí GHG pro fosilní pohonné hmoty podle § 20b zákona o ochraně ovzduší.

Závazek na zajištění alespoň 10% energetického obsahu (e.o.) podílu OZE ve všech druzích dopravy na konečné spotřebě energie v dopravě v roce 2020 ani min. podíl pokročilých biopaliv není zakotven v žádné národní legislativě.

Národní závazky a opatření pro využívání energie z OZE v odvětví dopravy

	Povinnost snižovat emise CO _{2eq} z pohonných hmot ^{1),3)} (%)	Povinnost zajistit min. množství biopaliv za kalendářní rok ^{1),4)}		Minimální úspora emisí CO _{2eq} biopaliva ²⁾ (%)	Dvojnásobné započítávání nekonvenčních a pokročilých biopaliv ¹⁾
		v motorové naftě (% V/V)	v motorovém benzínu (% V/V)		
2014–2016	2	6	4,1	35 v případě výroby ve zprac. zařízení uvedeném do provozu do 5. 10. 2015	NE
2017	3,5				NE
2018				NE	
2019				ANO	
2020 a následující roky	6			50 v případě výroby ve zprac. zařízení uvedeném do provozu do 5. 10. 2015 60 v případě výroby ve zprac. zařízení uvedeném do provozu po 5. 10. 2015	ANO

Pozn.: ¹⁾ Podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění zákona č. 172/2018 Sb., ²⁾ Podle nařízení vlády č. 189/2018 Sb. ze dne 15. srpna 2018 o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí skleníkových plynů z pohonných hmot, ³⁾ Za nesnížení emisí CO_{2eq} z pohonných hmot je stanovena pokuta ve výši 10 Kč/kg emisí CO_{2eq} ⁴⁾ Za nesplnění povinnosti je stanovena pokuta ve výši 40 Kč/l nedodaného paliva.

V následující tabulce jsou uvedeny sazby spotřební daně čistých biopaliv a směsných paliv platné i v roce 2019.

Současné sazby spotřební daně na motorová paliva v ČR (v Kč/tis. l)

Motorový benzin	Motorová nafta	SMN B30 (jen s MEŘO)	Ethanol E85 ¹⁾	Rostlinné oleje	FAME/MEŘO	SMN HVO 30 ¹⁾
12 840	10 950	8 515	10 970	1 610	2 190	7 665

Pozn.: ¹⁾ Jedná se o výši vrácené daně, která odpovídá obsahu bioethanolu v benzínu a HVO (min. 30 % V/V) v motorové naftě po uvedení do volného daňového oběhu.

FAM použité pro pohon motorů jako B100, ani biopaliva obsažená ve vysokoprocenních směsích B30 a Ethanolu E85 nebylo ani v roce 2019 možné započítávat do plnění povinnosti uvádět na trh minimální množství biopaliv pro dopravní účely podle zákona o ochraně ovzduší.

Bionafta FAME/MEŘO, obnovitelná nafta HVO/HEFA a směsná paliva na jejich bázi

Bilance výroby, dovozu, vývozu a hrubé spotřeby FAME na trhu s pohonnými hmotami v ČR v letech 2012–2019 ukazuje následující tabulka. O 28 % na 248,4 tis. t stoupla výroba FAME oproti roku 2018. Z tohoto množství 167,7 tis. t tvořily MEŘO, 51,8 tis. t methylestery živočišných tuků kat. 1 a 2 (TME), 26,6 tis. t methylestery použitých kuchyňských

olejů (UCOME) a 2,3 tis. t methylestery volných mastných kyselin (MEFA).

Dovoz FAME poklesl ve srovnání s rokem 2018 o 9 % na 177,4 tis. t. Poprvé od roku 2015 byl dovoz FAME do ČR nižší než jeho výroba. Hrubá spotřeba FAME činila 316,8 tis. t, což představuje nárůst o 1 % ve srovnání s rokem 2018. Do volného daňového oběhu se uvedlo 15 t směsné motorové nafty s 30 % V/V MEŘO (B30) a 1 354 t FAME jako čisté pohonné hmoty. Pro mísení syntetické složky do motorové nafty se využilo 1 642 t HVO/HEFA. V roce 2018 to bylo 2 547 t.

Z podílu tuzemské výroby FAME (uvedeno v následující tabulce) a ročních produkčních kapacit (první tabulka kapitoly Biopaliva) vychází jejich průměrné využití na 73 %. V roce 2018 byly tyto kapacity vytiženy na 57,1 %.

Bilance výroby, vývozu, dovozu a uplatnění na trhu ČR FAME/MEŘO B100, SMN B30 a HVO/HEFA v období 2012–2019

	2011 (t)	2012 (t)	2013 (t)	2014 (t)	2015 (t)	2016 (t)	2017 (t)	2018 (t)	2019 (t)	Index 2019/2018
Výroba FAME/MEŘO v ČR ¹⁾	172 729	181 694	219 316	167 646	148 832	157 429	194 278	248 418	1,28	1,23
Dovoz FAME do ČR	119 873	125 815	119 033	201 899 ⁴⁾	163 658 ⁴⁾	164 668 ⁴⁾	195 348 ⁴⁾	177 364	0,91	1,25
Vývoz FAME/MEŘO z ČR ¹⁾	6 703	43 216	35 221	67 623	40 823	18 196	74 448	107 275	1,44	4,09
Hrubá spotřeba v ČR ^{2),3)}	283 825	268 348	301 168	303 329 ⁴⁾	271 196 ⁴⁾	303 531 ⁴⁾	314 324	316 834	1,01	1,04
MEŘO jako čistá pohonná hmota ²⁾	56 312	63 467	107 112	108 480	173	36	1 000	1 354	1,35	27,78
SMN B30 (obsahuje pouze MEŘO) ²⁾	131 023	124 125	157 404	135 106	86	44	0	15	–	–
HVO/HEFA syn. bio pro přímíchání ²⁾	1 034	1 246	1 273	1 371	1 718	2 171	2 547	1 642	0,64	1,17

Zdroj: ¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6-12, ²⁾ Generální ředitelství cel (uvádí množství v l),

Pozn.: ³⁾ při zohlednění počátečních a konečných zásob, ⁴⁾ revize.

Pro tuto bilanci se použily hodnoty hustot při 15 °C: FAME/MEŘO: 891,9 kg/m³, SMN B30: 853,6 kg/m³, motorová nafta: 837,2 kg/m³.

Z následující tabulky je patrná bilance osevních ploch a množství využité z celkové produkce řepky olejky na výrobu MEŘO v letech 2012–2019. K výrobě MEŘO se v ČR

v roce 2019 spotřebovalo 414,1 tis. t řepky olejky, a to je o 19 % více než v roce 2018. Podíl plochy řepky, využitá pro výrobu MEŘO dosáhl 36 %. V roce 2018 to bylo 24,6 %.

Bilance osevních ploch a produkce řepky olejky využité na výrobu MEŘO v období 2012–2019

	Jedn.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
Výroba FAME: ¹⁾										
z toho MEŘO	t	172 729 159 979	181 694 181 694	219 316 217 315	167 646 167 646	148 832 148 432	157 429 152 291	194 278 140 463	248 418 167 664	1,28 1,19
Spotřeba řepky na výrobu MEŘO ²⁾	t	395 148	448 784	536 768	414 086	366 627	376 159	346 944	414 130	1,19
Sklizňová plocha řepky ³⁾	ha	401 319	418 808	389 298	366 180	392 991	394 262	411 802	379 778	0,92
Výnos řepky ³⁾	t/ha	2,76	3,45	3,95	3,43	3,46	2,91	3,43	3,05	0,89
Produkce řepky ³⁾	t	1 109 137	1 443 210	1 537 320	1 256 212	1 359 125	1 146 224	1 410 769	1 156 973	0,82

	Jedn.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
Plocha řepky, při daném výnosu, využitá pro výrobu MEŘO	ha	143 170	130 082	135 891	120 725	105 962	129 264	101 150	135 780	1,34
Podíl ploch řepky, jejíž produkce byla zpracována na MEŘO	%	35,7	31,1	34,9	33,0	27,0	32,9	24,6	35,7	1,45

Zdroj: ¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6–12, ²⁾ VÚZT & SVB s ohledem na účinnost získávání řepkového oleje a jeho reesterifikaci – 2,47 kg řepky olejky na 1 kg MEŘO, ³⁾ ČSÚ

Bioethanol jako doplňující složka benzinového motorového paliva

Bilanci výroby, dovozu, vývozu a hrubé spotřeby certifikovaného bioethanolu s kvalitou podle ČSN EN 15376, výroby etyl-tertio-butyl-etheru (ETBE) a paliva E85 uvádí následující tabulka. Ve srovnání s rokem 2018 stoupla výroba v roce 2019 o 24 % na 93 040 t. Z 3 055 t v roce 2018 na 22 502 t vzrostl dovoz bioethanolu do ČR. Export bioethanolu z ČR činil 18 476 t a byl šestkrát vyšší než v roce 2018. Hrubá spotřeba na trhu v ČR se zvýšila

z 79 835 t v roce 2018 na 93 195 t, což představuje nárůst o 17 %. Téměř na dvojnásobek z cca 26,5 tis. t v roce 2018 na 51,2 tis. t v roce 2019 vzrostla výroba ETBE jako kyslíkaté složky pro přimíchávání do prémiových motorových benzinů. Pro jeho výrobu bylo použito 24 970 t bioethanolu. Spotřeba paliva E85 v roce 2019 v množství 1 575 t byla o 45 % nižší než v roce 2018.

V letech 2012, 2013, 2015–2019 se v ČR vyráběl bioethanol pouze z cukrové řepy a kukuřice na zrno. V roce 2018 bioethanol z cukrové řepy z celkové výroby tvořil 71,1 % a 45,7 % v roce 2019.

Bilance výroby, dovozu, vývozu a hrubé spotřeby bioethanolu v ČR a výroby ETBE a ethanolu E85 v období 2012–2019

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
	(t)								
Výroba ¹⁾	102 195	104 488	104 112	99 725 ⁴⁾	110 740 ⁴⁾	86 900 ⁴⁾	75 096	93 040	1,24
Dovoz	5 184	1 980	4 010	14 531	12 535	19 704	3 055	22 502	7,37
Vývoz ¹⁾	37 940 ⁴⁾	40 782 ⁴⁾	37 812 ⁴⁾	37 066 ⁴⁾	52 489	30 160	3 071	18 476	6,01
Hrubá spotřeba ^{2),3)}	68 295	63 125	70 700	68 633	63 312	75 848	79 835	93 195	1,17
ETBE pro přimíchávání ²⁾	8 190	6 863	8 629	5 279	10 223	19 747	26 497	51 228	1,93
Ethanol E85 ²⁾	15 094	21 553	22 585	11 707	3 611	3 412	2 865	1 575	0,55

Zdroj: ¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6–12, ²⁾ GR cel (uvádí množství v l)

Pozn.: ³⁾ při zohlednění počátečních a konečných zásob, ⁴⁾ revize

Použily se hodnoty hustoty při 15 °C: pro bioethanol 777,8 kg/m³, ETBE 750 kg/m³, ethanol E85 (77,27 % VIV bioethanolu) 770,2 kg/m³, motorový benzin 744,2 kg/m³

Bilance cukrovky a obilovin využitých na výrobu palivového bioethanolu v období 2012–2019

	Jedn.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Výroba palivového bioethanolu z ¹⁾		102 195	104 488	104 112	99 725 ⁴⁾	110 740 ⁴⁾	86 900	75 096	93 040
– cukrovky technické	t	69 920	80 852	66 000	51 813 ⁴⁾	64 928 ⁴⁾	34 552	53 395	42 561
– pšenice		–	–	2 875	–	–	–	–	–
– zrna kukuřice		32 275	23 636	35 234	47 912 ⁴⁾	45 812 ⁴⁾	52 346	21 701	50 479
Spotřeba výchozích surovin pro bioethanol z									
– cukrovky technické	t	818 064	945 968	772 200	606 212 ⁴⁾	759 658 ⁴⁾	404 282 ⁴⁾	624 722	497 964
– pšenice		–	–	9 497	–	–	–	–	–
– zrna kukuřice		103 603	75 872	113 101	153 798 ⁴⁾	147 057	168 031	69 660	162 038
Sklizňové plochy: ³⁾									
– cukrovky technické	ha	61 161	62 401	62 959	57 612	60 736	66 101	64 760	59 212
– pšenice		815 381	829 393	835 941	829 820	839 710	832 062	819 690	839 446
– zrna kukuřice		119 333	96 902	98 749	79 972	86 407	85 995	81 851	74 827
Výnos: ³⁾									
– cukrovky technické	t/ha	63,26	60,00	70,28	59,38	67,81	66,56	57,51	61,84
– pšenice		4,32	5,67	6,51	6,36	6,50	5,67	5,39	5,73
– zrna kukuřice		7,78	6,97	8,43	5,54	9,79	6,84	5,98	8,29
Produkce: ³⁾									
– cukrovky technické	t	3 868 829	3 743 772	4 424 619	3 421 035	4 118 356	4 399 521	3 724 309	3 661 421
– pšenice		3 518 896	4 700 696	5 442 349	5 274 272	5 454 663	4 718 205	4 417 841	4 812 163
– zrna kukuřice		928 147	675 380	832 235	442 709	845 765	588 105	489 154	620 261
Plocha:									
– cukrovky technické		12 932	15 766	10 987	10 209 ⁴⁾	11 203 ⁴⁾	6 074 ⁴⁾	10 863	8 052
– pšenice	ha	–	–	1 459	–	–	–	–	–
– zrna kukuřice při daném výnosu využítá pro výrobu bioethanolu		13 317	10 886	13 416	27 761 ⁴⁾	15 021	24 566	11 649	19 546
Podíl ploch:									
– cukrovky technické		21,1	25,3	17,5	17,7 ⁴⁾	18,4 ⁴⁾	9,2 ⁴⁾	16,8	13,6
– pšenice	%	–	–	0,2	–	–	–	–	–
– zrna kukuřice zpracovaných na bioethanol z celkových ploch těchto		11,2	11,2	13,6	34,7	17,4	28,6	14,2	26,1

Zdroj: ¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6–12, ²⁾ Zdroj: Svaz lihovarů ČR, ³⁾ Zdroj: ČSÚPozn.: ⁴⁾ revize

Bilance výtěžnosti: cukrovka: 11,70 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 9,1 kg na 1 l bioethanolu, pšenice (měkká): 3,3 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,6 kg na 1 l bioethanolu, zrno kukuřice: 3,21 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,5 kg na 1 l bioethanolu

Snížení emisí GHG využitím certifikovaných biopaliv z dodaných pohonných hmot, energetické hodnoty a související využití zemědělské půdy k produkci surovin pro jejich výrobu v roce 2019

Snížení emisí GHG z dodaných pohonných hmot v roce 2019 zjištěné z výběrového šetření VÚZT, v.v.i.&SVB Praha se u jednotlivých distributorů pohybovalo od 3,5 do 3,75 %. Zákonem stanovená povinnost pro rok 2019 je 3,5 %.

Souhrnná bilance energetického obsahu biopaliv

v tuzemsku vyrobených, včetně exportovaných, v tuzemsku spotřebovaných, včetně importovaných a spotřeba zemědělské půdy k jejich výrobě v ČR uvádí následující tabulka. V roce 2019 činila energetická hodnota vyrobených biopaliv v ČR 11 704 TJ a z toho konvenčních 8 716 TJ. Hrubá spotřeba na trhu s pohonnými hmotami, tj. tuzemských a dovážených, dosáhla 14 239 TJ. Tato spotřeba tak byla z 82 % pokryta tuzemskými výrobci.

Bilance energetického obsahu v ČR vyrobených, v tuzemsku spotřebovaných (tuzemských a importovaných) udržitelných biopaliv, udržitelných konvenčních biopaliv z pěstovaných plodin a potřeba zemědělské půdy k jejich produkci v roce 2019

	Tuzemská výroba v energetických jednotkách (v TJ)	Tuzemská spotřeba v energetických jednotkách (v TJ)	Potřeba zemědělské půdy k tuzemské výrobě biopaliv (v ha)
FAME ¹⁾ :	9 191,5	11 722,9	135 780
z toho konvenční (MEŘO)	6 203,6	n.a. ³⁾	
Bioethanol ²⁾ :	2 512,1	2 516,3	27 598
z toho konvenční	2 512,1	n.a. ³⁾	
Celkem biopaliva:	11 703,6	14 239,2	163 378
z toho konvenční	8 715,7	n.a. ³⁾	
Podíl tuzemské výroby FAME z jeho tuzemské spotřeby	78,4 %		–
Podíl tuzemské výroby MEŘO z tuzemské výroby a spotřeby FAME	67,5 %	52,9 %	–
Podíl tuzemské výroby FAME z celkové tuzemské výroby a spotřeby biopaliv	78,5 %	64,5 %	–
Podíl tuzemské výroby bioethanolu z jeho tuzemské spotřeby	99,8 %		–
Podíl tuzemské výroby bioethanolu z celkové tuzemské výroby a spotřeby biopaliv	21,5 %	17,6 %	–
Podíl tuzemské výroby biopaliv z jejich tuzemské spotřeby	82,2 %		–
Obhospodařovaná zemědělská půda ⁴⁾ :	3 523 216 ha		
z toho orná	2 486 643 ha		
Podíl využitý k výrobě konvenčních biopaliv z pěstovaných plodin: z obhospodařované zemědělské půdy	4,6 %		
z orné půdy	6,6 %		

Pozn.: ¹⁾ Výhřevnost FAME/MEŘO 37 GJ/t, ²⁾ výhřevnost bioethanolu 27 GJ/t, ³⁾ n.a. – údaje nejsou v době zpracování zprávy dostupné, ⁴⁾ zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

GENETICKY MODIFIKOVANÉ ROSTLINY

Geneticky modifikované (GM) rostliny patří do skupiny rostlin, u kterých byla změněna dědičná informace pomocí genových technologií. GM rostliny se vyznačují různými specifickými vlastnostmi, mezi které patří zejména odolnost vůči škůdcům nebo tolerance k neselektivním herbicidům. Nově získané vlastnosti přináší přímé výhody především pro pěstitele.

GM rostliny jsou nedílnou součástí předpisů v rámci zemědělsko-potravinářské politiky EU, kde je nastaven jeden z nejpřísnějších právních rámců ve světě. Rozhodnutí a právní předpisy EU v oblasti geneticky modifikovaných organizmů (GMO) jsou pro ČR závazné. EU uplatňuje specifický přístup před i po schválení GMO, tzv. princip předběžné opatrnosti. S GM plodinou je nutné, i po schválení a prohlášení za stejně bezpečnou jako její konvenční forma, nakládat odděleně od ostatní produkce a sledovat ji dále v celém výrobním řetězci.

ČR je přístupna aplikacím moderních biotechnologií za předpokladu prověřené nezávadnosti a neškodlivosti, za vysokého stupně ochrany zdraví a životního prostředí na základě spolupráce se širokým okruhem odborníků a odborných poradních orgánů.

Na území EU, tedy i v ČR, je pro komerční pěstování povolena jediná GM plodina, kukuřice, označovaná též jako „Bt kukuřice“. Jedná se o GM plodinu s vloženým genem z půdní bakterie *Bacillus thuringiensis* (odtud Bt-kukuřice), který kukuřici propůjčuje odolnost proti škůdci zavíječi kukuřičnému. Jiná takto pozměněná plodina nebyla v uplynulém období předložena do přísného a náročného schvalovacího procesu a současně i schválena.

Výhody pěstování Bt kukuřice spočívají v její užitné jednoduchosti a spolehlivosti ochrany proti zavíječi, ve snížených vstupech do porostů (méně chemických prostředků a mechanizačních pojezdů po poli při výskytu zavíječe kukuřičného) a v kvalitní sklizni (nepolámané, nepoléhavé rostliny). Výsledkem jsou vyšší výnosy než při pěstování pomocí tradičních forem, sklizený materiál je kvalitnější vzhledem k nižšímu zaplísnění houbami rodu *Fusarium*. Produkce GM kukuřice je ve většině případů využívána jako krmivo pro hospodářská zvířata, z menší části také jako surovina pro výrobu bioethanolu či bioplynu. Vypěstovaná GM kukuřice není v ČR užívána pro potravinářské účely.

V celosvětovém měřítku jsou GM plodiny významnou složkou zemědělské výroby, podíl ploch v EU v rámci světa je však zanedbatelný a stále klesá. Nejinak je tomu i v České republice, kde se v roce 2016 pěstovala geneticky modifikovaná kukuřice prozatím naposledy. Rápidní pokles je dán zejména praktickou nemožností uvádění na trh za stejných podmínek, které mají konvenční plodiny, dále požadavek GMO free mléka, také je to dáno administrativní náročností pěstování GM kukuřice (evidence, označování, nakládání s produkcí) a nutností dodržovat pravidla koexistence (sousedství s běžnými plodinami), kde hraje významnou roli vhodnost pozemků. V neposlední řadě hraje roli i negativní medializace problematiky GMO.

V Evropské unii se GMO plodiny pěstují ve Španělsku, kde se celková plocha pohybuje lehce nad 100 tis. ha a v Portugalsku s necelými 3 tis. ha.

Vývoj ploch GM kukuřice v EU

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ¹⁾	2019 ¹⁾
Španělsko	79 269	76 057	76 575	97 325	116 306	136 962	131 537	107 749	129 081	124 227	115 246	107 127
ČR	8 380	6 480	4 677	5 091	3053	2561	1 754	997	75	0	0	0
Rumunsko	7 146	3 244	822	588	217	834	770	2,5	0	0	0	0
Portugalsko	4 851	5 094	4 868	7 723	9 278	8 171	8 542	8 017	7 069	7 036	5 733	2 736
Polsko	3 000	3 000	3 000	3 900	4 000	0	0	0	0	0	0	0
Slovensko	1 900	875	1 248	760	189	100	415	400	112	0	0	0
Francie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Německo	3 171	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CELKEM	107 717	94 750	91 190	115 387	133 043	148 628	143 018	117 166	136 337	131 263	120 979	109 863

Zdroj: USDA FAS, Ministerio de Agricultura España, Agricultura, Florestas e Desenvolvimento Rural Portuguesa

Pozn: ¹⁾ odhad kromě ČR, kde se jedná o konečný údaj

Při pěstování GM kukuřice platí pro pěstitele na úrovni EU, tak i v ČR řada předpisů, které stanoví postup povolování GMO a povinnosti těch, kteří s nimi nakládají. Poslední úpravou, v rámci novelizace vyhlášky č. 89/2006 Sb., bylo v roce 2017 zavedení odstupné vzdálenosti 400 m od státní hranice ČR, kde nelze pěstovat danou GM plodinu. Úprava vychází ze stávajících pravidel, konkrétně z hranice 400 m, kdy není nutné ohlašování pěstování sousednímu pěstiteli. V rámci databáze LPIS je zřetelně vyznačena odstupná vzdálenost od státní hranice ČR. Z důvodu technických tolerancí, jako bezpečná rezerva, i z důvodu možných úprav státních hranic v čase, je v LPIS pro pěstitele vygenerováno podle státní hranice hraniční pásmo bez pěstování GM plodin o 50 m širší, tedy 450 m.

Uvedené informace jsou veřejnosti k dispozici také na webových stránkách Ministerstva zemědělství, kde lze pod odkazem <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/roslinna-vyroba/gmo-geneticky-modifikovane-organismy/publikace-a-dokumenty/> nalézt dostupnou publikaci „Organizace a kontrola pěstování GM plodin v ČR“, která obsahuje potřebné informace a dokumenty zejména pro kontrolní orgány, ale i pěstitele GM plodin a ostatní veřejnost.

Plochy GM kukuřice v ČR, počet pěstitelů

Rok	Plocha (ha)	Počet pěstitelů
2008	8 380	167
2009	6 480	121
2010	4 680	82
2011	5 090	64
2012	3 050	41
2013	2 560	31
2014	1 754	18
2015	997	11
2016	75	1
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0

Zdroj: SZIF



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo
Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 110 00 Praha I
www.eagri.cz

Praha 2020

ISBN 978-80-7434-558-6